

JURGA IVANAUSKAITĖ

Agnijos magija

TIK NE INTELEKTUALAMS

TYTO ALBA

JURGA IVANAUSKAITĒ

Agnijos magija

JURGA IVANAUSKAITĖ

Agnijos magija

TIK NE INTELEKTUALAMS

R O M A N A S

VILNIUS 2006

UDK 888.2-3

Iv-12

Viršelyje panaudotas
autorės
tapybos darbas

ISBN 9986-16-474-5

© Jurga Ivanauskaitė, 2006

© Ilona Kukenytė, viršelio
dizainas, 2006

© „Tyto alba“, 2006

Pirmą kartą Agniją sutikau prieš kelerius metus ant Žaliojo tilto. Diena buvo nepakenčiamai tvanki, todėl, užuot važiuavusi autobusu, nusprendžiau eiti pėsčia. Nešvarūs upės vandens dvokė, sausvėjis kėlė dulkių sūkurius, o stalininės tilto skulptūros buvo nudergtos paukščių. Mano galva sopėjo ir spengė, akys tiesiog lipo ant kaktos, rodė, tuoj iššoks, nuriedės šiukšlinu šaligatviu ir pro turėklų pinučius pliumptelės į rudus garuojančius Neris vandenį.

Kai viskas paplūdo žaižaruojančiais ratilais, priėjo ji. Pareiškė, kad yra užkietėjusi mano skaitytoja ir gerbėja. Be užuolankų pridūrė turinti man ypatingą pasiūlymą. Norėjusi ją išdėstyti telefonu, nes kaip tik šį rytą jai pavykę gauti mano numerį. Na, o mudviejų susitikimo ant Žaliojo tilto atsitiktinumu jau nebepavadinsi! Aš burbtelėjau, kad šiuo tiltu beveik niekad nevaikštau. Agnija entuziastingai patvirtino lygiai tą patį ir svariai pridūrė: Ženklas. Ji greitakalbe prapliupo apie sielų giminybę, karminį ryšį ir astrologinius dvynius. Įsitvėriau turėklo, kuris buvo šiltas ir pasirodė net išprakaitavęs. Galva užė, o Agnija tauškė lyg užsukta.

Jau seniai žinau šią savo savybę: traukte pritraukiu įvairius bėpročius. Jei gatvėje, traukinyje, paplūdimyje, kavinėje ir bet kurioje kitoje uždaroje ar atviroje erdvėje pasitaiko koks nevisprotis, tai jis, apsėstas troškimo bendrauti, būtinai prikibs kaip tik prie manęs. Tačiau Agnija buvo panaši veikiau į pardavėją ar pardavėją nei į pamišėlę. Norint ir labai pasistengus, iš jos net pavyktų padaryti provincialų fotomodelį. Dailus, banalokas veidelis. Daili figūrėlė. Minios skonio padiktuoti, gal ir nepigūs drabužiai... Jaučiau aiškų pasidrygėjimą jai. O Agnija ir toliau suokė apie slaptas mūsų sielų sankalbas, kurias nulėmė žvaigždės.

Jau kitą rytą Agnija pasirodė mano namuose, nešindė didelesiu paketu. Jame buvo devyni stori sąsiuviniai, primarginti smulkiu, vos ne virveliniu raštu, nesiteikiant bent retkarčiais sakinius pradėti nauja eilute. Pasirodo, mūsų keliai pernelyg dažnai kryžiuosisi, todėl *S a v o k n y g a* ji nusprendė patikėti man. Tai ir buvo tas ypatingas pasiūlymas, apie kurį vakar ji mįslingai užsiminė ant Žaliojo tilto. „Nieks nesupras, kad parašei ne tu, o kažkokia kita moteris“, – paguodžiamai ištare Agnija, kraudama savo sąsiuvinius ant mano rašomojo stalo.

Jaučiausi apstulbusi ir įtūžusi. O Agnija spinduliavo kažin kokių ypatingų smalsumu, vaikiška nuostaba, sakytum visas pasaulis prieš jos godžias akis kas akimirką atsivėrinėtų pirmą ir tik vienintelį kartą. Atrodė, kad ji negali atsидžiaugti gyvenimu, kurio aš anaiptol nelaikiau džiūgavimo vertu. Aš tiesiog neįstengiau jai išsyk atsakyti piktai ir neigiamai.

Paskui pasipylė nesibaigiantys telefono skambučiai. Agnija kalbėdavo švelniu, aksominiu balseliu, bet, rodės, trokšta tik vieno – žūtbut išvesti mane iš kantrybės. Ji, trykšdama entuziazmu, man pasakodavo apie magiją – hermetinę, Enochijaus

ar Abramelino*; diktudavo kabalos demonų vardus, aiškindavo, kuo skiriasi chiromantija nuo aeromantijos, alektrojoman-
tijos, apantomantijos, kapnomantijos, kauzinomantijos, kromio-
mantijos, hipomantijos, onohomantijos, filorgomantijos ar tiro-
mantijos**; atskleidinėjo alchemijos paslaptis; dėstė Taro kortų
sistemą; trumpai apžvelgdavo tai vudu, tai tantrines apeigas;
atkakliai mokė budistinės meditacijos; o ką jau kalbėti apie ast-
rologiją ir visas 30 Mėnulio kalendorinių dienų, kurių pavadinimi-
mus – Vienaragio, Vaivorykštės, Gaidžio, Fenikso – man kas
rytą pranešdavo, nepamiršdama pridurti ir apie jų okultines reikš-
mes... Vargais negalais įsiterpusi į man beveik nesuprantamų
žodžių srautą, surikdavau, kad negaišintų manęs ilgais pokal-
biais, nes įtemptai dirbu. Tada Agnija mano kantrybei suduo-
davo paskutinį smūgį, delikačiai pasiteiraudama, kokį jos gyve-
nimo tarpsnį aš dabar nagrinėju. Taip, naivuolė buvo šventai
įsitikinusi, kad dieną naktį perrašinėju jos dienoraščius! Nė ne-
pajutusi mano balso tūžmasties, dar pakviesdavo kokį kartelį
pasižiūrėti jos fotografijų. Tik to man betrūko... Susitikusios
mes buvom tik vieną vienintelį kartą – ant Žaliojo tilto.

Netikėtai skambučiai liovėsi. Pradžioje jaučiau palengvėji-
mą, it apsiausčiai pasibaigus. Tačiau po kokio mėnesio, di-
džiausiam mano nustebeimui, pradėjau Agnijos ilgėtis. Dar po
kelių savaitių nusprendžiau pati jai paskambinti. Vyriškis, pri-
sistatęs kaip Agnijos tėvas, bespalviu balsu pasakė, kad jo dukra
dingo. Aš buvau priblokšta.

Netrukus ir laikraščiuose sušmėžavo Agnijos veidelis, kuris
man pasirodė išsigandęs ir liūdnas, su trumpomis žinutėmis

* Žr. Agnijos Magijos žodynelis: Magija (J. I. past.).

** Žr. Agnijos Magijos žodynelis: Prekognicija (J. I. past.).

apie jos dingimą: kažkur tarp Vilniaus, Prahos ir Stambulo. Tik tada sužinojau jos tikrąjį vardą ir pavardę, nes „Agnija“, pasirodo, tebuvo pačios susimanytas slapyvardis. Tik iš laikraščių sužinojau ir dar vieną dalyką, dėl kurio sukilę sąžinės priekaištai mane tebekamuoja ligi šiol. Pasirodo, ji iš tikrųjų fotografavo. Negana to, buvo mano mylimiausia fotografė, kurios rafinuotus ir mįslingus darbus aš nepaprastai mėgau. Jos nuotraukose apmirdavo egzotiški žmonės, svetimi miestai ir tolimos šalys. Bet dažniausiai priešais objektyvą ji tiesiog išrengdavo save. Kad ir ką Agnija būtų fotografavusi, buvo sklidina neapsakomo ilgesio, o virš jos pačios nuogo kūno, nepažįstamų veidų, egzotiškų turgų, raudonųjų žibintų kvartalų, hipių komunų, budistinių šventyklų tarsi tvyrojo Apokalipsės angelo šešėlis... Galbūt klystu, primesdama Agnijai tai, kas mane pačią nuolatos persekioja.

Ar bereikia pridurti, kokio smalsumo genama aš puoliau prie žaliųjų Agnijos sąsiuvinų? Versdama lapą po lapo, jaučiausi tarsi ištraukusi rankraštį iš ugnies. Į pirmąjį dienoraštį buvo įdėtas paskubomis brūkštelėtas lapelis. „Ši istorija gali atrodyti labai pabira ar eklektiška, – rašė Agnija, – bet aš stengiausi būti maksimaliai nuoširdi ir nuosekli. Leidau kalbėti visiems manyje esantiems balsams. Nes kiekvienas iš mūsų – tai daugybė būtybių, kurios dažniausiai viena kitai tik prieštarauja. Savo kelio pradžioje svajojau apie vientisą asmenybę. Bet netrukus suvokiau, kad „Aš“, apie kurį šitiek šneka Vakarų psichologai – neegzistuoja. Žmogus niekada nebūna toks pats. Jis – kaip dangus, kuriame plaukia vis kitokie debesys, arba – srauni upė. Gali su manim nesutikti. Ir tu, ir tavo kritikai. Tie, kas rašo vadinamąsias „vientisas“ knygas, – arba meluoja, arba nemoka į save įsiklausyti, arba jau yra Ma-

gai, pažinę slaptuosius mokslus... Beje, kam išgalvoti istorijas ir herojus – gyvenimas juk viską visada pranoksta. Todėl aš bandžiau aprašyti tik tai, ką pati patyriau.“ Agnija taip ir neatsirado. Jos pėdsakų neaptiko nei Interpolas, nei įvairiausi aiškiaregiai ar ekstrasensai, į kuriuos kreipėsi nevilties apimti tėvai. Tik viena burtininkė ligi šiol tvirtina, kad Agnija – sveika ir gyva. Ji net regi vietą, kurioje yra pražuvėlė, bet mįslingojo amato etika neleidžia atskleisti jokių koordinatų...

Galvojant apie Agniją mane neretai persmelkia jausmas, kuris žmogui, nebijančiam būti visiškai atviram su savimi pačiu, tikriausiai pasirodys suprantamas: pavydas! Taip, aš pavydėjau Agnijai, nes kuris gi iš mūsų nors kartą slapčia nesvajoja apie tokią gyvenimo atomazgą – dingimą be žinios?!

Visus devynis sąsiuvinius Agnija pradeda įsakmiu šūksniu: „Tik ne intelektualams!!!“ Tad ir aš juo pradedu savo (?), jos (?), mūsų (?) knygą. Mažai ką tepakeičiau Agnijos tekstuose. Tik – praleidau kai kuriuos jos Mokytojų aiškinimus, kurie man pasirodė pernelyg sudėtingi ir vargu ar būtų suprantami skaitytojui. Galbūt šio romano viršelyje turėtų puikuotis ne mano, o Agnijos pavardė. Tačiau pavadinime, dėl kurio mudvi taip ir nespėjome susitarti, liko jos vardas –

AGNIJOS MAGIJA

AGNIJA

Staiga... Staiga kažkas palietė mano petį. Švelniai, bet įsakmiai. Atsisukau, bet šalia nieko nebuvo. Stovėjau vienut viena, atokiau nuo būrio žmonių, šūkčiojančių, šokčiojančių, plojančių, linguojančių indiškų ar afrikietišκών būgne-lių ritmu. Tai turėjo būti paskutinis mano vakaras Amsterdame. Tai buvo mano paskutinis vakaras Amsterdame – supratau nutvilkyta neregimos rankos prisilietimo.

Norėjau nusileisti prie kanalo vandens. Bet ant laiptelių jau sėdėjo skrybėlėtas žmogus, apsvilkęs pilkais, duksliais drabužiais, o plaukus susipynęs į ilgą šamanišką kase-lę. Jis vartė rankose didelį stiklinį rutulį. Atsisuko. Akys – neapsakomai tamsios, it du plyšiai gipso kaukėje.

Sąžinės priekaištai ir gailėstis, nesuvokiamas gaudumas ir kaltės jausmas, baimė ir aitrus ilgesys jau aidėjo manyje kaip artėjančių žygūnų balsai. Jie atneš žinią. Bet dar ne-nujaučiau – kokią. Tik pagalvojau: prasideda...

Ėmiau brautis pro *Leidseplein* aikštėje susigrūdusius tu-ristus: storašiknes amerikiečių senes su rožiniais ir žyd-rais šortais, entuziastingus ir smalsius japonus, prie neiš-

senkančių alaus skardinėlių prilipusius vokiečius, pro tingiai blizgančius, tarsi iš aliejaus ištrauktus Emyratų arabus, paukščių kalba klegančius skandinavus, pro žmones su BBC kompanijos kameromis. Jie dar vakar mane čia nufilmavo. Berūkančią marihuaną tarp persenusių hapių, jų didžiulių ištikimų šunų ir nefrito vėriniais prekiaujančių valkatų iš Nepalo.

Jis sėdėjo toje pačioje vietoje kaip andai ir atlošęs galvą, užsimerkęs, saldžiai šypsodamas mušė mažą būgnelį. Priėjau arčiau ir žiūrėjau į jo rankas – tamsias kaip žemę, siauras, ilgapirštes, su švelniai violetiniais nagais ir siauručiais purvo ruoželiais panagėse. Dar galėjau apsisukti ir nueiti šalin. Prie jo kojų gulėjo nešvarus, susuktas ir virve perrištas miegmaišis. Kažkodėl pamaniau, kad ketina naktį su manimi praleisti tame pilkame maiše, ant išpuoselėtos Osterparko vejės.

Mes ten buvom ir vakar. Bandėm mylėtis šaltoje, rasoje žolėje. Man buvo į viską nusispyjaut, bet jis kažko bijojo. Tysojom apsikabinę rankomis ir kojomis, o jis man grūdo į burną kvepiančias ir akimoju tirpstančias karameles.

Jau buvau bepradedanti drebėti nuo naktinės žvarbos, kai visai čia pat, krūmuose, kažkas sušnarėjo. Pakėlusi galvą pamačiau merginą, kuri ropojo keturpėščia ir nagais rausė žemę. Jis man paaiškino, kad tai – narkomanė. Jų knibždėte knibžda mieste, o ypač šitame rajone ir parke. Bijodami policijos kratų, jie sutartose vietose kartais užkasa švirkštus ar „kaifo“ atsargas.

Mudu pakilome ieškoti viešbučio. Žalsvoje gatvės žibinto šviesoje pamačiau merginos veidą: jai tebuvo koks trylika metų. Tada mane apėmė beprotiškas noras grimzti vis gi-

lyn ir gilyn. Į patį dugną. Į pragarmę, apsikabinus savo bevardžio draugužio nakties spalvos kaklą, prisispaudus prie jo prakaituotos nakties spalvos krūtinės.

Pragaišties troškimas, gėdingo, purvino, baisaus galo geismas mane apnikdavo ir anksčiau, bet dar niekada nebuvo užplūdęs su tokia visa apimančia, kvaitinančia, ligi skausmo veriančia jėga kaip per tas keliolika valandų Amsterdame. Norėjau tik vieno – likti tame mieste ir žlugti, žūti, degte sudegti per vieną trumpą Olandijos vasarą! Saulėtą pavakarę į *Leidseplein* atėjau, kad pasakyčiau tai jam – ritmingai mušančiam būgną ir jusliai besišypsančiam. Bet staiga atsitiko KAŽKAS – gal visa ši knyga bus skirta vien tik TAM įvardyti – ir aš jau žinojau, kad išskrisiu į Vilnių, kaip privalėjau. Rytoj rytą.

Jis laukė manęs ir, kai viso miesto varpai ėmė skambinti šeštą, atsimerkė. Buvau pasiilgus šitos melancholiškos šypsenos. Netarus nė žodžio atsisėdau šalia, padėjau galvą jam ant peties ir įsikibau į parankę. Jei bent būčiau galėjus pravirkti.

Vakar aš atėjau anksčiau negu jis. Buvau truputėlį įkaušus. Per priėmimą Amsterdamo rotušėje aš dėjausi laukinukė iš neseniai atsiradusios, bet trečiosios pasaulio šalies, ir nesidrovėdama čiupau nuo padėklų veltui dalijamo raudonojo vyno taures. Tą dieną buvo atidaryta tarptautinė dokumentinės fotografijos paroda, kurioje kabėjo ir keli mano darbeliai. Apgirtusi ir šiaip ne taip atsikračiusi visų nepageidautinų kompanionų, ištrūkau į miestą.

Pirmą kartą atsidūrę svetimame mieste, akivaizdžiai patiriame tai, kuo, skaitydami filosofinius traktatus, gal tik

savisaugos jausmo įsakomi, nenorime patikėti. Ogi visiškai vadinamosios tikrovės subjektyvumu ir iliuziškumu. Esu įsitikinusi, jei kas nors mano, kad aplink Eifelio bokštą vaikštinėja drambliai, pamatys juos pirmą kartą Paryžiuje atsidūręs, nors kitiems tai atrodys tik atsitiktinumas, klajojančio cirko ar zoologijos sodo pokštas, įvykis, gal net nevertas tikrojo paryžiečio dėmesio... Šit kur slypi MAGIJA, kuria gali užsiiminėti kiekvienas. Svetimą miestą mes patys sau sukuriame, suaudžiam iš iliuzijų, vaizduotės ir sapno gijų, kurias per šimtus metų it šilkverpiai vijo tūkstančių tūkstančiai ten gyvenusių ir gyvenančių.

Amsterdamas – o jame tebuvo tris paras – skleidėsi prieš mane kaip tik toks, kokio norėjau. Kąkada legendinis Europos hipių rojus, pulsuojantis pragaištinga laisve ir nesuskaičiuojamais gundymais. Boschiškas pragaras, kurio šiurpulingi ratai sukasi siaurose viduramžiškose gatvelėse, pilnose gėlių, mirties nuojautų, muzikos, trivialaus kvatojimo ir geidulingumo. Aš negalėjau su niekuo pasidalyti savo išpūdžiais. Kiti man tik trukdė. Jie griovė mano susikurtąją Amsterdamo tikrovę savo diktatoriškomis iliuzijomis.

Ilgai klaidžiojau be jokio tikslo, o kai pasiekiau *Leidseplein*, jau temo. Viskas vyniojosi į melsvą šilkinę prieblandą, o tūkstančio žibintų atspindžiai raibuliavo tamszaliame kanalų vandenyje.

Aikštėje susirinkę žmonės, apstoję ratu, stebėjo gatvėse akrobatą, kuris, užsilipęs ant kojūkų, žongliravo trimis liepsnojančiais deglais, rijo ugnį ar, užsitempęs ant galvos prezervatyvą, išpūsdavo iš jo milžinišką balioną ir susprogdindavo, visiems besiraitant iš juoko. Akrobatas viską darė

nepriekaištingai, bet jo veidas buvo pernelyg aristokratiškas, akys – liūdnos, o šypsena – prašanti kažin kokio atleidimo. Sruvo ilgesingas fleitos liurlenimas. Neįkyriai dudenų būgnai.

Man svaigo galva, todėl atsisėdau ant suolo. Iš vienos pusės tūnojo indėniško veido vyrukas, prekiaujantis karoliukais siuvinėtomis juostomis ir apyrankėmis. Iš kitos – siūbavo storulis ilgais riebaluotais plaukais ir rūkė pypkutę, kokią dar šį rytą mačiau Marihuanos muziejuje ir šalia prisiglaudusioje Damrako gatvės parduotuviūkštėje. Netoliese tiesiog ant išilusio grindinio sėdėjo jau per penktą dešimtį persiritusių hipių būrelis. Keli, nutaisę meditatyvines veidų išraiškas, apsalusiems turistams pynė kaseles, padabindavo jas spalvotais siūlais ir karoliukais, vienas lopėsi amžinus džinsus, o dar trys pasilinguodami mušė nedidelius, į tablas panašius būgnelius. Paskui dar atriedėjo ir invalido vežimėlis su graudžiais gėlių vaiko likučiais.

Netikėtai erdvė aplink mus ėmė mažėti. Tikriausiai ugnies rijikas, surinkęs šiek tiek pinigų, patraukė ieškoti kitos vietos, o nuobodžiaujanti, išpūdžių ištroškusi publika plūstelėjo prie būgnijančių Hipijos mohikanų.

Sėdėjusysis man iš kairės susikrovė savo vampumus į egzotišką maišą ir paprašė cigaretės. Pavaišintas nepuolė rūkyti, bet pasitiesė ant kelių purviną nosinę, iškrapštė lauk visą „Marlboro“ tabaką, iš mažutėlės dėžutės su IN ir JANG ženklų paėmė žiupsnelį stebuklingos žolelės, viską sumaišė, kruopščiai sukišo į rūkomojo popieriaus tūtelę, nulaužė filtrą ir pridegęs padavė man. Nuo pirmojo dūmo nepajutau nieko ypatingo, norėjau užsitraukti dar kartą, bet sėdintysis iš dešinės mikliai paslėpė savo pypkutę ir

stværė man iš rankų suktinė. Būgnų tratėjimas stiprėjo. Atsirado dar keli muzikantai – daugiausia juodukai. Visus pastebimai apėmė pagyvėjimas. Aš vos spėjau traukti aitrai saldžius dūmus, nes ratu keliavo jau koks dešimt „žolytės“ prikimštų cigariukų. „Marytė“ pasitaikė labai stipri – tokios dar niekad nebuvau ragavusi.

Kažkodėl atkreipiau dėmesį, kai atėjo jis, nors niekuo neišsiskyrė iš kitų ten buvusių. Gal man patiko jo šypseną, gal – siauros strėnos ir ilgos kojos, o gal – juokinga, blizgučiais siuvinėta jo kepurė. Atsisėdo ant to paties plataus suolo, bet – nugara į mane. Kai atsilošdavo, jčiau jo kūną. O gal ir nejčiau. Neatkreipiau į tai dėmesio, plūduriuodama tirštoje lipnioje palaimoje.

Indėniško veido vyrukas, kuris iš tikrųjų pasirodė besąs iš Meksikos, kimšo jau kažkelintą cigaretę, o padavęs man atsargiai pasiteiravo, ar per daug neapsinešiu. Tik nusi juokiau. Plūduriavau. Tyvuliavau. Liejausi per kraštus.

Storulis riebaluotais plaukais kažkur išnyko ir šalimais klestelėjo milžinė su rožiniu užrašu „Australia“ ant salotinių marškinėlių. Ji atsidėjusi rijo mėsainį, todėl visas ratu keliaujančias cigaretes aš dabar turėjau perduoti jam. Tam, kurio šypseną, o gal kojos, o gal kepuraitė man patiko. Triumfavau, kai turistai į mane dėbčiojo kaip į klasikinį *Leidseplein* eksponatą. Paskui pasirodė žmogėnai su BBC kameromis. Paklausė – iš kur aš. Atsakiau – iš Lietuvos. Jie nė kiek nenustebo. O gal nenugirdo. O gal nė nežinojo tokią šalį pasaulyje esant. Gal... Galimi šio pasaulio pavidalai nesuskaičiuojami.

Visai sutemo. Būgnai tratėjo kaip per vudu apeigas. Muzikantai tolydžio keitėsi. Viskas prasidėdavo lėta ir nedau-

giažode vieno būgno skanduote, palengva išitraukdavo antras, trečias, ketvirtas... Ritmas palengva greitėdavo, greitėdavo, greitėdavo, kol virsdavo vientisu orgazmišku gaudesiu, nutrūkstančiu staiga, visiems ekstaziškai rėkiant. Pasikeisdavo muzikantai. Ir vėl iš pradžių: lėta ne-daugiažodė vieno būgno skanduotė, antras, trečias... Ir vėl ratą pradėdavo ką tik susukta cigaretė.

Kažkas mano apdujusiose gelmėse aliarmavo, kad jau laikas grįžti į viešbutį. Bet neturėjau nei jėgų, nei noro iš-trūkti iš šito trankaus ir tvaikaus ritualo. Pajutau, kad būgną muša jis. Pradžioje lėtai. Ritmingai. Vis greičiau ir greičiau. Tolydžio atsiskudavom vienas į kitą. Daugybė švieselių atsispindėjo jo tamsiuose akiniuose, kurie naktį buvo visai nereikalingi. Milžinė „Australia“, sudorojusi tris mėšainius, irgi stvėrėsi būgno. Daužė ji net krikodama iš pasitenkinimo.

Meksikietis prisiglaudė prie manęs ir pasiūlė važiuoti į užmiestyje vykstančią šventę, kurioje irgi bus labai daug būgnų. Kai nusišypsojo, pamačiau, kad visai neturi priekinių dantų, bet, nusprendusi eiti kartu su juo, atsistojau. Pakilo ir tas, kurio kepuraitė, o gal šypsena, o gal siauros strėnos ir ilgos kojos man patiko. Jis apkabino mane ir nusivedė tiesiai meksikiečiui iš panosės.

– Tu persirūkysi, – pasakė. – Eime, geriau išgerk alaus.

Lauko kavinė buvo čia pat. Tik staiga viskas ėmė lėkti ratu. Iš pradžių lėtai, paskui vis greitėjančiu, greitėjančiu ir greitėjančiu būgnų ritmu, kol susiliejo į vientisą tamsos, šviesų ir klyksmo sūkurį. Aš įsitvėriau paslaugios nepažįstamojo alkūnės ir bejėgiškai sumurmėjau:

– Eime.

Kai oficiantas atnešė alų, mano rankos taip drebėjo, kad net nepajėgiau atidaryti skardinės. O jis, vis taip pat valiūkiškai šypsodamas, kibirkščiuodamas juodais akių veidrodžiais, išpilstė alų į bokalus. Kažką pasakė, bet aš tai išgirdau ir suvokiau, kai pakartojo trečiąsyk. Tiesiai man į ausį, kutendamas kaklą šiltu alsavimu:

– ...už tavo gražias akis...

Aš neišgirdau, iš kokios jis šalies. Jis nesuprato, iš kur aš. Veltui aiškinau, kad Lietuva yra kažkur tarp Lenkijos, Suomijos ir Švedijos. Jam ta teritorija vis dar vadinosi „Russia“. Net iššvebeldavo – „lublu“, o aš jau ėmiau pavydu liauti kokiai Amsterdame kekšaujančiai Marusiai ar Mašai. Tačiau apsimečiau, kad tokios kalbos ir tokio žodžio niekada nesu girdėjusi.

Kavinė virto karusele ir ėmė beprotiškai suktis. Todėl vėjas net švilpdamas nusinešė tris kartus pakartotą jo vardą. Nebemėginau spėlioti, kokia jo tautybė ar rasė. Išgirdau tik tiek, kad yra japoniškų automobilių mechanikas.

Jis man taip pat pasiūlė pasiklaudyti būgnų. Net pamaniau, kad tai – koks nešvankus slaptažodis. Ne indėniškų, bet afrikietiškų. Visai čia pat – vos už kelių kvartalų.

Jau norėjau eiti, bet grindys išslydo iš po kojų ir jis, padaręs keisčiausią salto mortale, atsistojo piestu priešais pat mano veidą – nelyginant siena.

Jis pakėlė mane ir švelniai sušnibždėjo vardą – Agnija. Pasirodo, jau spėjau prisistatyti. Vedė mane atsargiai, it ligonį ar kūdikį. Nepaisant jo pastangų, medžiai ir stulpai šokinėjo iš savo vietų, vien tik tam, kad pastotų man kelią.

Pagaliau pasiekėme taksi aikštelę. Priešingai nei stulpai ar medžiai, mašinos tik žybtelėdavo žaliomis, raudonomis,

geltonomis akimis ir purptelėdavo šalin, vos man prisiartinus. Vis dėlto vieną šiaip ne taip pavyko nutverti ir prisi-
jaukinti. Jis atsisėdo priekyje. O man užleido visą užpaka-
linę sėdynę, kuri nedraugiškai urzgė ir visaip kitaip prieš-
nosi, kai norėjau ant jos atsigulti.

Mašina sustugo ir šoko iš vietos. Kričiau ant vis dar pik-
tai pasipūtusios sėdynės. Gulėjau aukštiekninka, o mies-
tas tiesiai man ant veido pylė balto, geltono, rožinio, rau-
dono, žalio, mėlyno, violetinio neono čiurkšles. Net ir blės-
tantys sąmonės likučiai nutuokė, kad vietelė, kurioje svin-
guoja afrikietiški būgnai – anaip tol ne už poros kvartalų.

Pamėginau atsistėti. Mano staigaus judesio išgąsdinta
mašina apsisuko ratu, apsivertė ant stogo, bet kiek pa-
dvejojusi vėl pašoko ant ratų.

– Aš noriu į savo viešbutį, – suaimanavau, mėšlungiš-
kai kabindamasi už jo tolstančio peties. Jis buvo neapsa-
komai toli, vargu ar net galėjo mane girdėti, todėl rėkiau,
kiek jėgų beturėdama: – Aš bijau! Sugrąžink mane na-
mo! Namo!! Namo!!!

– Gera. Bet dabar tu juk nori pasiklausyti muzikos. Ne-
bijok. Ir nerėk taip garsiai.

Mašina sustojo tuščiaje skersgatvyje. Su pasidygėjimu
išspjovė mane laukan. Išsiropščiau ant piktdžiugiškai trūk-
čiojančio šaligatvio. Priešais buvo kažkoks baras, kurio rau-
donai šviečianti iškaba tai nutoldavo, tai priartėdavo, it
būčiau žvelgusi į ją žaibiškai vartaliudama žiūrą.

Mes įėjome į ankštą triukšmingą patalpą. Joje nebuvo
jokios muzikos. Vien tik juodi vyrai baltomis, krauju pa-
sruvusiomis akimis. Man rodės, kad užuodžiu ne tik jų
prakaito, bet ir spermos kvapą. Buvau vienintelė moteris,

todėl žaliaodis baras, vos tik mane pamatęs, ėmė trauktis atatupstas. Visos kėdės, kraipydamos raudonus nelyginant makakų užpakalius, kuo skubiausiai išlakstė į šalis. Ap-linkiniams tai pasirodė juokinga.

– O kur būgnai?

– Šiandien kažkodėl nėra. Atleisk! Išgerkim truputį, ir parvešiu tave į viešbutį.

Jis mokėjo elgtis su šios užteigos baldais ir pasodino mane ant visai neišjodinėtos, besispyriojančios, besimuistančios kėdės. Per žalią baro odą, palikdamas šlapia it sraigės pėdsaką, atšliaužė didelis geltonas viskio stiklas ir klastingai suskimbčiojo ledukais. Aš žinojau, kad net visiški idiotai nemaišo „žolytės“ su viskiu. Mano bevardis tamsiaveidis bičiulis gurkšnojo tik mineralinį vandenį. Truktelėjau viskio ir supratau, kad tai – galas. Totalus galas.

Staiga ėmė pašėlusiai pykinti. Vargšas baras, kuris dabar jau buvo prie manęs rakinte prirakintas, gūžėsi ir krūpčiojo nujausdamas, kad tuoj apvemsiu jo glotnią smaragdinę nugarą. Nežmoniškomis valios pastangomis mėginau nugalėti šleikštulį. „Nežmoniškomis valios pastangomis, – pašaipūniškai sucypė kažkas manyje. – Na ir frazė, kaip iš pasakojimo apie Pavką Korčiaginą...“

– Man bloga...

– Gal nori dar parūkyti?

– Aš noriu namo.

Fokusininko gestu jis pasikvietė barmeną ir kažką sušnibždėjo. Šis kreivai šyptelėjo, atsisegė prie diržo pritaistytą odinį kapšelį ir ištraukė nykščio didumo paketėlį.

– Rūkoma ne čia, o gretimoje patalpoje, – burbtelėjo piktokai.

Kavinė suposi tarsi banginis, kurio pilvė, savo nelaimei, atsidūriau. Patikliai sekiau paskui man patikusias kojas, gal šypsena, o gal kepuraitę. Balansavau it ekvilibristę, stengdamasi neišlaistyti viskio iš neišsenkančios taurės.

Mes įėjome į ankštą susmirdusią patalpėlę, kurioje nebuvo net kėdžių – tik prie sienos prikalta lenta, matyt, atstojanti barą. Grindys lengvai spyruokliavo, ir kartkartėmis aš tiesiog pakibdavau ore. Atsilošiau į sieną ir stebėjau, kaip jis taiso suktinę, kuri galiausiai išėjo stora, nelyginant cigaras. Prisidėjau ją degančią, rūkstančią, dvokiančią it sprogmenį prie lūpų ir pagalvojau, kad tuoj išlakstysiu į gabalus. Sienai pagailo manęs – ji pasidarė minkšta ir liulanti kaip pelkė. Grimzdau į ją būgštaudama, kad tuoj būsiu visai praryta.

– Šita „žolė“ prasta, ar ne? Jie visada apgaudinėja...

– Parvežk mane į viešbutį. Aš pavargau.

– Parvešiu. Juk pažadėjau.

Jis pagaliau nusiėmė akinius. Jo akys buvo didelės, labai tamsios, su ilgomis, riestomis it vielinėmis blakstienomis.

– Aš noriu namo. Aš krentu...

– Aš tave palaikysiu.

Nustebau, kad mes bučiavomės taip, tarsi tik tai ir būtų darę visą savo gyvenimą. Tik aš ir jis. Mūsų lūpos, liežuviai, alsavimas taip tiko vienas kitam. Jei nekalbėčiau apie meilę, tai sakyčiau – lyg kokio darniausio besisukančio mechanizmo krumpliaračiai. Siaubas, na ir metaforos!

Pasaulis tylutėliai plaukė šalin, palikdamas mus vienui vienus. Tik mane ir jį. Bet, vos pramerkus akis, pamačiau, kad aplinkui susispietė nešvankus kažką garsiai komentuojančių ir žvengiančių susmirdėlių būrelis.

- Eikim iš čia...
- Gerai. Tik pabaik savo viską.
- Negaliu. Tu pabaik...
- Ir aš negaliu. Man neleidžia religija.
- Tada einam.

Įkvėpusi drungno, jūra kvepiančio nakties oro, išsiblaiviau it burtų lazdele mostelėjus. O gal ir ne. Gal tik man taip atrodė. Gal... Gatvė buvo visai tuščia. Jis vėl užsidėjo akinius. Jaučiau jam begalinį švelnumą. Aš norėjau jo. Aš bijojau jo. Aš norėjau jo. Aš bijojau jo.

- Kokia gi religija neleidžia tau gerti?
- Budizmas.
- O, tai mano mėgstamiausia religija, – sužvingau stauga suimta kažkokio beprotiško juoko priepuolio.
- Kaip religija gali būti mėgstamiausia?
- Na, trečiame kurse aš buvau budistė.
- Trečiame kurse?
- O iš kur tu? Gal iš Indijos?! – aš spiegiu ir dusau iš juoko it pačiame dionisijų įkarštyje.
- Taip. Iš tokio miesto, kuris vadinamas Manaliu.
- O Indija, Indija, – švokščiau juoko dusinama ir nebe pajėgiau išstenėti, kad Indija – mano mylimiausia šalis.
- Bet ir tai dar buvo ne viskas. Jis mane pribagė:
- O mano brolis yra vienuolis.
- Aš sproginėjau iš juoko it muilo burbulų kupeta.
- Nesuprantu, ko tu juokiesi?
- Ogi nieko... Aš tik pagalvojau, pamaniau... kad realybė yra visai subjektyvi. Visai, visai...
- Ką tu pamanei?
- Nieko.

Juoko priepuolis praėjo lygiai taip pat staiga, kaip ir užėjo.

Stovėjome vidury tamsios, prišiukšlintos gatvės ir bučiavomės. Jaučiau jam vis didesnę švelnumą. Norėjau jo. Bijojau jo. Norėjau jo.

– Čia pat yra mano namai. Užeisi.

– Gal kokiom penkiom minutėm. Jei paskui parveši mane į viešbutį.

– Žinoma, parvešiu.

– Aš bijau tavęs.

– Argi aš toks baisus?

– Ne. Tu gražus. Bet aš bijau tavęs.

– Pasižiūrėk – po pat mano langais policijos nuovada. Jei tau kas nors nepatiks, galėsi nultipti žemyn ir mane apskusti. Galėsi net pro langą surikti. Jie tuoj pat atbėgs. Tave išgelbės. O mane – nubaus.

Perskaičiau gatvės pavadinimą: *Ruychstraat*. Jis atrakino laukujes duris, ir mes apgraibomis užkopėme siaurais, labai stačiais ir girgždančiais laiptais. Viršuje buvo tamsus prieškambaris. Pro durų plyšį televizorius skleidė melsvą šviesą ir labai erotiškus garsus. Įėjome vidun.

Kambarys buvo erdvus ir beveik tuščias. Viename kampe stūksojo kalnas garso aparatūros, pasieniais ramstėsi juoda, subliūškusi odinė sofa ir du foteliai. Kiek atokiau mirguliavo televizorius. Storas ūsuotas indas sukryžiaavęs kojas sėdėjo ant grindų šalia metalinio stalelio. Tvyrojo melsvas, saldus marihuanos rūkelis ir gašlūs pornofilmo atodūsių.

Ūsuotasis užgesino vieną siaurutę suktinę, prisidegė kitą, ir jiedu pradėjo šnekėtis. Visiškai nesuprantama kalba. Pokalbis, rodos, virto ginču ar net aštroku susikirti-

mu. Ūsuotasis karščiaivos ir niršo, o jo greitakalbėje su-
pratau tik vieną žodį: „fucking“*. Nedviprasmiškai ma-
ne nužvelgęs, jis, matyt, norėjo pasakyti, kad tokiame da-
lykui šiuose padoriuose namuose ne vieta.

Mudu ir vėl išėjome laukan.

– Kokia kalba jūs šnekėjotės?

– Hindi. Tai mano dėdė. Jis iš Simlos. Visai pamišęs.

– Ak, Indija – mano mylimiausia šalis...

– Negali būti.

– Bet taip yra.

– Tai ko juokeisi kaip beprotė, kai pasakiau, kad aš iš
Indijos?

– Aš nesijuokiau. Mano didžiausia svajonė ten nuva-
žiuoti.

– Jei liksi su manim, tavo svajonė išsipildys.

– Negali būti.

– Bet taip bus.

Mes nuėjome į parką, apie kurį jau pasakojau. Paskui
ieškojome viešbučio vienai nakčiai, bet tas, į kurį užsu-
kome, buvo jau perpildytas. Vėl ėmiau cypti, kad noriu
namo. Glamonėjomės stiklinėje autobusų stotelėje, ant rau-
dono suolo, apšviesti ryškiai, it scenoje. Bet netikėtai at-
ėjo pagyvenusių olandų pora, ir mudu vėl purptelėjome į
apdujusią naktį.

– Grįžtam.

– Kur?

– Į mano namus.

* Deja, šį žodį nutyli žodynai ir aš drįstu jį išversti maždaug taip: „dulkintis“ (*Agnijos
past.*).

- Bet ten – dėdė iš Simlos...
- Jo nebebus. Mes susitarėm.
- Dėdės tikrai nebuvo. Susmigom į juodą odinę sofą.
- Gal nori pažiūrėt filmą? Bet yra tik porno...
- Ne. Aš nemėgstu tokių dalykų.
- Taip ir maniau. Atleisk.
- Nieko.

Durys į tai, kas turėjo mudviem nutikti, jau buvo plačiai atvertos. Tačiau mes vis dar dvejojome žengti vidun, it nujausdami pražūtį.

Jis įjungė jausmingą muzikėlę. Pradėjo mane glamonėti. Tik pačiais pirštų galiukais, it kažko baimingai ieškantis neregys. Vis dar nežinojau jo vardo, bet nedrįsau paklausti. Už lango pragariškai dardėdamas pralėkė tramvajus. Nurenginėjo mane be jokios aistros. Su gūdzios neišvengiamybės išraiška tamsiame veide, sakytum būčiau jam pašarvoti skirta numirėlė. Peleninėje pūpsojo kalnas marihuanos nuorūkų.

Jis taip pat nusirengė. Liko tik su kepuraite ir tamsiais akiniais. Jo kūnas buvo puikus, tarsi ištekinga Krišnos statulėlė, su glotnia, blizgančia, veik melsvo atspalvio oda. „Kodėl, – staiga riktelėjo viena iš tūkstančio aplinkui sklandančių Agnių, – po galais, tu visus savo vyrus lygini su statulomis, paveikslais arba muzikos kūriniais?!“

- Eikim į mano kambarį.

Džinsų išnaroje susirado raktą ir nusivedė mane šaltomis ilgo koridoriaus grindimis. Atrakinęs duris, pirmą įleidė į savo urvą:

- Atleisk, čia gerokai purvina.

Neklotas patalas voliojosi tiesiai ant grindų. Nusisegiau

auskarus, laikrodį, šveičiau šalin apyrankes ir karolius. Stačia galva neriau į žvėrimi kvepiantį guolį. Sunkūs vienatvės inkarai vis dar nenorėjo mūsų paleisti.

Jis pedantiškai surinko mano papuošalus, sudėjo į krūvelę ir užvožė savo juokinga kepuraite. Bet akinių nenusiėmė. Uždegė smilkalą.

Jaučiau jam begalinį švelnumą. Norėjau jo. Jo nakties spalvos oda taip tiko prie manosios, it diena baltos. Pro žaliuzių lygiagretes prasiskverbęs neonu pienas mus nudažė ritmingu šviesos ir šešėlių ornamentu. Staiga juodos ir baltos linijos suveržė mūsų kūnus it metaliniai lankai. Neįmanomai stipriai ir skaudžiai. Net riktelėjau. Girdėjau jo širdies plakimą. Ritmingai dardėdamas gatve pravažiavo tramvajus. Šitiek ritmų. Skirtingų ritmų. Vienodų ritmų. Ritmų. Besiliejančių į vieną. Tą, kuriuo pulsuoja Visata.

Pajutęs artėjant eilinį mano orgazmą, jis spustelėjo kažkokį mygtuką, ir tiesiai į akis tvykstelėjo ryški it operacinės šviesa. Jis vis dar buvo su akiniais, prie kurių pritvirtinta grandinėle komiškai tabalavo.

– Prašau, nebedek šviesos. Ir nusiimk tuos akinius.

– Gerai.

Tamsa tik sutirštėjo. Ją it elektros laidai vagojo baltos įtampos linijos.

Iš greta stovėjusios spintelės jis ištraukė mažą raudoną dėžutę. Aitriai kvepiančiu balzamu patepė krūtinę – man ir sau. Tai vis labiau priminė tantrines apeigas. Pro akių plyšelius regėjau, kaip į juodą tuštumą spirale įsisuka balti žvaigždžių ūko purslai.

Jau švito. Žvelgiau į jo šešėlišką veidą tirpdama iš švelniausio dėkingumo. Mano šiaurietišškai patirčiai palengva

vėrėsi begalybė. Dar niekad nebuvo patyrusi tokios nežabotos, nepavargstančios, nesibaigiančios aistros.

Šviesos greičiu lėkiau atgal. Į riaumojančią pradžią pradžios tamsybių tylą. Mane it transo apimtą šamanę draskė susinaikinimo ekstazė ir žvėriškas gyvenimo geismas. Ūmai užplūdo siaubas.

– Tu mane nužudysi. Aš nebegaliu daugiau, aš nebegaliu...

Buvau it mirčių, palaimos ir baimės žirgų ketvirčiuojama. Jis nejautė man jokio gailesčio.

– Kankintojas! Kankintojas...

Staiga mus abu išpildavo prakaitas, tarsi iš tiesų būtume virtę vienu kūnu. Iš kažkur plūstelėję sūraus jūrų vėjo gūsiai mus išdžiovindavo, kad net pašiurpdavo oda.

Buvo jau visai šviesu. Aš išnykau. Banguodama išsisklaidžiau po baltas erdves ir juodas bedugnes. Bet visa tai dar nebuvo pasibaigę. Ritmingai virš manęs siūbuodamas jis kartkartėm užsižiūrėdavo pro žaliuzių plyšius į gatvę. Su laukinišku ilgesiu. Aš dariausi godi ir pavydėjau jo viskam. Net dardančiam pro šalį tramvajui.

Tik sučiulbus rytmečio paukščiams, galų gale pratrūko mūsų paskutiniai riksmas, traukuliai ir atodūsiai. Jis, net neleidęs man atitokti, pasakė:

– Pasistenk neužmigti, nes bus labai sunku pabusti. Šeštą grįš dėdė. Mūsų nebeturi čia būti.

Aš vis dar buvau prie jo prisiglaudusi. Žūtbutinai įsikibusi. Bet žemė po mumis jau vėrėsi ir pasaulio vandenys plukdė vieną nuo kito it dvi mažas saleles. Tolyn. Tolyn. Tolyn...

– Nieko daugiau nebenoriu, tik būti čia, su tavim.

– Net nebenori į savo viešbutį? Pameni, kaip vakar veržei?

– Nebenoriu.

– Ir nebenori namo? Į savo šalį?

– Į Lietuvą. Lie-tu-vą. Nebenoriu.

– Tai tu liksi čia? Amsterdame? Su manim?

– Liksiu.

Aš puoliau jį bučiuoti, bet, švelniai atstūmęs mane į šalį, pratarė:

– Pailsėk.

Gulėjau ant pilvo ir pasukusi galvą žiūrėjau į jo profilį, tarsi iškaltą iš akmens kokioje meilės dievo Karmos šventykloje: sunkūs vokai, gaubiantys didžiules akis, paukštiška nosis, išsišovę skruostikauliai, sodrios ir geidulingos lūpos, masyvus smakras... To paties dailėtyrininko azarto pagauta sugniaužiau jo lytį, bet vėl švelniai įsakė:

– Pailsėk.

Staiga sudžeržgė žadintuvas. Pasijutau išduota.

– Atleisk. Tokiu metu aš keliuosi į darbą. Bet šiandien man jau atostogos. Gali dar penkias minutes pagulėti.

– Niekur iš čia nebeisiu. Man gera su tavim. Aš myliu tave.

– Pasakyk dar kartą! – jis džiugiai užgriuvo mane visu svoriu.

– Aš myliu tave.

„Aš myliu tave“ – buvau ištarus tik vieną vienintelį sykį ir daugiau nebekartojau jau kokį penketą metų. Apie tą vyrą nieko nepasakosiu. Mano vienintelė meilė. Dabar net nebeįsivaizduoju, kaip milžiniškas, neaprepiamas jausmas anuomet galėjo tilpti visai jauname mano kūne. Tai

buvo nelyginant beprotybė. O gal apreiškimas. kažkas, ne iš manęs, iš aukščiau, iš kito pasaulio. Meilė... Dabar nebeįstengiu net žodžiais apsaityti. kažkas iš Anapus... Meilė. Kodėl – kaip tik tam vyrui? Ar galėčiau bent jau išvardinti man labiausiai patikusias jo savybes? Gal... O juk buvo ir kiti vis tų pačių ritualų vykdytojai: raudonojo vyno gėrimas, tylūs pokalbiai žvakių šviesoje, pasivaikščiojimai per lietu, bučiniai po permirkusiais medžiais, susinarpliojusių kūnų šėlsmas, rytmečio nuovargis ir bejėgiški šypsniai... Bet daugiau viso šito niekada nebeapšvietė meilė. Kodėl? „Kalbėk, – šaižiai riktelėjo dar viena Agnija, – kalbėk, kalbėk. Tik žinok, kad tokios sentimentalybės man labai nepatinka!“

– Aš myliu tave, – ši frazė man ilgai buvo užginta, bet dabar ir vėl ją kartojau, ritmingai kaip mantrą. Gal svetima kalba tariami žodžiai buvo niekuo nebeįpareigojantys: – I love you, I love you, I love you...

Apžiūrėjau jo kambarį: ant sienos – pusnuogė, „Levi’s“ džinsus reklamuojanti gražuolė, ant spintelės – romanas „Get Wet“* su praskėstomis moters kojomis minkštame viršelyje... Įsiklausiau: kažkur ritmingai kapsėjo vandens čiaupas. Prabildėjo tramvajus.

– Tu pasiliksi su manim Amsterdame?

– Taip. Bet aš nebeturiu nė grašio.

– Aš turiu.

– Bet aš mėgstu būti nepriklausoma.

– Rasiu tau darbą.

– O kur aš gyvensiu?

* Sudrėkti (angl.).

- Čia.
- Su dėde iš Simlos?
- Nesijaudink. Be dėdės.
- Ar žinai, kad rytoj tokią valandą aš jau būsiu oro uoste?
- Sakei, kad pasilieki.
- Pasilieku.
- Aš myliu tave.
- Aš irgi. Myliu tave.
- Tu tikrai pasiliksi?
- Tikrai.

Tą minutę ir dar vos ne dvylika valandų buvau šventai įsitikinęs, kad liksiu. Aš norėjau jo. Aš bijojau jo. Jo kūnas taip tiko manajam: atkakli aistra ir žvėriškas švelnumas.

- Eime į dušą.
- Tingiu.
- Sakei, kad tau reikia grįžti į viešbutį.
- Nebenoriu.
- Reikia.

Reikia! Kas galėjo pagalvoti, kad netgi čia išdygs šitoks žodis?

Stovėjau po šilto vandens čiurkšle ir jau tik akimis rijau jo kūną. Prausė mane atsidėjęs, lėtai, rūpestingai. Su muilu ir kempine. Baigęs apgaubė ne visai švariu rankšluosčiu.

- Valysi dantis?
- Aha...
- Štai tau šepetėlis. Visai naujas. Paskui, jei nori, pasilik jį sau.

Noriu. Norėjau visko, kas tik slėpė savyje kad ir neregimą jo pėdsaką.

Vėl nusivedė mane atgal į savo migit. Kalenau dantimis. Nuo plaukų man varvėjo šaltas vanduo. Jo galva buvo apkirpta visai visai trumpai – galėjau įsivaizduoti, kaip atrodo tas brolis – vienuolis. Jis ištraukė iš spintutės kažkokį gremėzdą, pučiantį karštą orą. Kad išsidžiovinčiau ir apšilčiau. Mane suėmė graudumas pamanius, kad žiemą jis šitaip šildo save ir kokią nors pigiausią prostitutę.

Mūsų drabužiai buvo gretimame kambaryje. Apsirengėme. Jis išvirė kavos ir padalijo per pusę vienintelį tuose namuose buvusį maistą: didžiulį, žalią, neįkandamą obuolį. Vėl įjungė muziką. Nebeturėjom cigarečių. Graibėm iš peleninės ilgesnes nuorūkas ir po raudonos rytmečio saulės nutviekstą kambarį pasklido melsvas marihuanos dūmas.

Jutau saldžiausią bejėgiškumą. Klūpočiau ant grindų, nusvarinusi jam ant peties nepakeliamai lengvą galvą. Mano juodoje suknelėje, kurią nusipirkau tik vakar, bolavo trys liūdnos skylutės. Prisiminiau, kaip meksikietis braukė nuo mano kelių apkvaišusias marihuanos žiežirbas.

Viskas prisipildė liūdesio ir gaudumo. Netgi jo atsisveikinimo dovanos: kasetė su muzika iš indų kino filmo, visai sutrinta Džeksono plokštelė, popierinė aguona... Ir dar tas dantų šepetukas.

- Laikas eiti.
- Neturiu jėgų.
- Aš tau padėsiu. Stokis.

Jaučiau jam begalinį švelnumą. Mūsų kūnai taip tiko vienas kitam. Norėjau jo. Bijočiau jo, nes dabar galėjo apversti visą mano gyvenimą.

Išėjome į lauką. Mus vis dar siejo nematomi saitai. Aš niekaip negalėjau nuo jo atsiplėšti, nors ir smalsiai aplin-

kui stovinčių tyrinėjama. Tramvajaus laukėme ilgai. Saulė blykčiojo medžių lapuose, kurie, vėjo pajudinti, man tyliai šnibždėjo: viskas praeina, viskas praeina... Viskas praeina, Agnija.

Tramvajus mums dar bandė pratęsti naktį. Tačiau supuojami, liūliuojami ir purtomi ant galinės sėdynės mes tejutome per pusę skylančio androgino gėlą.

Amsterdamas budo ir kėlėsi. Pradardėjome pro *Leidseplein*. Nustebau, nes aikštelėje nepastebėjau nė vieno čia buvio. Kur nakvoja karšinčiai hipiai ir jų sužmogėję šunys? Oranžinė mašina galingomis vandens čiurkšlėmis plovė nuo grindinio nuorūkas, popiergalius, alaus skardines, vis dar plasnojančius vakarykščius laikraščius, išėdas, šukes, skudurus ir kitokias šiukšles.

Manekeniškai tvarkingi klerkai mynė dviračių pedalus. Vakarop, grįždami iš kontorų, jie surikiuos savo kledarus prie barų ir, net neatpalaidavę kaklaraiščių mazgų, vis dar nepriekaištingai baltais, kvepiančiais marškiniais, stovės su alaus bokalais tiesiog gatvėje, šnekučiuosis žiūrėdami, kaip besileidžianti saulė raibuliuoja kanalų vandenyse... Žmonės šveitė parduotuvių vitrinas, pirkė duoną, pieną, vaisius, tulpes, vedžiojo linksmaujančius šunis ir visi atrodė perpratę dzenbudistines išmintis, nes šis rytas jiems buvo labas rytas, o diena skleidėsi kupina palaimos.

– Jau lipam, brangioji.

Damo aikštė irgi buvo ką tik išplauta, visiškai tuščia – nei prekijų, nei turistų, nei valkatų, nei balandžių, nei šiukšlių. Nemiegotos nakties nuovargis viską, kas tik buvo aplinkui, vertė kažkuo iliuziška ir netikra. Suskambo varpai.

– Mes susitiksim šį vakarą?

– Taip.

– Tu pasiliksi Amsterdame?

– Taip.

– Su manim?

– Taip.

– Tu neišvažiuosi į savo šalį?

– Ta šalis vadinasi Lietuva. Lie-tu-va. Ne. Neišvažiuosiu.

Norėjau, kad jis niekada nesiliautų mane bučiavęs. Troškau, kad mylėtų mane tučtuojau ir čia pat – aikštėje, priešais Amsterdamo rotušę.

– Eik, brangioji. Tau reikia nors truputį pailsėti.

– Kodėl visą šį rytą tu veji mane šalin nuo savęs?

– Myliu tave. Man būtų skaudu, jei per mane turėtum problemų.

Pasirodo, vakar jam priskiedžiau apie kažkokį neapsakomai svarbų pranešimą, kurį turėsiu skaityti tarptautinėje konferencijoje. Šį rytą. Rotušėje. Mano viešbutis buvo jau visai čia pat. Vadinosi „Roode Leeuw“. Raudonasis liūtas.

– Dabar jau ir tu eik. Aš nenoriu, kad kas nors mus pamatytų drauge...

– Kas?

– Bet kas...

– Gal ten yra tavo meilužis?

– Kliedi. Tiesiog iškart prasidėtų apkalbos. Žmonės Lietuvoje tik tuo ir užsiima.

– Betgi tu nebegriši į Lietuvą.

– Nebegrišiu. Prašau tavęs, jau eik. Susitiksim šeštą ten pat, kur ir vakar.

– Aš myliu tave.

– Aš irgi. Sudie.

Apsisuko ir nuėjo neatsigręždamas. Jo eiseną buvo lengva ir spyruokliuojanti. Atrodė, kad tuoj pakils ir nuskris, nešamas man nesuvokiamos lengvybės.

O į mane jau palengva skverbėsi baimės. Kol kas dar tik visiškai mažos. Bet žinojau, kad jos auga. Bijojau grįžti į viešbutį. Bijojau, kad mane bars už velniaižin kur praleistą naktį. Femina Sovietica Agnijos viduje darėsi visagalė. It prasikaltusi mokinukė įtipenau į raudonu kilimu nutiestą viešbučio holą. Nepakeldama akių, paprašiau portjė savo numerio rakto. Karštligiškai kūriau pasiteisinimo planus: turiu Amsterdame giminių, draugų, kolegų, nakvojuju pas juos, o gal – pasimečiau, pasiklydau, pražuvau... Bet mano nuodėmingi naktiniai žygiai niekam nerūpėjo.

Liftu pakilau į trečią aukštą. Atsirakinau 310 kambario duris. It kokia pamišėlė sujaukiau tvarkingai paklotą lovą ir tik tada į ją atsiguliau. Užsirūkiu, įjungiau televizorių. MTV. „No no no no no no no more limits“* – badydamos mane pirštais pragydo tos vasaros žvaigždės. Visada ir visur tas pats. Kiek jau buvo tokių pigių viešbutėlių, kuriuose gyventojai keičiasi kas kelios paros: „Mirific“ – Paryžiuje, „Best Western“ – Niujorke, „Nan-Lin“ – Šanchajuje, „Vendome“ – Briuselyje, „Edel“ – Hamburge...

Kartais man topteli, kad tie laikini kambariai ir yra tarsi vienintelė formulė pragaištingai sujauktam pasauliui apibūdinti: keturios sienos su pasteliniiais apmušalais, dvigulė lova, beviltiškai nusišėręs jos apklotas, dūstantis laga-

* Jokių daugiau ribų (angl.).

minas, po kampus išbėgioję sulamdyti drabužiai, ant grindų besiglėbesčiuojantys juodas šilkinis peniuaras ir to miesto žemėlapis, mirgantis užkariautojiškomis žvaigždutėmis jau aplankytose vietose; ant stalo – lūpų dažais išterliota alaus ar „Coca-Cola“ skardinė, amžinai trinantys aukštakulniai bateliai, pilna nuorūkų peleninė, trofėjiniai atvirukai, apypigių parduotuvių maišeliai; TV su visam pasauliui universaliomis CNN naujienomis, MTV ar kabeliniu pornofilmu; vandens ir šampūno kvapai pro praviras vonios duris, virtuvės tvaikas ir miesto garsai pro pravirą langą, lengvabūdiškai plevenanti užuolaida...

Neįsivaizduoju savo gyvenimo be kelionių, be keisčiausiomis šaradomis išsidėstančių išpūdžių, be alpulingo nuovargio, švinu išsiliejančio po visą kūną, be nemigos naktų ir trumpų, ryškiaspalvių, veik aiškiaregių sapnų, be meditacinio spoksojimo į prošal plaukiančius gamtovaizdžius, pastatus, žmones arba tiesiog – į nieką, be aistros, neturinčios nei praeities, nei ateities, be to vienkartinio vyro, kuris staiga išnyra iš minios, visada juodaplaukis ir tamsiaakis, visada melancholiško žvilgsnio, o šypsnio – ironiško, bet geidulingo... Kas aš būčiau be tų tik kelionėse patiriamų prisiminimų pliūpsnių, tokių chaotiškų ir neiššifruojamų, be saldaus, graudulingo, visa apimančio pojūčio, kad tirpstu pasaulyje, kad išnykstu, nepalikdama savo pėdsako net didžiausiems aiškiaregiams.

Štai ir dabar manęs beveik nebėra, tik žalsvoje banguojančioje prietemoje, tarsi kokio prožektoriaus apšviesti, akimirką išnyra nesuvokiami vaizdai: ...balta, nėrinių apgaubta ranka, siekianti raudonojo vyno taurės... salšvas juokas violetiniame alyvų krūme... saulės nutviektas pu-

šynas liūčiai praūžus... plevėsuojančios lekiančio kokerspanielio ausys... sunkūs senoviniai baldai, vyro profilis žvakių šviesoje, vaško kvapas... bereikšmė pokalbio nuotrupa... per kliūtį šokantis žirgas... kelio dulkėsna pažyrančios persirpusios žemuogės... sujaudinta minia... nepažįstamas verkiančios moters veidas... negyvo kurmio kūnelis tarp žydinčių pienų... išpėjantis riksmas... Tai pradeda varginti. Kiekvienas momentinis regėjimas veržiasi daugintis ir plėstis, būti įmintas ar prisimintas, nors kartais atrodo, kad visai ne mano yra tos patirtys... Tirpdama aš liejuos, išsiplečiu, įtraukiu į save kitų žmonių mintis tarsi potvynio vanduo, o gal kaip daugiabriaunis veidrodinis atspindžiu tai, kas šią akimirką kažin kur vyksta... Gal. Nesuskaičiuojami, neišvardijami pojūčiai. Tylintis protas. Išnykimo ekstazė.

Užsnūdau. Sapnavau milžinišką šventyklą, panašią į Šv. Petro baziliką Romoje, kurioje aš dar niekada nebuvau. Apgirtusi nuo turistinės egzaltacijos, plaukiu pro aikčiojančius žmones, pro atspindžius, atšvaitus, aidus link auksinio altoriaus, pūpsančio it Pasaulio Bamba. Auksinis stalas jau paruoštas Avinėlio aukojimui, Auksinės taurės jau laukia Jo nekaltojo kraujo, aukso lėkštės – Jo šventojo kūno. Aukso knygos su aukso žodžiais, auksiniai varpeliai Gerajai Naujienai skelbti, auksinės žvakidės, čiobrelynus ir bičių dūzgesį dar menantis vaškas. Vienuoliai baltais drabužiais ir aistringomis akimis. Jų ilgesingus balsus ir smilkalų dūmus į savo kriaukles įsuka kupolo žydrynėje susispietę cherubinais... Tik staiga su bloga lemiančiu švokštimu iš aukštybių pasipylė tiršta, tamsi, smirdanti masė. Rudos, dvokiančios išskyros kliokė per spindulingąjį auksą ir nekalčia-

sią baltumą. „Tai Dievas dergia ant savo šventovės!!!“ – nevilingai suriko kažkas. Aplinkui kilo siaubingas klyksmas ir vimdantis tvaikas. Užsidengiau rankomis galvą ne iš siaubo, bet iš gėdos. Pabudau. Jau seniai laukiau šito chrestomatinio sapno, bet dabar, jo pakirsta, negalėjau net krustelėti. K. G. Jungas vylingai šyptelėjo ir dingo už užuolaidos. Švietė saulė. Darniai gaudė didelis miestas.

Man susuko pilvą. Puoliau į vonios kambarį. Turiu bjaurią savybę: iš baimės visada paleidžia vidurius. Taip, bijojau likti tame mieste su bevardžiu mėlynųjų naktų spalvos meilužiu. Bijojau net ne aš, o tik mano kūnas, sklidinąs geismo būti, gyventi, išlikti, nesipriešinant ilgo senėjimo dėsniams plaukti į mirtį, ilgai, ilgai, ilgai, dešimtis ir dar dešimtis metų, pagaliau išnykti joje, taip sau ir nepripažinus, kad miršti.

Galiausiai ėmė pykinti ir tampyti vėmulys. Paauglystėje stropiai skaitinėjau sovietinius narkologijos vadovėlius, bet dabar nė už ką neprisiminiau, kokias gi pagirias žada Indiškoji Kanapė ir dar – sumaišyta su vynu ar viskiu. Gal nueit pasiklausti į Marihuanos muziejų? Jis vos už poros kvartalų...

Palindau po dušu. Jis, mėlynųjų naktų spalvos meilužis, tik prieš porą valandų taip neapsakomai švelniai prausė mane savo skurdžiame būste. Praus rytoj. Ir – visą vasarą. Bet dar praeis net dešimt valandų, kol šiandien jį pamatysiu.

Mano kojos drebėjo. Gal vien tik jį prisiminus. Gal iš nuovargio. Bet tikriausiai iš baimės. Aš dar niekada nestovėjau taip arti prapulties. Jau šį vakarą... Jau šį vakarą aš tapsiu niekuo. Be vardo ir pavardės. Be namų, tėvų ir tėvynės. Be dokumentų ir pinigų. Be profesijos, be savo

kambario ir daiktų, be draugų ir priešų. Be praeities ir be ateities. Ištripsiu šiame mieste be pėdsako.

Nuo karšto vandens vonios kambarys pritvinko garų. Vos prieš porą valandų mano pragaišties mieste plovė gatves ir aikštes. Dabar jau ir aš teku jo požeminėmis kloakomis ir kanalais, kuriuose atspindi viduramžiškų namų stogai. Teką praėjusios nakties kvapai, slogučiai, vienatvės, nesuskaičiuojamų meilužių prakaitas ir paryčiais numazgota aistra.

Niekam nieko nepranešiu apie savąjį pasirinkimą. Persidažysiu ir nusikirpsiu plaukus. Pakeisiu drabužius. Nusipirksiu didelius juodus akinius. Policija manęs nesuras. Būsiu tik viena iš tūkstančių Amsterdame nelegaliai gyvenančių bevardžių. Bežadė juodadarbio iš Indijos palydovė. Tysosiu savo meilužio guolyje kaip narve, naktį jis manimi žais, o rytais, išeidamas į darbą, visai dienai užrąkins dviem raktais iš lauko pusės. Žiūrėsiu į lubas, tramvajaus ratams bildant. Dienų dienas, dienų dienas, dienų dienas, dienų dienas... Pabiri garsai iš gatvės. Žodžių nuotrupos. Dylantys prisiminimai. Saldus marihuanos dūmas. Palengva manęs bus vis mažiau ir mažiau. Palengva, labai palengva, atsiras kita moteris su nauja istorija. Viskas vyks be jokios trinties tarp manęs ir pasaulio. Be žūtbutinių pastangų. Be jokių pastangų.

Pyliau ir pyliau ant savęs vandenį. Bandžiau įsivaizduoti, ką dabar veikia šios nakties mano draugas. Tikriausiai tyso savo purviname migyje. Gal rūko „žolytę“ ir ginčijasi su dėde iš Simlos, tolydžio išspjaudami apčiuļptą „fucking“. Gal svajoja apie mane. Gal... Man jau pradeda įkyrėti šis abejojantis žodis: gal...

Nuvaliau aprasojusį veidrodį. Atrodžiau pavargusi ir išsigandusi. Stebeilijau maniakiškai įdėmiai. Taip, kažkas niokoja mano veidą. Labai, labai atsargiai, palengva, it kas rytą piltų nuodus į mano kavą. Niokoja jo švelnias spalvas, odos gaivumą, nerūpestingą išraišką, jaunystės lengvumą. Kiekvieną rytą ir vakarą tas pats: savo atspindyje veik matau pasalūniškus nuodytojo pirštus, bet negaliu jo sučiupti už rankos. Ne, aš nebijau senatvės. Bet bijau senėjimo, tokio vangaus, tokio lėto, tokio kankinamai ilgo.

Atšokau šalin, it atspindys būtų spjovęs siera man į veidą. Reikėjo skubėti, springstant, dūstant, vaitojant susiurbti į save visą Agnijai skirtąją begalybę, pasenti ir numirti per vieną vienintelę vasarą.

Sugrižau į kambarį, pilną skersvėjų, saulės ir miesto kvapų. Stabtelėjau tik akimirka, o dabar ir vėl tirpau, sruvau, tekėjau. (Nusitrina visos ribos, briaunos, kampai, draudimai, tabu, susitarimai ir prietarai. Lieka tik pirmapradė erdvė, iš kurios vėliau, daug vėliau, buvo išsprogdinta, išskaldyta, išsklaidyta, išmėtyta, perskirta, atribota ir atidalyta tai, kas yra dabar.) Vėl prisiminiau savo sapną. Už užuolaidos blykstelėjo gnostinis K. G. Jungo žiedas.

Vakar vaikštinėjau po gėlių turgų *Muntplein* aikštėje. Pirmiausia užplūdo kvapai: gaivūs, salsvi, šilti, saldžiarūgščiai, liūdnoki, kvaitinantys, drėgni, drungni, pavasariški, žadinantys prisiminimus, gundantys, ilgesingi, sapniški, karstelėję, lengvi, kvailoki, vėsūs, neapčiuopiami, melancholiški, keisti, vasariški, egzotiški, vaikiški, naivūs, kasdieniai, koketiški, kibūs, žiemiški, plevenantys, sunkūs, sodrūs, juokingi, irzloki, rudeniški, dainingi, virk-

dantys, gašlūs, abejingi, muzikalūs, tylūs, triukšmingi, be-
balsiai.

Paskui – spalvos. Tulpės tai kuždėjo tyliausiais balkšvais, pilkais, gelsvais, rausvais, rusvais, melsvais, žalsvais pustoniais, tai šaukė geltonomis, oranžinėmis, raudonomis, purpurinėmis, juodomis burnomis, violetiniam svai-
guly alpo alyvos, žydrais balsais kažką dangui kalbėjo ne-
užmirštuolės, apsipylusios vaivorykštiniais rasos lašais siau-
tėjo rožės, cinoberiu taškėsi amarilės, mėlynavo gležnučiai
pievų varpeliai, kukliai lingavo rudos nendrės ir smilgos,
sviro smaragdiniai paparčiai, pleveno gubojų rūkai, it sau-
lėlydžio debesys plaukė visterijų ir rododendry puokštės,
džiūgavo margos tarsi klouno drabužis raktažolės, skleis-
damos nuostabią vėsą bolavo pakalnutės ir plukės, poetų
ilgėjosi edelveisai, it kinišku tušu nutapyti liejosi vilkdal-
giai, giliu ultramarinu alsavo hiacintai, krykštavo auksi-
niai narcizai, aristokratiškai rymojo orchidėjos.

Pagaliau pliūptelėjo garsai: monotoniškos didmiesčio
mantros, kas pusvalandį prapliumpantys varpai, žmonių
klegesys, nesuskaičiuojamų kojų žingsniai, muzika, paukš-
čių čirenimas, nostalgiška rylos melodija, angelo šnibžde-
sys, praūžiantis lėktuvas, mašinų gausmas, pypsėjimas, to-
lima policijos sirena, kvatojimas, šuns skalijimas, vaiko
verksmas ir vėl – muzika.

Atsisėdau ant suolelio. Ūmai mane užplūdo absoliutus,
palaimingas aiškumas. Aš tarsi laikiau savo rankose Filo-
sofinį Akmenį. Skaidrų, tobulą, daugiabriaunį kristalą. Jau-
čiausi, lyg būčiau įminusi Paslapčių Paslaptį, lyg regėčiau
pasaulį toki, kokį Viešpats jį norėjo sukurti, tobulai vien-
tisią, nepažįstantį nei gėrio, nei blogio. Tarsi stovėjau prie

Pažinimo Medžio, kol užgintas vaisius dar nebuvo paragautas. Aš ir pati buvau vientisa, rami, tyra it krištolo piramidė. Bet tai tetruko mirksnį. Trys Agnijos – Skeptikė, Pesimistė ir Nemėgstančioji Sentimentų – jau stypsojo priešais ir rodė klaikiausios paniekos grimasas Agnijai Krištolo Piramidei. Galiausiai viską užbraukė baimė. Aš išsigandau, kad nepajėgsiu ką tik rankose laikyto Išminties grynuolio nusinešti į juodžiausias savo valandas, kurių buvo ir bus. Buvo ir bus. Žinojau, kad grimztant į sielvartą manyje nesuspuždės net menkiausi šios akimirkos Aiškumo prisiminimai.

Pasaulis... Troškau skverbtis į jį vis giliau ir giliau. Manęs vis daugės jame, jo – manyje, ir taip palengva, be žūt-būtinių pastangų, be jokių pastangų mes tapsime vienu. Nusitrins ribos, sudils kontūrai, išnyks sienos. Aš nusidažysiu visomis jo spalvomis, prabilsiu visomis kalbomis ir balsais, įgausiu visus pavidalus ir formas, tapsiu paukščiu ir akmeniu, alkanu Kalkutos vaiku ir Versalio parke rymančia statula. Rasiu save Lietuje, tyruose, skruzdėje, didmiesčio gausme, debesyje... Tik nieko nereikia daryti per jėgą, per prievartą. Visos durys atviros, tūkstančiai balsų kviečia įeiti, o Dieve, nejaugi kada nors mane ir vėl užpuls neviltis?

Aš mokausi nebebijoti, nebetikėti, kad pasaulis kerštuoja, kad kažkas piktdžiugiškai skaičiuoja visas mano tylias ir mažas laimes, idant paskui atlygintų dešimteriopais sielvartais, kad pats Dievas ar aklas Jo demiurgas, o taip – Samaelis, stebi mano vaikiškus praregėjimus ir ilgais žalsvais pirštais iš tižaus molio jau minko gurvuolius, kuriuos svies man į akis, idant vėl apakčiau.

Va, kerštingasis jau ir šnabžda, apsimesdamas sąžine! Kvailo pareigos jausmo vedama, nuolankiai ir kaltai šypsodama, aš leidžiuosi liftu žemyn, slenku į restoranėlį, droviai sėdu prie savo bendrakeleivių, jau kvepiančių Vilniumi, į kurią aš niekada nebegrįšiu. Bet mano naivioji atgaila ir pastangos nereikalingos: jie niekuo manęs neįtaria anei kaltina, tik siaubia „švedišką stalą“, kraunasi į rankines plonais skridinėliais supjaustyta mėsa, perregimą sūrį, sausainius, dėžes su vyšnių, persikų, braškių džemu, sviestą – juk Amsterdame dar teks būti beveik visą parą. (Tik po aštuonių valandų galėsiu priglusti prie jo žvėriško kūno.) O jie skaičiuoja guldenus ir kalba apie pigias parduotuves ar nemokamus makdonaldo tualetus. Jie – taip ištroškę daiktų.

– O man užteks vien tik išpūdžių!

– Ir ką tu su jais veiksi, Agnija?

– Kai mirsiu, nusinešiu į aną pasaulį.

Jie išsikeičia: jaunatviškos moterys ir pretenzingi vyrai. Jiems atrodo, kad traukiu juos per dantį. Teisybė! Nesiliauju... Pasakoju apie marihuaną. Jie – perdėm rimti.

– Apie maistą negaliu net pagalvoti. Puskilogramis „žolytės“ ir viskio šlakelis – štai geriausia dieta posovietiniam turistui!

Jie nepritariamai į mane sužiūra. Tarsi nesislėpdama kasčiau po jų pamatais. Man patinka juos dirginti ir šokuoti! Amsterdamo vietos, kurios manyje žadino dionisišką šėlsmą, jiems tesukėlė atsargų pasišlykštėjimą: padugnių lindynės... Tingiai rąžausi. Nenoriu jaustis už juos pranašesnė. Visada draudžiu sau tai daryti.

– Mano naktys gražesnės už jūsų dienas! – it uždraustą vėliavą iškeliu savo mėgstamiausio romano pavadinimą ir

dar priduriu: – Dar niekad taip begėdiškai nesimylėjau... Atrodė, kad neištversiu... Kad jis mane nužudys... Šią nakt aš jatau tikros pragaišties kvapą ir skonį...

Suklūsta. Man rodos – pavydi. Bet neišsiduoda. Gal klystu. Atlaidžiai šypsosi ir vynioja į servetėles sumuštinus. O varge!

Praėjusi naktis vėl supa ir skalauja mane. Mano mintys žaidžia su mano kūnu. Tereikia pagalvoti apie aistros perkreiptą savo meilučio veidą ir pilvo apačioje sujuda, sukruta snūduriuojanti gyvatė. Galiu tai kartoti be galo. Užsimerkiu. Atsimerkiu. Visi daiktai man kaip niekad draugiški: vyšninė staltiesė, violetinės tulpės žalsvoje vazoje, geltonos apelsinų sultys aprasojusioje stiklinėje, baltas kavinukas, puodelis, aguonomis apibarstyta bandelė, šaukštukas... Gatvėje groja rylininkas. Įbėga šuo. Jo ilgas kailis blizga saulėje auksiniais ir variniais atšvaitais, akys – šelmiškos, snukis – džiugus, liežuvis – rožinis ir net seilės drimba vaivorykštiniais purslais. Prie lango pagyvenusi pora taršo garuojantį kepsnį, ir aš iki kaulų smegenų jaučiu jų kasdienišką rytmetinį pasitenkinimą. Sustok, akimirka žavinga... Anksčiau aš buvau kupina gūdžių įtarimų, kad šis šūksnis yra tik gerai užmaskuotas savižudybės troškimas. Bet dabar pati mėslungiškai spaudžiau sau prie veido rankas, tarsi galėčiau sustabdyti tai, kas nuolat teka, srūva, kinta...

Kartais susimąstau apie savo profesiją. Aš gaudau, plėšte išplėšiu akimirkas iš Didžiojo Laiko, regėdama, kaip jo kūne, blizgiame, ritmingai banguojančiame, nelyginant milžiniško žalčio, sujuoduoja it adatos dūris žaizdelės. Jos užsitraukia akimaju, o man lieka tik nebegyvos odos atplaišos. Mirusios akimirkos.

Ir vėl galvoju apie jį, mėlynųjų naktų spalvos meilužį. Gal privalėčiau jį nufotografuoti: budistų vienuolio pakaušis, o veidas ir kūnas – it Dievo užgintose Meilės šventyklose. Bet kam gi aš parodysiu tas fotografijas? Juk – nebegrišiu, nebegrišiu, nebegrišiu į Lietuvą.

Šuo pribindzeno prie manęs, atsiduso pūvančių skudurų kvapu ir padėjo galvą man ant kelių. Dar praeis septynios valandos, kol pamatysiu tą, kurio šnibždesys mane priverčia klykti.

Išslenku miestan. Amsterdame jau turiu savo maršrutą: Damo aikštė ir psichodelinė Damo gatviūkštė, raudonųjų žibintų kvartalai aplink *Oude Kerk* – Senąją katedrą. Raudonųjų žibintų kvartalai – kodėl jie mane visados ir visur šitaip pragariškai traukė: Paryžiu, Niujorke, Kopenhagoj, Amsterdame? „Jei būtum vyras, – sakė man vienas bičiulis, – žiūrėtum į viską daug paprasčiau ir nesistengtum ieškoti viešnamių filosofijos ir sekso parduotuvių estetikos.“

Dabar šis kvartalas – apmiręs. Ore sūkuriuoja tuopų pūkai, viskam suteikdami besvorę nerealumo būseną. Vitrinų, kuriose vakarop susėda pusnuogės moterys ir sfinksus žvilgsniais išispokso į niekur, užuolaidėlės užtrauktos. Visai atsitiktinai pakliuvau čionai jau savo pirmąjį vakarą Amsterdame: trivialiai nusiteikę turistai, nepadorūs smalsuoliai, gašlūnai, suteneriai, onanistai, juodžiai, kareiviai, jūrininkai, transvestitai, iškrypėliai, narkomanai, girtuokliai, luošiai... Mano bendražygiai iš Vilniaus pamatė visai kitas gatves su nesibaigiančiais pigių ir brangių parduotuvių gundymais.

Aš palengva mokausi atskirti gyvenimo geismą nuo mir-

ties geismo, kruopščiai ir kantriai rūšiuoju beviltiškai sumaišytas sėklas: čia išdygs javas, o ten – piktžolė.

Raudonųjų žibintų kvartalai, ak ne, anaipol tai nėra patrakęs kūniškumo, juslių ir gyvybingumo kūkys, kaip gali pasirodyti naujokui. Tik čia taip aštriai tvoskia pačia tikriausia prapultimi. Čia nuolat tvyro nuodingi karo ir maro laikų prisiminimai, ekshibicionistinė Mirties Šokio dvasia. Danse Macabre: priekyje skrieja triumfališkai besišypsanti Giltinė su dalgiu vietoj skeptro, kraujo raudonumo apsiaustu, jai iš paskos – karaliai ir karalienės, riteriai, pažai, prašmatniausios rūmų damos, pirkliai, poetai, juokdariai, nykštukai, meilužiai ir meilužės, visi ir visos, paklaikę, nuogi, bejėgiški, kresčiojantys pimpalais ir papais. Kūnai tokie gležni, tokie blyškūs, it lervų, net keista, kad vos prapjovus glebią odą ištrykš raudonas, ak, koks raudonas kraujas. O varge, kaip lengvai mes pažeidžiami, sužeidžiami, sunaikinami! Raudoname danguje kyšo suanglėję bažnyčių bokštai, juodi kartuvių siluetai, plevena gaisrų pašvaistės, viskas – bergždžiai: ir geismas, ir pasitenkinimas, šnibždesiai ir atodūsiai. Viskas bergždžia. Laikas čia nustoja, tik pralekia šuoliais bjauriai keikdamasis. Ir akimirkos sproginėja it šlykščiai blizgančios pūslės Boscho pragare, kas, kad pažirdamos vaivorykštiniais purslais... (Didžioios baimės visada išsipildo ir tik tada suvoki, kad tai buvo tavo slaptas, pats karščiausias troškimas!)

Siaurame skersgatvyje, prie pat bažnyčios, lange šmėžuoja moteris. Matau – ji skalbiasi kelnaites, minutėlę dingsta nešina mėlynu dubeniu, paskui sugrįžta ir atsisėda pavargusio žmogaus poza. Žiūri į mane kiek iš aukšto, ir aš beveik pripažįstu jos pranašumą. Jei pasiūlyčiau jai

apsikeisti vietomis? Bent vienai parai? Ką galvočiau ir kaip žiūrėčiau sėdėdama prostitutės vitrinoje?

Moteris staiga prasega ankštą juodų nėrinių berankovę ir rodo rubensiškas krūtis. Aš net krūpteliu, bet tuoj pat pastebiu šalia stoviniuojantį vyriškį. Jis švilpauja ir rūko – nutukęs juodis, apsitempęs milžinišką užpakalį baltomis kelnėmis. Ji, visai pusnuogė, jau pasirodo tarpduryje ir net nebando koketuoti. Jis prisiartina. Abu persimeta tik ke- liais atsainiais žodžiais, kol jis kruopščiai surūko cigaretę ir oranžinio bato kulnu sutrina nuorūką į viduramžišką grindinį. Kažkas visai netoliese fortepijonu ima skambinti lengvą ir skaidrią melodiją. Paskutinis prostitutės žvilgsnis skirtas man – net nemoku jo nusakyti, tik pompastiškai nusprendžiu, kad yra pilnas paniekos. Moteris trinkteli durimis ir nuleidžia raudoną vitrinos užuolaidėlę. Ar do- ras toks mano šnipinėjimas?

Suskamba varpai: liko dar šešios valandos, kol... Pa- gaunu savo baimę už skverno. Priešinasi. Ištrūksta man net nespėjus pamatyti jos veido. Ko gi pagaliau aš bijau: gyvenimo ar mirties? Argi gyvenimas yra dovana? Gal tu- rėčiau jaustis be galo, nuolankiai dėkinga? Gal skolinga? Ne... Tai ko gi tada reikalauja mano sąžinė?

Užsispoksau į vitriną, kurioje ant raudono aksomo iš- dėlioti visokiausi įnagiai, skirti sadomazochistinėms orgi- joms: juodos odos kaukės ir puskauskės, pirštinės su meta- liniais dygliais, kažin kokie apynasriai, pakinktai, kuokos, pagaikščiai, bizūnai flagelantams ir rimbai su švino rutu- lėlių kekėmis.

– Tau patinka tokie dalykai? – vakar paklausė jis, švelniai glostydamas plačią mėlyną kraujosruvą ant mano peties.

– Aš tempiau sunkiausią rankinę nuo stoties ligi viešbučio. Diržas nutrynė odą.

Jis nusijuokė. Man dar liko laukti penkias su puse valandos.

Vėl sėdžiu kavinukėje Damstrate, šalia Azijos menų parduotuvės. Čia pirkau smilkalus, kiniškus varpelius ir Balio teatro lėlę. Pro šalių plūsta nei pradžios, nei pabaigos neturinti karnavalinė eiseną: turistai, visomis pasaulio kalbomis šnekantys Babelio bokšto statytojai, gatvės muzikantai, mimai, aktoriai, juokdariai, žonglieriai, persirengėliai, valkatos, arogantiški pankai, invalidų vežimėliuose tūnantis, nuplikę, bedančiai hipiai, kaltūnuoti Bobo Marlio sekėjai, dekadentai, dabitos, gaivios merginos peršviečiamomis suknėlėmis ar retro drabužiais, moteris su čadra, juodai apsitaisë elegantiški drakulos, driskiai, reperiai, narkomanai su saldžių dūmų aureolėmis ir sustiklėjusiomis akimis, kekšės, dručiai, pranašai, raganos, būrėjai, skustagalviai chameleonai, astrologai, Taro būrėjai, indėnas su išsišiepusia iguana ant peties, chiromantai, girtuokliai, neregys, taitietės, rokeriai, kažkokio kryžiaus žygio dalyviai su mėlyna vėliava, rylininkas, žioplys svajotojas, perkaitę ir irzlūs vaikai, nėščioji... Kiekvienas – tarsi neapbrėpiamas muziejus su svajonių, sapnų, liūdesių, išsipildymų, netekčių, meilės ir baimės kolekcijomis. Man neužtektų ir viso gyvenimo, kad bent vieną iš jų iki galo pažinčiau.

Geriu raudonąją vyną ir matau, kaip mano taurėje atsispindi dangus, visas nušvitęs vylingąja dievo Dioniso šypsena. Jau žinojau, kad nerdama į savo pragaištį, į staiga atsivėrusį barbarišką pasaulį, kuriame nėra nieko draudžiamo, aš, kaip dera misterijos dalyvei, šventyklos prie-

angyje paliksiu baimes, dvejones, sąžinės priekaištus, skrupulus, sukčiavimus ir tik nuolankiai, patikliai, besąlygiškai seksiu auksinėmis Dievo Gundytojo pėdomis. Dar liko penkios valandos ligi pirmojo žingsnio. Iš kažkur atsiradęs Nyčė karštingiškai šaukia apie bebaimį Dioniso sąžiningumą, tyrinėtojo ir atradėjo drąsą, ištikimybę tiesai, išminties meilę, apie tai, kaip pagal žmonių papročius vadinėtų jį gražiais, šventiškais, prašmatniais vardais, priskirtų visas dorybes, garbintų ir šlovintų... Filosofiški rankų mostai staiga apverčia mano taure ir, valydamasi raudonąją vyną nuo šlapių drabužių, sumurmu: „Aš neturiu pinigų dar vienam stiklui, Frydrichai“. Jei kas išgirstų, manytų, visiška, visiška beprotė!

Šį vakarą jau tikrai sužinosiu savo meilužio vardą. Tai viskam suteiks konkretumo. Nenoriu! Tingiai rikiuoju padrikas mintis: susikrausiu kelionmaišį, išeisiu iš viešbučio niekam nieko nesakius, o jei dabar parduočiau lėktuvo bilietą, gal net gaučiau šiek tiek pinigų.

Vėl lyg užkeikta suku spiralinius ratus po miestą. Mano suknelė raudona, todėl vyno dėmės nematyti. Prieinu skverą, kuriame pūpsa didžiulė it cirkininkų palapinė. Šnara blizgančių popierėlių girliandos. Pro garsiakalbius trykšta aistringas Fredžio Merkurio balsas. Raudonojo Kryžiaus vėliavos, siurrealistiniai plakatai, balionai, išpūsti iš baltų, gelsvų, rausvų ar žydrų prezervatyvų: čia nemokamai daro AIDS tyrimus. It somnambulas stoju į eilę. Tučtuojau apsikrečiu neapsakomu jauduliu. Kuo labiau artėju prie raudonomis širdelėmis papuoštos įėjimo angos, tuo didesnis graudulys mane užlieja.

Jau regiu, kaip palengva mes mirštam. Aš ir mėlynųjų

naktų spalvos mano meilužis. Guliu tarp vis purvinesnių, purvinesnių ir purvinesnių paklodžių. Tramvajaus ratams bildant. Vis mažiau jėgų glamonėms. Tramvajaus ratams bildant. Saldūs marihuanos dūmai. Niekur nebereikia skubėti. Palengva, palengva mudu plaukiam į mirtį, it plačia, nuo potvynių išsiliejusia upe. Tirpstame toje ligoje. Tirpstame vienas kitame. Tirpstame. Iš pradžių net nejausdami skausmo. Tik vis didesnę silpnumą. Baimės priepuolius ir maudulį paširdžiuose. Išnykimo palaima. Dievo Dioniso šešėliai ant visų keturių sienų, grindų ir lubų. Tramvajaus ratams bildant. Mes nepajusime vienas kitam neapykantos. Tik begalinį švelnumą ir geismą, kuriam patenkinti jau neužteks jėgų. Paskui, barstydamas savo degančias sėklas, atslinks skausmas. Sudygsim juo ir sulaposim, o iš vaisių varvės pūliai, glitėsiai, pūvantis kraujas ir ašaros. Pasiimaišęs protas, palengva atverdamas vienas duris po kitų, labai palengva, nuves mus į pačias pragaišties iščias.

Kai pagaliau įėjau į palapinę, verksmas man taip užgniaužė gerklę, kad nebegalėjau žodžio pratarti. Bet manęs niekas nieko neklausė, tik, apgaubę švelnumu ir globa, pasodino. Tamsiaodė seselė Kalkutos Teresės vienuolijos drabužiais atplėšė vieną paketą ir, išėmusi gumines pirštines, užsitempė ant savo vaikiškų rankų. Paskui – kitą. Su vienkartinio švirkštu.

Aš užsimerkiau. Durys vėrėsi: vienos po kitų, vienos po kitų, tamsoje girdėjosi tik basų kojų trepsėjimas – tai per marmurines grindis, tai per plūktinę aslą. Prieš nugrimzdama į didįjį miegą, aš norėčiau išgirsti drugelio klyksmą, o taip, Džimai Morisonai... Dievas Dionisas nuo manęs nususuko ir užsidengė savo dviveidę galvą alyvmedžio šakelėmis.

Man davė atviruką su širdele, tikriausiai skirtą šv. Valentino dienai, kuriame buvo parašytas mano numeris: 2214. Rezultatus sužinosiu šitoje pat palapinėje, tik įėjimas iš priešingos pusės. Neišdrįsus pažvelgti į datą, kada man bus paskelbtas mirties nuosprendis, sulenkiau atviruką pusiau ir paslėpiau suknelės kišenaitėje. Vienuolė nusitraukė pirštines ir įmetė į artipilnę išnarų dėžę.

– Iš jų irgi galima pūsti balionus.

– O taip, mis, labai juokingai atrodytų, – ji graudžiai nusišypsojo.

Ar mano kraujyje liga jau paliko pėdsaką, jei užsikrėčiau tik šią naktį? Ak, jei šią naktį, tai tyrimą dar reiks pakartoti po mėnesio. Ir – dar. Palapinė čia stovės visą vasarą. Būtų gerai, jei atsivesčiau ir savo draugą.

Kai išėjau laukan, skambino varpai. Iki mudviejų susitikimo dar liko keturios valandos. Mačiau žmogų, išsvirduliavusį iš priešingos palapinės pusės. Atrodė visai apsvaigęs. Smulkiais skuteliais sudraskė kažkokį popierių. Sustugo ir ėmė suktis ratu, baidydamas balandžius. Ką gi jam lėmė burtai? Gal gyvenimą? O gal mirtį? Gal mirtį? Gal... Užsirūkiau. Šiltas vėjas nuo kanalo atnešė žydinčio vandens kvapą.

Į *Leidseplein* atšliūkinau dviem valandomis per anksti. Bet man nebereikėjo užmušinėti laiko, nes pati buvau juo pavirtus. Tekėjau ramiai ir tyliai. Apsukau dar vieną ratą vis tais pačiais kvartalais. O prieš pat Amsterdamo varpams paskelbiant šeštą, nutiko tai, nuo ko ir pradėjau. Staiga kažkas palietė mano petį. (Aš norėjau tik vieno: iki begalybės išplėsti šio pasaulio ribas ir atsivėrusioje neapbrėpiamybėje ištirpti.)

Jaučiausi it savižudis, šokęs bedugnėn, bet drabužio skvernu užsikabinęs už vienintelio stačiame šlaite augusio medžio. Man nebeliko nieko kito, kaip ropštis atgal, į viršų. Raudonas pragaištis nuojautos rūkas subangavo, suraibuliavo, susitvenkė į kruviną kumščio didumo gniu tulą ir pradingo besileidžiančios saulės gaisuose.

– Aš rytoj išvažiuoju, – išpoškinau skubėdama.

– Kodėl? – jis nusiėmė tamsius akinius, o to tikrai nepri valėjo daryti, nes melancholiškose akyse tyvuliavo jau nebe žmogiška, o gyvuliška gėla.

– Taip reikia. Kada nors aš sugrišiu.

– Meluoji. Aš myliu tave.

– Aš irgi.

– Meluoji.

Jis žiūrėjo į mane ir šypsojosi it pačiupęs už rankos vagilę.

– Važiukim į mano namus, dėdė išėjęs.

– Ne. Geriau pasivaikščiokim po miestą. Turim labai mažai laiko.

– Meluoji. Tada užėikim į tavo viešbutį. Sutaupysim laiko.

– Ne. Pasivaikščiokim po miestą.

– Nebenori manęs daugiau? Tau nebuvo gera šianakt?

– Tai buvo puikiausia naktis mano gyvenime. Aš nemeluoji. Aš noriu tavęs. Tačiau mes nebeturime laiko.

– Meluoji. Mums juk užtektų ir pusvalandžio. Tai būtų auksinės minutės. Tūkstantis aštuoni šimtai auksinių sekundžių.

Auksinės minutės... Tūkstantis aštuoni šimtai auksinių sekundžių... Golden minutes... golden minutes... golden minutes... Girdėjau, kaip jos byra į tuštumą, tilindžiuodamos it maži auksiniai varpeliai.

Norėjau jo. Jaučiau jam begalinį švelnumą. Bet privalėjau daryti viską, kad kaip nors ištrūkčiau iš savo pragaišties miesto. O Amsterdamas it gudrus, kaprizingas vaikas kūrė visokiausias klastas, idant manęs nepaleistų.

– Ir ką tu dabar siūlai daryti, brangioji?

– Eime kur nors užvalgyti. Per dieną nė kąsnio burnoj neturėjau.

– Vargšėlė... Eime.

Pakeliui jis man nupirko daugybę atvirukų su Amsterdamo vaizdais. Graikų restoranėlyje mane suėmė baisus liūdesys. Maistą kimšau prisiversdama. Jaučiausi pralaimėjusi. It už grotų gimęs žvėris, kuriam laisvė reiškia tik žūtį, aš, pabrukusi uodegą, jau bidzenau atgal, į savo narvą.

Jis brūkštelėjo man savo adresą ir vardą: Kedaras Rao. Vis tiek neatsiminsiu. Padiktavau savo telefoną. Jis kruopščiai surikiavo skaičius į oranžinę užrašų knygutę. Tuščias ritualas – šyptelėjau. Tas vienintelis vyriškis, vis kitais tamsiaakiais pavidalais pasirodantis Pekine, Čikagoj ar Hamburge, niekada nepaskambins. Jis išnyks. Gal kad vėl įsikūnytų. Gal...

– Ačiū už pavakarius. O dabar palydėk mane į viešbutį.

– Dabar?! Bet tu juk išskrendi tik rytoj rytą.

– Nekankink manęs.

– Aš – kankinu?!

Niekaip negalėjau nuo jo atsiplėšti. Ėmė graužti sąžinę. Kiek besistengiau – negalėjau suprasti, ko reikalauja jo egzaltuoti isteriški klyksmai. Staiga prisiminiau motiną. Dabar tai jau save negyvai užplaksiu. Ak, kokie gi įnagiai gulėjo raudonu aksomu išmuštoje flagelantų vitrinoje?

– Užeisim į muziejų?

Stovėjome pagrindinėje gatvėje. Mano viešbutis buvo vos už poros šimtų metrų. Nė už ką nenorėjau į jį grįžti.

– Užeisim.

Du rožinius bilietus turiu ligi šiol: Amsterdam, SEX MUSEUM, Damrak 18, ir – herbas su karūna.

Į viską žvelgiau su vangia belyčio angelo nuostaba: priešistorinių venerų skulptūrėlės, akmeniniai, bronziniai, aukšiniai falai, kurie kadaise stirksojo visų genčių, tautų ir žemynų šventavietėse, kinų, japonų, persų, arabų erotinės graviūros, iliustracijos Markizo de Sado traktatams ir Kazanovos memuarams, nešvankūs turgaus paveikslėliai, secesiniai atvirukai su droviai besidangstančiomis nuogalėmis, Berdslis, genitalijų muliažai – nuo rafinuotų barokinių žaisliukų iki plastikinių pomodernistinių liejinių, tarsi kokio apokaliptinio sprogimo ištaškyti ir paskui surankioti intymiausi žmogienos gabalai, pripučiamos moterys, seksbombų atvaizdai, per garsintuvus sklindantys gašlūs atodūsiai ir riksmi, vaškinė Merlin Monro statula su jau dešimtmečius plazdančia balta suknia – tad štai kaip sustoja akimirkos...

– Tau patiko?

– Aš nežinau... Dabar nuvesk mane į tokią kabiną, kur už stalo sėdi mergina, o telefonu galima su ja pasikalbėti. Ką tik matėm maketą.

– Kam?

O kad aš žinočiau, kam! Netalentingos režisierės azartas jau ginė mane sukurpti drastišką, bet „globalius“ apmąstymus žadinančią sceną. Užuoat sąžiningai išgyvenus man skirtą tikrovę, kaip gėlė ar vaikas.

– Noriu.

– Jei nori, tai eime.

Aš neketinau tyrinėti, kiek jis pažįsta prapultingus raudonųjų žibintų kvartalo ratus. Ir vėl aš čia, penktojoje Dan-tės pragaro giesmėje: Semiramidė, Psichė, Kleopatra, Elena, Achilas, Paris, Tristanas, Frančeska, Lanselotas...

Pradėjau sadomazochistinius žaidimus su savo sąžine, ir ji cypė iš pasitenkinimo, kai mes įėjome į kažkokį apytuštį barą, žaliais laiptais pakilome į antrąjį aukštą, praskleidėme raudono pliušo užuolaidą ir atsidūrėme ankštoje kabinoje.

Jis uždegė šviesą. Kambariūkštis – it konservų dėžutė. Keturios aklinos sienos, nurašinėsios keiksmazodžiais ir nepadoriai pripieštos, aukšta baro kėdė, įdubęs fotelis, telefono aparatas ant mažo, gesinamų nuorūkų inkrustacija išmarginto staliuko, po stiklu – instrukcija. Jis pakėlė ragelį ir į specialų plyšį sienoje įmetė kelias monetas.

Metalinė uždanga džergždama pakilo. Priešais mus, už stiklo sienos, sėdėjo rausvu chalatelium apsisiautusi mergina. Plaukus, lūpas ir nagus ji buvo nusidažiusi ta pačia rožine spalva. Ji lėtai užsirūkė, nusižioravo ir tik tada pakėlė telefono ragelį.

– Ar ji mus mato?

– Žinoma, ne! Ko norėtum jos paprašyti?

– Nežinau.

– Ji gali nusirengti, gali masturbotis, gali...

– Aš nenoriu. Einam iš čia.

– Na, ko tu išsigandai? Pabandyk.

– Gerai. Paklausk, ar ją kartais graužia sąžinė?

Aš nenorėjau jos pažeminti, tik rasti sau nepažįstamą bendrininkę.

– Kaip, kaip?

– Ar ją kartais graužia sąžinė? Ne, geriau nereikia. Einam iš čia!

Bet jis jau pakartojo mano klausimą į ragelį. Mergina išpūtė dūmų debesį, užvertė ryškiai apvedžiotas akis į viršų, gūžtelėjo pečiais ir puse lūpų šypsodama kažką pasakė.

– Ji nesuprato klausimo. Imk ir klausk pati.

Paėmiau raudoną ir nuo jo rankos šiltą ragelį. Jis apkabino mane iš nugaros, prisispaudė visu kūnu ir ėmė bučiuoti į kaklą.

– Mane nuolatos baisiai graužia sąžinė. Aš nežinau – kodėl. Aš nežinau – už ką. Aš nežinau, ką man su ja daryti. Ar tau taip būna? – paklausiau verksmingu it per išpažintį balsu, iš paskutiniųjų stumdama šalin karštai alsuojančią Kedaro galvą.

Mergina užgesino cigaretę. Pasikasė skruostą. Užsimerkė. Ji jau buvo beprabylanti, bet staiga uždanga džeržgėdama nusileido.

– Jei nori dar pasikalbėti, reikia įmesti monetą.

– Ne, nenoriu. Einam iš čia greičiau, – sukūkčiojau.

– Kas atsitiko?

– Noriu namo, – suinkščiau ir pradėjau verkti.

– Aš nebesuprantu, kas tau darosi.

– Aš – irgi...

Jis čiupo mane į glėbį. Priešinausi verkdamas ir aimanuodamas. Besigrumdami apvertėme ilgakoję kėdę ir nutėškėm ant žemės telefoną. Įdomu, ką galvojo rausvaplaukė prostitutė, jei girdėjo šituos garsus? Jis paėmė mane brutaliai, karštai, žvėriškai. Viskas vyko labai trumpai – susirėmimas, sprogimas, sąrėmis, spazmas... Aš jau žinojau, kad niekada daugiau jo nebepamatysiu. Jis – irgi.

Štai ir apgavau! Nieko panašaus neįvyko. Mes tiesiog išėjome į lauką. Jis švilpavo, dėdamasis nerūpestingas, o aš galvojau, kaip susigrąžiu į savo kelionmaišį Amsterdame prisipirktus skudurus.

Damo aikštėje vėl skambino varpai. Kartu tebuvo tik dvi valandas, o man atrodė – šimtą. Susėdome ant per dieną įkaitusio grindinio. Bučiavomės. Kiek čia jau buvo tokių atsisveikinimų, kupinų beribio švelnumo ir graudulio, apdairiai vengiau ištarti tik vieną vienintelę frazę: „Niekada daugiau“. Graudus švelnumas... Švelnus graudulys... Jausmai, nelyginant blyškūs, gležni ir pūkuoti pavasario pumpurai, kurie tik atrodo bejėgiai, bet iš tikrųjų yra pritvinkę sprogdinančios, pasaulius kuriančios galios. Kedaro kūnas dabar man tik trukdė. Jis slėpė tą giliausiąją savastį, į kurią taip troškau pirmą ir paskutinįkart įsiskverbti. Mano kūnas man tik trukdė. Mes palikome neišdildomus pėdsakus vienas kitame. Žinojau, kad visada jį prisiminsiu. Kedara Rao iš Manalio miesto, kurio niekaip negalėsiu rasti jokiuose žemėlapiuose. Galvosiu apie jį, kai pasensiu ir būsiu sklidina vien negalios ir mirties ženklų. (Ak Agnija, kas gi taip geidė išnykti per vieną vienintelę, trumpą Olandijos vasarą?!) Skubiai atsistoju.

– Man jau laikas eiti.

Atsisveikindamas jis man nupirko kepuraitę – lygiai tokią kaip savo, juokingą, siuvinėtą blizgučiais. Ir viskas.

Grižau į viešbutį. Įsijungiau TV. Kritau į lovą. Užsirūčiau. Visada tas pats.

Nirau į klampią it kliedesys būseną. Kartais aš trokštu būti vienuole, kartais – kurtizane, kai kam gali pasirody-

ti, kad mane drasko prieštaraivimai, bet – ne, tai visiškai tas pats. Jei mane reikėtų apibūdinti tik trimis žodžiais, tai būtų: kaltės jausmas, sąžinės priekaištai ir truputėlis puikybės. Jokio gašlumo.

Dar turėjau dešimtį valandų ir galėjau persigalvoti. „Tu viską prasimanei, – viena iš tūkstančio Agnijų man ėmė lašinti nuodus į ausį. – Ir tą metafizinės rankos prisilietimą, ir žūtbūtinį niekieno įsakymą sugrįžti į Vilnių. Tu pabėgi iš mūšio lauko, dezertyruoji, ir man gėda tavyje būti!“

Staiga suskambo telefonas. Nejaugi – Kedaras? Balsas buvo nepažįstamas, sausas, senyvas. Kažkoks žmogus norėjo perduoti knygą savo bičiulei į Lietuvą. Laukia manęs visai šalia viešbučio, Damo aikštėje. Nenorėjau ten grįžti.

Skambant varpams bridau per balandžių pulkus ir jaučiausi taip, it laužyčiau svarbų įžadą. Nespėjome susitarti, kaip mes vienas kitą pažinsim. Stovėjau ir dairiausi po minią. Tą nuostabų vakarą visi nerūpestingai džiūgavo, it gyventų amžinai. Bet iš tikrųjų visi buvo užsikrėtę mirtimi. Net patys mažiausi ir skaisčiausi vaikai. Mane stulbino desperatiškas kaukolės šypsnys. Taigi jau greit jie visi šitaip šypsosis sugulę skirtingiausiose pasaulio kapinėse. O paskui išnyks ir Amsterdamas. Jo vietoje žels žolė. Žels, tikrai žels. Nes žolės yra stipresnės už žmones.

Prie manęs priėjo tas pats senis, kurį šiandien jau vieną kartą mačiau: dukslūs pilki drabužiai, šamaniška kaselė, plyšiai akių vietoje. Po pažastimi buvo pasikišęs didžiulį geltoną paketą.

– Jūs dar turėjote ir stiklo rutulį.

– Aš niekada nebūnu prie *Leidseplein*.

Jis matęs mano darbus parodoje, išsiaiškinęs, kokiame viešbutyje gyvenu, ir išdrįsęs paprašyti paslaugos.

– Bet juk yra atvažiavusių ir daugiau lietuvių...

– Aš pasirinkau jus.

Senis man padavė paketą. Atrodė, kad į geltoną popierių buvo įvyniota akmeninė plokštė.

– Čia užrašytas ir adresas, ir telefonas. Aš manau, kad jums bus pravartu susipažinti su Anuška.

Ir jis net neatsisveikinęs nuėjo. Staiga pabaidyti balandžiai dulkinais debesimis lėkė į dangų.

Anuška... Kai grįždama į viešbutį laukiau, kol pradundės raudonas tramvajus, kažkas iš bulgakoviškos Volando kompanijos man riktelėjo, kad Anuška jau išpylė aliejų ant bėgių.

Kitą rytą aš išskridau į Vilnių.

Aš sugrįžau į Vilnių. Vilnius – tai miestas, kuriame mano realybė apmiršta it augalas žiemą, nors čia irgi būna vasaros, tokios trumpos, tokios lietingos, nors kai kam, gal ir man, ši sostinė atrodo gražiausia Rytų Europoje. Visada ir iš visur aš verždavausi atgal į Vilnių, bet niekada nemo-kėjau jame gyventi. Čia man paprasčiausiai nebuvo gyvenimo. Tariausi, kad savojo miesto dugną jau esu pasiekusi, o troškau grimzti vis gilyn ir gilyn, į prapulčių prapultį. Vėl – troškau...

It sergantis gyvulys bijojau žmonių žvilgsnių, žodžių, klausimų ir švelnumo. Todėl iš oro uosto važiauvau ne namo, pas mamą, tėtį ir liguistai išlepintą brolių nelaimėlių – pagranduką, o į savo dirbtuvę apgriuvusioje senamiesčio palėpėje, knibždančią ir krebždančią veltšmerciškais buvusio žydų geto vaiduokliais.

– Tai – aš! – riktelėjau garsiai trenkdama durimis, nes

norėjau išvaikyti ne tik prieblandoje susitvenkusias neurasteniskas baimes, bet ir duoti ženklą daiktams, idant suskubtų į savo vietas.

Mano daiktai, likę vieni, visuomet išsišėlsta. Nujaučiau, ką jie veikia, kai manęs nėra namie, kol staiga išnirusi tarpduryje sustingdau kiekvieną Medūzos Gorgonės žvilgsniu. Šlubas trikojis stalelis, keturios vis kitokiai rūšiai priklausančios kėdės, tingi ir nuolat dūsaujanti lova, kukuojantis laikrodis, juodas, sadistinių polinkių turįs telefonas, didelis, balzganas, bet labai priekabus veidrodis, ant kirvarpų ėdamo stalelio išsirikiavusi invalidžių taurių, suskilusių puodukų, porcelianinių drambliukų, šunų ir galvomis linguojančių kiniškų lėlių procesija. Aha, turiu miesčioniškų daikčių! Ir drabužių. Mano mintys – miesčioniškos. Kūryba – taip pat. Aš visa – miesčioniška. Apie tai nesiliauja kalbėti (ak ne, tik ne tada, kai mane dulkina!) tarpusavyje didieji Vilniaus kančios apologetai, visažiniai, išminčiai, talentai ir poetai.

Daiktai jau buvo pasiruošę šeimininkės sugrįžimui ir nerodė nė menkiausių gyvybės požymių. Tiktai veidrodis nudelbė mane nuo galvos ligi kojų vandeningomis, padūmavusiomis akimis. Nė neuždegusi šviesos (mano palėpėje nebuvo nė vieno lango), atsisėdau ant grindų ir pabandžiau įsiklausyti, kas gi darosi. Visi manyje skambėję garsai buvo neatpažįstami. Jie jungėsi į keistą, bauginamai svetimą muziką, kurios negalėjau pavadinti nei ilgesiu, nei liūdesiu, nei įsimylėjimu.

Neradau sau vietos. Išsitraukiau geltonąjį paketą. Anuška, pasirodo, gyveno visai netoli – Užupyje. Nenorėjau eiti į miestą. Esu jame vos kelias valandas, o jau jaučiu, kaip

mane marina. Palengva prarandu regą, klausą, uoslę, skonių, lytėjimą. Sapnai tuoj išbluks ir sunyks ligi monotoniškai pilko kasdienybės nuotrupų atkartojimo, svajonės, troškimai, iliuzijos susigūžę nulįs į giliausias mano esybės kerteles, tikėjimas užges, net sielvartas atšips, pasidarys bukas ir prėskas kaip pati nuobodybė.

Tereikia man iškelti koją į Pilies gatvę, ir tučtuojau atsidurčiau savižudiškoje gyvų ar jau mirusių poetų draugijoje, prie pigiu gėralu aplaistytų stalų, bedžiaugsmiame, gūdžiame susinaikinimo rituale, kurio vaikišką pradžią jau visi pamiršo, o galas nėra toks gailestingas, kad veikiai ateitų. Dievas Dionisas čia niekuomet nebuvo nė kojos įkėlęs. Aš seniai tapau aistringa beprasmių kančios žaidinių dalyve, nors Vilniaus poetai, gyvi ir mirusieji, bet – visada apgirtę, man priekaištaudavo, kad nedrįstu kaip reikiant pakelti sielvartų kartelės, kad plūduriuoju tik pačiame nevilties paviršiuje, užuot stačia galva nėrusi į kunkuliuojančias jos gelmes.

Beje, jei jau užsiminiau apie gelmę. Man visada atrodė, kad po Vilniumi, giliai giliai, glūdi kažin koks magiškas klotas, dar vienas miestas su šventavietėmis ir aukurais, Požemių Karalystė, kurios gyventojų šauksmus mes retkarčiais girdime, bet nebemokame atliepti, tik lyg užkeikti grįžtam ir grįžtam čionai, atgalios, iš tolimiausių kampų, tik šokam į save kaip į šulinius, jau kadais užverstus žemėmis.

O ten, aukštai, kur mūsų pavargę žvilgsniai jau nebe-
pakyla, yra dar vienas Vilnius – paukščių, debesų ir bažnyčių. Bet mes – nei ten, nei ten, nei požemiuose, nei aukštybėse, nei šalti, nei karšti, tik – drungni, tokie, kokius

dievai išspjauna. Štai šitaip aš mėginu pateisinti visus Vilniaus girtuoklius, kai, įvaryta į kampą eilinės tuščiažiedės meilės prisipažinimo, trokštu trenkt galvą į romiai sau šimtmečius skaičiuojančią sieną. Idant pagaliau išnykčiau. Bet ir čia skamba varpai.

Išsitiesiau ant grindų. Užsimerkiau. Prieš mano akis, tarsi genami kokių apokaliptinių šuorų, ėmė lėkti ryškiaspalviai Amsterdamo vaizdai: gatvės bangavo, raitėsi ir švilpdamos susisukdavo spiralėmis, pilka aikščių oda įsitempdavo nelyginant būgnų ir ritmingai dudendavo nuo tūkstančių žingsnių, nesuskaičiuojami veidai raibuliavo ir mainėsi it saulės atspindžiai vandens paviršiuje. Kartkartėm it juodas brūkšnys virš visko pakibdavo pulsuojantis mano meilužio siluetas. Dar ir dar, ir dar kartą stengiaus praverkti. Vakarėjo, ir geto vaiduokliai ėmė tykinti iš kampo į kampą, vasnodami nematomais, bet girdimais sparnais.

Ilgas telefono skambutis ištraukė mane iš žalių it piktžolių gniūžtė sapnų raizgalynės.

– Hello! Ar tai tu, Agnija?

Taip, dar beveik aš, ta, kurią pažinai, mano mėlynųjų naktų spalvos meiluži. Kol kas vis dar aš, nors šis miestas jau keičia mano pavidalą pagal savo neįspėjamą valią.

Mes persimetėme vos keletu standartinių frazių, it kartotume koki dialogą iš „Pasikalbėjimų žodynėlio turistams“. Aš nežinojau, apie ką su juo šnekėtis. Žodžiai buvo bergždi. Mes pažinome tik vienas kito kūnus. Nieko, ničnieko daugiau. Pauzės buvo ilgos ir liūdnos. Viską vainikavo vairovorkštiniai „I love you“ burbulai, kuriuos nupūtė geidulingi atodūsiai ir susprogdino aštrūs, bučinius pamėgdžijantys čepsėjimai.

Padėjusi ragelį pajutau klaikų, tiesiog naikinte naikinantį ilgesį. Tysojau ant grindų ir žiūrėjau į mūsų vienintelę naktį taip, tarsi fotografuočiau reportažą pornožurnalui.

Nebenorėdama toliau grimzti į gašlūniškas klejones, dar kartą paskambinau Anuškai. Neatsiliepė. Tada užsidegiau šviesą ir nusprendžiau pasižiūrėti, kokią gi akmenknygę atsiuntė į Vilnių kastanediškas Amsterdamo senis. Negrabiai praplėšiau voką. Ištraukiau gremėzdišką foliantą. Juodos odos viršelyje aukso raidėmis buvo išpaustas pavadinimas: MAGIJA. Tituliniame lape dar ir raudonas priedas: Istorija ir Praktika.

Paskubomis verčiau puslapius, kuriuose rikiavosi kažin kokios lentelės, brėžiniai, diagramos, formulės, man nesuprantama kalba surašyti eilėraščiai ir giesmės, magiški raidžių kvadratai ir trikampiai, paslaptingi ženklai, piešiniai, amuletai... Staiga mane pervėrė jausmas, kad atsitiko kažkas neapsakomai svarbaus. Jis pleveno ir plaukštėsi per nakt keisčiausio pavidalo sapnais.

Anuškos telefonas tylėjo ir rytą, todėl nusprendžiau pas ją nueiti. Diena išaušo giedra. Vasara buvo ką tik pradėjusi savo kryžiaus žygį į miestą. Visur buvo pilna jo pralaimėjimo ženklų: išdegusios žolės, kažkodėl nugeltusių liepų lapų, kėlraščio dulkėse plazdančių citrininių drugių sparnelių, saldžiose ledų balutėse skęstančių širšių ar aukštiekninkų musių sulipusiais sparnais, gaudžiai dūžgiančių išgerto alaus bokaluose. Oras dvokė, nes gatvės buvo pilnos naujutėlaičių mašinų, kuriose vis dar negimę jauni vyriokai jautėsi saugiai it iščiose, klausydamiesi kurtinančio, motinos širdies plakimą primenančios muzikos ritmo: dunkst dunkst...

Užtat Užupis atrodė tarsi išmiręs. Ėjau uosdama, kaip jis bunda iš pagirių, ir ant griūvančių namų sienų veltui ieškojau numerių. Kas keletas žingsnių ant apsilupinėjusių, tarsi lavondėmėmis apėjusių sienų raudonais nuvarvėjusiais dažais rėkte rėkė pragaištingieji skaitmenys 666, apversti kryžiai ir nelabojo vardas, užrašytas net trimis kalbomis: lietuviškai, rusiškai, angliškai. Matyt, čia kaip reikiant pasiautė kažkokie nupiepę satanistai.

Staiga pamačiau vyriškį. Per petį jis buvo persimetęs akordeoną ir dar – didžiausią maišą. Kepurę gniaužė kairėje rankoje, o dešiniąja tai žegnojosi, tai šlakstė Užupio sienas švęstu vandeniu, mažą šlakstyklėlę tolydžio nardindamas į varinį indą, kurį buvo prisisegęs prie diržo. Žmogaus veidas buvo sklidas nuostabios ramybės. Kurtinančiai uždamas praskrido lėktuvas.

Įėjau į paplavų duobe dvokiantį kiemą. Iš kolonėlės kliokė vanduo. Bandydamos perrėkti viena kitą, kniaukė dvi pasišiaušusios katės. Pro atvirą langą driokstelėjo karaliaujantis tą vasarą šlageris: „No no no no, no no no more limits!!!“ Man net nudiegė paširdžius – taip aštriai prisiminiau Amsterdamą.

Įsėlinau į pamėkliškai mėlyną laiptinę. Už vieno durų grietė Vivaldis ir ūbavo vaikas, už kitų kažin kas spirgėjo keptuvėje ir riebiai dvokė. Antrame aukšte trinktelėjo durys ir pasigirdo šliaužiantis garsas, it kas vilktų per grindis sunkų daiktą. Per laiptų turėklus persisvėrė senė ir grėsmingai virš manęs pakibusi milžinišku, juodu, beveidžiu siluetu ėmė burnoti, tarsi būčiau nelemtos jos visos giminės priešas. Tik vargais negalais pavyko iškvosti, kad Anuška čia negyvena. Vivaldis liovėsi grietės ir pataikaujamu

balsu pranešė, kad uždaroji akcinė bendrovė „Blikas“ įvairiomis progomis rengia fejerverkus. Vaikas tebebliovė. Kažkas jau dorojo kepsnį, nes keptuvė tylėjo.

Kitas kiemas mane pasitiko per aklinę sieną ištiškusioms grafiti spalvomis ir apgriuvusiu bevandeniu fontanėliu, prie kurio du pamėlę apyžmogiai siurbė degtinę. Ne, tai nebuvo 7-as namas, apykalbe išlemeno jie ir pasiūlė man truktelėti gurkšnelį iš butelio.

Trečiajame kieme buvo bažnyčia ir miniatiūrinis žmogaus dydžio Arkikatedros modelis. Nematomas šuo, žvangindamas neregimą grandinę, prapliupo isteriškai ambryti. Ant medinės sienos kabėjo jau kadais praėjusių rinkimų plakatas, įsakmiai prašantis balsuoti tik už centristus. Centristai, išblukę, bet dosniai apdalinti ragais, iltimis, uodegomis ir nepakartojamais ūsais, neįtikinamai šypsojosi.

Aš perėjau į kitą gatvės pusę. Ant šaligatvio trypčiojo ožys supančiotomis kojomis ir iš išgąščio dergė rudomis it šokoladiniais saldainiais spirgelėmis. Gyvulių turgus buvo čia pat.

Tolumoje sugaudė varpai. Iš vienos tarpuvartės išbėgo labai tamsaus gymio vaikas. Turbūt čigoniūkštis. Jis buvo basas, murzina rankele suko medinę tarškynę, o ant išblukusių raudonų marškinėlių geltonavo užrašas: HEAVEN. DANGUS. Tas rytas buvo nepaprastai keistas.

Pakliuvau į ankštą, vėsų ir labai drėgną kiemelį, pristatytą vazonų su pelargonijomis, amarilėmis ir išsikerojusiais paparčiais. Ant sienos žalia kreida buvo užrašytas numeris 7. Strėlė rodė į laiptinę, vilkdama paskui save ten esančių butų numerius: 3, 5, 14, 8. Anuška gyveno čia.

Tekina užlėkiau mediniais girgždančiais laiptais. Virš penktojo, Anuškos, buto durų ta pačia žalia kreida buvo

išvedžiotos Trijų Karalių dieną menančios raidės: K-M-B. Paskambinau, bet, žinoma, niekas neatidarė. Kažkur skardeno lengvabūdiškas „No no no no, no no no more limits...“ O taip, aš vėl prisiminiau Amsterdamą. Juste jutau savo meilužio alsavimą, jo kūno karštį ir kvapą. Atsiremiau į šerpetotą sieną. Pritūpiau ir glausdama prie savęs MAGIJOS knygą suinkščiau, nes ilgesys smigo į mane it jaunų bambukų ūgliai. Nors buvo jau visai įdienoję, palubėje spingsojo į spenį panaši lemputė, o aplink ją čiulkinį grūdo uodai.

Staiga Anuškos durys atsivėrė. Bet ne todėl aš apstulbau. Tarpduryje šypsodamasis stovėjo vaikinai, kurį aš labai gerai pažinojau. Jį pažinojo visa Pilies gatvė, nes čia, pridvisusiose, ankštose kaviniūkštėse jis dienų dienomis ir metų metais trindavosi, kontempliuodamas tarp girtų poetų, intelektualų, bet savižudiškų mergaičių ir benamių bobučių. Aš jį įsidėmėjau jau kadais, kai buvau dar baugšti mokinukė ir žengiau tik pirmuosius neofito žingsnelius į psichodelinę, kažkodėl „Vilniaus bohema“ vadinamą erdvę. Anuomet jis man atrodė angeliškai gražus, tarsi nužengęs iš kokios viduramžių freskos. Ir keisčiausia, kad laikui bėgant jis ne brendo ar seno, bet bluko, tarsi prastais dažais nutapytas. Jį nuolat įsimylėdavo kuri nors mano draugė ir po trumpos euforijos imdavo pasakoti neįtikėtinas istorijas apie to besišeriančio angelo abejingumą, cinizmą, žiaurumą. Merginas jis keisdavo kas kelis mėnesius, o kartais nežinia kur pradingdavo. Visi spėliojo: kas jo tėvai, iš ko jis gyvena – juk niekad niekur nedirbo ir niekam niekad nebuvo tekę lankytis jo namuose. Netgi

jo vardas buvo nei šioks, nei toks – Hermis. Dabar jis stovėjo priešais mane ir vartė rankose didžiulį stiklinį rutulį.

– Sveika, – pratarė, krestelėdamas auksine garbana ir tebešvytėdamas angeliška šypsena. – Iš kur čia atsiradai?

– To paties galėčiau paklausti ir tavęs. Jau ko, ko, bet šito – nesitikėjau. Tai tu čia gyveni?

– Ne, – atsakė Hermis, nė neketindamas pakviesti manęs į vidų. – Čia gyvena Anuška.

– Aš Anuškai atvežiau knygą iš Amsterdamo. Kažkoks senis prašė perduot. Sunki kaip akmuo.

– Tikrai, kaip akmuo, – burbtelėjo Hermis, viena ranka pakilojęs knygą (kitoje tebelaikė stiklinį rutulį) ir grąžindamas ją man pridūrė: – Anuškos nėra.

– Bet gal tu perduotum jai šitą knygą?

– Ne. Neperduočiau.

– Nesimaivyk. Kiek kartų aš galiu čia vaikščioti...

– Šiandien – dar tik pirmas, kiškuti, – Hermis tebesišypsojo, bet paslėpė rankas su stiklo rutuliu už nugaros.

– Nekvailiok!

Nepaisant angeliškos išvaizdos, aš jo niekada nemėgau.

– Aš neperduosiu Anuškai šitos knygos. Ji grįš prieš Kalėdas. Tada ir užėik. Bai bai, kiškuti.

– Eik šikt!

Jis švilptelėjo ir paskui garsiai trenkė duris. Aš vos nepradėjau žliumbti. Virš Užupio krankė varnų debesis.

Parsivilkusi namo paskambinau tokiai Vargšei Puskvaišei (tie, kas Vilniuje dalija pravardes, nėra gailestingi), jau kokius metus klieidinčiai angeliškuoju Hermiu, ir pranešiau, kur, po velnių, jį rasti. Maniau, kad bent taip jam atkeršysiu. Bet nutiko priešingai. Paryčiais

pabudau pažadinta durų skambučio, ir į mano užsimiegojusį kambarį įsiveržusi Vargšė Puskvaišė žliumbdama suriko:

– Tu žinai, ką jis man liepė? Tu žinai? Jis man liepė kišt liežuvį į jo šiknos skylę! Tu žinai, ką jis man pasakė? Tu žinai? Jis pasakė, kad yra nei gyvas, nei miręs. Kad jo nėra. Ir niekad nebuvo! Tu žinai, kas kabo virš jo lovos? Virš jo lovos kabo du labai keisti Kristaus portretai ir dar, man rodos, Mocartas!

– Ai, liaukis, Rasa, negaliu klausyt, – pasakiau skaudama širdimi atkimšdama juodai dienai tausoto konjako buteliūkštį ir padaviau jai.

– O paskui, žinai, kas buvo? Atėjo tokia boba, beveik visiška senė, jam į motinas tiktų. Ir mane išvarė.

– Gal tai ir buvo jo motina. Arba – Anuška.

– Kokia Anuška? Jis ją vadino Vilija. Ir buvo baisiai meilus. Esu tikra, kad dabar ją dulkina po tais šventais paveikslais...

– Ai, liaukis, Rasa, negaliu klausyt.

Ji liovėsi. Žaibo greičiu išmaukė visą mano konjaką, nulūžo ir užsnarpštė susiraičiusi embriono pozą.

Manyje kartais prabunda taikdarės ir tvarkdarės instinktas. Šeštadienio rytą vėl nuskuodžiau į Užupį. Hermiui paruošiau ilgėliausią monologą. Bet durų niekas neatidarė. Buvau taip įtūžusi, kad pradėjau jas spardyti. Lioviausi laiku, nes girgždėdamos prasivėrė kaimyninės. Išlindo susivėlusios, į gėlėtą chalatėlį įsispraudusios senės. Šis miesto rajonas buvo jų karalystė.

– Anuška grįš tik prieš Kalėdas. Ten nieks dabar negyvena.

– O toks jaunuolis? Hermis. Blondinas...

– Negyvena ten joks blondinas. Aš turiu vienintelius raktus. Gėles palaistau. Niekas ten negyvena. Anuška nieko neišleistų. Anuška neturi ko išleisti.

– Tai gal galėtumėte jai, kai sugriš, perduoti šitą knygą?

O taip, žinoma, MAGIJĄ, Istoriją ir Praktiką, buvau pasiėmusi.

– Ne, – atsakė senė nutaisiusi tokią grimasą, it jai siūlyčiau priglausti formaline plūduriuojančią galvą.

Sužvejojau Hermį tik pavakare vienoje iš Pilies gatvės knaipių. Misionieriškai atpyliau per dieną patobulintą moralą.

– Pirmą kartą girdžiu apie kažkokią Rasą. Vargšę Puskvaišę. Aš niekada nė kojos nekeliau į Užupį. Ten dvokia.

– Bet mudu juk kaip tik ten vakar kalbėjomės. Aš buvau atnešusi Anuškai knygą.

– Anuškai? Knygą? Tu klieidi, kiškuti.

Jo akys buvo žydros žydros. O Vargšė Puskvaišė atgulė į beprotnamį.

Prasidėjo visiškai tuščias ir bergždžias laikas. Jaučiausi it žmogus, kuris perdžiūvusioje vandenvietėje šliaužioja ke-liais, gremžia nagais suskeldėjusią žemę, veltui tikėdamasis prisikasti bent iki menkiausios drėgmės. Viskas buvo išsemta. Aš nykau, bet tai anaip tol nebuvo triumfališkas susinaikinimas, kurio taip troškau Amsterdame.

Vienas tuometinis mano vilniškis meilužis, sentimentalus egoistas, svajingai merdėjo nuo alkoholizmo ir net mūsų pasiglamonėjimai teprilygo du ar tris kartus per naktį užeinantiems chroniškos agonijos priepuoliams. Nepaisant

to, jis rašė beveik genialius eilėraščius. Kada ir kur jis suk-davo lizdus, iš kurių paskui išskrisdavo nuostabūs žodžiai, net aš negalėjau suvokti. Antrasis, pas kurį aš bėgdavau nuo pirmojo, gėrė nė kiek ne mažiau, rašė ne prasčiau ir, nors buvo imperatoriškai egocentriškas, jautė man globė-jiškus jausmus, vis kartodamas, esą primenu kažį kada jo paliktą dukterį. Kartkartėmis sprukdama nuo abiejų su-sitikdavau savo tėvą, atspėjote, girtą, šnabždantį japonišk-us trieilius kokiai apdujusiai šešiolikmečiai į rožinę ir kve-piančią ausį.

O mėlynųjų naktų spalvos meilužis, Kedaras Rao, man vis skambindavo. Kiekvieną sekmadienį, ir tarsi Mažojo Princo Lapės primokytas tą pačią, septintą valandą. Aš stengdavausi būti namuose, nors, išgirdusi ilgą „tarpmies-tinį“ skambutį, vis rečiau bekeldavau ragelį. Kai telefo-nas nutildavo, įsivaizduodavau, kaip tas japoniškų auto-mobilių mechanikas iš Manalio miesto palengva grimzta į vakarėjantį Amsterdamą, tolsta raudonųjų žibintų kvar-talo labirintais, kol, skambtelėjęs koketišku užsiveriančių durų varpeliu, pradingsta drėgname prostitutės glėbyje. Juk tame mieste jam daugiau niekas neegzistavo: nei vidu-ramžių katedros, nei Rembrantas, nei Van Gogas, nei Ma-žieji olandai...

Kedaro prieraišumas mane nepaguodžiamai graudino. Pravirkdavau ar ilgesingai suūkdavau, kad jis, vien tik jis mane iš tikrųjų myli! Net visas savo palėpės šmėklas iš-baidydavau. Mano apsižliumbusi vaizduotė karštligiškai kurdavo scenarijus melodramai: tarp Manalio ir Vilniaus, Amsterdame... Pasaulis sumažėdavo taip staiga, kad man užgniauzdavo kvapą! Kelis kartus mes net mylėjomės te-

lefonu. Aš užsimerkusi regėjau, kokiais rožiniais pavidalais skrieja iš miesto A į miestą B ir atgal mūsų gašlios dejonės. Pagaliau jis man pasipiršo:

– Aš tik laikiu, kada jūs telefonu dar ir vaiką pasidarysit, – sakydavo girtas poetas, grakščiai užbaigęs dar vieną talentingą sonetą.

Aš nepasidaviau. Grūmiausi. Kovoju su globaliais vasaros priekaištais. Ji akylai skaičiavo kiekvieną prarastą laiko mirksnį. Susikibus su savo vienate už rankų aš ištrūkdavau iš vampyrėjančio miesto į mišką ar pievas. Atsigulus į aukštą žolę, prigludus prie žemės, kvapų ir garsų užliūliuota, aš taip saldžiai galvodavau apie jį. Amsterdamo meilužį. Kartais kunkuliuojantis gamtos gyvybingumas mane tiesiog priblokšdavo. Augalams, vabzdžiams ir kitiems, net patiems mažiausiems gyviesiems buvo nė motais mūsų visų apokaliptinės nuojautos ar pranašystės. Perduodamas iš kartos į kartą, prieš ir po Kristaus gimimo, nuolatinis slogutis Pasaulio Pabaigos belaukiant jiems visai nerūpėjo. Aš jau sakiau: žolės stipresnės už žmones.

Miškuose rinkdavau žemuoges. Jos džiaugsmingai laukdavo manęs pievelėse, kirtimuose ir proskynose it miniatiūriniai budistų vienuoliai raudonais raudonais drabužiais. (O taip, viskas, veik viskas, privalėjo man priminti Kedara!) Kartais rasdavau tuščių lizdų, iš kurių paukščiai jau buvo išskridę. Jie būdavo tobuli. Sakytum susukti Visatos Kiaušiniui perėti.

Dar mačiau namą. Apleistą, apgriuvusį, žmonių negyvenamą. Bet antrajame jo aukšte skruzdės statė savo megapolį. Jos ropojo stačia plytų siena tempdamos dvigubai

ar net trigubai už save didesnius šapus, spyglius, lapeliūkščius, krito žemyn iš neapsakomo aukščio su visa savo našta, kėlėsi ir vėl ropojo, kol pasiekdavo kaip kita planeta joms atrodanti išdaužtą langą. Net apsiverčiau žiūrėdama į siziifiškas skruzdžių pastangas. Užlipau sudulėjusiais laiptais. Pačiame tuščio kambario viduryje jau ryškėjo milžiniško miesto užuomazgos. Palikau ten savo juokingąją, blizgučiais siuvinėtą kepurę. Tegul skruzdėms bus luna parkas... „Jei manai, kad ką nors šitie išvedžiojimai paskatins filosofiniams apmąstymams, – jau tūžta Agnija Kri tikė, pirosmanišku žvilgsniu spoksodama į mano dieno raščius, – labai klysti! Tau ne rašyti, o tik aprašinėti vaizdelius iš skruzdžių gyvenimo!“

Tą vasarą atradau debesis. Galėjau juos skaityti valandų valandas, dienų dienas, tik nakčiai užversdama puslapį. Jau supratau, kad baltuose, gelsvuose, pilkšvuose, rožiniuose, žydruose, tamsmėlyniuose, violetiniuose debesų rašmenyse praplaukia didieji atsakymai į visus „kam?“ ir „kodėl?“. Tik prarastas dangaus hieroglifų raktas. Žmonės plūkiiasi šifruodami mirusių kultūrų knygas, surašytas tai akmenyse, tai ant molio plokštelių, tai ant veršelio odos, tai ant palmės ar aukso lapų. Bet visų paslapčių atskleidimas surašytas ten, aukštai, debesimis danguje.

O apie nebesančias, gal net niekada nebuvusias civilizacijas – Mu, Lemūriją, Atlantidą – pasakojo Anušakai skirtoji MAGIJOS knyga. Retkarčiais ją pavartydavau, gūždamasi nuo staiga prasiveriančios pasaulio ir laiko begalybės: Egiptas, Babilonas, šumerai, majai, actekai, inkai, MAGIJA, MAGIJA, MAGIJA... Bet ir visa tai man buvo tarsi devyniais raktais užrakinta.

Fotografavau save nuogą ant baltų paklodžių. Baltas gėles. Baltus debesis. Paskui, raudonos šviesos apgaubta, dėsčiau iš savęs ir jų baltus paveikslėlius. Ant trijų uždėjau juodas burtažodžių iš MAGIJOS knygos grotas:

NAQID
AQORI
QOROQ
IROQA
DIQAN

Šis Magiškasis Kvadratas jums žada laimėti meilę žmogaus, netgi be galo pamilusio ką nors kitą.

ROLOR
OBUFO
LUAUL
OFUBO
ROLOR

Šis įgalina skristi oru varno pavidalu.

MILON
IRAGO
LAMAL
OGARI
NOLIM

Jei šį užsidėsite ant viršugalvio, dvasios jums suteiks visą apimantį pažinimą.

Man visai patiko su MAGIJA žaisti. Todėl ketvirtajame baltame paveikslėlyje, danguje, kuriam debesis rinkau visą savo ilgesio vasarą, pakabinau patį magiškiausiąjį trikampį. Raidės ilgai nenorėjo paklusti neįgudusiai rankai, bet užsispyrusi it tikra Mago mokinė aš jas stumdžiau ir stumdžiau, kol pagaliau įveikiau prieš septyniolika am-

žių man sugalvotą Kvinto Serenijaus Samoniko (Quintus Serenus Sammonicus) uždavinį:

ABRACADABRA

ABRACADABR

ABRACADAB

ABRACADA

ABRACAD

ABRACA

ABRAC

ABRA

ABR

AB

A

Visą ciklą pavadinau „Baltąja MAGIJA“ ir nusiunčiau į tarptautinę parodą Amsterdame. Vėl Amsterdame.

Vasara baigėsi. Paprašiau tėvo, kad iškirstų nors vieną langą mano palėpėje. Norėjau matyti dangų. Ir... debesis.

MAGIJA

Buvo lapkritis. Laikas tekėjo nelyginant klijai – lipnus ir tirštas. Vėl pradėjau skambinėti Anušakai. Tai virto lyg ir ritualiniu veiksmu, kurį užbaigdavo ilgas, beviltiškas, niekieno neatliepiamas pyyy pyyy pyyy... Todėl, kai vieną vakarą nuostabiai švelnus moters balsas man staiga atsakė – „Alio“, net nudiegė paširdžiuose.

Anuška kalbėjo lietuviškai, bet su ryškiu rusišku akcentu. Susitarėme pasimatyti tučtuojau. Laikas vizitui buvo visai nebetinkamas, tačiau MAGIJOS knyga sunaikino bet kokius tabu.

Gatvės buvo vos kelių žibintų teapšviestos – it karo ar kokių kitų negandų metais. Žmonių beveik nesimatė, tik retkarčiais prasvirduliuodavo koks padėręs girtas vienišius ir, vilkdamas paskui save juodą lyg prakeiksmas šešėlį, dingdavo žiovaujančioje tarpuvartėje.

Dar taip neseniai jaučiausi šito miesto valdovė, jo naktų karalienė. Bastydavausi vienui viena mistine globa alsuojančiais senamiesčio skersgatviais nuo vidurnakčio ligi saulės patekėjimo. Tai buvo mano mylimiausias paros

laikas. Tai buvo mano mylimiausias miestas. O dabar? Aš nebežinau, kaip apie jį šiandien kalbėti. Ką kalbėti? Kam?

Man rodės, kad Vilnius nė pats savęs niekad tokio nematė ir ne apmirė iš liūdnos nuostabos, o numirė iš tylaus, nebepagydomo nusivylimo. Mes susigūžę vaikstome negyvomis gatvėmis ir prasimanome aibę laikraštinų priežasčių, kad tik nereikėtų į mirusį miestą išeiti. Prisitaikome kriminalinę kroniką sau kaip alibi, bet iš tikrųjų mums tiesiog nejauku, kaip visada būna gyviesiems šalia lavono. Dabar Vilniuje karaliauja tie, kurie mirtį užuodžia pirmieji: marodieriai ir maitvanagiai, prievartautojai ir žmogžudžiai, besielės būtybės, vaiduokliai, vampyrai ir zombiai. Todėl man buvo truputėlį baisu.

Ėjau pasikliaudama labiau uosle nei rega: saldžiai pakvipto sausainių kepyklėlė Latako gatvėje, gal man tik pasirodė, bet iš cerkvės dvelktelejo archetipinis smilkalų aromatas, o virš Vilnelės it migla tvyrojo glitus kanalizacijos dvokas. Staiga lyg milžinišką driežą už uodegos pagavau tai, kas mane visą neilgą kelią labiausiai baugino – nejaukią lemtingų įvykių nuojautą, tarsi būčiau išvykus kelionėn, iš kurios nebegrišiu.

Anuškos kieme pro langus krentančios šviesos dėliojo ant žemės juodą kryžių ornamentą. Iš kažkur atsklido tūžmingas riksmas. Atsisukau, užsižiūrėjau ton pusėn, ėmiau eiti ataturpsta ir tarsi milžiniškame voratinklyje susipainiojau padžiautuose skalbiniuose. Jau kartą matytas čigoniūkštis tūnojo tarpduryje ir pats sau pasišviesdamas žibintuvėlių pūtė liūdnabalsę dūdelę. Jis visas drebėjo iš šalčio. Laiptinėje lemputė buvo perdegusi. Apgraibomis, per akliną tamsą, televizoriui kažkur paklaikysiu balsu

grasinant „Stok, stok, nes šausiu!!!“ – pakilau į antrąją aukštą.

Skambutis neveikė. Neryžtingai paklibinau rankeną, galvodama, ką čia toliau daryti. Bet tuojau pat išgirdau žvangčiojant raktus ir trekstelint užraktą. Durys atsivėrė. Ant slenksčio stovėjo miniatiūrinė moteriškė. Tai ir buvo Anuška. Įteikiau jai MAGIJOS knygą kažkaip pernelyg iškilmingai. Kai vien iš mandagumo pakvietė mane užėiti, nedvejodama įsliūkinau vidun.

Anuška buvo pusamžė, bet jau pražilusi, labai šviesaus ir švelnaus veido, pečius apsigobusi pilka pūkine skara. Ji atsainiai padėjo MAGIJOS foliantą ant mažo, balta nertine staltiese uždengto staliuko koridoriuje, tarsi tai būtų jai visiškai nereikalingas daiktas. Kvepėjo obuoliais.

Patekau į ankštą kambarėlį labai aukštomis lubomis. Degė tik nedidelė stalinė lempelė. Visi pasieniai ir net palangė buvo nustatyta knygų rietuvėmis. Ant popierių šūsnimis užversto stalo pastebėjau didelį žalsvo stiklo rutulį. Virš balta drobe užtiestos lovos kabėjo daugybė Kristaus portretų: besimeldžiančio, pamokslaujančio, nuplakto, kenčiančio ant kryžiaus, prisikėlusio, žengiančio dangun. Buvo čia ir Rubliovas, ir šiurpusis Holbeinas, ir Ticianas, ir Turino drobulės fotografija, ir du dekadentiško simbolizmo, jau suplakto su turgaus menu, paveikslai: vienas išganytojas dėvėjo aitriai žydrą drabužį ir buvo apsijuosęs galvą plačia aukso spalvos juosta, kitas atrodė susivėlęs ir turėjo nepaprastai giliai įkritisias, juodais ratilais apvedžiotas, keistai švytinčias akis. Pastarąjį galėjau įsivaizduoti net nuogą, nes labai priminė vieną bičiulį, seną poetišką hipį, pravarde „Kraistas“, kuris maždaug taip atrodydavo

paryčiais, kai tysodavo nuogas mano lovoje, nubloškęs šalin visus apklotus, pajuodusiu veidu, nemigos, pagirių ir savižudiškų klejonių nukamuotas.

Norėjau nuvyti šią ne itin padorią mintį šalin, bet ji jau vilko paskui save visą būrį kitų. Vargšė Puskvaišė man juk pasakojo apie šį guolį. Šalia anų dviejų kičinių gražuolių kabėjo tuo pačiu stiliumi išlaižytas dar ir trečias, kuris jai pasirodė panašus į Mocartą: su baltu peruku, puikiais juodais antakiais ir monaliziška šypsena. Suvirpėjo sąžinė, tarsi būčiau kaltų kalčiausia dėl angeliškojo Hermio šventvagysčių, dėl vienos chromosomos pristigusio savo brolio mažylio, dėl rudenį ir pavasarį patvinstančių motinos depresijų, dėl tėvo – Kreivų Veidrodžių Kazanovos. Kaltė nesulaikomai vėrėsi manyje. Į ją prasmegdama veltui mėginau kabintis už altorinės Anuškos sienos, už jos lovos, kuri atrodė vis baltesnė ir baltesnė, tarsi kokios anapusinės šviesos nutvieksa.

Tame kambarėlyje tvyrojo paslaptinga ramybė, ypatinga, žodžiais neapsakoma švara, kas kad knygų stirtos buvo nuklotos dulkėmis. Man norėjosi inkšti. Inkšti, vaitoti, šaukti, rėkte išrėkti savo kalnę, kurios priepuoliai darėsi vis dažnesni ir dažnesni, iriantis prieš srovę sugrįžti į pačias jos ištakas, idant sužinočiau, iš kurgi trykšta šitie plikyte plikinantys vandenys.

Pro langą užsižiūrėjau į pirmąją tų metų šlapdrią. Tamsoje blyškūs beformiai dribsniai šurmuliavo it iš siaubo romano išsiveržusių pamėklių spiečius. Net krūptelėjau, kai Anuška, tylutėliai stovėjusi man už nugaros, staiga ištarė:

– Aš tau padėsiu.

– Man nereikia jokios pagalbos.

– Reikia. Aš jaučiu.

Ašaros plūstelėjo man į akis. Neverčiau jau koki pusmetį, tik mano kūnas kartkartėmis dėdavosi tai darąs. Įtampa neatlėgdavo. Tebesinėšiojau savyje keistą ir sunkią neišvengiamų pasikeitimų nuojautą. Sukūkčiojau. Man tikrai reikėjo pagalbos. Bent jau paguodos.

– Na, paverk truputėlį, paverk. Taip v i s a d a būna.

„Visada būna“ – ji pasakė tarsi apie savaime suprantamą, kiekvienam puikiausiai pažįstamą reiškinį. Vasara baigiasi rudenį, tikrąją meilę lydi ir melancholiškas graudulys, žmogus miršta vienas... Taip visada būna.

– Kas ir kaip v i s a d a būna?

– Agnija, mes turime susitarti dėl žodžių. Kas svarbiausia, jais retai tepasakoma. Vis rečiau ir rečiau.

Ak, tai man ne naujiena. Žodžiai yra tarsi kaukės, kadaise naudotos galingiems ir slaptiems ritualams, kurios šiandieną visai negyvos kaba ant sienų muziejuose, antikvariatuose ar turčių apartamentuose. Dabar jos yra tarsi simbolis visko, kas negyva, netikra, nepatikima. Bet kadaise kaukė žmogų paversdavo dvasia, demonu, Dievu, nuvesdavo į Mirusiųjų karalystę, gyvą sugrąžindavo atgalios ar nuskraidindavo į aukščiausiuosius planus, kur net Jos, Mirties, mums Visagalės, nebėra. Jos turėdavo savyje įstabią jėgą. Žodžiai – taip pat. Jie, kaip ir ritualinės kaukės, buvo sukurti, idant, kas nepažinta, būtų atskleista. Priartėtų prie žmogaus. Pasidarytų jam sava. Kaip kad šamanas, aktorius ar vienuolis su kauke žengia į paprastam mirtingajam užgintas erdves, taip žodis turėjo įvesti žmogų į šį „kasdieniu“ ir „paprastu“ pavadintą, bet toki uždarą, nepermaldaujamai uždarą nebylų pasaulį. Tačiau ka-

da Žodžiai ėmė netekti savosios galios? Kada buvo prarastas jų vartojimo ritualas? Tuomet, kai griuvo Babelio bokštas? Kai alchemikai savo traktatuose prabilo apie žalius ir raudonus liūtus, drakonus, tarsi pabūgę šios ir kitų realybių pavidalus vadinti jų tikraisiais (?) vardais? Ar visai neseniai, kai nevilties apimtieji ėmė šaukti nutilusiam dangui, kad Dievas mirė? O gal tik užvakar arba vakar, kai iš senųjų knygų harmonijos ištraukti ir į šiandienos chaosą nusviesti patys švenčiausieji žodžiai mums tesukelia šypsni – ironišką ar pagiežingą, kai švelniausieji – pavadinami banaliais, kai ižūliai, tarsi valdžią užgrobūsios padugnės, triumfuoja keiksmažodžiai arba tie, kuriems anksčiau tebuvo skirta sukinėtis aplink kloakas: „pūliai“, „snargliai“, „vėmalai“, „šūdas“... Šūdas!

Aš persistengiau. „Pradžioje buvo Žodis“, – iškėlė pamokantį pirštą Agnija Autoritetų Paisytoja. „Kas žino? Kas žino“... – norėjau jai atsakyti. Tariausi ne kartą mačiusi, kaip subyra tvirčiausias Žodynas ir tarsi neįveikiama siena iškyla Kalbos Pabaiga. Štai, atsiverčiu Žodyną ir klausiu, kas yra žodis. O jis, dėdamasis išmintingas, man atsako: „...kalbos vienetas, garsinė sąvokos išraiška...“, bet tuomet nesiilauju aš, teiraujuosi, kas tie „kalba“, „vienetas“, „garsinė sąvoka“, „išraiška“? Jis lyg ir pasirengęs tęsti pokalbį, kuriam nebus galo, bet mes jau lekiame Labirintu.

SVETIMŠALI, AR GIRDEJAI APIE LABIRINTĄ, KURĮ SALIAMONAS SUKŪRĖ SAVO VAIZDUOTĖJE IR KURĮ LIEPĖ PASTATYTI IŠ RATU SUDĖTŲ AKMENŲ? ŠIS PLANAS RODO JO IŠDĖSTYMĄ, FORMĄ BEI STRUKTŪRĄ RYŠKIOM LINIJOM BEI LOGIŠKA TVARKA. MATYDAMAS ŠIĄ SPIRALIŲ AIBĘ IŠ VI-

DAUS Į LAUKĄ, ŠIUOS SFERINIUS LANKUS, KURIE
GRĮŽTA RATAIS ŠEN IR TEN, VIENI PRO KITUS, PA-
ŽINK GYVENIMO CIKLIŠKĄ TĖKMĘ.

Tačiau jokio Plano nebuvo. Vien tik žodžiai, išdėstyti gulsčia rašysena ir pakabinti Anuškos lovos galvūgalyje.

Aš nepamenu, ar tą sykį šitaip galvojau. Bet, mėgindama aprašyti, kas nutiko, vis labiau ir labiau būgštauju, kad žodžiai, kurie man buvo pasakyti, atitrūkę nuo juos ištarusių lūpų, kitiems pasirodys tušti, kvaili ar juokingi. Jeigu man nepavyks įpūsti į juos gyvybės – kaip šamanui, jau užsidėjusiam kaukę.

– Gal norėtum arbatos? – lyg niekur nieko paklausė Anuška.

Aš tik gūžtelėjau pečiais ir nusekiau paskui ją į virtuvę. Ten, virš stalo, kabėjo madam Blavatskaja ir, parėmusi smakrą ranka, tarsi hipnotizuota spoksojo į melsvą dujų liepsnelę.

– Čia nėra jokio kitokio šildymo. Tenka dieną naktį deginti dujas. Baisiai brangiai kainuoja. Turiu tik mėtų arbatos. Ar tiks?

– Taip. – Liūdesio priepuolis vėl paaštrėjo ir aš, kūkčiodama tarsi visut visų nuskriausta ar išduota, sušnibždėjau: – Tai ką man dabar daryti?

– Eiti Dvasios Kario keliu.

– Dvasios Kario Keliu?

– Na ir įkliuvai, sese, – riktelėjo Karlosas Kastaneda anapus lango ir, sumosavęs varno sparnais, dingo vis tirštėjančioje šlapdriboje, visais laikais ir visuose, net jau nebesančiuose žemynuose.

Anuška prabilo apie Egipto dvasininkus, Persijos ma-

gus, Tibeto vienuolius, Meksikos indėnus, tačiau aš regėjau tik nuogai išrengtus, sudžiūvusius faraonus stiklinėse muziejų vitrinose, parodai išstatytus, sudūlėjusius it Nojaus laivo nuolaužos žynių kaulus ar dulkėmis virtusius proproproprotėvių pelenus atplėstose urnose.

– Tave apima liūdesys, o tai ženklas, kad jau esi Kelyje.

– Pirmą kartą girdžiu, kad Dvasios Karys turi būti liūdnas.

– Jis neturi. Jis toks yra. Jį gaubia liūdesys. Neaprepiamas kaip dangus. Taip visada būna.

– Kodėl?

– Todėl, kad jis yra visiškai atviras pasauliui. Nuogut nuogutėlis. Tarsi be drabužių ir net be odos. Jį gali sužeisti bet kas. Net angelo plunksna ar – pro jokus mikroskopus neižiūrima žvaigždžių dulkė. Jis visas vibruoja ir tvinkčio- te tvinkčioja. Bet palengva ima plakti Visatos ritmu. Tada jis tampa nebenugalimas, nors ir labiausiai pažeidžiamas. Tik atrodo, kad šie dalykai prieštariauja vienas kitam. Tam reikia drąsos.

Anuška užplikė arbatą ir virtuvėje pasklido žalias, šaltas, gaivus mėtų aromatas. Ašaros tai pakildavo, tai vėl atslūgdavo. O ji kalbėjo ir kalbėjo. Protarpiais man atrodė, kad visa tai jau daug sykių esu girdėjusi, tik kažkodėl užmiršusi. Anuška man mėgino priminti pasaulį tokį, kokį jį regi Dvasios Karys; gerą ir gražų, gražų ir gerą, bet persmelktą trumpalaikiškumo. Pasaulį, kuriame viskas, net akmenys, yra gyvi. Galvoje šmėstelėjo tėvo pasakojimas iš tų laikų, kai jis dar tarnavo sovietų kariuomenėje. Apie naująją – kalnietį, kuris net laikrodžio nepažino ir su prietaringa baime rėkdavo, kai kas nors imdavosi genėti krūmą ar kirsti medį: „Ką darai, ten gi sėdi Alachas?!“

Užmirštasis Žinojimas palengva budo manyje. Taip, grožis ir trumpalaikiškumas. Štai kas kėlė liūdesį. Skaidrų, bet nenumaldomą.

– Tokių liūdesių pažįsta visi. Ne tik dvasios kariai. Tai – nelyginant ženklas, kad Keliu gali eiti kiekvienas. Kiekvienas ir kiekviena. Čia nėra jokių apribojimų. Dvasios Karys – tai pirmapradė, androginiška būtybė kiekviename žmoguje, nesvarbu, kur ir kas jis būtų. Tai prisiminimas apie nuostabiai vientisą pasaulį, tokių, koks jis buvo prieš pasidalijimą į gėrį ir blogį. Vientisumo pojūtis yra neatsiejama Dvasios Kario savybė. Jis viską turi savyje ir jo širdis atliepia, kai anoje Žemės pusėje drugelis mosteli sparnu...

– O kas nutinka Dvasios Kariui, kai sprogstą atominė bomba, išskerdžiami ištisi miestai ar... – puolus į beprasmių ginčą aš visada griebiuosi tik pačių kiečiausių argumentų! Tarkim, kam nors su įkvėpimu prabilus apie laisvę aš galiu pratrūkti apie žmogžudžius ir vaikų prievartautojus, o dabar man jau knietėjo klastingai pasiteirauti, ar yra dvasios karių Lietuvos politikų žiede ar tarp mafijos berniukų, kurių neandertalietiškos fizionomijos kasdien stebėjimą iš didžiųjų laikraščių puslapių.

Nutylėjau tik todėl, kad drįstu manyti, jog esu gerai išauklėta. Bet situacija vis vien darėsi sunkiasvorė.

– Tu dar nesi visai pasirengusi pokalbiui apie gėrį ir blogį. Aš tik norėčiau, kad suprastum: šis pasaulis nėra blogas. Jis – geras.

– Geriausias iš pasaulių, – staiga it aidas atliepė žvalus žemas balsas koridoriuje, ir į virtuvę įgriuvusi aukšta, berniokiškai apsikirpusi moteris, nuo raudonų sintetinių kai-

linių purtydama šlapią sniegą, patetiškai užbaigė: – Štai kaip kabaloje parašyta!

– Ar gersi arbatos, Vilija?

Aha, Vilija. Vėl pagalvoju apie Vargšę Puskvaišę. Vilija buvo nepaprastai panaši į angeliškąjį Hermį. Tiesiog sens-telėjusi, moteriška jo kopija. Man net abejonių nekilo, kad yra to šlykštbernio motina.

– Aš – Agnija.

– Matau.

Vilija stovėjo įsisprendusi rankomis į šonus ir stebeilijo man į akis. Pasijutau nejaukiai, pamėginau nosisukti, tačiau apstulbusi pajutau, kad savo žvilgsniu ji tarsi laiko mane rakinte prirakinusi.

– Matau, kad Agnija... Aš jau keleri metai tave stebiu.

Ji mane stebi! Jau keleri metai! Ir pamėgink, žmogau, bent retkarčiais pasijusti saugus... Vilija čiupo mano ranką, suspaudė, papurtė ir atžariai paklausė:

– O kodėl delnas toks drėgnas ir lipnus?

Jaučiausi tarsi sugauta gėdingo nusižengimo vietoje ir tik kaltai sulemenau:

– Nežinau... Jis beveik visada toks.

– Cha! Tai tau dar reikės kaip reikiant apsivalyti, mergužele. Prieš pradedant.

– Prieš pradedant – ką?

Vilija apsimetė neišgirdusi. Anuška kažko triukšmingai ieškojo indaujoje. Madam Blavatskaja atplėšė amžiną žvilgsnį nuo violetinės dujų liepsnelės, reikšmingai man mirktelėjo ir palingavo galva.

– Galima, aš užsirūkysiu?

– Galima, – tarė Vilija ir diktatorišku tonu pridūrė: – Bet, tavim dėta, aš jau liaučiausi save teršus.

– Mano plaučiai nuostabiai sveiki.

– Ir kas? Traukdama į save dūmus, tu savyje užterši Dieviškąją Ugnį. Kai velnias nukrito į pasaulį, visos stichijos dar buvo pirmapradžio švarumo. Jam pavyko suteršti žemę, vandenį, orą, tik ugnis pasirodė už patį velnią stipresnė. Nelabasis nudegė, net dūmai parūko. Ir iki šiol teberūksta. Žmonės sako, kad nėra dūmų be ugnies. O tie, kas tikrai išmintingi, žino, kad buvo ir yra ugnis be dūmų. Ji tavyje.

Vilija ironiškai šypsodama žvelgė, kaip jau penktą kartą mėginu prisidegti cigaretę šlykščiai užsiožiavusiu žiebtuvėliu. Kai pirmą kartą užsitraukiau dūmą, jis iš tiesų dvokė velniu. Vos nepradėjau žiaukčioti. „Galėtum užpatentuoti tą savo istoriją apie velnią ir dūmus. Trokštančius mesti rūkyti veiktų geriau už visokius Dovženkos kodavimo metodus“, – niūriai pamaniau ir užgesinau cigaretę.

– Aš nesu joks Dvasios Karys, – pareiškiau it gūdų nuosprendį išklausęs kaltinamasis, – ir į jokią Kelią aš neįžengiau.

– Cha, – kvaktelėjo Vilija, lyg veidrodinis atspindys mėgdžiodama Hermį, – dar ir kaip įžengei. Norinčius Likimas veda, nenorinčius – tempia. Visų mūsų anksčiau ar vėliau šis Kelias laukia. Tik vieni jį pasitinka sąmoningai po ilgų apmąstymų ir ieškojimų, kiti jau gimsta – it su marškinėliais – Kelyje, tretieji jį aptinka netikėtai, kaip kartais, kasant duobę srutoms išpilti, aptinkamas lobis.

– Kasant duobę srutoms išpilti – gerai pasakyta... – aš ir vėl pamėginau prisidegti cigaretę.

– Ar tik ne duobę srutomis išpilti kasei bastydamasi po Amsterdamą? – Vilija, čiupusi žiebtuvėlį, tučtuojau įskėlė tokią ugnį, kad vos nenudegino man antakių ir blakstienų. – Kas tiesa, tai tiesa. Pirmiausia tau reiks kaip reikiant apsivalyti, bet paskui viskas eis kaip sviestu patepta. Aš matau.

Blavatskaja į mane nebekreipė jokio dėmesio. Buvau gražiai įkliuvusi į jos draugužių paspėstus spąstus.

– Aš tik atnešiau jums MAGIJOS knygą. Ir viskas. Ačiū už arbatą. Jau vėlu, todėl eisiu.

– Kokią knygą? – pasiteiravo Vilija.

– Kokią knygą? – nekaltu balseliu it aidas atliepė Anuška.

– MAGIJOS knygą. Kurią jums, Anuška, prašė perduoti kažkoks keistuolis iš Amsterdamo.

– Man? – Anušką, rodos, pagavo artistinis įkvėpimas. – Aš neužiimu jokia magija. Tai – Vilijos sritis.

– Tuo aš jums parodysiu tą knygą, – šūktelėjau puldama į koridorių.

– Agnija, koridoriuje nėra šviesos. Aš pritrūkau pinigų lemputėms.

– Agnija, koridoriuje nėra jokios knygos, – Anušikai priitarė Vilija.

– Pažiūrėsim. – Aš apgraibomis susiradau apskritąjį staliuką, bet ant nertinės staltiesės iš tikrųjų knygos nebuvo. – Kvaili pokštai! Labai įdomu, kaip aš tada sužinojau jūsų adresą ir telefoną, Anuška? Ir ko čia ši vakarą atėjau? O kokią gi sunkenybę man įdavė nepažįstamas žmogus *Leid-seplein* aikštėje? Vos atboginau į Vilnių tą geltoną paketą. Jeigu norit žinoti, aš jį atplėšiau. Jame buvo MAGIJOS knyga. Ir tas žmogus buvo tikrų tikriausias Magas.

- Jis nebuvo žmogus, Agnija.
- Jis nebuvo Magas, Agnija.
- Tai kas?!
- Dvasia, – Vilija mostelėjo rankomis lyg įleisdama mane pro kokias neregimas duris.
- O kaipgi dvasia gali įduoti materialią knygą, sunkią it akmuo?
- Negali. Tą mes tau ir sakom. Knyga buvo nemateriali, todėl tu negalėjai jos Anušakai atnešti. Ir dar – kam, kam?! Anušakai! Tarsi jai rūpėtų MAGIJA.
- Juk tos knygos daugiau niekas, išskyrus tave, nematė? Ar ne, Agnija? – taikdariškai pasiteiravo Anuška.
- Ne, nematė... Iš tikrųjų nematė...
- Virtuvėje buvo tvanku ir karšta, bet mane jau kažke-
lintą kartą tą vakarą nukrėtė šiurpas. Taip, tos knygos dau-
giau niekas nematė, nors ji pagyrūniškai pūpsojo mano
dirbtuvės, judrios it pereinamas kiemas, matomiausioje
vietoje. Aš netgi nusistebėdavau, kad niekas nesusidomi
auksinėmis reljefiškais raidėmis blizgioje juodo viršelio
odoje: MAGIJA.
- Na matai, – Anuška kantriai išlaukė, kol perprasiu
šią žinią, – knyga, jei ir buvo, tai tik tau.
- O jūsų adresas ant geltonojo voko?
- Taip. Jis irgi buvo skirtas tik tau. Kad pagaliau čia at-
eitum.
- Cha, – net nepajutau, kad jau mėgdžioju Viliją. – Ne-
gi nėra paprastesnių būdų, norint suvesti tris tame pačia-
me mieste ir beveik tame pačiame kvartale gyvenančias
moteriškes?! Aš maniau, kad viskas geriau sutvarkyta šia-
me geriausiame iš pasaulių. Pamanykit tik, turiu trenktis

į Amsterdamą, ten susitikinėti ne su bet kuo, o su dvasia, gauti iš jos rankų neegzistuojančią, bet, žinoma, MAGIJOS knygą, vien tik tam, kad perskaityčiau Anuškos adresą ant geltonojo voko.

– O kas gi tau draudė skaityti ir knygą, – klastingai vyp-
telėjo Vilija.

– Visas mūsų gyvenimas – Labirintas, – atsidūsėjo Anuš-
ka.

Taip, teks priprasti prie šio teosofinio žargono.

– Cha, bet tau juk reikėjo mūsų pagalbos! Jau kuris lai-
kas tau viskas atrodė išsemta – ir šis miestas, ir žmonės.
Bet pasaulis aplink tave iš tikrųjų yra neišsemiamas. Iš-
sisemti galėjai tik tu pati. Mes tau padėsime surast savyje
naujų versmių.

– „...naujų versmių...“ – taip, teks priprasti prie šito žar-
gono.

– Bet pirmiausia teks apsivalyti, – Vilija garsiai pliaukš-
telėjo kėsindamasi užmušti maistinę kandį, išvasnojusią iš
Anuškos indaujos, ir su komišku nusivylimu pažvelgė į sa-
vo tuščius delnus. – Na, o paskui pradėsime!

– Pradėsime – ką?

Bet jos ir vėl tarsi susimokiusios neatsakė.

– Aš tuo netikiu, – suzyziau besispyriojančio vaiko in-
tonacija.

– Netiki kuo?

– Kuo tu netiki, Agnija?

– Nė vienu judviejų žodžiu.

– Cha, tai jau šis tas! Išminčiai visada sako savo moky-
tiniais: „Netikėkit nė vienu žodžiu, nes tik tai, kas patir-
ta, savo kailiu patirta, veda į tikrąjį pažinimą!“ Tu pradėsi
jau rytoj.

– Ką?

– Atgailą.

Iš nuostabos aš atsilošiau ir net trinkelėjau galvą į sieną.

– Nejaugi aš esu didžiausia nusidėjėlė šiame mieste?

– Žodžiai mums trukdo susikalbėti, – švelniai pratarė Anuška. – Tai, ką krikščionys vadina „atgaila“, yra kilę iš graikiško žodžio „metanoya“, kuris reiškia sąmonės arba mąstymo pakeitimą.

– Taip. Kaip tik šito tau ir reikia. Blieka tik pasirinkti labiausiai patinkančią Vilniaus bažnyčią.

– Aš nemėgstu vaikščioti į bažnyčią. Šiuos savo reikalus man patinka tvarkyti vienai. Be jokių išskirtinių patalpų ar tarpininkų.

– Kokius reikalus? – ironiškai pasidomėjo Vilija.

– Agnija, jei „šiuos reikalus“ būtų galima atlikti kur pakliuvo, žmonės per visą savo istoriją nebūtų ėmęsi statyti nei šventyklų, nei bažnyčių.

Aš virte viriau, trokšdama atkirsti ką nors kandaus ir ironiško, tačiau taip ir nesugebėjau sukurpti tinkamos frazės.

– Aš neturiu už ką atgailauti.

– Cha, dar ir kaip! – Vilija pagaliau sutrynė kandį tarp savo maldai sudėtų delnų.

„Geriau pasirinktum savo angeliškuoju šlykštberniu Hermiu“, – pamaniau ir pasakiau:

– Nemanau, kad esu kaip nors ypatingai šioje rungtyje pralenkus kitus.

– Bet kartais tokia jautiesi ir pradedi tiesiog stūgauti nuo nepaaiškinamos kaltės priepuolių.

– Arba gerti.

„Šnipė, – pamaniau, – šnipė! Pamatytum, kaip pila tavo Hermis!“ Už lango kažkas sušvytėjo. Turbūt kokio šventojo nimbas.

– Mano „kaltės slenkstis“ labai žemas. Šitaip tai vadina psichologai.

– Ne. Tai dėl to, kad jau įžengei į Dvasios Kario Kelią. Privalai sutvarkyti kai kurias savo praeities sąskaitas. Kad galėtum eiti į priekį nevaržoma. Mes tau padėsime.

„...sutvarkyti praeities sąskaitas...“ Na, kaipgi man priprasti prie šito žargono?!

Apsukusios Labirinte dar vieną ratą, vėl sugrižome į tą patį tašką. Ir čia jos mane apipylė tiesiog triuškinančiais smūgiais.

– Žinoma, svarbiausioji tavo atgaila bus anaip tol ne dėl vyrų, su kuriais bent kartą mylėjaisi, sąrašo, paslėpto stalčiuje su senais negatyvais. Tie pikantiški nuotykėliai – smulkmena. Nors Anuška man tikriausiai nepritar. Jos manymu, aukštesnių tikslų siekianti moteris turėtų būti frigidiška.

– Taip, – atsakė Anuška, tiesiog virtuiziškai priversdama mane nuleisti akis. – Aš manau, kad frigidiskumas yra Dievo malonė moteriai. Geismas išblaško, neleidžia susikaupti ir galų gale nuveda klystkeliais.

„Jeigu ji būtų vyras, išsikastruotų“, – probėgšmais pagalvojau, nes buvau tiesiog pritrenkta dėl Vilijos iššniukštinėto sąrašėlio, kuris gulėjo minėtame stalčiuje tarp senų negatyvų ir dar niekam svetimam nebuvo į rankas patekęs. O Anuška dar pridūrė:

– Agnija, tavo kvapas, tavo žvėriškos vibracijos ir tai, kas tau tarp kojų, yra tikrų tikriausia pragaištis.

– Mano ir Anuškos požiūriai anaip tol ne visuomet sutampa. Darosi karšta! – Vilija nusimetė žydrą pūkuotą megztinį ir, likusi tik su berankove rusva palaidinuke, tapo panaši į džiovintos mėsos gabalą. – Atgailauti tau teks dėl kitko.

– Nagi nagi... – nutęšiau kiek galėdama žaismingai, jausdama siaubą, kuris užplūsta tik sapnuose, kai už susapnuotą nusikaltimą kažkas perskaito neatšaukiamą mirties nuosprendį. – Nagi, labai įdomu?!

Tačiau mano nusikaltimas nebuvo susapnuotas. Na ir kas, kad apie jį težinojo tik dar vienas žmogus. Bausmę aš atlikinėjau kas naktį ir kas dieną. Vilijos akyse šmėstelėjo gailestis, ji linktelėjo galvą, tarsi duodama ženklą, kad manęs neišduos, ir ramiai tarė:

– Ne, ir ne už tai.

– Už ką tuomet? – paklausė Anuška, ne aš.

– Tu beveik dešimtį metų gyvenai apsėsta susinaikinimo aistros. Tu save griovei, užuot kūrus. Tu visai rimtai ketinai žudyti, – Vilija juokingai, it kiniškas žaislas kraipydama galvą suskaičiavo: – Viena, du, tris, keturis kartus. O sykį net pamėginai. Prisirijai tablečių. Be jokios rimtesnės priežasties. Tave atgavo ligoninėje...

– O kokia priežastis būtų rimtesnė, gal galima paklausti?

– Na tik jau ne koks nupiepęs vyriškis!

– Visai nenupiepęs...

– Matau.

Tas Vilijos „matau“ man jau kelintą kartą užkliuvo. Ką gi ji matė?

– O ką jūs vadintumėte pateisinama priežastimi? Gal politinius ar religinius įsitikinimus? – it širšė nuodus mėgi-

nau sukaupiti visą savo kandumą pamiršdama, kad jos mažesnelė nelaiko pririšusios prie kėdės, devyniais užraktais užrakintos, ir aš galiu išeiti kada tinkama.

– Pateisinamos priežasties būti negali.

– Ir dar, – švelniu tyliu balsu pratarė Anuška. – Viena vyrą tu mylėjai labiau negu Dievą. Už tai irgi reikia atgailauti.

Mudvi su Vilija sąmokslininkiškai susižvalgėme, ir jos blizgaus žvilgsnio įkvėpta leptelėjau:

– Aš išvis mažai tegalvojau apie meilę Dievui. Mat aš jo neįsivaizduoju tokiu pavidalu kaip tas mėlynakis gražuolis su aukso raiščiu ant galvos virš jūsų lovos.

– Tai – ne Dievas. Tai – mano Mokytojas. El Morja Chanas.

– Koks nors musulmonas?

– Ne.

Aš pasijutau baisiai kalta. Baisiai.

– Ir ko gi jis moko?

– Kaip išgelbėti pasaulį.

– Apie tai aš jau esu girdėjusi, – vyptelėjau, bet, rodos, Anuška nesuvokė mano pašaipos.

– Kiekvienas žmogus turi jaustis Pasaulio Globėjas. Ir padaryti viską, kas nuo jo priklauso. Tu taip pat, Agnija.

– Aš? Išgelbėti pasaulį? Na, man dar kol kas tikrai negresia paranoja.

Per porą akimirkų mano galvoje susisuko siaubingas scenarijus apie pamišėlišką sektą, susidedančią iš dviejų sensitelėjusių moteriškių, kruvinai aukojančių trečiąją, dar apyjaunę ir apyšviežę, vardu Agnija, idant pasaulis būtų išgelbėtas!

– Taip taip, kiekvienas žmogus yra Pasaulio gelbėtojas. Daugelis tai nujaučia arba žino... Bet paprasčiau apsimesiti, kad tikroji paskirtis tau nėra nesisapnavo, ir stačia galva nugrimzti į materialius, kasdienius reikalus.

Aš norėjau įterpti ką nors dzenbudistiško apie kasdienybės grožį ir prasmę, bet staiga pasijutau pokalbio visiškai pribaugta.

– Man laikas eiti. Ir stačia galva nugrimzti į materialius kasdienius reikalus, – pasakiau ir atsistojau.

– Gerai. Jau tikrai vėlu, – Vilija apsivilko pūkuotąjį megztinį ir pridūrė: – Taigi jau ryt rytą tu pradedi. Ir taip – dvylika dienų.

– Būtų puiku, jei eitumei į mišias ir net dvylika kartų priimtumei komuniją, – saldžiai nusišypsojo Anuška.

– Aš nemoku atsiklaupti. Ir netikiu šitais dalykais.

– Ne bėda. Yra jėgos, kurios veikia nepriklausomai nuo tavo tikėjimo ar netikėjimo. Bet tas dvylika dienų tu turėsi labai įdėmiai save stebėti. Privalėsi sutelkti save tarsi į vieną tašką ar smaigalį, o ne kaip paprastai – mainytis šimtais tūkstančių raibuliuojančių netikrų ir apgaulingų savo pavidalų.

– Cha, Anuška, taip išsyk jai nepavyks, – užprotestavo Vilija, lyg manęs nė nebūtų. – Pirmiausia tegu ji bent jau apčiuopia tą vientisą būseną... Tu gi žinai – k a i v i s k a s p r a s i d e d a, žmogus ima šakotis it sodas su tūkstančių takelių.

...it sodas su tūkstančiu takelių...

– Na, gerai. Tiesiog pamėgink gyventi dabartyje. Tai nėra lengva. Dažniausiai mes kaip švytuoklės siūbuojam tarp praities ir ateities, šios akimirkos neįstengdami išgyventi.

– Tu turėsi stebėti ir įsidėmėti viską: kokios mintys liūliuoja tave prieš užmiegant, ką regi sapnuose, nes sapnas – tai kvietimas ieškoti prasmės, nuo ko pabundi, kas sukasi tavo galvoje einant bažnyčion, kas parveda atgal, kas gainioja per visą dieną, kas užmigdo arba – priešingai – neleidžia sudėti bluosto.

– Ypač atidi būk, kai melsies.

– Aš nemoku melstis. Be klaidų nesukalbėčiau net „Tėve mūsų“.

– Gal tau pavyks, – tęsė Anuška nekreipdama jokio dėmesio į tai, ką pasakysiu, – suskaičiuoti, kiek kartų tu iš tikrųjų galvosi apie maldą.

– Ir dar – nusipirk du sąsiuvinius. Vienaime analizuok savo gerąją pusę, kitame – blogąją. Nepakenks, jei būdo savybes sugrupuosi pagal keturis pagrindinius gamtos elementus. Vėliau tai tau padės iškviešti vienos ar kitos stichijos dvasias. – Vilija kalbėjo atsainiai, it diktuočių obuolių pyrago šeiminkėms nevykėlėms receptą. – Taigi, kai perkratinėsi Agniją Bloguolę, pavydą ir egoizmą priskirk ugniai, lengvabūdiškumą, patvirkimą, liežuvavimą – orui, tingumą ir visokius perdėto drovumo kompleksus – vandeniui, bukumą, graužatis, polinkį kentėti – žemei. O Agnijos Geruolės drąsa ir entuziazmas – ugnis, gerumas ir mokėjimas džiaugtis – oras, užuojauta ir taurumas – vanduo, kantrybė ir atsakingumas – žemė. Viskas labai individualu ir, žinoma, suskirstysi kitaip. Kiekvienas ir kiekviena, kas mokosi MAGIJOS, nuo to pradeda.

– Aš visai nesirengiu mokytis MAGIJOS.

– Cha, tai ko čia sėdi ligi išnaktų?!

– Galiu ir išeiti, – miauktelėjau praradus bet koki orumą ir iš nuoskaudos patempiau lūpą.

Šį kartą šviesa koridoriuje išiziebė, bet *MAGIJOS* knygos ant mažojo stalelio vis tiek nebuvo.

– Lik sveika, – pasakė juodvi vienu balsu ir pabučiavo mane – Vilija į kairįjį, o Anuška į dešinįjį skruostą.

Lauke buvo ką tik pasnigę. Ėjau pačiu tuštutėlės gatvės viduriu ir juodos mano pėdos buvo pirmosios pirmajame, veik perregimame, tos žiemos baltume.

Sniegas man priminė vaikystę, nes anuomet, vos pramokus rašyti, jo neaprépiamose baltose marškose dėliodavau laiškus... Dievui. Tėvas turėjo keistą, tik poetams suprantamą įprotį vasario mėnesį važiuoti į Palangą. Mane jis visuomet pasiimdavo su savimi, nors veikiai apie tai pamišdavo, be pėdsako nugrimzdęs į save. Aš vienut viena bėgdavau į apsnigtą pajūrį ir kantriai, pėda prie pėdos, mindavau milžiniškas, iš dangaus tematomas raides. Pirmiausia parašiau – LABAS, idant mane pastebėtų, vėliau – NORIU, neįvardindama – ko, nes norų turėjau daugybę ir vyliausi, kad Jis išpildys svarbiausiąjį, o kartą parašiau – IŠEIK, galvodama apie tai, kaip Jis man apsireikš tarp kamuolinių saulės nutviekstų debesų. Tačiau Dievui taip ir nepasirodžius, naktį suėmė siaubas: gal Jis bus ne taip laišką supratęs, pagalvojęs, kad veju Jį lauk iš dangaus ir įžeidinėju. Turbūt mano „kaltės slenkstis“ buvo labai žemas jau tada. Daugiau tokių laiškų aš neberašiau, tik pavydėjau balandžiams, varnoms, žuvėdroms, kirams, kurie mynė kaligrafiškus savo pėdukių hieroglifus ne vien sniege, bet ir smėlyje.

Arkikatedros bokšto laikrodis išmušė pirmą nakties. Aš ir vėl panūdau sniege ką nors parašyti. Bet žodžiai, žodžiai,

žodžiai... Kokiais kreiptis į dangų?! Ir aš griebiausi Formų, pasikliaudama tomis jų reikšmėmis, kurios buvo išdėstytos neegzistuojančioje MAGIJOS knygoje.

Pirmiausia aš apėjau ratą ir sniege atsirado Apskritimas, forma be pradžios ir pabaigos, reiškianti ne tik Amžinybę, Kosmosą, bet ir Dievą. Pripiešusi jam gyvatės galvą ir uodegą, kurią pati ryja, gaučiau gnostinį mirties, atgimimo ir gyvenimo rato simbolį. Vertikalia linija padalijau pasaulį pusiau taip kaip pirmą kartą ir jis skilo į Gėrį ir Blogį.

Paskui aš išmyniau horizontalę, simbolizuojančią Laiką ir Žemę, o dar – kasdieniškosios egzistencijos sferą.

Vertikalė reiškė abu – ir Dievą, ir Žmogų. Danguis besisaukiantį žmogų.

Tereikėjo tik vienos pėdos, kad šias dvi linijas sujungčiau, ir gruodžio žvaigždėms jau bylojo egiptietiškas kryžius – TAU. Labai paprastai, tik suraičiusi viršuje kilpą, paverčiau jį kitu simboliu, kadaise prie Nilo vadintu ANKH. Raktu į egzistencijos ir transcendencijos paslaptis.

Kas dar? Ogi – penkiakampė žvaigždė, pentagrama, GOBLINŲ KRYŽIUS, naudota beveik visose maginėse apeigose, gal todėl, kad primena žmogų. Va galva, dabar pėdinu prie dešinės kojos, grįžtu prie rankų, nuo kairės – prie dešinėsios, tap tap tap, ištrižainė į kairiąją koją ir vėl atgal – prie galvos.

Štai trikampė Moteris savo plačiu pagrindu tvirtai įsiremus į žemę. Skaityti įgudusiems tokia forma reikš Pasaulio Ašį, Šventą Kalną, kurio viršūnėje sėdi Dievas.

Vyriškas trikampis it strėlė smigo žemyn.

Pagaliau Danguis ir Žemės, Gėrio ir Blogio, Moters ir

Vyro jungtis, Saliamono antspaudas, Saliamono žvaigždė, tantrinės meilės simbolis – seniausias MAGIJOS ženklas.

Man už nugaros šaižiai supypsėjo mašina. Ritualas buvo suardytas.

Viskas buvo suardyta. Sugriauta ir sunaikinta. Svastikos sukosi vis greičiau, greičiau ir greičiau, kol isteriškai klykdamos virto prakeiksmu milijonams, šešiakampė žvaigždė nusidažė geltonai ir ženklino pasmerktus mirti, kryžius apvirto žemyn galva ir plaukdamas 666 uodegomis laukė Apokalipsės, visagalė ANKH kilpa puošė saloninių būrėjų vizitines korteles, magiškieji trikampiai suglaudė sparnus ir nebegyvi prilipo prie išvietės durų. Pasaulis darėsi tuščias ir plokščias, nors iš paskutiniųjų stengėsi būti bent jau trimatis.

Aš šakojausi it tūkstančiai sodo takelių. Kai prisimčiau pirmąją Anuškavilijos pamoką, mane apėmė smalsumas, koks esti atvertus savo delno linijas likimą skaitančiai čigonei, ir apniko abejonės, nes regėjau begalinę beviltiškai pralaimėjusių pasaulio vaduotojų vilkstinę. Sukrebždėjo klausimai: kam visa tai? kas iš to? argi tau teko regėti bent vieną Aukštųjų jėgų ženklą? Sualmėjo pagundos: na, nesuk sau galvos, neieškok nesančių prasmų ten, kur nepametei! viskas taip paprasta – Mendelejevo lentelė, molekulės, atomai, nei sielos, nei dvasios... O ne, aš nebuvau užkietėjusi materialistė, kuriai iš kišenių tebekyšo ateizmo vadovėlių puslapiai! Vis dažniau ir dažniau mane apimdavo dievobaimingas siaubas ar nukrėsdavo virpuls, kai suvokdavau savo menkumą, ilgesio persmelktą trumpalaikiškumą ir didybę TO, kam įvardyti dar neradome žodžio. Pasaulis ūmai subyrėdavo į aibę erdvių, jos

žaižaruodavo, mainydavosi, keisdavosi iki begalybės, knibždėdavo neregimų, bet mus reginčių būtybių – elementalių, dvasių, demonų, dievų ir dievybių, pulsuodavo nenusakomomis galiomis ir neišspėjamomis paslaptimis. Jis atrodė uždaras, neižengiamas, neižvelgiamas, neiššifruojamas, nepaaiškinamas, nepermaldaujamas, nors kartais patys didžiausi slėpiniai it dangus balutėse atsispindėdavo paprasčiausiuose dalykuose: sklendžiančioje paukščio plunksnoje, nuo lietaus lašų šnarančiuose liepos lapuose, apšerkšnijusiuose žolynuose ar praeivio akyse... Tai vėl visa žmonių dvasios istorija iškildavo prieš mane tik kaip išgalvotų esmių ar bergždžių egz egzėzių sąvartynas. Ir virš visko pakibdavo vienatvė. Tik ji viena buvo tobula ir absoliuti!

Kopdama laiptais į savo palėpę, pajutau alsų nuovargį. Dažnai jis mane gąsdindavo, nes buvo visai ne fizinis, o toks, tarsi aš jau būčiau gyvenusi ilgus šimtmečius be poilsio. Be jokio poilsio.

Aš jau buvau puolusi į tuos ratus, kuriuos žmonės šiandien vadina okultiniais ar ezoteriniais mokslais, MAGIJA, mistika. Ir visuomet išeidavau nepatenkinta, nusivylusi, kupina pagiežos, apmaudo, sarkazmo, nešina keistomis žinių šukėmis, kurias kartkartėmis pagyrūniškai parodydavau kitiems: ar jūs ką nors žinote apie slaptąsias skaičių reikšmes? Apie vudu kultą? Apie astrologinę Avestos sistemą? Apie Mitros kultą? O aš žinau!

Retokai sau prisipažindavau, kad ieškau lengvesnio kelio, tačiau visada ir visur prieinu tą tašką, kai tampa sunku. O jį priėjusi suku atgalios ir sugrįžtu į tą Agniją, kurią mato ir pažįsta kiti.

Kodėl Anuškos namuose apsimetinėjau esanti visiška naujokė? Gal todėl, kad paprasčiausiai troškau būti globajama, o kad mane globotų, privalėjau atrodyti naivi, silpna, bejėgė. Galėjau kūdikiškai išplėsti akis ir iš nuostabos lapsėti blakstienomis. Man patiko, kai žmonės jausdavosi už mane protingesni. Aš norėjau, kad mane auklėtų, mokytų, gintų ir saugotų. Kaip kadais tėvas...

Tačiau dabar aš ir vėl buvau Agnija Skeptikė, Agnija Pašaipūnė, Agnija Niekuo Nebetikinčioji. Šio vakaro pokalbį aš užmiršau tučtuojau. Rytoj pabusiui jau gerokai įdienojus. Viskas bus kaip buvę. Jokių atgailų. Jokių maldų. Jokių bažnyčių.

„Negi dar tikiesi ištrūkti, naivuole“, – Jozefas K. nedrąsiai sugirgždino grindų lentas visai šalia mano lovos. Aš prisukau žadintuvą. Pusei septynių. Iš tikrųjų pasijutau tarsi pakliuvus į kokią provincialią „Proceso“ parafrazę. Esu be kaltės, o turiu atgailauti... „Nejau be kaltės?“ – sušnypštė Vilija, kuri mane permatė kiaurai.

Viskas kartą jau buvo. Toli nuo čia, prieš dvejus metus, šiaurėje... Moteris iš miškų glūdumos, šamanė ir aiškia-regė, įėjo garsiai trenkusi durimis... Ji kalbėjo apie baltą šventovę su kolonomis ir nedidelę koplyčią su aukštu sidabro kupolu... Ji regėjo mane ten klūpant, nors neužsiminė apie jokią atgailą. Ji tylėdama stebeilijo į svarbiausią mano nusikaltimą, apie kurį nežinojo tik vienas vienintelis žmogus. Aš norėjau, kad jis mane globotų, auklėtų, mokytų, gintų ir saugotų. Kaip kadais...

Pabudau supurtyta skardaus žadintuvo džeržgimo. Kokią akimirką tysojau neįstengdama prisiminti, kodėl gi verčiu save taip anksti keltis. Kambaryje buvo aklinais tamsu ir

net jaukiai lindėdama šiltame guolyje jaučiau, kaip šalta ir drėgna lauke. Visada buvau nepataisoma miegalė. Galėdavau dirbti ar šėlti ligi išnaktų, tačiau rytais man atrodydavo, kad miegas, tiktai miegas yra vienintelė šiame gyvenime žmogui duodama palaima. Man norėdavosi cituoti kokius nors XIX amžiaus poetus apie „saldų Morfėjo glėbį“, iš kurio nė už ką nenorėdavau ištrūkti.

Staiga suskambo telefonas. Keikdama visą pasaulį, išropojau iš lovos ir atsiliepiu.

– Labas rytas, Agnija, – pasigirdo šilkinis Anuškos balelis, – rūpinuosi, kad nepramiegotum. Ir būtų gerai, kad dabar nevalgytum. Papusryčiausi grįžus.

– Sveika, – suburbėjau. – Aš jau atsikėlusi.

– Tai linkiu tau geros dienos. Sudie.

Galėjau lažintis, kad savo telefono numerio nebuvau jai davusi. Ir jokioje telefonų knygoje ar informacijos biure jo nebuvo. Nebent – Hermis... Taip, Hermis visoje šitoje velniavoje (ir tai sako moteris, ankstų žiemos rytą susiruošusi į bažnyčią!) tikrai buvo įpainiotas.

Mane krėtė drebulys ir dar kažkas panašaus į įtūžį. Iš veidrodžio niūriai žvelgė mano antrininkė: išblyškusi, su mėlynais nuovargio ratilais aplink akis. Lūpas išsidažiau skaisčiu raudoniu ir išdrožiau į miestą. Dar niekad jis man neatrodė toks svetimas.

Nors buvo tamsu, bet visur knibždėte knibždėjo žmonių. Jie ėjo panarinę žalsvus pagiežingus veidus, o oras buvo pilnas skubių, bet pavargusių žingsnių čežėjimo. Tokiu paros metu aš beveik niekad neišlįsdavau iš namų. Nebent reikėdavo sugrįžti iš pernelyg ilgai užtrukusio pokylio. Į darbą susiruošdavau ne kasdieną, – kada panorėjusi,

nes svarbiausia būdavo jo rezultatai: keliems žymiams fotografams ryškindavau ir retušuodavau nuotraukas. O žaisti tuo, ką vadinau savo kūryba, galėjau net kojos iš namų neiškėlusi. Dažniausiai pati sau būdavau modelis, vėliau tereikėdavo užgesinti šviesą, palikti vien raudoną fotolaboratorijos lempelę.

Žmonių konvejeris mane tučtuojau įsuko ir atsitokėjau tik Pilies gatvės viršuje, nė nežinodama, kur taip energingai spaudžiu. Apsisukau ir patraukiau Arkikatedros link. Tik dabar prisiminiau, kad turiu įdėmiai stebėti save ir net menkiausias savo mintis. Išstisas laiko tarpsnis buvo prarastas, praėjęs tuščiai, išlašėjęs tarsi vanduo iš blogai užsukto čiaupo. Sakytum tų akimirkų aš nė negyvenau. Net stabtelėjau pagalvojusi, kiek sekundžių, minučių ir valandų jau buvo šitaip veltui išsvarvinta.

Pagaliau nusiteikiau daugmaž filosofiskai. Stengiausi įdėmiai, vos ne Trečiąja akimi stebeilyti į viską, kas vyksta aplinkui, ČIA ir DABAR, bet su apmaudžia nuostaba suvokiau, kad mano mintys man nepriklauso. Vos žvilgsniu užkliuvusi už siūlų parduotuvės vitrinės, prisiminiau užvakar vartytą madų žurnalą ir žavias sukneles, kurios man tikty. Kitame lange puikavosi saulės akiniai, ir man, it Pavlovo šuniui seilės, tučtuojau nutįso praėjusios vasaros prisiminimai ir būsimosios lūkesčiai. Galiausiai, prie „Vaivos“ kavinės, mane apgaubė įvairiausių vynų, vyrų, eilėraščių ir nuotykių kvapai. Veltui kabinausi už grindinio, senų sienų ir pilkų praeivių veidų. Grandininė reakcija vyko aki-moju. Mintys, dažniausiai tuščios, banalios ar kvailos, lipo viena kitai ant kulnų, uodegų ir šleifų, o jų sujaudintai eisenai nebuvo nei pradžios, nei pabaigos.

Išvydusi prietemoje švytinčią Arkikatedrą, išakiau sau mąstyti vien tik apie maldą, atgailą ir tai, kas graikiškai vadinama „metanoya“, tačiau, jau sėdėdama Kazimiero koplyčioje tarp kitų ankstyvųjų maldininkų, pagavau save bemintijant apie pusryčius, kavos puodelį, cigaretę ir dar raudonojo vyno taurę, kurią sau leisiu vakare, prieš užmigdama. Viską vainikavo mintis apie naujas juodas kojines su siūlėmis, kurias nusipirksiu grįždama po pamaldų. Vargšai apmąstymai apie prasižengimus, nuodėmes ar sąmonės pakeitimą neryžtingai mindžikavo kažin kur tamsiuose užkulisiuose.

Man norėjosi suėmus save pačią už palto atlapų stipriai supurtyti ar susiduoti, ne, ne mirtiną smūgį, bet bent jau porą blaivinančių antausių, kaip tai kartais filmuose daro prancūzų komikai.

Mišių metu negeranoriškai nužiūrinėjau savo kaimynus, kurie, manding, tik ir laukė, kada aš ne vietoje persižegnosi, atsiklaupsiu ar atsistosis. Galėjau lažintis, kad vos keli yra tikrai maldoje paskendę. Pamokslo beveik negirdėjau, nes kamavausi spręsdama tik vieną problemą: kaip čia geriau nusivalius lūpų dažus, kurie nenuplaunamai išterlioja net šaldytuvą, kad, priimdama šventą ostiją, neištepčiau pergamentiškos kunigo rankos vyšninio bučinio pėdsaku.

Aš priklaupiau priešais sidabru blizgantį Šv. Kazimiero altorių. Nulenkiau galvą ir pamaldžiai sudėjau rankas. Tada atsitiko šis tas nepaprasto. Atsidūriau tarsi įelektrinto karščio stulpe. Net pasirodė, kad mano plaukai stojasi pietu, it būčiau stiprios srovės krečiama. Tačiau paslaptingoji kaitra tvoskė ne iš išorės, o iš vidaus. Kažkas neįvar-

dijamo, esančio manyje, lydėsi su Kažkuo neregimu, tvyrančiu aplinkui, o labiausiai – viršuje. Širdis pradėjo daužytis. Oda pašiurpo. Abiem rankom mėšlungiškai įstvēriau medinės poliruotos pertvaros bijodama, kad neapalpčiau, nors to man dar niekad nebuvo nutikę. Atrodė, kad aplinkiniai turėtų matyti iš manęs trykštančias žydras kibirkštis. Ten, toli šiaurėje, prieš dvejus metus iš miškų atėjusi šamanė jas matė.

Į savo vietą grįžau drebančiom kojom. Prilipusi prie gomurio tirpo ostija. Kurį laiką dar įstengiau stebėti jos skleidžiamus baltos ramybės ratilus. Bet netrukus ir vėl viskas buvo kaip buvę: jau svarsčiau, kaip apie šį „metafizinį“ savo nuotykį reikės papasakoti kitiems, o svarbiausia, štai čia aprašyti. Dar spėjau prisiminti, kad neturiu sąsiuvinį magiškiesiems dienoraščiams, ir tarsi užuodusios žodį „pirkti“ visus filosofavimus nušlavė kasdieniškos mintys: apie cigaretes, kavą, vyną, juodas kojines su siūlėmis, ryškalus, kontraceptines tabletes, bulves... Kaip Vilija sužinojo apie kvailąjį mano meilužių sąrašą?

– Sveika gyva, – pasigirdo žvalus jos balsas man už nugaros.

Atsisukau. Tai tikrai buvo ji. Vilija. Mažutėlėje Šv. Kazimiero koplyčioje būčiau ją pastebėjusi. Kaipgi ji sužinojo, kad ateisiu į Arkikatedrą, kai Vilniuje tiek daug bažnyčių?

Mudvi išėjome į lauką ir sustojome prie kolonų. Vilija buvo užsimaukšlinusi ryškiai violetinę beretę ir įmantriai persimetusi per petį ilgėliausią tokios pat spalvos šaliką.

– Iš kur ištraukei, kad aš čia?

– Mačiau.

Ar galėjau tikėtis kokio kito atsakymo?

Buvo jau prašvitę, ir aš staiga susimąsčiau, kokia aukščiausioji MAGIJA slypi šiame virsme, kad dangus ir erdvė iš juodų tampa balti, o visi daiktai iš pilkų virsta spalvotais.

– Ar tu visą laiką kitus permatai kiaurai, ar tik tada, kai nori?

– Kiaurai – ne visai tikslus žodis. Tik tada, kai noriu.

– O kaip tu tai darai? Aš visiškai profanė okultiniuose reikaluose.

– Kaip ir visi. Kai noriu matyti – atsimerkiu.

– Tu kalbi apie Trečiąją akį?

– Galbūt.

– Ar tu gali išskrosti kiekvieną praeivį lygiai taip, kaip mane vakar? Nuspėti jo slapčiausias mintis, praeitį ir ateitį?

– Taip.

– O prezidento? Mūsų ar kokios kitos šalies? Visokių įžymybių ar aktorių, pavyzdžiui, Marlonio Brando?

– Galiu.

– Bet juk tai fantastiški sugebėjimai! Aš turbūt niekada neužsimerkčiau!

– Užsimerktum, Agnija. Žmonių mintys vis rečiau būna gražios. Aš išprotėčiau iš nevilties, jei visą laiką būčiau atsimerkusi. Be to, dar yra etika...

– Etika?

– Taip. Ne visų žmonių minčių ir ne visada man leidžiama klausytis.

– Kas tau neleidžia?

– Nežinau. Žinau, bet Tai neturi pavadinimo.

– O vakar po mane knistis tau buvo leista?

– Taip. Tavo pačios labui.

Mes lėtai žingsniavome Gedimino prospektu. Aš mėginau įsivaizduoti, kokį pasaulį regi Vilija, ir pajutau, o gal tik troškau pajusti, kad ir aš pradėdau matyti truputėlį kitaip. Gerokai kitaip nei prieš pusvalandį.

– Kur mes einam?

– Užsuksi pas mane į svečius. Išgersi kavos. Surūkysi cigaretę.

– Tu matei mano mintis ir šį rytą? Vilija, bet jos pasiųlykštėtinios! Aš buvau apie save kur kas geresnės nuomonės. Žinau, kad esu truputį miesčioniška, truputį paviršutiniška... Bet, o Dieve, ne tiek! Ar visi tokie? O gal tik aš? Ypač per mišias...

– Ne.

– Ką reiškia „ne“? Kiti – ar jie galvoja vien tik apie malda ir Dievą?!

– Kiti? Žinoma, ne. Bet jie to niekada neprisipažins. Net patys sau. Paklausti beveik visi atsakytų, kad taip, žinoma, jie mąsto apie Dievą, vien apie Dievą ir nieką kitą daugiau, nors iš tiesų jų galvose be paliovos sukasi mintys apie dešrą, šunis, kalkių skiedinį, juodas kojines su siūlėmis ar sudegusį kaimyno kluoną. Apsukresni net imtų gudrauti tvirtindami, kad Dievą atranda Visur, kiekvienoje mintyje ir kiekviename daikte – dešroje, kalkių skiedinyje, degančiuose kaimyno stogo šiauduose ar gaisro pašvaistėje. Žmonės žino, kad viskas šiame pasaulyje, net kiaušienę pusryčiams išsikepti, reikalauja šiokių tokių pastangų. Bet jie bijo net pagalvoti, kad, norint pažinti Aukščiausiąjį ir Jo paslaptis, pastangos turi būti šimteriopos, tūkstanteriopos ar jokiais skaičiais neišmatuojamos. Tam

žmogus turi paaukoti save – visą savo laiką, mintis, jausmus ir anaip tol ne vieną gyvenimą. Jie aiškina tikėdami, kad yra nuoširdūs, jau gimę su atsakymais į visus klausimus arba kad įminimas atsivers profaniškai atspėjus, koks bus garsas vienu delnu suplojus... Todėl žmonės pyksta ant vis dar ieškančiųjų. Ypač dabar.

Mes stovėjome priešais šviesoforą, kuris jau kažkelintą kartą mirksėjo žalia akimi, kviesdamas pereiti gatvę. Atvirai sakant, aš supratau ne viską, ką tąsyk man Vilija kalbėjo, ir jos žodžius čia perteikiau tik labai apytiksliai.

Praėjusios pro kakofoniškai gaudžiančią Muzikos akademiją, nirome į aidintį purvinų kiemų labirintą. Vilija gyveno pusrūsyje, ir įėjus pro laukujes duris, norint patekti į jos būstą, teko leistis laiptais žemyn.

– Cha, kaip visada – prieš srovę, – lyg ir ne vietoje Vilija ištarė frazę, kurios reikšmę man dar aiškins dešimtis kartų.

Ant jos durų kreida buvo nupieštas keistas talismanas. Tokius mačiau nesančioje MAGIJOS knygoje.

Ilgame siaurame koridoriuje, didžiulio veidrodžio dar ištestame dvigubai, nepastebėjau jokių MAGIJOS ženklų. Užtat Vilijos kambarys pranoko didžiausius mano lūkesčius. Visos keturios sienos nuo lubų ligi grindų buvo išmuštos violetiniu aksomu, o ant jo dar prikalti balto vatmano lakštai su įvairiais sąrašais, brėžiniais, diagramomis, magiškais piešiniais ir formulėmis. Vėl pakvipo mano knyga nebuvėle. Tikrai, aš ją tučtuočiau pastebėjau. Gulėjo ant stalo, kuris kaip ir Anuškos buvo ne tik verste užverstas popieriais, bet ir nustatytas kolbomis, retortomis, mėgintuvėliais, man visiškai nematytais įrenginiais.

Paėmiau MAGIJOS knygą į rankas. Taip, ta pati. Beveik ta pati, tik gerokai padėvėta. To net burtininkė Vilija per vieną naktį nepadarytų. Pirmajame puslapyje driekėsi nuostabiai kaligrafiškas lotyniškas įrašas, o likusieji buvo pribraukti ir išmarginti mėlynomis, žaliomis, raudonomis pastabomis.

– Ši knyga – tikrai mano, Agnija.

– Matau. Įdomu, kokiuose matavimuose dabar yra maniškė? Jei ne Anuška, tai gal nebūtų dingus be pėdsako... Gal net galėčiau šio bei to iš jos išmokti.

– Nežinau.

– Vilija, neįtikėtina: tu kažko nežinai!

– Aš žinau, kad nieko nežinau. Visokių pamaivų nuvalkiota frazė, bet tikrai išmintinga.

Su išblukusiais džinsais ir plačiu, kaimiškais raštais nurnertu megztiniu Vilija tikrai buvo panaši į visažinę Magę.

Ėmiau dairytis į tai, kas kabėjo ant sienų, ir man net kraujas užvirė – taip troškau viską, oi viską, tučtuojau nusirašyti. Aš turėjau aistrą sąrašams, ir ne tik meilužių.

– Nuo ko tu pradėsi? – pašaipiai mestelėjo Vilija.

– Nuo 72 Dievo vardų pagal Honorijų, – atsakiau traukdamasi užrašų knygutę.

– Cha, įdomus pasirinkimas. Kiti tikriausiai griebtųsi Gyvybės Eliksyro recepto. Beje, jei nori žinoti, „eliksyras“ anaip tol nereiškia skysčio. Arabiškai „al iksir“ – akmuo, – Vilija skambiai spragtelėjo pirštais. – O kam tau tie Dievo vardai pagal Honorijų? Sako, iš viso jų yra 9000, ir tai tik vienoje tradicijoje.

– Aš manau, kad tai bus nors mažas žingsnelis į Jo pažinimą, – greitakalbe sumurmėjau ir aptėškiau bloknotėlio puslapį seilėmis.

Jaučiausi it neįgudęs vagis, iš paskutiniųjų bandąs prisiplėšti gėrybių, nors rūstūs šeimnininko žingsniai jau visai čia pat. Net jei Vilija iškrėstų magišką triuką ir sąrašas nuo sienos staiga dingtų, vis vien jau buvau iš jo išplėšusi: TRINITAS, SOTHER, MESSIAS, EMMANUEL, SABAHOT, ADONAY, ATHANATOS, GESU, PENTAGNA, AGRAGANON, ISHIROS, ELEYSON, OTHEOS, TETRAGRAMATON, ELY, SADAY, AQUILA, MAGNUS, HOMO, WISIO, FLOS, ORIGO, SALVATOR, ALPHA-OMEGA, PRIMUS, NOVISSIMUS, PRINCIPIUM ET FINIS, PRIMOGENITUS... Ar jūs žinote 72 Dievo vardus pagal Honorijų? O aš žinau! Aš, Agnija!

– Cha, arba – žingsnelis atgal! – sužvingo Vilija.

– Kodėl – atgal?

– O kodėl tu priimi kiekvieną mano žodį už gryną pinigą?

– Betgi aš... – suvaitojau žvilgsniu užkliūdama už ilgiausio demonų vardų sąrašo, o kiekvienas dar vilko pasakui save išsamų paaiškinimą.

ABIGOR, ABRAXAS, ALASTOR, AMDUSCIAS, ANTICHRIST, BARON, BEHEMOT, BENSOSIA, CHESME...

– Liaukis, Agnija. Taip tu tikrai nieko nelaimėsi. Eikš šen.

Vilija mane įsivedė į kitą kambarį. Jis buvo visiškai tuščias, tik pačiame viduryje viena priešais kitą stovėjo dvi kėdės. Sienos – švarutėlės, tarsi ką tik išbaltintos.

– Sėskis, aš tuoj.

Netrukus Vilija ant ratukų įrideno nediduką barą. Tas baldelis čia visiškai netiko. Pakvipo gera kava. Gundančiai garavo tik vienas puodelis. Šalia gulėjo migdolinio šokolado plytelė.

– Gali rūkyti, jei nori.

Už lango it skraidančios kastanjetės prakaukšėjo moteriškų batelių kulniukai.

– Ar norėtum ko nors paklausti?

– Kodėl – aš? – sušnibždėjau melodramiškai virptelėjusiu balsu.

– Nesupratau...

– Kodėl jūs mane pasirinkote? Būtent mane?! – O taip, aš mėgau Muilo operų leksikoną!

– Tai tu mus pasirinkai.

– Ak liaukis išsisukinėti, Vilija!

– Cha, o kodėl tu manai, kad mudvi su Anuška čia kažkuo dėtos?!

– Tai savaime suprantama.

– Savaime suprantama! – Vilija net delnais pliaukštelėjo, tarsi būčiau pasakius visišką nesąmonę. – Tu neišiskverbsi į šį paslaptiškiausiąjį iš pasaulių nė per nago juodumą, tau neatsivers nė vienos durys, jei pūsi tokius žodžių burbulus kaip „savaime suprantama“, „visi žino, kad“, „niekas neabejoja“... Meldžiamoji, pasakyk man nors vieną dalyką, kuris yra savaime suprantamas!

– Dukart du – keturi.

– Tai bent! Na ir kietas riešutėlis tu esi, Agnija! Ir kaipgi išmušt iš tavo galvelės visus tuos stereotipus?!

– Kokius stereotipus?

– Visus aliai vieno!

– Žinai, šiandien ir be manęs pakanka stereotipus laužančių. – Manyje prabudo Agnija Lietuvos Dienraščių Apžvalgininkė: – Visi tie naujo antropologinio tipo berniukai, storasprandžiai ir besmegeniai, praturtėję it lyde-

kai paliepus, nesurezgantys sakinio, o jei ir prabylantys – tai tik keiksmazodžiais, nuvorišai, chamai ir dykūnai, kekšių kontoros, vagys, žmogžudžiai, mafija pačiose valdžios viršūnėse...

– Tikrai kalbi kaip laikraštis! Argi tai – stereotipų laužymas? Priešingai – vergavimas jiems! Valdžia, jėga, prievarta, pinigai, kūniški malonumai – tai ir yra svarbiausieji stereotipai, ant kurių laikosi visuomenė. O tikrasis Dvasios Karys pirmiausia privalo pasitraukti į visuomenės pakraštį.

– Kodėl?

– Kad įstengtų likti nepavergtas. Nes viskas, ko mus moko visuomenė, yra klaidinga. Būdama joje, tu niekada nepasikeisi.

– O aš ir nenoriu keistis. Esu visai patenkinta savo gyvenimu tokiu, koks jis buvo iki šiolei.

– Neapsimetinėk.

– ?

– Tu žinai, o ne tik nujauti, kodėl mes visi čia esame.

– Ne. Aš nesirengiu gelbėti šito pasaulio. Nenoriu. O ir jėgų neturiu.

– Neapsimetinėk. Ir liaukis traukti per dantį mane dėl tos vakar neatsargiai mestos frazės apie pasaulio gelbėjimą. Tu vis dar priimi žodžius taip kaip visi – beviltiškai iškraipytus. – Vilija įsidėjo į burną šokolado gabalėlį ir kramtydama atsainiai pridūrė: – Jėgų tu turi pakankamai. Jau sakiau – prieš porą metų tave pastebėjau ir nuo to laiko seku.

Staiga ir vėl pajutau begalinį nuovargį. Vilija dėbsojo man į akis taip skvarbiai, kad viskas aplinkui net apsitraukė

kažkokiu rūku. „Tai bent pučia miglą tau į akis!“ – suki-keno Agnija Priėžodėių Mėgėja.

– Aė neturiu jėgų, – užsispyrusi pakartoėau, – daėnai man tiesiog skauda visą kūną.

– Kūno mummyse taip nedaug.

– Kūno nedaug?! – dirbtinai prunkėtelėėau.

– Taip. Tau patinka skaiėiai, taiė žinok, kad visoje mūsų esybėje fizinis kūnas ir fizinė sąmonė teuzima vos kelis procentus. Likusieji – 95, o gal net 98 procentai – begalinė paslaptis. Mes jos nepaėėistam taip pat, kaip ir nepaėėistam Visatos. Todėl žmonių šnekos apie pasaulio įvaldymą ar užvaldymą tėra kliesesys. Tarsi beproėio, kuris dėėiūėauja gyvendamas kiaulidėje, nors turi nuostabius rūmus su šimtais kambarių ir pasakišką sodą su tūkstanėiu takelių.

Aė šakoėausi it tūkstantis sodo takelių. Darėsi labai liūdna.

– Šiandien turiu daug darbo, – sumelavau pakildama nuo kėdės.

Vilija, netarusi nė žodėio, nulydėėo mane į koridorių. Tebetylėdama stebėėo, kaip velkuosi visą nuobodėią žiemos amuniciją ir blizgiu raudoniū išsidaėau lūpas.

– Iki pasimatymo, Agnija.

– Kodėl judvi su Anuėka taip tvirtai tikite, kad aė ir toliau dalyvausiu šitamė žaidime?

– Todėl, kad tau patinka žaisti.

Lauke gyvenimas tekėėo įprastine vaga. Nė vieno praeivio veidas nebuvo paėėenklintas ypatingojo Pasaulio Gelbėtojo antspaidu. Jei staiga pamėėginėėiau apie tai prabilti – tik pasukiotų sau smiliumi prie smilkinio.

Kartais pasijuntu visiėškai svetima. Sakytum nukritusi

iš tolimos žvaigždės. Ateivė, bergždžiai besistengianti užmegzti su vietiniais gyventojais bent plonytį it voratinklis ryšį. Aš jau tūkstantį kartų buvau atsiskyrėlė, o Vilija man dar kažką kalbėjo apie visuomenės pakraštį.

Aš ir dabar troškau tik vieno – kad visas pasaulis paliktų mane ramybėje. Tačiau, vos įkėliau koją į savo palėpę, tučtuojau suskambo telefonas. Anuška. Ji tenorėjo pasiklausti, kaip man sekėsi.

– Eik šikt, – troškau jai atrėžti, bet nutylėjau.

Atrėžiau vėliau. Vakare. Kedarui Rao iš Amsterdamo.

Iš tolybių atsklindantis jo balsas kaip visada buvo kupinas mane taip jaudinusio prieraišumo, švelnumo ir melancholijos. Bet nuovargis ir svetimumo jausmas jau buvo many išperėję nusususį žvėrį, kuris suurgė:

– Eik šikt!

– Ką tu sakai, brangioji? Būk gera, kalbėk angliškai!

Aš pasistengiau surasti puikų anglišką atitikmenį.

– Agnija, kas atsitiko? Aš tave myliu! – Jis sušuko beviltiškai, it būtų vienui vienas tyruose.

Tačiau manyje pabudusį žvėrį nususėlį staiga apėmė troškimas kovoti su visu pasauliu.

– Įgrisot jūs man visi iki gyvo kaulo! Eik šikt! Palik mane ramybėje!

Aš nutėškiau ragelį ir parvirtus ant lovos sukūkciojau. Žvėris manyje mito vien tik kentėjimais ir neviltimis, o apie jo peną jau kelias dienas buvau lengvabūdiškai pamiršusi.

Ilgas skambutis iš Amsterdamo prapliupo ir vėl. Dar kartą. Dar. Ragelio nebekėliau. Žliumbiau, garsiai, rypuodama, kad Kedaras mane myli, iš tikrųjų myli. Man buvo

taip gaila ir jo, ir savęs. Ir visų mūsų – žmonių – beviltiškų pastangų. Taip, kartais mane apima globalūs apmąstymai. Kartais man atrodo, kad kraustausi iš proto ir gyvenimas virsta kliedesiu.

– Kliedesiu, – ištariau garsiai tarsi amfiteatre susėdusiems žiūrovams. – Kliedesiu, – pridūriau, vėl prisukdama žadintuvą pusei septynių. – Kliedesiu, – nes jau laukiau rytdienos ryto apeigų. – Kliedesiu, – nes tą akimirką pasi-jutau galinti vaduoti pasaulį.

Pasaulį, kuris dar niekad nebuvo toks sklidas beprotybės, įniršio ir nekalčiausio grožio, pasaulį, kuris springdamas rijo pats save, pasaulį, kurio gašli naktis jau įsiurbė Kedarą, neparodžiusi jam jokio gailesčio ženklo.

Kitą rytą pabudau anksčiausiai, nei laikrodžio, nei Anuškos skambučio nežadinama. Mane suėmė keistas džiugesys nuo minties apie tai, ką turėsiu atlikti.

Išėjau į miestą ir pasukau priešingon nei Arkikatedros pusėn. Tai, žinoma, buvo vaikiška, bet man knietėjo patikrinti, ar Vilija suuos, kad pakeičiau savo maldos vietą.

Pro šalį it pilkos aplamdytos detalės ant begalinio konvejerio slinko žmonės. Ir nors tebesijaučiau svetima atklydėlė, mano nuotaika buvo labai pakili. Drėgnoje prieblandoje pamėginau skaityti Kitų mintis:

...viskas nuo ko nors priklauso... didžiausia tokių viršininkų yda... gal jam dar būtų atleista... nieko nėra lengvesnio... ploni blyneliai neprisvils... Dalios sūnaus tėvas buvo jaunas... ko gero, neišvengiamas dalykas... norėčiau turėti šunį... tai galima pavadinti moraline vagyste... yra nagų liga... Lietuvoje išimtis nedaroma niekam... tas didysis prancūziškas laikrodys mano svetainėje... juk

moterys nežino, kas yra aistra... nematau žmonių, kurie galėtų ryžtis santykių gerinimui... kur tos pirštinaitės, baltosios pirštinaitės... kai jie permiegojo kartu... aš nežiūrėjau pesimistiškai... susipažinome su Marija... karas buvusioje Jugoslavijoje – tai įžanga... tik dalis chorų sugebėjo... laikomas patalpoje tarp automobilių surinkimo ceche... nebegaliu daugiau... oda pasidaro nejautri, kol galiausiai pradeda skaudėti... kita vertus, ne piniguose laimė... europietiška kokybė... ji bus išrašyta iš ligoninės po dviejų ar trijų dienų... 4, 12 metrų ilgio, sidabro spalvos, raudonai rudos odos sėdynėmis... su juo tiesiog neįmanoma dirbti... virto kumpio lašinukus galima smulkiai supjaustyti ir pakepinti... visad avi šlepetėmis... many times it was like that*... jai stinga logikos... abu miega ant to paties šono... keturi mikrokompiuteriai... atrodo, dabar turėčiau būti laiminga, bet nesu... kam ji dirgina mane neaiškiomis užuominomis... baudos smarkiai padidėjo... za pokrovom sekretnosti... komisija buvo dviem valandoms susirinkus trečiadienį... Svarstyklėms savaitgalis pavojingas... baigėsi ir margarinas, ir kruopos... jis nieko nepasakė... prostitutė... ką tik parvežtas iš Olandijos „Volvo“... maistą patiekia vienkartinuose induose... o gaila, nes tas slapukas... matau, reikalai rimti... nemokėsiu už butą... keistos išvaizdos senukas...

Šv. Mikalojaus bažnyčioje nesimatė nei Anuškos, nei Vilijos. Su vien tik novicijams pažįstamu saldumu širdyje jutau, kad pradedu mokytis. Gal aš jau nebesu aš? Gal jau esu nebe aš? Sūpavausi tarsi didžiulė švytuoklė. „Aha, –

* Daug kartų taip buvo (*angl.*).

kažkur iš už klausyklos atsiliepė Džonas Keidžas. – Ir aš nei blogas, nei geras. Aš vibruoju.“

Lauke buvo prašvitę, o tai mane pakerėjo dar labiau negu vakar, sakytum tik dabar sužinojau, kad po nakties išaušta rytas.

– Agnija! – pašaukė kažkas jau gatvėje.

Atsisukau. Baltadante Vilijos šypsena švytėjo Hermis.

– Tai ji tave atsiuntė?

– Kas, kiškuti?

– Vilija.

– Ne. Manęs niekada niekas niekur nesiuntinėja. Netgi Vilija.

– Ji – tavo mama?

– Beveik. Spėk dar kartą.

– Tai gal – vyriausioji sesuo?

– Beveik.

– Oi kaip viskas paslaptinga! Tai gal tu – dvasia? – paklausiau Vilijos intonacija ir nusijuokiau.

– Beveik.

– Tu prastas pašnekovas šį rytą. Bet, nors užmušk, nepatikėsiu, kad čia atsidūrei atsitiktinai.

– Esi nuostabiai įžvalgi, kiškuti. Gal papusryčiausi su manim?

– Už mano pinigų?

– Galima ir už mano.

Tas tiesa, iš visų Pilies Gatvės Respublikos gyventojų Hermis skyrėsi dar ir tuo, kad visada turėjo nors šiek tiek pinigų.

Mes užėjome į „Vaivos“ kavinę ir susėdome prie pseudomarmurinio stalelio. Man norėjosi kandžiotis, bet ma-

nydama, kad virstu kitokia, ak, stebuklingai keičiuosi, uždraudžiau sau seną įprotį.

– Būk geras, išduok, kas yra Vilija.

– Pati pamėgink atspėti.

– Ar ji dabar mus gali matyti?

– Taip.

– O kai aš būnu namuose viena?

– Taip.

– Bet kaip ji tai daro?

– Per veidrodį, kiškuti.

– Per mano veidrodį?

– Ne. Per savo.

– Kaipgi?

– Na, Vilija atsistoja prieš veidrodį ir klausia: „Veidrodėli, veidrodėli, pasakyk...“ – Hermis prajuko ir vos neužspringo raudonuoju vynu.

– Ir kaip veidrodėlis atsako? – pasiteiravau gurkštelėdama iš Hermio taurės, nes man pasiūlytą vyną buvau išdidžiai atstūmusi.

– Veidrodėlis atsako tiesą ir tik tiesą. Jei tau įdomu, galiu paaiškinti, kaip visa tai vyksta. Gal dabar jau nebeatšakysi su manim išgerti?

– Gerai. Nupirk.

Aš žiūrėjau į jį, stovintį prie baro. Ilgakojis, saldziai gražus, nenusakomo amžiaus blondinas. Kas jis?

– Klausykis, – nerūpestingai pasakė jis, grįžęs prie staliuko. – Šitoje Visatoje viskas, kas gyva ir negyva, spinduliuoja kvantinę energiją. Blizgantis veidrodžio paviršius kosminės energijos kvantus tarsi sukoncentruoja. Kvantus atspindi ne atominės dalelės, iš kurių sudarytas pats

fizinis veidrodžio kūnas, o jo energinio arba astralinio kūno kosmoenerginės dalelės. Jei žiūrintysis arba žiūrinčioji į veidrodį paranormaliai susikoncentruoja, tai akies tinklainės pagauna ne šviesos kvantus kaip paprastai, o regi gryną kosmoenerginį vaizdą. Taip veidrodis tampa langu, pro kurį gali matyti ką tiktai nori*.

– Gal išverstumei į žmonių kalbą?

– O kieno kalba aš kalbėjau, kiškuti?

– Nežinau. Turbūt kokių maniakų.

– Na, tuomet skaityk visų tautų pasakas. Arba mitologijos enciklopediją. Dar išgersi?

– Taip. Jei man dar papasakosi apie veidrodžius.

– Cha, kiškuti, negi manai, kad tu čia diktuoji sąlygas?

Vis dėlto Hermis prabilo. Aš stebėjau, kaip kasdienė erdvė aplink mūsų staliuką staiga suvirpa, sutirštėja, suošia slėpiniais ir paslaptimis, tarsi nežengiamos džunglės.

Veidrodžiai. Veidrodinės sienos. Veidrodiniai koridoriai. Veidrodinės piramidės. Veidrodžių labirintai. Veidrodžiai, atspindintys ne tik kūną, bet ir sielą, veidrodžiai, per kuriuos galima užkalbėti, užburti, užkeikti, užmušti, veidrodžiai, iš kurių ateina somnambuliški, apžavais apduoti mylimieji, veidrodžiai, kuriuose tyko šėtonas, veidrodžiai, kuriuos į savo kapavietes dėdavo etruskai vietoj raktų į kitą pasaulį ar įnagių, pagreitinančių pavojingą mirusiųjų ir gyvųjų susitikimą, viduramžių egzorcizijų veidrodžiai, į kuriuos per dienas ir naktis stebeilydavo medituojantys vienuoliai, veidrodžiai, kurie uždengiami žmogui mirus, idant dvasia neprisirištų prie jai įprastos vietos, o išskristų į

* Perteikdama Hermio samprotavimus, aš galėjau suklysti (*Agnijos past.*).

transcendentines aukštybes, pagaliau magų naudojami gyvsidabrio, juodieji, sidabriniai, krištolo rutuliai ar tiesiog skaidriausio vandens paviršius pilnaties naktį...

– Tau Vilija visa tai pasakojo?

– Ne, aš pats žinau.

– Nejau iš tikrųjų ji gali matyti ką tiktai nori?

– Aha, ką tiktai nori.

– O kaipgi etika? Vilija man sakė...

– Cha, kiškuti, tu painioji! Vilija ir tai, ką ji akis dumdamą pavadino „profesine etika“ – du visai skirtingi dalykai. Dar išgersi?

– Ne.

– Įžengei į askezės kelią?

– Ne.

– Tave palydėt iki namučių?

– Ne, aš pati pareisiu.

– Ak, princese Agnija, tau kaip visada neįmanoma įtikti. Okey, aš lieku čia. Būk sveikutė.

Grįžusi namo tuojau pat atsistojau priešais veidrodį. Jis visados man atrodė gyvas, kupinas nepažintų, truputį banguinančių galių. Pasirodo, neklydau. Dabar jis, apsimesdamas niekuo dėtas, tik kantriai atspindėjo mane ir visą apmirusį kambarį. Atrodė tarsi uždanga arba durys, už kurių rikiuojasi man šiukštu užginti kambariai. Čiupau žyd-rą tirpalą stiklui valyti ir pradėjau veidrodį šveisti, iš visų keturių palėpės kampų pergalingai giedant Viljamui Bleikui: „If the door of perception were cleaned everything would appear to man, as it is, infinite“*.

* Nuvalius suvokimo duris, kiekvienas daiktas pasirodys žmogui toks, koks yra, begalinis (angl.).

Durys jau buvo praviros. Aš stovėjau ant slenksčio, pasiryžusi akiai šokti į tamsą, į juodąją sielos naktį.

Prasėdėjau priešais veidrodį kaip apuokas išsproginusi akis pusę dienos. Bet jis tarsi bandė mano kantrybę, nė menkiausiu blyksniu neišsiduodamas, kas esąs iš tikrųjų. Ėmė temti. Visada nemėgau šio metų laiko, kai prieblanda, kupina gūdžiausių tylaus susinaikinimo pagundų, nusileidžia tuoj po pietų.

Staiga suskambo telefonas, bet tai buvo ne Anuška, ne Vilija, ne Hermis ir, deja, ne Kedaras, kurio troškau atsiprašyti, o vienas senas mano bičiulis, pravarde Kraistas. Rodos, jį jau minėjau, apžiūrinėdama turginio didžiaakio dievo paveikslėlį virš Anuškos lovos.

– Agnija, man baisiai liūdna ir bloga. Aš ateinu pas tave, – pasakė Kraistas tokiu dusliu balsu, tarsi būtų gyvas užmūrytas.

– Ne, – suaimanavau ir vos nepridūriau visai man nebūdingo „eik šikt“, bet prisiminus vakarykštę širdperšą dėl Kedaro neva lipšniai pridūriau: – Na, tiek to, užeik.

– Aš turiu butelį degtinės, – sumurkė jis Katino Smagurio intonacija ir padėjo ragelį.

Tik jo su tuo buteliu man ir betrūko.

Kraistas pasirodė bematant. Atrodė žvalus ir pralinks-mėjęs, sakytum būtų atmūrytas iš kokios rūšio kapavietės.

– Litrinis, – išdidžiai pareiškė jis, statydamas ant grindų milžinišką „Absolut vodkos“ butelį.

– Aš negersiu.

– Čiagi dabar kas per kaprizai?

– Aš keičiu gyvenimo būdą, – pasistengiau šiai frazei

suteikti ironišką atspalvį, kad sušvelninčiau Kraisto puolimą.

– Ir kokioj būdoj tu dabar gyvensi? O gal tikiesi pažadinti savyje Budą? Atnešk stiklines ir, jei turi, duonos.

Atnešiau vieną stiklinę ir sudžiūvusią duonos kriaukšlę, nes pastarųjų dienų įvykiai išmušė iš mano galvos visokių parduotuvinius reikalus.

– Liaukis maivyti, atsinešk ir sau.

– Nenoriu.

– Tai ką, aš vienas dabar turėsiu visą butelį išgerti?!

Aš žinojau, kas būna, kai Kraistas išgeria visą butelį. Todėl atsinešiau taurelę ir sau. Tikėjausi, kad kaip nors pavyks tuo nelemtu gėrimu manipuluoti, pavyzdžiui, kartkartėm išpilti savąją dalį į virtuvės kriauklę.

– Nesuprantu, ko tu tokia pasipūtusi. Buvai viena iš normaliausių moteriškių šitam sušiktam mieste, bet atrodo, jau ir tau kažkokie marazmai į galvą lenda. Gal teiksies paaiškinti senam draugui, kas atsitiko?

– Aš jau sakiau...

– A, tai vis dėl tos gyvenimo būdos. Dabar mesi gerti, rūkyti, dulkintis, taip?

– Taip.

– Pradėsi vaikščioti į bažnyčią...

– Jau vaikštau. Kiekvieną rytą. Todėl tu čia nepasiliksi nakvoti, nes man reikės labai anksti keltis.

– Banalybė visiška. Nieko tu neišmanai apie gyvenimą.

– Galbūt... – veido raumenys sutrūkčiojo ir aš verksmingai patempiau lūpą.

– Tiesiog per mažai kenti ir visai nevilties nepažįsti. Kančia ir neviltis – tik tai šiame gyvenime yra iš tikrųjų didin-

ga. O tu paistai niekus lyg mažas, kvailo džiaugsmo ištroškęs vaikas. Ne, tu visai nemoki kentėti, – ir jis nutaisė begalinio nusivylimo grimasą.

Kančia buvo Kraisto arkliukas. Tačiau, jeigu kas nors kitas mėgindavo apie savo kentėjimus prabilti, Kraistas įtūždavo tarsi koks šykštuolis, pajutęs, kad kėsinamasi į jo neapbrėptumus turtus.

– Jei aš mažai kenčiu, tai tau daugiau lieka.

Buvau bepravirkstanti. Kraistas palietė mano jautriausią vietą – jaučiausi tokia pat gobšulė kaip ir jis.

– Išgerk, kad nežliumbtum.

Išgėriau ir isteriškai žvygtelėjus pareiškiau:

– Užtat aš moku džiaugtis.

Na ir kas? Džiaugsmas, pats tikrasis, skaidriausiasis džiaugsmas šitame mieste niekam neatrodė didžiulė vertybė. O Kraistas, tarsi nusiklausęs mano minčių, girtu balsu suriaumojo:

– Tik nemanyk, kad tau pavyks ištrūkti! Niekada! Nei iš šito miesto, nei iš mūsų būrio! Šūde gimei, šūde ir malakis! Va kaip, Agnija. Už tai ir išgerkim.

Išgėriau. Buvo visai tamsu. Tik veidrodis sidabriškai žybčiojo.

– Na atleisk man, – sumurkė Kraistas, padėdamas galvą man ant kelių.

O taip, jis mokėjo atsiprašinėti ir atgailauti. Kartą mes kalbėjomės apie Mirtį, tad paaiškėjo, kad jis yra tiesiog Savizudžių Karalius, o aš – miesčioniška porcelianinių dramblių kaimenės piemenaitė. Žinoma, apsižliumbiau, ir Kraistas, prašydamas atleidimo, man pabučiavo ranką, riteriškai atsiklaupęs pačiame Gedimino prospekto viduryje.

Bet dabar jis apgirtas tiesiog bematant. Aš taip pat. Kas kad inkšdama ir nepakęsdama savo silpnavališkumo. Mes sugulėm ir net pabandėm mylėtis, tačiau tarp mūsų tarsi buvo kažkas trečias, mažas, įnoringas, irzlus, nenorintis nei stotis, nei dirbti ir apskritai nepaisantis jokių Kraisto liepimų.

Kraistas jau šnarpštė, o aš niekaip negalėjau užmigti, mėginau įsivaizduoti, ką dabar veikia Kedaras, ką – jo brolis vienuolis, o ką – mano tėvas... Skalaujamas liūdesio, prieš akis praplaukė burinis laivas, kažko dairėsi susirūpinę veidai, saulėje raibuliavo raudonųjų serbentų krūmas, atatuspa, keisto vėjo pagauta sklendė žuvėdra, suošė miškas, vėjas nubangavo į pievą, kažkas suokė erškėtrožėse, ir aš užmigau.

Netrukus ir vėl pabudau, atsimerkiau ir išvydau, kad kambarys prisipildė balkšvo, tiršto švytėjimo. Pasidarė labai nejauku, nes jaučiausi taip, tarsi kas mane iš to rūko stebėtų. Aš sustingau iš baimės, bet dar įstengiau pažadinti Kraistą:

– Pažiūrėk, kas tai?! Aš bijau.

Švytėjimas susitvenkė kambario kampe į galvos didumo rutulį. Iš jo ir ėjo mane čiupinėjančios galios. O lieté jos ne tik mano fizinį kūną, bet ir visus kitus. Taip pirmą kartą pajutau juos esant.

Kraistas suniurzgėjo per miegus, instinktyviai įkišo delną man tarp šlaunų ir jau rengėsi pūsti į akį toliau, bet aš, smarkiai sužnybusi, riktelėjau:

– Pabusk!

– Na, kas atsitiko?

– Pažiūrėk į tą kampą. Ten kažkas yra. Baltas.

– Negi tiek prisigėrei, kad net balti kralikai vaidenasi.
– Neprisigėriau, – murmtelėjau, nes tikrai buvau įvykdžiusi dalį degtinės išpylimo į kriauklę plano.

Kraistas patrynė akis, atsisėdo lovoje ir sumurmėjo:

– Taip, ten tikrai kažkas yra.

Aš suspiegiau, palindau po antklode ir įsibedžiau nosimi į šiltą Kraisto pilvą. Girdėjau, kaip jis ten, viršuje, užsirūko ir garsiai klausia:

– Ką tu?!

Aš išlindau laukan. Į tą nelemtą kampą bijojau net dirstelėti, bet nepaaiškinama šviesa kambaryje tebetvyrojo, vadinasi, vis dar buvo ir jos šaltinis.

– Pasakyk savo vardą! – balsingai išskiemenavo Kraistas ir tyliai pridūrė: – Esu skaitęs, kad būtent taip reikia klausti.

– Ko?

– Dvasių, žinoma.

Iš baimės man ėmė mausti skrandį.

– Hermi, tai tu?

– Kuo gi čia dėtas tas slidukas Hermis?

– Vilija, ar tai tu? Anuška?

– Agnija, tau nuvažiavo stogas. Matai, kur veda askežė ir naujos gyvenimo būdos? Tam kampe nieko nėra. Aš tik šiaip pajuokavau. Miegok.

Aš žinojau, kad yra. Bet įsikniaubiau veidu Kraistui į krūtinę ir dar užsidėjau sau ant ausies didelį jo delną.

– Sakiau, kad esi tik maža, kvaila mergytė. Ir nieko neišmanai apie šį sudėtingą pasaulį. Sapnuok.

Norėjau atšauti, kad tas švytintis rutulys kambario kampe yra vienas iš mano naujo gyvenimo ženklų. Keisčiausio iš visų mano gyvenimų.

Kitą rytą į Arkikatedrą nukėblinau plyštančia galva ir drebančiom kojom. Iš paskutiniųjų stengiausi atiduoti maldai save visą, prigašdintą ir pagiringą. Nors ir keista, bet pajutau skaidrią būseną, kurią galėčiau pavadinti vientisumu.

Lauke manęs netykojo nei Vilija, nei Hermis, o namo žingsniavau apimta romantiško, džiaugsmingo švelnumo. Netgi nupirkau Kraistui butelį vokiško alaus ir „Camel“ pakelį.

Vos įžengusi pro duris, užuodžiau aštrų odekolono kvapą. Kraistas sėdėjo vidury kambario ant grindų ir knaisiojosi po peleninę ieškodamas ilgesnių nuorūkų. Aš nusviedžiau jam cigaretes ir griežtai paklausiau:

– Ką tu darei su mano odekolonu?

– O ką nelaimingas žmogus gali daryti, kai jį kankina baisiausios pagirios?

– Tu jį išgėrei? – veidrodyje aš beveik galėjau matyti, kaip įtūžis raudona įkaitusia srove kyla iš mano pilvo apačios ir trenkia į smegenis.

– Na taip, mergyte, nepyk. Tik gurkšnelį.

Kraistas atsistojo, susverdėjo ir pamėgino mane apkabinti. Iš jo burnos trenkė cheminiais jazminais, alyvomis ir pakalnutėmis.

– Šlykštnė! Padugnė!

– Kas kaltas, kad tu perki patį prasčiausią odekoloną. Aš iš karto jį išvėmiau.

– O dabar tu tuoj pat nešdinsies iš mano namų!

– Šią landynę tu vadini namais?

– Taip! Nešdinsies ir daugiau niekada nebeįkelsi čia kojos, – aš sužviegiau it pjaunama, nors užvis labiausiai nemėgau šaižaus, pakelto balso.

– Mergyte, atleisk, aš gi nežinojau, kad tau bus taip gaila to odekolono. Leisk, aš tave pabučiuosiu...

Aš jį stūmiau šalin nuo savęs. Kraistas susverdėjo, neišlaikė pusiausvyros ir pargriuvo.

– Nekenčiu, nekenčiu tavęs, – sušvokščiau spirdama jam į koją.

– Spirk, spirk dar ir į veidą. Aš iš tikrųjų to vertas.

Aš mačiau, kaip mano sunkus, purvais aplipęs žieminis batas lėtai lėtai priartėjo prie nors ir girto, bet vis tiek ikonografinių bruožų veido. Vos vos paliečiau jo kaklą, tačiau ten liko purvina dėmė. Įtūžis nuslūgo, įstrigo kažin kur galugerklyje, smaugtelėjo, ir dusdama jau mačiau, kaip trenkiu alaus buteliu Kraistui į smilkinį. Kraujas. Labai daug kraujo. Labai labai daug kraujo.

Bet šito aš nepadariau. Atsitūpiu, nuvaliau jam nuo kaktos purvo dėmę ir pasakiau:

– Išeik. Pasiimk cigaretes, alų ir nešdinkis. Kad daugiau niekada nebesugrįžtum.

Kraistas atsistojo, pažvelgė į mane staiga išblaivėjusiomis akimis ir linguodamas galvą sušnibždėjo:

– O tu dar buvai bažnyčioje...

Jis dėbtelėjo į veidrodį, persibraukė ranka per ilgus, susivėlusius plaukus ir kažkodėl šlapią barzdą. Liūdnei gūžtelėjo pečiais ir patraukė prie durų.

– Aš tau nupirkau alaus ir cigarečių.

– Aš kyšių neimu, mergyte.

Duris Kraistas užvėrė švelniai ir tyliai.

Ir tada aš puoliau į visišką neviltį. Ką tik savo pačios akyse iš balandėlės buvau virtus pabaisa. Dabar sugrįžau į tarpinę būseną, bet tie pasikeitimai tarp vis didėjančio

aukščio ir staiga atsiveriančių prarajų man jau kėlė beveik fizinį skausmą.

Paskambinau Anušakai, bet ji, žinoma, neatsiliepė. Tada protekiniais, per visą Gedimino prospektą nuskuodžiau iki Vilijos, tačiau jos namuose nebuvo. Įkišau tarp durų raštelį maldaudama, kad būtinai man paskambintų, ir dėl viso pikto dideliausiais skaičiais užrašiau savo telefono numerį. Apėjau strategines senamiesčio kavines, tikėdamasi rasti bent jau Hermį, tačiau ir šis dingo kaip į vandenį. Man reikėjo pagalbos. Guodžiančių pamokymų, kad žinočiau, ką su savimi, švytuojančia, tarp kraštutinumų besisupančia ir vibruojančia, daryti. Tačiau jokios pagalbos nesulaukiau tą dieną. Ją suėdė sąžinės priekaištai.

Mano laikas tarsi suskilo į dvi nelygias dalis: meditacinės ramybės ir švelnių praskaidrėjimų nutviekstus rytus, kai man beveik pavykdavo sutelkti save į vieną vibruojantį smaigalį, bei likusias valandas, kankinamai tuščias ir ilgąs, kai žeisdavo visut viskas, o aš tarsi koks prakeiktas augalas spjaudžiausi nuodais.

Tai įvyko bene penktosios dienos vakarą. Rytas kaip visada man atnešė daug švarių, praskaidrinančių patirčių. Jaučiau savyje augant paslaptinę stiprybę. Anuška su Vilija vis dar nesirodė, o tai man kėlė tik atlaidžią šypsena: na, tegul žaidžia slėpynių.

Tėvą sutikau grįždama iš darbo. Jis, be abejo, buvo girtas, viena ranka tempėsi paskui save mano brolių, o kita buvo apsikabinęs eilinę ilgakoję Lolitą. Mane pamatęs, jis visas džiugiai subangavo nelyginant kokia milžiniška medūza ir kimiai sugargėjo:

– Einam, pastatysiu tau vyno taurelę.

Tarsi šiame mieste turėčiau alkoholikės reputaciją!

– Nenoriu. Tau rankų nebeužteks, kad mane apkabintum.

– Užteks, užteks. Mes gi visi pasiilgom viens kito.

Lolita spoksojo į mane apvaliomis kaštoninėmis akimis ir aiškiai rengėsi amazoniškai dvikovai, nė neįtardama, kad aš esu šito padėvėto Humberto Humberto duktė.

Pakėliau ant rankų bejausmį brolių, nuvaliau jam nutįsusią seilę ir prisiglaudžiau prie tėvo. Jis buvo imponantiškų gabaritų vyras, o išgėręs sakytum padvigubėdavo, ap-sunkdavo, tvinte patvindavo melancholija, gailėsčiu sau ir erotiniais eilėraščiais. Jaučiau, kaip Lolitą trauko spazmai iš apmaudo, nors mus ir skyrė toks didelis mano tėvo kūnas.

– Aš jo duktė, – pasakiau draugiškai.

Bet ji tik tūžmingai sužvigo.

Buvo jau visai tamsu ir nepakenčiamai drėgna.

Tėvas mus visus tris įvilko į prirūkytą, prastais vynais dvelkiantį rūšį.

– Tai ką dabar veiki? – paklausė apkabinęs mane pernelyg švelniai.

– Susipainiojai. Glamonėk ne mane, bet ją. O aš dabar atgailauju.

– Oho, tikrai?.. – ir jis ilgu bučiniu įsisiurbė į putnias Lolitos lūpytes.

Brolis nenatūraliai nusuko galvą į kitą pusę. Man rodės, girdėjau, kaip iš įtampos girgžda jo plonas kakliukas. Kaltė nusileido nuo juodų vyninės skliautų tarsi šikšnosparnių tuntas ir ėmė plakti mane daugybe šaltų gleivėtų spar-

nų. Aš vogčiomis dirstelėjau į apkvaišusį tėvą ir nukaitusi pamaniau: nejaugi Vilija matė? Viską?! Tada po stalu spyriau jam į blauzdą ir paklausiau:

– Kam tu čia atsitempei vaiką?

– Aš norėjau jam parodyti senamiestį, nes jau baigia visai degraduoti kiurksodamas tarp tų šizofreniškų betoninių blokų.

Tėvas sūnų atkakliai laikė mažne genijumi, nors... Ak, tiek to.

– Radai laiką...

– Taip, prieš Kalėdas visada norisi pramogų. Savaitė beliko.

Jis ir vėl įsisiurbė į savo bežadę merguželę, kuri nesiliovė į mane svaidžiusi sprogstamųjų bioenergetinio siuto paketų.

– Jei jau esi toks kilniadvasis, ar negalėjai savo karališko laiko skirt vien tik sūnui?

– Bet mes visi trys puikiai sutarėme. Draugiškai applan-kėme kokias tris kavines... Harmonijų harmonija, ar ne?

– Ne! – spygtelėjo Lolita ir staiga pašokusi puolė iš vyninės lauk, dar galvele skambiai trinkelėdama į žemą skliautą.

Tėvas nešoko jos vytis. Brolis giliai atsiduso.

– Tai, sakai, atgailauji? – (keista, jis buvo išgirdęs!) – Už kokias nuodėmes?

– Už tavo – taip pat.

– Oho... Na, ačiū, kad ir manimi pasirūpini.

Jo rankos drebėjo kaip senio, nors neturėjo dar nė penkiasdešimties. Man pasidarė baisiai jo gaila.

Į vyninę išliūkino du vaikinai ir abejingomis akimis vėp-sodami žmonėms virš galvų mechaniškais judesiais vi-siems išdalijo geltonus lapelius. *STEBUKLINGAS SPRO-*

GIMAS – skelbė didelės raidės. Lapelio viduryje tas spro-gimas daugiakampės juodos žvaigždės pavidalu ir buvo nu-pieštas. Prie kiekvieno aštraus it veidrodžio šukė spindu-lio buvo parašyta: „Nugalimas blogis“, „Baimė praeina“, „Luoši pasveiksta“, „Atsisakoma žalingų įpročių“, „Dep-resija išnyksta“, „Aklieji praregi“, „Kurtieji išgirsta“.

Lapelio apačioje buvo nurodyta Stebuklingam Sprogi-mui numatyta vieta – „Mokytojų namai“, 214 kabinetas, data – oho, net trys dienos, ir stebukladario pavardė – pastorius Don McPherson (USA).

– Ar tik ne pas šitą McPhersoną pakliuvai, žuvele? Tai bent būtų istorija!

– Ne. Mano istorija visai kitokia.

– Tai papasakok. Aš tiesiog degu iš nekantrumo. Taip degu, kad teks susipilti dar vieną taurę vyno.

Mano istorija buvo visai kitokia. Galėjau lažintis. Bet jei pradėčiau ją pasakot, netgi savo tėvui, viskas atrodytų juokinga ir apgailėtina kaip to nelaimėlio McPhersono Ste-buklingas Sprogimas. Brolis susikėlė kojas ant suolo ir su-sirangė kaip katinas, padėjęs galvą man ant kelių.

– Gal tu ir teisus. Viskas daugmaž kaip šitame brėžinyje. Atsisakoma žalingų įpročių... – aš pabaksnojau nagu į vieną Stebuklingo Sprogimo skeveldrą.

– O taip, mes matome, kad jūs atsisakote, – sukikeno tėvas, pridėdamas man cigaretę.

– Aš žinau, kad anksčiau ar vėliau jų atsisakysiu, – su-murmėjau dvejodama, ar verta jam pasakoti apie velnią, ugnį ir dūmus.

– O taip, mes visi tai žinome. Mes visi atsisakysime. Jei ne anksčiau, tai vėliau, o aname pasaulyje – tai tikrai.

Gal apgirtusi pitija mums paaiškins, ką gi reiškia kitas burtažodis: „Depresija išnyksta“?

– Pasaulis iš tikrųjų nėra blogas, visos depresijos – tai tik mūsų pačių egoizmas. Abejingumas gimdo pabaisas, – išpyškinau stebėdamasi, kaip visa tai ir atėjo man į galvą.

– Jūs teisi kaip pats Dievas. Iš pagarbos mes suklumpa-me.

– Aklieji praregi, kurtieji išgirsta, luošieji pasveiksta... Supranti, juk ne kūno negalios yra pačios baisiausios ir ne nuo jų turėtume pradėti save gydyti.

– Sakote, ne kūno? Tad gal pažvelkite į savo brolių?

– O kas dėl jo negalios kaltas? – aš tikrai neturėjau šito sakyti.

– Žinoma, aš...

– Na, nereikia taip vienareikšmiškai, tėte.

– Kodėl? Galima ir vienareikšmiškai. Aš ir tik aš kaltas, bet tavo mylimas Dievas kažkodėl nubaudė mano sūnų.

– Dievas šitaip nebaudžia. Viskas nėra taip paprasta...

– Oi, tikrai ne. Viskas labai labai labai sudėtinga. Šį pasaulį sukūrė tik demiurgas. Aklas ir kvailas. Iš pavydo visagalam Dievui.

– Na, pažiūrėkim, ką mums dar žada Stebuklingas Sprogimas, – stengiausi pokalbį vėl paversti tik žaismingu pasi-piurpimu: – Nugalimas blogis. Baimė praeina...

– Dėjau skersą aš ant viso šito pasaulio! – girtai riktelėjo jis, persisverdamas į kairę, ir dešine susišlavė visus ant ilgo stalo buvusius lapelius ir, gėrovams kikenant nirtulingai suglamžęs geltonus gumulus, nusviedė į nedegantį židinį.

– Aprimk, būk geras.

– Geras... Geras žmogus yra tikrai tas, kurio niekas tokiu nevadina, – tėvas jau buvo bepradedęs filosofuoti. – Tikrasis gerumas nepakenčia komplimentų...

– Taip, aš žinau, kad tu esi gerai užsimaskavęs geruolis.

– O tu virsti teisuole ir viską išmanančia. Oi, koks mirtinas nuobodulys sklinda nuo šitos kastos! Mirtinas nuobodulys... Et, man viskas iki gyvo kaulo įgriso.

– Jei tau įgriso, – nesilioviau aš, nors tėvas buvo mane įspėjęs, – čia niekuo dėti kiti: aš, brolis, mama. Jei tau viskas įgriso, gali...

– Išėiti. Aha, šit ką švelnioji dukrytė tėtukui siūlo.

IŠEIK – kažkada parašiau apsnigtoje jūros pakrantėje.

– Tu maivais kaip koks paauglys. Visą savo gyvenimą. Kiek tik tave prisimenu, tu vien tik maiveis ir maiveis...

– Jūs tai vadinate maivymusi, o mes – žaisme. Smerkti jūs mokate. O, kad taip mokėtumėte paguosti. Štai kur slypi išmintis.

Jis buvo teisus, bet aš pagiežingai burbtelėjau:

– Tu nenusipelnei paguodos. Tu tik visus kankini. Kas dabar guodžia tą mergaitę, kurią tampei pusę dienos, svai-gindamas visokiomis senstelėjusio lovelaso, intelektualo ir dar poeto vilionėmis...

– Pati ją iš čia išvijai. Be mažiausio gailesčio. Aš pastebėjau ir net nustebau.

– Tu ją laižei ir glamžei broliui matant.

– Aš džiaugčiaus, jeigu jis šitiek suprastų.

– Tu esi baisus egocentrikas. Cinikas. Ir šlykštinė.

– Tai gal mane prakeiksi?

– Taip.

Aš atsargiai padėjau brolio galvą ant suolo, išlindau pro

stalo apačią, nes vyninė buvo sausakimša, trenkiausi kaktą į nišos briauną kaip ką tik Lolita ir, kvailo girtu gagenimo palydėta, išpuoliau laukan.

Pustė. Šlapdriba lipdė akis, gatvės virto bjauria pliure ir net nekvepėjo Kalėdomis. Ak, kaipgi jie grįš per šį pažliugusį, juodą, negailestingą miestą į beviltiškiausią jo pakraštį: girtas prakeiktas tėvas ir nepagydomai sergąs jo sūnus?! Norėjau mirti, žūti, nusprogti kaip giliavandenė žuvis, išmesta ant kranto.

Juodvi mindžikavo lauke, prie mano namų durų. Anuška ir Vilija.

– Labas vakaras, – su reklaminiu optimizmu šūktelėjo Vilija.

– Nelabas.

– Tu nepakviesi mūsų užėti vidun.

– Aš nematau, kad jums reikia kokio ypatingo kvietimo. Nenustebčiau jus radus besėdinčias savo palėpėje. Ką gi jums reiškia juokingi šio materialaus pasaulio užraktai?!

– Tu blogai nusiteikusi, Agnija? – jau kopiant laiptais pasigirdo šilkinis Anuškos balsas. – Kodėl?

– Ogi todėl, kad savęs tokios, kokia tapau vos per penkias dienas, nebegaliu pakęsti, – burbtelėjau rakindama duris.

– Cha, kaip čia trenkia odekolonu, – užuot paguodus šūktelėjo Vilija vos įėjusi vidun.

– Vilija, tai įvyko užvakar, ir aš puikiai išvėdinau kambarį.

– Kas, brangioji, įvyko?

– Kas? – it aidas atsiliepė Anuška.

Taip, jos čia atėjo anaip tol ne guosti, o kaip visada tik

diktuoti savo beprotiškų sąlygų ir šnipinėti. Man pasidarė neapsakomai gaila savęs, todėl suinkščiau:

– Aš nebegaliu daugiau taip...

– Kaip?

– Kaip? – negi joms nenusibosta tas žaidimas, kuris vadinasi „aidas“?!

– Rytais viskas būna tiesiog nuostabu. Aš jaučiu, kaip manyje sakytum skleidžiasi uždangos, viena po kitos, viena po kitos, ir aš kasdien artėju prie ypatingos erdvės, kurioje ir prasidės tikrasis veiksmas. Jūs nepatikėsite, ir aš žinau, kad tai nuskambės kaip absurdiškai džiugus tekstas kokioje proklamacijoje, kurią prie kiekvienos gatvės kampo dalija kokios nors sektos nariai. Aš iš tiesų pradėdu suprasti, kas yra atgaila, apsivalymas, ir gal net išmokstu melstis. Kurį laiką man viskas atrodo gražu ir gera – netgi šitas pilkas gruodžio pasaulis su pilku dangumi, pilku oru, pilka žeme ir pilkais žmonėmis. O paskui tereikia kam nors prie manęs bent pirštu prisiliesti – ir ramybė subyra į gabalus. Taip baisiai. Taip baisiai...

– Kaip?

– Kaip? Papasakok. Mes juk nežinome, kas tau per šias kelias dienas atsitiko, – Vilija reikšmingai dirstelėjo į veidrodį, atseit tik tam, kad pasitaisytų plaukus.

Aš joms pasiguodžiau dėl Kedaro, Kraisto ir savo tėvo. Jaučiausi visiems trims padariusi nebeatitaisomą skriaudą. Ką ten skriaudą... Atsiverčiu Sinonimų žodyną ir ieškau: skriausmas, nuoskriauda, nuoskauda, skauda... Ne, nė vienas žodis netinka.

– Gal tu tik dabar pradedi pastebėti, kaip iš tikrųjų elgiesi su žmonėmis? Visada elgeisi?

– Na, ne. Aš dar niekada nebuvo niekam spyrus į veidą. O juo labiau – prakeikusi savo tėvo!

– Bet tau nepatiko jų elgesys. Jie tau trukdė.

– Anuška, ir tu tai sakai?! Bet ko verti mano apsisvalymas, malda ir atgaila, jei aš staiga sužvėrėju ir su man brangiais žmonėmis elgiuosi kaip monstras?

– Cha, tu pradedi stebėtinais teisingai mąstyti. Gera, dabar kalbėsime palyginimais: jei tu išsivilioji purve, o pasakui nusiprausi dubenyje, koks būna vanduo?

– Purvinas, – sušnibždėjau apimta keisto jaudulio, kuris buvo sumišęs su virpulingu džiugesiu ir keistu graudumu – taip nutikdavo vaikystėje, kai būdavau beišsprendžianti rimtą, suaugusiųjų man užduotą galvosūkį.

– Tu šliūkšteli purviną vandenį pro langą ar tvorą, tačiau kas nutiks tuo metu tarsi tyčia einančiajam pro šalį?

– Taip, žinoma, – džiugiai sumurmėjau. – Aš jį apipilsiu purvais.

– O Blogio Jėgos nepakenčia, kai kas nors bando ištrūkti iš jų pelkyno, – pratarė Anuška ir tai nuskambėjo ne pompastiškai, o visiškai natūraliai. – Todėl jos visada pasistengs pakišti ką nors, einantį pro šalį. Ir kuo tau brangesnį, tuo joms smagiau!

– Jau nuo neatmenamų laikų tie, kurie norėdavo apsisvalyti ir savo mąstymą pakeisti, pasitraukdavo toliau nuo žmonių. Į miškus, kalnus, dykumas, bokštus ar vienuolynus. Jie tai darydavo anaipol ne vien dėl savo pačių ramybės, bet ir nenorėdami suteikti skausmo kitiems. Kai kuriasi naujas pasaulis – žemė trykšta siera ir dreba, net jei tas pasaulis – tik vienas vienintelis žmogus.

– Aš suprantu, kad mieste, tarp žmonių, tau yra labai

sunku. Bet mes neturime kitos išeities, – Anuška bejėgiškai skėstelėjo rankomis.

Man staiga dingtelėjo, kad aš nepakankamai aiškiai suvokiau savo situacijos rimtumą. Todėl baimingai cyptelėjau:

– Tai ką man dabar daryti?

– Nieko. Viskas savaime išsispręs.

– Cha, tu tiesiog imsi tekėti prieš srovę.

– Prieš kokią srovę?

– Duok kokį lapą, ir aš tau nupiešiu, – tarė Vilija, ramiai sau stebėdama, kaip blaškiasi po kambarį ir ieškau to nelaimingo popieriaus.

Staiga prisiminiau, kad dar kai ko turiu jų paklausti.

– Vieną naktį tame kampe atsirado kažkas apvalus, baltas ir švytintis. Jaučiau, kaip jis mane čiupinėja ir tiria. O kambaryje pasidarė šviesu kaip dieną. Ne, ne kaip dieną, o ankstyvą vasaros rytą, kai nusileidžia rūkas. Kas tai buvo?

– Cha, Agnija, mes nepažįstam kiekvieno visų šių pasaulių gyventojų!

– Bet juk švytėjimas susijęs su tuo, apie ką dabar kalbam?

– Ne. Manau, kad ne.

Vilija paėmė fotopopieriaus lapą, raudoną flomasterį ir nubraižė du kresnus žmogelius. Jie buvo panašūs į taikinius arba į kontūrines būtybes, kurios, išvedžiotos kreida, lieka nužudytojo vietoje. Abiem per vidurį it stuburus nubrėžė dvi strėles: vienam – su galvūgalyje stirksančia rodykle į viršų, kitam – su smagaliu lėliškame tarpukojyje, rodančiu į apačią. Bakstelėjusi į pastarąjį pasakė:

– Mūsų visų viduje yra paslaptina energija. Visuomenės arba minios žmoguje toji jėga srūva iš viršaus į apačią

ir tarsi kokia kosminė adata jį lyg drugį prismeigia prie žemės. – Vilija pratęsė liniją žmoguiui virš galvos ir pripaišė kažką panašaus į smeigtuko galvutę. Paskui pro tarpukojį nuvedė strėlę žemyn ir įsmeigė į puslankiu pažymėtą žemę. Nelaimingas pakibo bejėgiškai tabaluodamas rankomis ir kojomis. – Tačiau Dvasios Kario galios juda visai kita kryptimi. – Ji pratęsė antrojo rodyklę į viršų ligi pat lapo pakraščio, ligi begalybės. – Nors šis judėjimas vyksta subtiliausiuose sielos ir dvasios lygmenyse, kūnas tai taip pat atspindi. Tie, kurie teka žemyn, arba pasroviui, nors nėra jautrūs, bet pajunta tą, kuris plaukia aukštyn, prieš srovę. Jie jį atmeta, ignoruoja, o kartais netgi pasmerkia. Tai įvyksta tyliai ir nepastebimai, bet, žiūrėk, jau ir esi už visuomenės ribų.

– Visuomenė nepakenčia *KITOKIŲ*. Ji tik leidžia būti *kitokiems*. Tarp *KITOKIŲ* ir *kitokių* yra nemažas skirtumas. Visuomenė priima *kitokius*, kurie išsitenka gana plačiuose, jos nustatytuose rėmuose. Čia atsiranda vietos keistuoliams, juokdariams, maištininkams, apsišaukėliams, melagingiems pranašams, nepritapėliams, valkatoms, aiškiaregiams, būrėjoms, revoliucionieriams, girtuokliams, vagims, žmogžudžiams, savižudžiams, papročių laužytojams ir dar daugybei daugybei daugybei kitų. Taip sukurama net tam tikra harmonija: visuomenė svaigsta nuo begalinio savo tolerantiškumo, o *kitokie* džiūgauja tar damiesi, kad peržengia visus tabu, ir nė nenujausdami, kad iš tikrųjų tik vykdo visuomenės valią.

– Visuomenė moko rinktis tai, kas įprasta ir patogiu. Kiekvieną ji verčia žengti vieninteliu taku, kurį jau mynė milijonai nuo Atlantidos ar Lemūrijos laikų. Tai patikrin-

ta, patikima, saugu. O Dvasios Karys kas dieną ir kas akimirką tarsi šoka tuščiomis rankomis į bedugnę.

– Minia nepažįsta tiesos. Tikroji išmintis prieinama tik individams. Tiems, kurie plaukia prieš srovę.

– Cha, mes anaip tol nenorime tavęs nuteikti prieš visuomenę ir nebandom įskiepyti mizantropiškos puikybės. Mes tik norim įspėti, kad visuomenė tave nuolatos vers meluoti ir apsimetinėti, o argi tu turi tam laiko?

– Pati žmogaus egzistencija nėra žiauri, tačiau mūsų buvimas visuomenėje – štai kas yra kančios priežastis, – Anuška giliai atsiduso. – Ypač dabar, kai visuomenė tapo panaši į pasaulinį iškrypimų muziejų.

– Cha, bet mes jau per daug tave prigąsdinom. Tiesiog norėjom pakalbėti apie Dvasios Kario mokslą. Jis – it irklavimas prieš srovę. Jei atidžiai paskaitysi Senosios išminties raštus – visur apie tai kalbama. Vienur sakoma, kad Jordano vandenys paplūdo priešinga kryptimi, kad Prašvitimą pasiekęs Buda, tarsi laukdamas patvirtinimo, ėmė lotoso žiedą į upelį ir šis ėmė plaukti prieš srovę.

– Tačiau, Agnija, privalai būti nepaprastai atidi. Tik paleisi irklus, ir srovė tave nuneš atgal. Pasroviui. Į minią.

– Taigi, bet mūsų pasisėdėjimas jau virsta parabolių ir aforizmų vakarėliu. Agnija tuoj pradės žiovauti. Agnija nori miego, ar ne?

Aš ketinau kažką žvaliai atšauti, bet tik bejėgiškai suslinksėjau galva.

– Vargšėlė, ji taip pavargo, – suulbėjo Anuška.

Aš nirau į vaivorykštinių jų gerumą, į saldžiausiąją globą. Anuška ėmė kloti man lovą. Du – raudonas ir baltas – siūlų kamuoliai pasišokinėdami nuriedėjo per visą kambarį.

– Susirengei nerti megztinį? – paklausė Vilija, it motina nurenginėdama mane ir apvilkdama naktiniais marškiniais. – Ak, kaip tu pavargus, kaip pavargus. Na, gulkis.

Aš visada troškau, kad vakarais kas nors prisėstų ant mano lovos krašto ir tiesiog būtų šalia. Aš visada troškau globos. Ramybės. Gerumo. Pro sumerktas blakstienas stebėjau, kaip juodvi, palinkusios virš mano lovos, vynioja siūlus. Dvi moiros. Įdomu, kur trečioji? Ta, kuri nukirps mano gyvenimo giją...

Taip praėjo dvylika rytų, dvylika dienų ir dvylika naktų. Aš pedantiškai pildžiau dualistinių dienoraštį, kaskart savy atrasdama vis naujų savybių, pavyzdžiui: idealizmas (oro stichija, Baltas sąsiuvinis), apatija (vandens stichija, Juodas sąsiuvinis). Bet tai buvo tik pirmoji MAGIJOS mokslų pakopa. Prieš akis tarsi fokusininko viena iš kitos traukiamos laukė dar devynios vis didėjančios juodos dėžutės. Vilija nusakė jų formą, paskirtį ir paslaptinę turinį.

Kai ji kalbėdavo, mane krėtė šiuurpas, bet dabar, kai sėdėdama priešais aplytą langą mėginu viską aprašyti, jaučiuosi lyg netenkanti proto. „Protas, – abejingai nusižiovauja Žodynas ir po reikšmingos pauzės išpyškina: – aukščiausias pažintinės veiklos laipsnis; mąstomoji, protaujamoji galia; sąmoningo, išmintingo veikimo pagrindas.“

– Cha, – niekinamai mosteli Vilija. – Abrakadabra! Painioja, viską painioja tas tavo Žodynas. Jis kalba ne apie „protą“, bet – MAGIJĄ. MAGIJA – aukščiausias pažintinės veiklos laipsnis! O taip, aš sutinku. – Ji, kaip ir Žodynas, išlaiko ilgą, bet reikšmingą pauzę, tada sako: – Taigi Pirmojoje pakopoje, kai tavo sąmonė bent akimirksniui bus

išvalyta nuo bet kokių minčių, tu pamėginsi pažinti save, susikaupti ir susitelkti į laiko sustingusios strėlės smaigalį.

Antrojoje pakopoje išanalizuosi savo dienoraščius, Baltąją ir Juodąją, stengdamasi suprasti, kas tavėje senka ir gęsta ir ko yra perteklius. Tai tau padės sukurti įstabią visų keturių elementų – Žemės, Oro, Vandens ir Ugnies – pusiausvyrą.

Trečiojoje pakopoje tu pamatysi, kad pasaulis, kuriam esi visiškai atsivėrusi, tau duoda kur kas daugiau nei kitiems, kasdienybės ar minios žmonėms. Kiekvienas vandens ar oro gurkšnis, kiekvienas žingsnis, kuriuo palieti žemę, pripildys tavę nuostabių galių. Atsargiai, labai atsargiai tu įkursi savyje Dievišką Ugnį. Vienoje Žemės pusėje ji vadinama gyvatiškuoju Kundalini vardu, kitoje – labai paprastai apie ją pasakyta. Prisimink Kristaus palyginimą apie dešimt mergaičių su žibintais. Penkios iš jų buvo paikos, o penkios – protingos. Protingosios kartu su žibintais pasiėmė induose ir alyvos. Supranti, Agnija, jos jau buvo pasirengusios savyje uždegti ugnį. Protingosios kartu su jaunikiu įėjo į Vestuvių menę, o likusioms durys buvo uždarytos.

Ketvirtojoje pakopoje tau teks labai susikaupti prie kurio nors išorės daikto. Tai reiškia, kad turėsi jausti, kaip pavirsti juo – gėle vazonėlyje, vyšnine staltiese ar porcelianiniu drambliuku. Nesijuok, tai nėra paprasta. Dar tu mokysies tobulai pažinti savo kūną ir surasti simbolinę visų jo dalių prasmę. Šis darbas – labai individualus ir slaptas, bet tu sudarysi savyje lyg ir kokį simbolinį, visus elementus atitinkantį žemėlapi. Pažiūrėk, va – mano ranka: mano nykštys – vanduo, smilius – ugnis, bevardis, ant ku-

rio žmonės mūvi vestuvinius žiedus – žemė, mažylis – oras, o didysis – eteris. Aha, tavo žemėlapyje atsirado dar viena stichija. Aš nesuprantu, ko ir vėl juokiesi? Tu juk mokaisi naudoti savo kūną ritualų ir MAGIJOS ceremonijų tikslams!

Penktojoje pakopoje lavinsi valią. Tu bandysi pajudinti pradžioje bent jau pirštelį, ne raumenų, o stipraus noro jėga. Vėliau tu pramoksi tą padaryti ir su išorėje esančiais daiktais. Beje, aš ne veltui paminėjau eterį. Tu susipažinsi su savo eteriniu kūnu. Jis gali nuveikti daugiau, cha, daug daugiau negu fizinis!

Apie Šeštąją pakopą tau, dar taip mažai žinančiai, man sunkiau kalbėti. Na, tu pamatysi kitus šio pasaulio planus: astralinį, mentalinį... Tu galėsi iš jų išsikviesti būtybes. Elementams pirmiausia reikia duoti vardą, paskui – darbą, ir būtinai nustatyti laiką, kiek jiems galima čia būti. Nes kitaip nutiks kaip toje pasakoje apie Mago mokinį. Pameni, būdamas vienas, vaikinai išsikvietė kažkokių dvasiukų, kad vandens iš šulinio prineštų. Tos pakluso, nešė, nešė ir nešė, pripildė kibirus, užpylė kambarius, namą, patvindė laukus ir miškus, triūsė apimtos džiugaus entuziazmo ir tik grįžęs Magas įstengė jas sustabdyti. Būk atsargi su pavidalais, kurie magų kalba vadinami „lervomis“. Jos, priešingai nei elementai, yra mentalinės būtybės ir auga nepriklausomai nuo Mago valios. Jos minta jo pasąmonės baimėmis ir geismais. Lervos siurbia Mago energiją.

Septintojoje pakopoje atsiranda aiškiaregystė ir aiškiagirdystė. Tuomet jau galima kurti elementalus. Tai būtybės, kurių beveik neįmanoma atskirti nuo tikrų gyvų esybių – paukščių, gyvulių ar netgi žmonių. Bet smulkiau apie

tai mudviem per anksti kalbėti. Tau dar reikės perplaukti laiko marias, Agnija.

Aštuntojoje pakopoje sąmonė atskiriama nuo kūno. Tai daroma medituojant prieš veidrodį, koncentruojantis į savo atspindį. Sąmonė tampa laisva, ji išeina iš fizinio kūno pro akis ir ausis. Ko prunkšti, kas tau juokinga – ausys?!

Devintojoje pakopoje Magas atskiria fizinį ir astralinį kūną. Pirmosios astralinės kelionės neturi būti ilgos. Jos labai pavojingos. Palengva Magas išmoksta kvėpuoti ne fiziniu, bet astraliniu kūnu. Esantiems greta ir nieko nežinantiems gali atrodyti, kad jį ištiko koma ar net mirtis.

Dešimtojoje pakopoje Magas tampa tobulu Makrokosmo atspindžiu – Mikrokosmu. Jis kontroliuoja visas keturiolika savo esybės sferų, atitinkančių keturiolika Ptolemajo aprašytų kosmoso sferų. Jis valdo stichijas. Jis gali iškviesti aukščiausiųjų planų dvasias. Išlaisvinęs keturias stichijas savyje jis tampa Tetragrammatonu*.

Jaučiausi pakerėta. Mano pačios visagalybė buvo pasiekiama ranka. Vylingai šypsodama, ji laukė vos už devynių žingsnių. Bet kasdienybė, tykojusi kampuose, žmonėse, kiekviename žingsnyje, vandens ar oro gurkšnyje, raktų skylutėse ir net dulkėse, staiga šokdavo man ant sprando nelyginant lūšis.

Atėjo Kalėdos. Aš buvau puikiai nusiteikusi. Pirmą kartą per visą gruodį nušvito saulė, pasnigo, truputį šalo, todėl pasaulis atrodė švarus, blizgantis, giedras, tarytum iš naujo sukurtas. Lygiai taip jaučiausi ir aš – kaip atgavęs regė-

* Aprašinėdama šias sudėtingas MAGIJOS mokslų pakopas, aš ir vėl galėjau privelti klaidų (*Agnijos past.*).

jimą neregys. Nesvarbu, jei kam nors pasirodys, kad pasakyta per stipriai.

Pirmąją Kalėdų dieną mes visada pietaudavome kartu: tėvas, mama, aš ir brolis.

Į namus įžengiau spinduliuodama kaip Kalėdų Angelas. Juose, rodos, irgi tvyrojo harmonija. Tėvas buvo visiškai blaivus, net pajaunėjęs, pamiršęs mano prakeiksmą, kitaip tariant, jo niekaip nepaliestas. Jis tupėjo ant kilimo priešais smalsiai spoksantį brolių ir iš „Lego“ detalių dėliojo kažkokį marsiečių miestelį. Mama niūniavo virtuvėje ir tik iš įpročio priekaištingai pareiškė čia jau triūšianti nuo vakar dienos ryto. Kad ir ką sakytų, net jei žavėtusi, ji visada kalbėjo su priekaišto gaidelė balse. Tai skambėdavo maždaug taip: na, šią akimirką man gera, linksma, džiugu, aš kupina ramybės, lengvumo ir nuostabos, bet negi tik tiek tenusipelniau, nes visas likęs mano gyvenimas (o jo daug, pernelyg daug!) yra tikras pragaras?! Aš galiu suprasti tokį jos skundą, bet dažniausiai jis mane tik suerzina.

Tačiau tą Kalėdų pusdienį buvau sklidina ramybės ir atlaidumo. Aš tiesiog netvėriau savame kailyje, trokšdama su mama pasidalyti savo naująja magiška patirtimi. Jaučiausi turinti tiek daug jai papasakoti. Pavyzdžiui, kad tikras Magas susikalba net su akmenimis! „Tik jie yra labai labai kaprizingi“, – komiškai patempusi lūpą pridūrė Vilija. Na, kas galėtų pagalvoti, kad akmenys – kaprizingi?!

– Et, ir kam tau to reikia? Galėtum užsiimti ir rimtesniais dalykais, – pratarė mama, kai atskleidžiau jai savo Juodo ir Balto dienoraščio puslapius.

– Man rodos, kad tos tavo naujosios draugės – tiesiog

šizofrenikės, – pridūrė, kai mėginau ją priblokšti Vilijos sugebėjimu skaityti mintis ar Anuškos pasakojimais apie Baltuosius Brolius, kurie saugo žmoniją.

– Susimąstyk, ką apie tavo elgesį pagalvos kiti? – paklausė, kai išdėsčiau jai savo ketinimus pasitraukt į Visuomenės Pakraštį.

Žinojau, kad ji visiškai taip nemano. Sako tai, ko negalvoja. Tiesiog nebemoka kalbėti be neigimo, nepasitenkinimo, nepasitikėjimo gaidos. Juk būna žmonių, kurie net apie meilę ar Dievą nesurezga sakinio, keliskart sodriai nenusikeikę.

Kalėdų pietūs prasidėjo labai pakiliai. Aš atsargiai dariausi įtempusi regą ir klausą, uostinėjau, bet nė nenutuokiau, kur paspėstos žabangos. Ir štai pagaliau prasidėjo!

Pirmiausia tėvas atsisakė valgyti apskrudusią kalakuto odele (o taip, šis penkiasdešimties dar neturintis vaikas buvo pilnas kaprizų!). Mama skaudžiai riktelėjo, kad niekas, ničniekas šiuose namuose, o ir visame pasaulyje, nevertina jos pragariško triūso. Aš jai kiek galėdama švelniau pasakiau, kad neverta tiek dėmesio skirti smulkmenoms, nes ESMĖ glūdi visai kitur. Deja, tai nuskambėjo nelyginant sprogimas, ir prasidėjo grandininė reakcija.

Mama sukūkciojo ir išlėkė verkti į vonią. Brolis šakute įsidūrė liežuvį ir sustugo it pervertas ieties. Tėvui kažkas paskambino ir, vos minutę pasikalbėjęs, jis niūriai pakibo virš balta staltiese užtiesto Kalėdų stalo, nes jo bičiulis taptytojas Romka parsivežė iš kaimo trilitrinį samanės ir kvietė išgerti. Iš virtuvės parūko juodi dūmai – degė pyragas, o aš, bėgdama jo gelbėti, švarko skvernu užkliudžiau nešvarių lėkščių rietuvę ir – dzingt, džergžt, džergžt...

Motina išpuolė iš vonios kambario, ir dabar jau jie visi man priekaištavo. Net brolis liovėsi bliovęs ir pilnose ašarų jo akyse buvo priekaištas, vien tik priekaištas.

Mūsų namuose beveik visos šventės taip pasibaigdavo. Anaipol mes nevaikščiojome nuolat ižėisti ir pasi-pūtę. Mes mokėjome užmiršti. Mes mokėjome atleisti. Tačiau nė vienas iš mūsų neturėjo atsakymo į klausimą, na kodėl, kodėl žmonės taip nemoka reikšti savo meilės vienas kitam?

Vis dėlto jutau, kad tas kartas mane ir pribaigs. Šalia įprastinės karštakošiškos nesantaikos melodijos skambėjo naujas šėtoniško triumfo leitmotyvas. Aš buvau pralaimėjus, giedra ir ramybė, kurias rinkau kruopelytė prie kruopelytės, pažiū it gyvsidabris ir baisiu greičiu lėkė į prarajų prarajas.

Norėjau rėkti ir raudoti, išrėkti jiems, visiems trims, į akis blogiausia, ką apie žmones manau, išlėkti iš namų trankydama durimis, pro ašaras nematydama kelio išpulti į vidurį gatvės, kad koks girtas reketininkas, o dar geriau – koks doruolis pasikištų mane po savo mašinos ratais ir su-traiškytų smegenis. Aš nemačiau jokios kitos išeities. „Nebus palengvėjimo – nebus palengvėjimo – nebus palengvėjimo“, – savo mėgstamą ritmą mušė širdis.

Iš paskutiniųjų pamėginau susivaldyti. Nusliūkinau nusiplauti juodomis nuo tušo ašaromis ištatuiruoto veido. Dirstelėjau į veidrodį ir apmiriau. Akimirką aš regėjau klai-kų, siaubingą dalyką. Bet ką – negaliu pasakyti... negaliu pasakyti... negaliu pasakyti. Stovėjau suakmenėjusi. Pas-kui pakirdau it iš košmariško sapno. Vilkdama koją už kojos išėjau į lauką. O ten – švietė saulė.

Apsidairiau. Visas pasaulis buvo tarsi kažkur pasislėpęs. Tvyrojo dykuma. Tyrai. Tylėjo Anuška ir Vilija. Tylėjo Gerieji Burtininkai, Stebukladariai ir Magai. Tylėjo Kankiniai ir Šventieji. Tylėjo Baltieji Broliai, Himalajų Mahatmos, Arehatai, Devos, Bodhisatvos ir Dvasios Globėjos. Tylėjo prisisėmę vandens į šventas burnas, susipančioję visagales rankas, po kojomis pamynę žvaigždėtus apsiaustus, krištolo rutulius, lankus su liepsnojančiomis strėlėmis, filosofinius akmenis, aukso nimbus ir baltutėlaičius sparnus. „Baisūs visi angelai“, – iš aukštybių trimitavo R. M. Rilke.

O ne, aš nepasidaviau! Naujųjų metų naktį aš viena vienužė, rūsti, iškilminga, sėdėjau priešais veidrodį. Degė žvakė. Grindys taip braškėjo, sakytum man už nugaros būtų mindžikavusi sunkiasvorių vaiduoklių kuopa.

Kažkur ir visai netoli poškėjo šūviai. Švilpdamos lėkė fejerverkų raketos, dangus už lango nusidažydavo tai žaliai, tai raudonai, tai geltonai ir viskas truputį priminė baltarusišką siaubo filmą.

Anuška buvo mane pamokiusi labai paslaptingos, kaip tik Naujųjų metų nakčiai skirtos Apsivalymo Meditacijos. Ji pasakė:

– Tik žinok, kad viso pasaulio magai Naujus metus sutinka pagal Mėnulio kalendorių arba pavasari, saulės grąžos dieną, o ne beveik iš piršto laužtą gruodžio 31-ąją.

Bet man šis įspėjimas buvo nė motais. Aš troškau viską išmėginti greičiau, tuojau pat! Na, ar ne gundanti instrukcija:

– Šis Apsivalymo ritualas buvo atliekamas nuo seniau-

sių laikų. Tie, kas neturėjo veidrodžių, žiūrėdavo į savo atspindį šaltinio vandenyje. Meditacija atrodo visai paprasta, bet ji turi stulbinantį poveikį. Pirmiausia tau reikės tiesiog apsiprausti. Persilieti kibiru karšto, o paskui – šalto vandens. Šiuokštu ne atvirkščiai. Tada tu apsiliksi baltą drabužį, o jei tokio neturi, susisupsi į paklodę ir atsisėsi priešais veidrodį. Įdėmiai žiūrėsi į atspindį tiek ilgai, kad galėtum regėti savo pavidalą ir būdama užsimerkusi. Į savo antrininkę veidrodyje bežiūrėdama, tu turėsi pajusti, kad ji yra tavo sesuo dvynė. Tik ne tau tapati, o – visai priešinga, sklidina bėdų ir problemų, kurių tavyje nebėra nė ženklo. Ji, vargšėlė, sukaupe visas tavo ydas, kokias tik begali įsivaizduoti. Bet nieku gyvu tos savo dvynės iš atspindžio nevalia smerkti arba su ja susitapatinti. Sėdėdama priešais veidrodį, tu privalai būti pašalinė stebėtoja, švari, skaisti ir sklidina dorybių. Galų gale iš tikrųjų pajusi, kad visa, kas tave kamuoja, vargina ir net trukdo gyventi aplinkiniams, yra ne tavo, bet jos – dvynės. Tad – leisk jai išnykti. Stumk ją nuo savęs šalin iš visų jėgų. Vyk ir varyk, kol ji pavirs baltu taškeliu kažkur Visatos platybėse. Tada liks tik mažmožis: visas savo ydas, susitvenkusias į vieną aguonos grūdo didumo taškelį, nutrinti. Naiķinte sunaikinti.

Štai aš ir sėdėjau susisukusi į baltą, tiek juokingų asociacijų keliančią paklodę. Gatvėje virė naujametės aistros, aidėjo ne džiugūs, bet kažkokie katastrofiški šūksniai. Staiga suvokiau visą savo būklės absurdiškumą.

Kam ir kodėl kiūtau čia viena, visiems mane kvietusiems sumelavusi, kad renkuosi paslaptinę, bet išskirtinio smagumo pobūvį. Ką aš darau? O kad žinočiau... jei

dabar mane pamatytų kiti, tai užbadytų pirštais. Negyvai užjuoktų. Ir vėl – kiti.

– Kiti egzistuoja tik tiek, kiek tu jiems leidi būti. Ir tik tokie, kokiems tu leidi būti. Kiti negali mūsų nei įskaudinti, nei įžeisti, jei patys savyje nesame tam paruošę derlingos dirvos, – daug kartų man aiškino Vilija.

Veltui. Aš kūriau aplinkui save mintis kitų, besityčiojančių, užgauliojančių, niekinančių, smerkiančių, pamokslaujančių, draudžiančių, įsakinėjančių, atmetančių, nepripažįstančių, prakeikiančių, naikinančių. Aš bergždžiai kalbėjau monologus, idant tiems kitiems papasakočiau, kas manyje veriasi ir tveriasi. Tai buvo panašu į meilę – ne dėl jausmo stiprumo, bet dėl to, jog neįmanoma apie jį papasakoti. Ir vėl – kitiems.

– Negalvok apie kitus, – ramindavo Anuška. – Mažiau svarstyk apie savo poelgių rezultatus, pasekmes ir tai, kas vadinama tikslu. Dvasios Kariui rūpi tik pats Kelias ir neįprasti išpūdžiai, kurie laukia kiekviename žingsnyje. Jis ginkluotas tik nepaklusnumu minios dėsniams ir begaline kantrybe. Tai – judėjimas į Nežinomybę. O esantieji minioje rūpinasi vien pasekmėmis ir rezultatais. Jie visą gyvenimą laukia kažkokios mistinės rytdienos, kuri taip ir neateina. Rytdiena niekada neateina. Yra tik šiandiena, tik ČIA ir DABAR. Dvasios Karys gyvena veiksmo ir vyksme, šioje akimirkoje. Jo būtis yra visiškai spontaniška. Minios žmonės bėga it asilaičiai, kuriems prieš nosį tabaluoja ant pagalio pririšta morka. Jie nedrįsta net pagalvoti, kad jos niekada nepasieks. Jie bijo ieškojimo ir abejonių. Jie trokšta įprastų situacijų, patogumo, saugaus „kaip visi“ jausmo, jie tetrokšta būti pastebėti, pagirti, pripažinti, pa-

gerbti, pastatyti vis ant aukštesnio ir aukštesnio visuomenės laiptelio. Dvasios Karys viską palieka ir nieko nepaisydamas paklūsta tik tam, ką liepia jo širdis. Jis – eksperimentuotojas iš prigimties ir gyvena pavojingai. Jis drįsta viską pradėti vis iš naujo, tarsi iki jo nieko nebūtų buvę. Jis gali sukurti savo dangų ir savo žemę ar lyg Feniksas prisikelti iš savo paties pelenų. Jis pasaulį patiria savo kailiu. Šitaip ugdoma atsakomybė. Minioje atsakomybė nereikalinga. Ją pažįsta tik tas, kas iš tiesų yra vienas. Dvasios Karys niekada neapgailestauja, nes jis nenusižengė tam, kas svarbiausia – sau.

Aš galėjau tai kasdien pakartoti dešimtis ir šimtus sykių – kaip maldą, bet vis vien buvau neperauklėjama. Dabar žvelgiau į save: baikščią, blogą, nepataisomą, net nesunaikinamą.

Staiga sucypė durų skambutis. Ir vėl – kiti. Mane apspito abejonės: įsileisti tą Kažką, atkakliai spaudžiantį ir spaudžiantį skambutį, ar apsimesti, kad manęs nėra. Vis dėlto smalsumo, o gal nuojautos genama, aš atidariau duris. Ten buvo jis – Manovienintelėmeilė. Šalia mindžikavo nepažįstamas apygirtis vyriškis.

– Su Naujaisiais metais, Agnija!

Manovienintelėsmeilės nemačiau beveik dvejus metus, nors abu priklausėme vienam žmonių, kurių keliai nuolat kryžiuojasi, sluoksniui.

Man tarsi kažkas kumščiu būtų trenkęs į paširdžius, kojos ėmė drebėti. Net nesvarstant tokios kūno reakcijos gali pasirodyti labai jau keistos. Na, kodėl negalėtume sutikti tų, kuriuos mylėjome, mylime ar dar tik my-

lėsime (o taip, ir jų), be jokio jaudulingo virpulio, ramiai it veidrodžiai?!

Manovienintelėmeilė ir jo bičiulis buvo nusiteikę galantiškai it husarai. Pakviečiau juos vidun. Švytėdama priėmiau dovanas – butelį šampano, šokoladą, sūrių žemės riešutų dėžutę su vienišu, liūdnei besišypsančiu riešutu ant etiketės. Ir tik tada prisiminiau, kad esu beveik nuoga, tesusisupusi į paklodę.

– Mes ejom pro šalį, – tarė Manovienintelėmeilė, – ir pamatėme, kad tavo lange dega šviesa.

– Tokia – keistai melsva, – svirduliuodamas pridūrė jo draugas, – ir stipri. Niekad nepasakyčiau, kad ją gali skleisti tiktai žvakė.

– O ką tu čia veiki viena vienužė – gal MAGIJA užsiiminėji?

– Taip, MAGIJA, – aš uždegiau šviesą. – Pataikei. Būtent MAGIJA, – aš kartočiau tą patį, žinodama, kad jie vis vien manim nepatikės. Kiti nė už ką nepatikės, kad galima užsiiminti Magija. ČIA ir DABAR. Šitame apmirusiame mieste.

– „Būdama viena, moteris galvoja tik apie blogą“, – kadaise smagiame veikale „Malleus Maleficarum“* rašė du išmintingi dominikonų vienuoliai, – reikšmingai ištare Manovienintelėsmeilės palydovas. Tai bent eruditas!

– Ar tau ne liūdna vienai, kai visi švenčia? – Manovienintelėmeilė visada buvo linkęs įvarinėti nevisavertiškumo kompleksus.

– Ne, man išvis niekada nebebūna liūdna. Bent jau taip, kaip tu buvai įpratęs.

* „Raganų kūjis“ (lot.).

- Aš džiaugiuosi.
- Prieš iššaudami šampaną, leiskite man ką nors padorinio apsivilkti.
- Tu ir taip puikiai atro dai.
- Ta paklodė bet kurią akimirką gali nukristi.
- Tada tu dar gražiau atrodysi. Mano dirbtuvėje kabo keli tavo aktai, iškirpti iš „Nemuno“ žurnalo. Leisk prisistatyti – Henrikas. – Manovienintelėsmeilės draugas išsišiepė. Kvailai ir gašliai.

Pakėliau ranką, kad šliūkstelėčiau jam į veidą gražiai putojantį šampaną, ir tuoju pat pagalvojau, kad visi mes esam baisiai, o gal – apgailėtina i keisti ž m o n é s. Susigalvojam šventes, kvaišinančius gėrimus, pliurpiam nesąmones, laistomės ar pliaukšim vienas kitam per veidą, vadinami tai įžeistos savimeilės gynimu, nors net be ypatingų apreiškimų nujaučiame, kad viskas yra kitaip... Ir viskas praeina. Viskas.

Aš žvelgiau į didelį vyrą, kuris sėdėjo priešais mane ir šypsojosi tarsi mažas berniukas, taip, jis toks kažkada buvo: o varge, blunkančioje fotografijoje, jaunai mamai ant rankų, kurios madoniška šypsena tarsi sako: „Va, jam jau penki mėnesiai!“ Žilstelėję smilkiniai, raukšlėlės aplink akis ir burną, kurią man norisi bučiuoti, glamonėti liežuviu, drėgnais, trūkčiojančiais, gyvatiškais prisilietimais. Mano meilės laiškai, nurimę, praradę aistrą, merdi jo pedantiškai sutvarkytuose stalčiuose. Mano mirtys, kurias aiškiaregiškai suskaičiavo Vilija, glūdi senų dienoraščių puslapiuose tarsi džiovintos kadais praėjusių vasarų gėlės. Mūsų kūnai, anuomet pažinę magiškiausią alcheminį virsmą, kai du tampa vienu, kai ratu besisukantis Drako-

nas, plūsdamas krauju ir pienu, kanda pats sau į uodegą, dabar mūsų kūnai, kruopščiai įvilkti į drabužių kokonus, buvo visai bežadžiai.

– Kaip tu gyveni, Agnija?

– Gera. O tu?

– Aš irgi.

– Kol kas jūsų pokalbis vertas kuolo, – pasakė Henrikas ir mano galvoje tučtuojau kilo visa aibė stereotipinių žodžių, frazių ir judesių, kuriuos galėčiau panaudoti kaip protestą. – Aš turėjau galvoje vieneta.

– Ne tam čia tave atsivedžiau, kad mus kritikuotum.

– Ką tu jam padarei? Be palydos šis drąsuolis bijojo pas tave užėti!

– Po paskutinio mūsų pasimatymo, kuris įvyko daugiau nei prieš dvejus metus, mane išvežė su greitąja, plovė skrandį, tris paras laikė pririšę prie lašelinės ir taip toliau...

– Velnias! Nė nežinojau, kad dėl mano geriausio draugo žudosi to-o-okios moterys!

– Agnija, mudu juk galim turėti kokių nors paslapčių.

– Negi tu ką nors slepi nuo savo geriausio draugo?

– Agnija, liaukis! – Henrikas skambiai pliaukštelėjo per džinsais aptemptas šlaunis. – Aš išvis nežinojau, kad jis su tavim... Na, hm, pati supranti...

Bergždžios pastangos. Ir viskas bergždžia. Už lango sproginėjo raketos ir iš nevilties rėkė žmonės. Bokšto laikrodis mušė tris. Aušo Naujųjų metų rytas.

– Eime, – sušnibždėjo Manovienintelėmeilė, švelniai paimdama mane už rankos, – eime į virtuvę ir ten vienu du pasikalbėsime.

– Galit ir čia. Aš užsikimšiu ausis.

– Ne, einam.

– Tai – čiuožkit. Ir šampaną pasiimkit. O aš čia nusenūsiu.

Mudu susėdome vienas priešais kitą, ant dviejų baltų taburečių, prie stalo, užtiesto marga klijuote, kurioje ridinėjosi kruopščiai nupieštos slyvos, vyšnios ir kriaušės. Mane visuomet graudžiai jaudino tokios kažkokio nežinomojo pastangos pagražinti mano gyvenimą. O jei dar pagalvodavau apie visus kitus, susėdančius prie tokia pat klijuote užtiestų stalų...

– Tau tinka šis rūbas.

– Tai – ne rūbas. Paklodė. Kodėl tu atėjai?

– Labai tavęs pasiilgau.

– Tu? Pasiilgai? Net sunku patikėti! Aš tavęs irgi...

– Nujaučiau. Bet žinojau, kad šį kartą pirmąjį žingsnį turiu žengti aš. Tu juk tokia išdidi.

– Pirmą žingsnį į ką?

Jis bejėgiškai gūžtelėjo pečiais ir tepratarė:

– Atleisk man už viską.

– Tu man irgi. Kai pagalvoju, kaip tave kankinau, dievaži, darosi gėda. Bet aš tikrai tave mylėjau. Tik tave vieną. Dabar, kai praėjo šiek tiek laiko, jau žinau, kad daugiau nieko panašaus nebebus. Niekada.

– Taip, ir aš žinau.

– Ką tu žinai? – sušnibždėjau priglausdama jo delną sau prie veido.

– Tą patį, ką ir tu. Aš tik tave vieną temylėjau. Tave vienintelę.

Mes svaidėme vienas kitam banalybes it stalo teniso kamuoliukus. Viskas buvo panašu į egzaltuotą melodramą, ir tai, man rodos, teikė malonumo abiem: galėjome pasi-

justi herojais. Juk ne kasdien du žmonės kalba tokius dalykus. Aš veik jaučiau į mus žiūrinčias ir saldžias ašaras ryjančias namų šeiminkes.

– Man buvo taip gera su tavim, – kažkodėl pareiškiau giliai atsikvėpdama, bet grakštaus gesto nepavyko atlikti, nes mano nuoga ranka prilipo prie klijuotės. – Tai kaip tu dabar?

– Na, nieko, gerai...

– Kažkodėl negirdžiu tavo balse optimizmo! Aš skaitau laikraščius ir žinau, kad tau sekasi puikiai.

Manovienintelėmeilė prieš metus atidarė dabar jau klestinčią firmą.

– Ak, Agnija, ne piniguose laimė, – pratarė jis taip natūraliai atsidusdamas, kad net Cinikui Virtuozui nebūtų pavykę pasišaipyti. – Tu net neišsivaizduoji, kaip kartais man tavęs trūksta. Kaip svaigaus nuotykio. Kaip to, kas išblaško nuobodulį. Su tavimi aš nuolat jaučiau įtampą, tarsi laukinis žvėris, kurio visas gyvenimas – pavojinga medžioklė... Na, o dabar ką? – esu apsnūdusi klestinčios šeimos galva, – jis su pasitenkinimu nusišypsojo, atsilošė ir sunėrė rankas ant sprando. – Vaikai auga. Pamatytum, Miglė – labai graži panelė pasidarė. Jai jau penkiolika. O Nidai šešeri. Ji tokia protinga. Va, per Kalėdas visi buvom susirinkę pas mano tėvus. Pagal tradiciją motina pasako tokią šventinę kalbą. Bet šį sykį ji sirguliavo, o kai prabilo – balsas virpėjo, negana to, dar susigraudino ir pareiškė, kad Naujieji metai jai, matyt, jau bus paskutiniai. Ir – pravirko. Stoję tokia nejauki tyla. Mes nežinojom, ko griebtis. Tuomet atsistojo Nida, pasakė: „Močiute, neverk“, – ir išpyškino fantastišką kalėdinę kalbą su gražiausiais linkėjimais.

Net maldeleį pabaigdamas sukalbėjo. Joks suaugęs taip nebūtų sugebėjęs... – jis buvo apyverksnis, jis, kuris šitaip mėgo mane kankinti.

Manovienintelėmeilė išpilstė paskutinį šampaną ir svaingai užsižiūrėjo į lubas. Pamaniau, gal verta sunaikinti jo jaukų smagumą koku nors akibrokštu – na, kad ir klausimu apie žmoną. O tai aš sugebėčiau! Tylos Angelas nusileido tarp mudviejų ir, norėdama jį nuvyti, ištariau:

– Na, o aš mokausi MAGIJOS! – juk negalėjau nieko idiliško papasakoti apie Kalėdas. Bet, kaip ir reikėjo tikėtis, mano žodžių jis nepriėmė už gryną pinigą.

– Tu visada buvai tikra magė, Agnija. Ar turi dabar kokį nors meilužį?

– Taip, Amsterdame. Jis man skambina kiekvieną dieną. (Negirdėjau Kedaro balso jau tris savaites.)

– Olandas?

– Taip.

– Koks nors menininkas?

– Taip. Džiazmenas.

– Tai puiku.

– Taip.

– Nesirengi emigruoti?

– Rengiuosi. Jau pavasarij.

– Aš visada jaučiau, kad tu sukirpta ne šitam miestui. Amsterdamas – tai puiku.

– Taip.

Jis nepasakė, kad manęs pasiges ir beprotiškai ilgėsis.

– Na, labai smagu buvo tave pamatyti, bet dabar surūkiau paskutinę cigaretę, ir eisim.

– Kur?

– Mes čia baliavojam visai netoliese. Išslinkau niekam nieko nesakęs. Henrikas – iš paskos. Pasiges ir puls ieškoti.

Manovienintelėmeilė galvojo apie savo žmoną. Nors norėjo pasilikti. Čia. Su manimi. Ligi pat ryto. Arba dar ilgiau. Ilgam, labai ilgam. Aš supratau, kaip Vilija skaito kitų mintis. Nors ne. Tai nebuvo skaitymas. Ir ne girdėjimas. Ne aiškiaregystė. Tai buvo visai kas kita. Visai. Aš mačiau, kaip jis kovoja pats su savimi it du aptingę vieno narvo liūtai. Žinojau, jei pasakyčiau „pasilik“, liktų.

– Gerai. Eik. Aš dar turiu atlikti vieną maginį ritualą, – tai buvo bandymas, ar jis išgirs. Neišgirdo.

– Gaila čia tave palikti tokią visiškai vieną. Neliūdėsi?

– Ne. Aš galvosiu apie tave, ir man bus tikrai gera.

Mes grįžome į kambarį. Henrikas gulėjo ant grindų ir juokingai šnarpstė. Manovienintelėmeilė pliaukštelėjo delnais, ir miegantysis, o gal tik apsimetėlis, atsimerkė.

– Na, ir kaip sekėsi seniems meilužiams? Atrodot labai patenkinti vienas kitu.

– Tokie ir esam.

– Eikim. Nes tuoj mūsų pasiges ir dar paskambins į policiją.

– Visi policininkai girti, visi mirusieji apsvaigę, – tarstelėjau jausdama, kaip kažkas manyje liūdnai susigūžia.

– Et, Agnija, labai nedžentelmeniška palikti vienišą moterį Naujųjų metų naktį. – Henrikas nutaisė kokčią grimasą. – Neseniai girdėjau anekdotą. Kas vienuolėms svarbiausia? Ogi – miklūs pirščiukai! Kam? Ogi – masturbacijai! Chi chi chi...

– Jei nebūtum mano geriausias draugas, duočiau į snukį.

– Ir dabar gali duoti. Esmi kaltas, kaltas ir dar kartą

kaltas. Tikrai, sugrojau labai nevykusį paskutinį akordą dviejų senų meilužių susitikimui.

Pažvelgiau į veidrodį ir pamačiau, kaip jis džiūgauja. Po kelių akimirklų ir vėl liksiu vien tik jam. Kiti išeina! Kiti visada išeina... Pagaliau!

Manovienintelėmeilė palinko prie manęs. Iškilmingam atsisveikinimo bučiniui. Kyštelėjau liežuvį jam tarp lūpų, dantų, ir tada veidrodis paleido ledinę strėlę tiesiai man į pakaušį: galėtumei būt santūresnė, kur kas santūresnė, Agnija!

Girdėjau, kaip jie leidžiasi laiptais kažką garsiai šūkaudami. Šaltis, sėlinęs jau kelias valandas, šoko iš visų keturių kambario kerčių, nuo lubų ir grindų, apsivijo aplink basas, nuogas kojas, surakino rankas ir ėmė krėsti. Bandydama sukąsti vieną ant kitos nebeužeinančius dantis, priėjau prie veidrodžio. Juk turėjau baigti magišką ritualą, apie kurį niekas nieko nenorėjo žinoti. Žvakė buvo sudegusi.

Įsistebeilijau į save. Žiūrėjau nemirksėdama, kol akyse ėmė tvenktis ašaros. Staiga mano pavidalas ėmė mainytis: tarsi lėtai keičiami kadrai, iš kairės į dešinę, iš dešinės į kairę ir vėl... Atspindžiai buvo be galo neryškūs, it regėčiau juos pro miglą ar melsvo tiulio užuolaidą. Bet ten, veidrodyje, jau nebebuvo aš. Anapus vėrėsi kiti pasauliai. Nepažįstami veidai. Svetimi žmonės... moteris, gal kiek panaši į mane... besijuokianti būtybė su keistu apdangalu... šešėlių apgaubta galva ir vyno raudonumo drabužis...

Akių vokai vėrėsi sunkiai ir, manding, su trenksmu – it geležiniai liukai. Nuo įtampos ir ilgo žiūrėjimo obuolius vars-

tė aštrus, bukas skausmas. Ne, aš neapsirikau, skausmas buvo kaip tik toks. Aštrus. Bukas. Tada Sirenos balsu uždainavo vienatvė.

Pabudau neįprastai blaivia Naujųjų metų rytui galva. Tačiau vis dar buvau sklidina beprasmybės pojūčio, kurio pripildė naktinis Manovienintelėsmeilės apsilankymas... žmonės piešė margus vaisius ant klijuočių, kūrė muziką, laistė sodus su tūkstančiais takelių, statė namus, rūmus ir šventyklas, tiesė kelius ir tiltus, žaidė futbolą, nuobodžiavo, neapkentė, ieškojo grožio, tiesos, išminties, tobulai pasislėpusių dievų, kariavo, žudė, mirė nuo choleros ar bado pabėgėlių stovyklose, siuntė į viešnamius savo vaikus, prekavo turguose, merdėjo po griuvėsiais, puoselėjo viltis, troško švelnumo, įsimylėdavo ir mylėdavosi, grūmėsi, gimdė vaikus, laidojo, gėrėjosi saulėlydžiais, brovėsi per džungles, medžiojo, atkasinėjo kapus, valgė, gėrė ir rūkė, mėgavosi, verkė, nuodijo ir nuodijosi, meldėsi, meditavo, praregėdavo ir nušvisdavo, glostė kates ir šunis, šienavo, rinko kiaušinius, šaudė, sprogdino, tapė paveikslus, siuvo drabužius,ėjo į kiną, ginčijosi, pykosi, taikėsi, leido į dangų raketas, oro balionus, muilo burbulus, būrė kortomis ir iš kavos tirščių, spėjo likimą, skaitė žvaigždes, bet viskas buvo beprasmiška. Beprasmiška, ir tiek.

Beprasmiška, nes nėra jokio kelio. Vien tik užkeiktas sukimas ratu. Ir daugiau nieko. Jaučiausi pakliuvusi į spąstus. Troškau ištrūkti. Tai buvo beveik nuolatinė mano būseną – tik priežastys vis kitos. Paslaugiai suskambo telefonas:

– Su Naujaisiais metais, Agnija! Mes baisiai tavęs pasiilgom! Be tavęs mes tiesiog daugiau nebegalim!

Girtų poetų draugija. Gyvų ir mirusiųjų.

Išsilaisvinimo iš grandinių iliuzijos apimta aš nusitrenčiau į kitą miesto galą. Visi iš tiesų atrodė manęs pasiilę. Penki konfidencialūs meilės prisipažinimai ir vienas viešas. Dovanos: eilėraščiai ant servetėlių ir vyno etikečių, mandarinas, žydras nago didumo dinosauros iš šokoladinio kiaušinio, sumišusių su eglės spygliais konfeti sauja, serpantinas.

Aš ir pati negailėjau sau komplimentų: ak, Agnija, o stebukle, brangakmeni karūnoje, karališka kekše! Tačiau beprasmybės pojūtis nepraėjo, ir tiek.

Visi kalbėjo it viena daugiaburnė, apgirtusi būtybė:

– Svarbiausia – nedegraduoti! Mes tave taip labai mylim! Ir – kiekvienas savaip! Mes mylim tave ir mistifikuojam! Tu tokia paslaptina! Ak, nepanaši į kitas! Tu nė pati nežinai, kaip mums, vyrams, visada padedi! Moki išklaudyti! Suprasti! Atjausti! Ir nieko tau iš mūsų, tokių nuobodžių ir degraduojančių, nereikia!

– Na, kodėl, kartais reikia, – kimiai sukikenau it profesionali šliundra.

Kažkas man bučiavo ranką, kažkas – kaklą, kažkas pylė ant nugaros šampaną, kažkas glostinėjo šlaunį. Didelis juodai ir baltai margas spanielis žiūrėjo į visa tai šypsodamasis, sklidinomis nuostabos gintarinėmis akimis. Aš vėl buvau ten, kur man ir vieta. Velniop tą visą MAGIJĄ! Aš vėl atgavau klausą, regą, uoslę, skonį ir lytėjimą. Pagijusi ligonė.

– Velniop tą visą MAGIJĄ!

Aš, springdama negera piktdžiuga, puoliau pasakoti apie Anušką ir Viliją. Apie tai, kaip dvylika rytmečių iš eilės

laksčiau į bažnyčią! Ak, apsivalymas! Ak, atgaila! Ak, sąmonės pakeitimas! Ak, Stebuklingas Sprogimas! Magiški triukai su veidrodžiais! Balti, apvalūs ir švytintys vaiduokliai kambario kampuose! Visi leipo juokais. Piktdžiugiskai, kaip ir aš. Lyg kam labai pavydėtų. Lyg kažko neapkęstų. Neįstengtų. Nebeįstengtų. Būtų nebesugrąžinamai praradę. Spanielis tiriamaitebežiūrėjo į mus, pasidėjęs liūdną snukį ant minkštų letenų.

Kažkas mane nusitempė į vonios kambarį. Bandžiau mylėtis, apimta ne aistros, o to paties kvailo protesto. (Tarsi būtų prieš ką!) Ristynės ir jotynės ant žalio, nelabai švaraus grindų linoleumo. Seksas, kaip sutarties pasirašymas tarp dviejų valstybių, kurios iš tikrųjų viena kitai negali duoti jokios naudos. Nuobodulys, besismelkiantis nepastebimai, palengva, it nuodas, apskaičiuotas ilgam, oi labai ilgam veikimui. Anuškavilijos spąstuose nė karto nebuvau jo patyrusi. Senų įpročių palaima!

Kambaryje savižudiškai stūgavo Morisonas, o aš vėl prapliupau apie Anušką su Vilija. Mėgau būti dėmesio centre. Mėgau tyčiotis iš visko, kas turėjo bauginantį tabu prieskonį. O Vilija sakė, kad nemoku laužyti stereotipų! Spanielis pricimpino prie manęs, aplaižė rankas ir padėjo galvą prie kojų. Pasilenkiau prie jo plokščios aksominės kaktos ir...

– Tavęs laukia Vilija. Eik pas ją, – pasakė spanielis. Ne žmonių, šunų kalba. Bet aš vis tiek supratau. – Ji laukia tavęs apačioje, prie durų, – jis šnibždėjo tyliai, taip, kad niekas daugiau negirdėtų. – Eik, eik pas Viliją.

– Geras šuniukas, geras... – nesąmoningai suvapėjau. Jo gintarinių akių vyzdžiai reikšmingai išsiplėtė.

– Eik pas ją. Eik tučtuojau.

Aš atsistojau, o šuo ėmė šokinėti aplinkui, džiaugsmingai vizgindamas uodegą ir amsėdamas, tarsi su juo žaisčiau.

– Trumpam išeisiu. Turiu susitikti su vienu žmogumi.

– Ak, Agnija, tu kaip visada apgaubta mistikos.

– Ir apsupta būrio gerbėjų.

– Tu sugrįši?

– Taip, – nors žinojau, kad ne.

„Nesugrįši! Nesugrįši! Nesugrįši!“ – spanielis trankiai beldė uodega į grindis.

– Ko gi čia Rolis taip staiga išišėlo?!

Rolis buvo šuns vardas.

Manęs nebenustebino, kad Vilija čia mane susirado: kitame miesto pakraštyje, pagal adresą, kurią aš pati sužinojau tik šį rytą. Netgi kalbantis šuo nepasirodė itin keistas. Visus kitus jausmus užgožė gėda ir kaltė. Jaučiausi išdavusi ir Viliją, ir Anušką.

Leidausi žemyn privemtu liftu ir gūžiausi kaip nebepataisoma prasikaltusi mokinė. MAGIJOS mokinė, – šnipštelėjo kažkas, nors aš tai ir pati žinojau.

Vilija laukė prie durų, atsirėmusi į radiatorių.

– Su Naujaisiais metais, – suokiau pataikūniškai ir prilitau, tarsi ji ruoštųsi man nusukti ausį.

– Tave taip pat su Naujaisiais, – tarė Vilija ir motiniškai pakštelėjo į skruostą. – Anuška siunčia geriausių linkėjimų. Einam?

– Einam? Kur?

– Na, čia prie radiatoriaus visą dieną gal nestovėsime kaip dvi girtuoklės?!

Lijo.

– Kam reikėjo šauktis mane per tą šunį? Galėjai ir pati ateiti...

– Galėjau, bet nemėgstu neprašyta veržtis į svetimus namus ir svetimas kompanijas. Be to, norėjau atgaivinti kai kuriuos primirštus įgūdžius, – ji nusijuokė.

Visur buvo pilna butelių šukių, šiukšlių, šen bei ten telkšojo kraujo balutės, sakytum mieste per naktį siautėjo prieš kariuomenę.

– Kaipgi tu privertei tą Rolį kalbėti?

– Aš nepriverčiau. Jis pats norėjo.

– Ai, Vilija... Jau tu kartais kad pasakai... – tiek tebuvo likę iš mano bravūriškos gynybos.

Mes įsėdome į pagirių iškankintą troleibusą ir ligi pat centro važiavome tylėdamos. Nenustebčiau, jei jos – Anuška ir Vilija – man būtų paruošusios kokį baisų nuosprendį. Galėjau tik spėlioti – kokį.

– Tu pati turėsi save sunaikinti.

– Už bausmę?

– Nesuprantu, kuo čia dėta bausmė. Sunaikinti, ir tiek.

– Už ką?

– Jeigu tai nėra bausmė, kam dar klausti, už ką! Kada tu liausies mąstyti stereotipais?

Man rodos, Vilija truputį pyktelėjo. Net nesitikėjau, kad ji tai moka. Ir pati jaučiausi įžeista. Ko jau ko, bet tokio kaltinimo negalėjau pakęsti: kad aš, Agnija, mąstau stereotipais!

– Susinaikinimas, apie kurį kalbu aš, visai nereiškia to, apie ką galvoji tu.

– Be abejo, Vilija. Aš juk mąstau stereotipais. Būk gera, vesk mane, nelaimingąją, tiesos keliu.

– Troleibusas – ne pati tinkamiausia vieta apie tokius dalykus kalbėti.

Mes išlipome kitoje stotelėje. Prie Arkikatedros. Minios žmonių plūdo į Mišias. Vilija man vis dar atrodė paniurus.

– Tu ant manęs pyksti?

– Aš galiu pakartoti tik tiek, ką jau ne kartą sakiau, bet, kaip matau, tave tai labai erzina.

– Kad mažiau stereotipais? Ak, Vilija, man rodos, aš pradėdu skaityti mintis!

– Jei gražiai paprašysi, aš tau padėsiu šitą stereotipų bėdą įveikti. Labai lengvai!

– Neįtikėtina!

Mes abi lėkėme Gedimino prospektu, rodos, nė kojomis žemės nesiekdamos. Oras švilpė ausyse. Aš ėmiau juoktis. Vilija – irgi. Jos juokas buvo it profesionalios gundytojos: žemas, duslus, krūtininis.

– Okey, aš prašau, labai labai labai gražiai prašau. Ir nuo ko gi mes pradėsime tuos stereotipus laužyti?

– Nuo riksmo.

– Paaiškink, Vilija!

– Štai, mes dabar čia, priešais Lukiškių aikštę, atsisostim, ir tu garsiai suriksi. Kiek tik turi jėgų ir kvapo. Kuo ilgiau rėksi, tuo geriau. Riksmas išlaisvina ypatingas žmogaus jėgas.

– O jeigu aš rėkčiau ne Gedimino prospekto viduryje, bet kur nors miške ar laukuose? – jos siūlymas man atrodė siaubingas.

– Pati žinai, kur link suki. Tu tik išlaisvintum jėgas, bet neįveiktum stereotipų. O kam tada tau jėgos? Beje, labai

klysti manydama, kad miške taip jau imtum ir réktum, kiek tik turi balso, jėgų ir kvapo. Bailys ir draudėjas sėdi tavyje pačioje, o ne kur nors išorėje. Šitie vargšai praeiviai tikrai niekuo dėti, kad tu laisva valia užsidedi apynasrį ir akidangčius.

Taip, ko gero, Vilija buvo teisi.

– Nori, parodysiu, kaip tai daroma?

Mane net šiurpas nupurtė:

– Ne, geriau nereikia!

– Reikia. Esi bailė, kokių reta! O baimę tau taip pat kada nors teks nugalėti. Va čia tai bus! – ji net liežuviu pliaukštelėjo it skanestą užuodęs smaguris.

Vilija grėsmingai sustojo. Kaip ir žadėjo – priešais Lukiškių aikštę. Buvo kokia trečia valanda, švietė saulė, o prospektu plaukė šventišškai nusiteikę žmonės. Vilija irgi atrodė šventišškai: su smaragdo spalvos paltu, raudona skrybėlaite ir oranžiniais aulinukais. Dar norėjau kažką pasakyti, melste išmelsti, bet ji ėmė rékti.

Ji stovėjo operos primadonos poza, truputį pražergusi kojas, plačiai atmetusi rankas, o riksmas... Riksmas liejosi iš jos, ne, ne iš jos, rodės, iš pačios pradžių pradžios, kai pasaulis dar tik tvėrėsi, dangus maišėsi su žeme ir iš nieko radosi milžiniški, tamsūs, bauginantys pavidalai.

Kiek atokiau ėmė būriuotis smalsuoliai. Aš irgi žingtelėjau kelis žingsnius atatupsta, apsimesdama, kad Vilijos nepažįstu, ak, ne, kaip gyva nesu regėjusi. Jau norėjau sprukti šalin, bet ji tarsi pririšo mane prie savęs neregimu lynu. Negana to, kai keli žmogeliai manęs atsargiai pasiteiravo, ar pažįstu šią pamišusią réksnę, didžiausiai savo pačios nuostabai, atsakiau:

– O, taip! Ji – mano geriausia draugė!

Vilija rėkė jau kokias penkias minutes. Man rodės, kad jos riksmas it koks keistas skraidantis įtaisas lekia, lekia ir lekia užburtu ratu.

Tučiuojau prisistatė du apstulbę policininkai. Jie priėjo prie Vilijos ir visu balsu puolė kažką aiškinti, bet ją perrėkti būtų galėjusi nebent gaisrinės sirena. Vilija žaismingai užbaigė savo virtuozišką trelę, pažvelgė į polismenus taip, tarsi ničnieko nebūtų nutikę, ir, ištraukusi iš oranžinės rankinės kažkokį pažymėjimą, pakišo jiems po nosimis.

Vaikinai, pūsdami iš burnos garą, vartė ir įdėmiai šniukštinėjo tą knygelę. Paskui priėjo prie manęs ir, lyg tai būtų savaime suprantama, įsakė:

– Veskitės šią pilietę namo. Ir kad daugiau nepasikartotų.

Vilija meiliai įsikibo man į parankę, ko anksčiau niekada nedarydavo. Mudvi nuėjome šalin, visiems nepritariai mai murmant ir šūkčiojant. Mane pylė prakaitas, o veriantis Vilijos riksmas tebeskambėjo ausyse. Ėmė snyguriuoti.

– Ką tu jiems parodei? Burtininkės pažymėjimą?

– Ne, invalidumo.

– Lengvai išsisukai. O aš ką parodyčiau?

– Špygą!

– Ir mane pasodintų.

– Tikriausiai. Kelioms ar keliolikai parų. Už viešosios tvarkos pažeidimą. Juk šitie vargšai net negali įtarti, kad savo riksmu tu įvedi Slaptąją Tvarką. Cypė tau išeitų tik į naudą.

– Ačiū.

– Blogiausiu atveju Anuška pagelbėtų.
– Savo Mokytojų padedama. Išvestų mane kiaurai sienas?
– Ne, kur kas paprasčiau. Ji – gera advokatė.
– Anuška? Advokatė? Ką, ji dirba teisme?! Nė už ką nepatikėčiau!

– Pastebėjau, kad tai – tavo mėgstamiausias šūkis. Tau labiau patiktų, jei ji užsidirbtų duonai kasdieninei burdama kortomis ar vadinamuoju bioenergetiniu gydymu?

– Na, Vilija, aš ir vėl...

– Taip, mąstai stereotipais. Atspėk, kuo užsiimu aš?

– Na, žinau, kad nesi Seimo deputatė... Tikriausiai dirbi kokioj nors solidžioj įstaigoj...

– „Solidžioj įstaigoj“, – ji su pasimėgavimu mane pamėgdžiojo. – Su invalidumo pažymėjimu, ką tu – juokauji?!

– Tu gulėjai beprotnamy?

– Galbūt... Ar tai pakeistų tavo požiūrį į mane? Cha, negi tik tiek esi tepažengus?

– Nepakeistų, – aš ir vėl pasijutau įžeista.

– Tai dėkui! – ji kikendama rakino savo buveinės duris, ant kurių buvo nupieštas naujas magiškas talismanas. – Galbūt tai nuskambės nepadoriai, bet aš esu alchemikė!

– O kaip duona kasdieninė?

– Pinigų aš pasidarau tiesiogine to žodžio prasme.

– Bet juk tai – kriminalas! – dirbtinai nusijuokiau.

– Aš maniau, kad suriksi: „Nė už ką nepatikėčiau!“

– Vilija, kas yra Hermis?

Gal man, mąstančiai stereotipais, tik pasirodė, kad ji krūptelėjo.

– Hermis yra mano paslaptis, ir dar neatėjo laikas tau ją atskleisti.

- Kam tu mane pagrobei Naujųjų metų rytą?
- Tam, kad pamokyčiau, kaip save sunaikinti.

Vilijos kambarys dabar buvo visai kitoks, nei mačiau pati pirmą kartą, apstatytas labai banaliai, it kokioje reklamoje, bet kai pirkti siūloma ne baldus, o sakytum pomidorų padažą.

– Kam tai? – ji turėjo suprasti, kad klausiu apie pakeistą kambarį.

– Tam, kad mažiau pasitikėtumei viskuo, ką matai.

– Ak, tai beveik toks pats triukas kaip su manąja MARIJOS knyga!

– Beveik toks pats.

– O kaip šis kambarys atrodo iš tikrųjų?

– Spėk!

Staiga aš pasijutau skaudžiai apgauta ir nelaiminga. Pasipūčiau ir ėmiau apžiūrinėti Vilijos knygas. Kažkas manyje tyliai sau juokėsi iš tokios situacijos, o orūs esybės likučiai (ak, koks penas alkaniems psichiatrams) priekabiausiai skaitinėjo užrašus ant margaspalvių nugarėlių: Jelena Rerich, Jelena Blavatskaja, Alisa Beili, Ana Besant... sąvaržėlėmis keliose vietose buvo pritvirtinta besišypsiančio Tibeto lamos nuotrauka. Aš pagalvojau apie Kedaro brolių, budistų vienuolį, ir paliečiau lentyną ranka. Dievaži, nebūčiau nustebusi, jei pirštai būtų prasmegę tarp knygų it haliucinacijoje. Vilija sėdėjo ant milžiniško kubo formos stalo ir pašaipiai mane stebėjo.

– Tu vis dar manai, kad patekai pamišėlei į nagus?

– Ne...

– Cha, tas invalidumo pažymėjimas tiesiog užvaldė ma-

ne visą! O, kad šviesios mintys turėtų tiek galios... – ji pamėgino susikelti kojas ant stalo, apvertė ten gulėjusią mano rankinę, pabiro smulkios monetos, išriedėjo lūpdąžis, o raktai, nušliuozę pusmetrį, skimbtelęję nukrito ant grindų. – Dabar jų nė už ką nepasieksi. Šito stalo atstumti neįmanoma, jis nepajudinamas...

– Nieko baisaus, – pasakiau tokiu balsu, koku paprastai prabyla besididžiuojantis savo kantrybe skriaudėjo aki-vaizdoje, – palto kišenėje turiu kitus. Mane prieš kokius metus apvogė, išplėšė rankinę, ten buvo ir vieninteliai raktai. Paskui teko laužti duris, dėti naują spyną, žodžiu, nuobodi istorija. Nuo to laiko kaip kokia paranoikė visada nešiojuosi atsarginius...

– Cha, kaip kokia paranoikė... O gal atspėtum mano diagnozę?

– Turbūt – alchemikė?

– Taip, atspėjai, bet, prieš gaudama ją, aš pusę metų pragulėjau ištikta komos.

– O kas buvo prieš tai?

– Prieš tai buvo ginkluotas apiplėšimas. Labai banali istorija. Aš mokiausi farmacijos, bet jau tada domėjausi alchemija. Nieko apie ją nesupratau, bet pliurpdavau apie Gyvybės Eliksyrą, Filosofinį Akmenį ir, žinoma, auksą kiekvienam sutiktajam. Gyvenau tokiame rūšelyje, labai panašiam į šitą, ir buvau netgi beįsirengianti kažką panašaus į alchemijos laboratoriją. Apie ją irgi žinojo pusė miesto. Taigi nieko nuostabaus, kad vieną naktį įsilaužė penki idiotai ir ėmė reikalauti...

– Aukso? O gal Gyvybės Eliksyro?

– Ne, narkotikų. Aš tuomet buvau pasimaišiusi dėl LSD,

kuris visai paprastai susintetinamas, žaisdavau, kada tik netingėdavau, o netingėdavau beveik niekad. Ir dar – mano liežuvėlis! Galėjau nesusičiaupdama skiesti apie visokių kvaišalus, marihuaną ar hašišą, vadinamą „moksliskai“ – Cannabis Sativa, neužmiršdama pridurti, kad kokainas gaminamas iš Erythroxylon Coca lapų, o jų cheminė formulė – $C_{17}H_{21}NO_4$. Aš tiesiog kvaišau iš pasididžiavimo, galėdama demonstruoti išsižiojusiems klausytojams savo begalinę erudiciją! Jus domina opiatai, Papaver Somniferum? O gal meskalinas – Lophophora Williamsii? Arba peotlis – trimetoksifenetilaminas?! O ne, liežuvio aš nenusilauždavau. Tryškau žiniomis ir apie psilocibiną, gaminamą iš grybo Psilocybe Mexicana, ir net vidurnaktį pažadinta galėjau išpyškinti LSD formulę – N_1N -dietil-D-lizergamidas, arba – D-lizergo rūgšties dietilamidas – $C_{20}H_{25}N_3O$.

Aš, žinoma, paprašiau, kad Vilija visa tai brūkštelėtų mano užrašų knygutėje. Ji taip ir padarė – siaubingu it vištos koja braižu, todėl, jei įvėliau kokių klaidų, labai atsiprašau. Chemija man niekada nesisekė.

– Buvau baisi egoistė, todėl savo narkotiniais eliksyrais su niekuo nesidalijau. Man buvo gaila ne chemikalų, bet tų neapsakomų patirčių, kurias jie sukelia. Laikiau save ne intelektuale, bet – eksperte, gyvenimo eksperte, todėl maniau, kad kiekvieną jo milimetrą turiu pati ištyrinėti. Ir netroškau savo atradimais dalytis su visokiais knygiais. Jie sakydavo: „Et, Vilija gyvena fantazijų pasaulyje, atitrūkusi nuo realybės“, – nenutuokdami, kad fantazija iš tikrųjų yra ta realybė, kurios jie nenori, negali arba tiesiog bijo pažinti. Neturėjau nė mažiausio noro tapti jų pagalbi-

ninke. Visada svajojau būti viena vienintelė... Cha, dabar pagaliau esu! Ir to savo unikalumo springdama nebeišsemsiu per tūkstantmečius!

– Gal tu radai Gyvybės Eliksyrą? – mėginau juokauti, norėdama sušvelninti pernelyg dramatišką jos monologo gaidą.

– Gal aš tau kada nors ir paaiškinsiu, kas yra Gyvybės Eliksyras. Taigi tuomet aš buvau užsispyrus, godi ir dar užsiiminėjau Juodąja magija, retkarčiais save marksistiškai įtikinėdama, kad visi tie niūrūs burtai tėra tik tamsių viduramžiškų protų prasimanymas. Žinoma, atpildas turėjo ateiti, ir jis ilgai nelaukė.

Įsiveržėliai, nors ir buvo ant galvų užsimaukšlinę juodas kojines, bet iš penkių tris pažinau akimirksniu. Gal jau tada turėjau aiškiaregystės užuomazgų... Jie reikalavo LSD, bet davėsi apmulkinami, kad namų sąlygomis jį galima susintetinti tik per savaitę. Tada jie išgeidė paprastesnių dalykų. Bet jau sakiau, kad buvau užsispyrusi, nors ir jutau, kaip kambarys prisipildo agresijos. Gličios, karštos, garuojančios. Vienas mane pastūmė, kitas šėrė per veidą, o likusieji naršė po mėgintuvėlius ir indus su įvairiausiais tirpalais. Minėjau, kad mėginau lipti į Juodąją magiją – nemokėsiškai, apgrai bomis, nė negalvodama, kas iš to išeis.

Taigi užpuolikai atidarė vieną kolbą su tamsiai ruda substancija ir aš tiesiogine to žodžio prasme pamačiau, kaip iš jos išsiveržia kažkas panašaus į džiną. Nežinau, kaip jį tau apibūdinti – įsikūnijęs pyktis ar įtūžis. Neapykantos kvintesencija... Ne, nėra žodžių. Tačiau aš regėjau, kaip ta ypatinga energija perveria mano neprašytus svečius, skroste juos perskrodžia, nelyginant žaibas juodus audros de-

besis. Tai – ne metafora. Jie visi vilkėjo juodus ar pilkus lietpalčius – kaip gangsteriai klasikiniuose filmuose, o mano pačios susintetinta išgama kibirkščiavo elektros išlydžiais. Paskui viskas akimirką nurimo. Man tai buvo tyla prieš pasaulio pabaigą. Prieš mano pasaulio pabaigą.

Visas penketas tapo it šėtono apsėsti. Aš veltui vebleinau maldas, prakeiksmus ir egzorcizmus, kurių, atvirai sakant, nelabai temokėjau. Ar galėjau tikėtis, kad ko nors panašaus kada nors man prireiks? O jie elgėsi tarsi išprotėję. Siaubė viską. Lyg taifūnas akimoju nušlavė visą mano laboratoriją. Aš iš skausmo raičiausi ant šukėmis nusėtų ir chemikalais paplūdusių grindų. Apsėstieji mane keikė, kumščiaavo, spardė ir dar pylė ant veido rūgštis. Viskas tęsėsi be galo ilgai, ir aš troškau tik vieno – mirti arba bent jau apalpti. Bet kažkokia nepermaldaujama jėga neleido man prarasti sąmonės. Aš rėkiau, bet pašaipus Nesančiojo balsas man tiesiai į ausį kartojo: „Na na, mergužėle, negi manai, kad šiame blogio užvaldytame pasaulyje kas nors atskubės į tavo pagalbos riksmą!!!“ Cha, tuomet aš buvau įsitikinusi, kad pasaulis – tai blogio karalystė. Juk daug kam jaunystėje šitai nutinka. Dažnai žmonės kalba apie visišką savo netikėjimą su tokiu pasididžiavimu, sakytum tai būtų žygdarbis. O šiaip jau tikėjimas reikalauja kur kas daugiau jėgų, širdies ir, žinoma, išminties. Pasiklydusieji „laisve“ vadina savo neviltį ir pasišlykštėjimą viskuo, kas yra mumyse ar aplinkui. Tačiau šitoks bjaurėjimasis pasauliu ir pagiežingas jo atmetimas – pats baisiausias kalėjimas. Tiktai laisvas žmogus moka džiaugtis. Bet anuomet aš dar nieko nenutuokiau. Jaučiausi sklidina ciniškos visažinystės.

Tą baisią naktį giliai paslėpta pirmapradė mano sielos dalis jautė: viskas baigsis, kai pradės švisti. Tačiau langų stačiakampiai visą laiką buvo juodi it degutu uždažyti. Užpuolikai nusiplėšė kaukes ir atrodė apimti ne naikinamo pykčio, o palaimingos ekstazės. Jie buvo apsėsti. Jie buvo apimti transo ir jų jėgos galėjo dar ilgai, labai ilgai neišsekti. Nuo veido man šlykščiomis plėvėmis luposi oda, chemikalų nuplikyti plaukai slinko pluoštais, bet, kad ir kaip keista, akys liko sveikos.

Aš nežinau, ar iš tikrųjų viskas baigėsi vos prašvitus. Paskutinis dalykas, kurį pamenu, buvo ant manęs virstanti knygų lentyna... Staiga pajutau, kad sprogstu ir mano kūnas, išsisklaidęs į atomus, neišsivaizduojamu greičiu lekia į juodą, beorę ir šaltą gelmę. Dar spėjau pagalvoti, kad tai – pragaras, ir viskas. Atsipeikėjau po dešimties mėnesių. Ligoninėje. Mano veidas buvo klaikiai subjaurotas.

Neturėjau kur dėtis, nes per tuos dešimtį mėnesių mano rūšys atiteko kažkam kitam. Dar nesakiau tau – šitam pasauly esu viena kaip pirštas. Nepažįstu nei savo tėvų, nei brolių ar seserų, jei jų ir yra. Užaugau vaikų namuose, paskui – internatas... Mane rado po nakties gėlių turgelyje padėtą ant prekystalio, beveik negyvai užsirėkusią, bet užtat apkaišytą pavytusiais neparduotais žiedais. Romantišką mamytę turėjau, ar ne?

– Atleisk man, Vilija, – sumurmėjau.

– Dėl Dievo – už ką? Gal iš tos našlaitystės ir mano puiybės. Beje, atminties nebuvo praradusi. Vėl galėjau cituoti nė kvapo neatgaudama visokius alcheminius traktatus: „Padaryk iš vyro ir moters apskritimą, iš jo – kvadratą, iš kvadrato – trikampį, iš trikampio – vėl apskritimą

ir turėsi Filosofinį Akmenį!“ Patiko? Tai iš Majerio knygos „Bėgančioji Atalanta“ (Atalanta Fugiens), parašytos 1618 metais. Arba: „...ir tu gausi beskonę flegmą, spiritą, tai yra – sielą ir raudonus lašus, arba – kraują. Chimeriški šešėliai apdengs retortą tamsiu uždangalu, ir tu jos viduje rasi tikrąjį Drakoną, nes jis ryja savo uodegą“. Bet net ir tuomet, po visų savo nelaimių, dar nenorėjau suprasti, kad alchemikai iš tikrųjų ieškojo tik prarastojo vientisumo, to ploniausio siūlelio, kuris apjuosia visumą. Juk Paracelsas, beje, kažko ieškojęs ir kažką radęs Vilniuje, sakė: „Pasaulis yra vienas, vieningas ir vientisas“.

– Paracelsas – Vilniuje?

– Taip. Savo knygoje „Archidoxae“ jis mini čia gavęs naudingų žinių. Štai, matai, aš ir vėl įsivažiavau! Taigi atminties nebuvau praradusi. Negana to, pajutau, kad girdžiu ir matau gerokai daugiau nei anksčiau. O svarbiausia, supratau, kad dabar turiu ypatingą Globėją. Angelą Sargą. Mokytoją. Ne, nežinau, kaip pavadinti.

Iš ligoninės išėjau nusiteikusi taip, lyg įkišta maišan būčiau sviedžiama į prarają. Bet paskui kažkas mane tarsi už rankos atvedė prie šito namo. Rūsysis buvo negyvenamas, užverstas šiukšlėmis ir pridergtas. Jame ir įsikūriau. Tuomet Vilniuje dar buvo įmanoma šitokia savivalė. Pirmas dienas miegodavau tiesiai ant šiukšlių krūvos, aname kampe. Naktimis eidavau pasivaikščioti. Buvo pavašaris, o mano veidas atrodė siaubingai.

– Kiek tau buvo metų?

– Dvidešimt vieneri. Pats meilės laikas, bet ne man. O kas liko man, kaip tu manai?

– Nežinau, Vilija.

– Išsikuopiau savo urvą. Gavau šiokią tokią invalidumo pensiją. Įsidarbinau sarge. Naktimis šluodavau šitą ir aplinkinius kiemus. Ir dabar tai tebėra mano hobis. Duonai užsidirbu.

– O tu sakei, kad pinigus daraisi su alchemijos pagalba.

– Na žinoma! „Kaip pasigaminti auksą?“ – klausė Roderis Bekonas ir pats sau atsakė: „Toku būdu, kaip jį gamina gamta!“ Cha, bet tu man įžnybk, kai vėl pradėsiu cituoti. Taigi pinigų galima pasidaryti visaip ir išleisti visaip. Tuomet beveik viską išleisdavau knygoms. Aš susidomėjau religija. Pradžioje – krikščionybė, vėliau – hinduizmu, budizmu, galiausiai mane patraukė pačios ezoteriškiausios sritys – krikščioniškieji gnostikai, kabala, tantrizmas. Blaškiausi tarp šių neapbrėptųjų žinių it laivas be vairo ir burių. Anuomet religija vis dar buvo vadinama opijum liaudžiai, ir ieškodama rūpimų šaltinių turėdavau griebtis įvairiausių gudrybių. Eidavau į bukinistų knygy-nus ir atrodžiau labai paslaptingai su juodu ant veido nuleistu vualiu. Kartais pavykdavo rasti senovinių tekstų, per stebuklą ar Dievo malonę išvengusių cenzoriaus tinklų. Palengva aš ėmiau pažinti panašius į mane, slaptuosius sielų sankalbininkus. Knygas mes taip pat vadindavome slaptažodžiais: Avis Hermetis, tai yra slaptųjų žinių paukščiu, Mutus Lyber ar Lapis Invisibilitatis...

– Išversk.

– Nebylioji knyga. Nematomasis Akmuo. Netrukus knygos jau ateidavo pačios. Tereikėdavo tik man panorėti! Atsirasdavo tokios, kurių turėti net nesapnavau, baisiausiai mane nustebindamos. Tik viena kankino ir vargino – aš žinojau, kad, eidama daugybe kelių išsyk, tikslo nieka-

da nepasieksiu. O aš, porą metų pabuvusi krikščioniškoje ekstazėje, staiga tapdavau ištikimiausia Budos mokine, o paskui – Hermio Trismegisto garbintoja...

– Kas yra Hermis Trismegistas?

– Cha, Hermis Trismegistas? Hermis Triskartgalingesnis... Jo kape buvo rastos vadinamosios Smaragdo lentelės su magiškais tekstais. Vienoje iš jų parašyta: „Teisinga be melo, tikra ir neabejotina, kad žemieji dalykai yra kaip aukštieji, o aukštieji – kaip žemieji, skirti vieningojo veiksmo stebuklui atlikti“. Agnija, juk prašiau, kai vėl imsiu cituoti – išnybk!

– Betgi man baisiai įdomu. Aš noriu viską žinoti!

– Cha, aš irgi norėjau! Viską žinoti! Jau sakiau, išskyrus tuos naktinius šlavinėjimus, daugiau jokių darbų neturėjau. Tik tuos slaptuosius sankalbininkus, kuriems, kaip ir bet kuriems kitiems samokslininkams, mažai terūpėjo kitų panašių asmeniniai išgyvenimai, džiaugsmas, būgštavimai, aistros ar neviltys. Mano visos jėgos ir laikas buvo skirti vien besaikiam užgintų žinių kaupimui. Kartais nugrimzdavau į nevilį su daug miego ir daug vyno – dviem pagundom, kurios slopina tiesą. Kitų man nebebuvo likę. Nuo tos atmintinos nakties, kai anoji dvidešimtmetė Vilija buvo nužudyta, aš atsidūriau visuomenės užribyje. Aš jai daugiau nebepriklausiau. Turėjau visišką laisvę. Absoliučią! Dariau, ką norėjau. Įsirengiau du kambarius. Vieną, violetinį, išmuštą aksomu, nes medžiagos socializme, virstančiame komunizmu, dar buvo pasakiškai pigios, skyriau MAGIJAI, o kitą, baltą baltutėlį – meditacijoms.

Vilija padarė trumpą pauzę ir ironiškai šypsodama laukė, kada ir vėl jos ko nors paklausiu apie tuos nebesan-

čius kambarius. Gal ji gyveno dviejose realybėse, dviejuose laikuose iš karto, toptelėjo man mintis, greita it praskrendantis paukštis, o Vilija jau pasakojo toliau:

– Aš švenčiau savo trisdešimtąjį gimtadienį. Vieniša. Beveik visažinė. Baisiaveidė kaip naktis lavoninėje. Nors puikiai žinojau, kad kūnas – bevertis, visos religijos, tarp kurių blaškausi, bylojo tą patį, bet savo namuose neturėjau nė vieno veidrodžio. Aš negalėjau savęs įveikti, nors be veidrodžių nebuvo įmanomi nei svarbiausieji maginiai ritualai, nei meditacijos. Vieniša sau gurkšnojau vyną, o nuo violetinių sienų užjaučiamai žvelgė nebesuskaičiuojami dievai, demiurgai, šventieji, pranašai, mokytojai, išminčiai, užtarėjai, nelaimingos žmonijos globėjai bei sergėtojai.

Staiga aš aiškiai suvokiau, veikiau – išgirdau, kaip tarpusavyje kalbasi dvi Vilijos, o gal du išmintingi ir amžini tų dviejų Vilijų angelai sargai: „Tu jau susipažinai su visais šio pasaulio tikėjimais. Bet argi tau lengviau, negu buvo prieš tai?“ – „Ne.“ – „O kodėl?“ – „Todėl, kad aš nė vieno iš jų neišpažįstu. Ir neišpažįstu visų iškart. Kaip ir buvau, tebesu tuščiomis rankomis.“ – „Betgi tu turi visišką laisvę. Tai – stebuklinga. Einančiojo Dvasios Kario keliu nebeturi varžyti joks konkretaus Dievo ar vieno vienintelio jo Mokymo vardas.“ Tai buvo kaip apreiškimas. Aš pajutau fantastišką jėgų antplūdį. Aš daugiau nieko nebebijojau.

Išėjau į miestą be jokio vualio. Buvo saulėta vasaros pavakarė. Gatvės pilnos žmonių. Mano subjaurotu veidu niekas pernelyg nesidomėjo, todėl buvau krečiama tiesiog meilės priepuolio visai žmonijai. Aš pabandžiau įsiklausyti, ką šie gražūs, puikūs, nuostabūs žmonės galvoja. Ir tuomet

mano sielą užplūdo beprasmybės ir absurdiškumo pojūtis. „Ennui“, – kaip pasakytų egzistencialistai. Aš parėjau atgal į absoliučią ir tobulą savo vienatvę. Gėriau raudonąją vyną violetiniame kambaryje ir verkiau iš bejėgiškumo. Nes žinojau, kad niekada ir niekaip, netgi per stebuklą susigrąžinusi savo veidą, nebesugrįšiu pas juos: KITUS.

– Bet juk tu susigrąžinai savo veidą?

– Taip. – Ji padarė reikšmingą pauzę. – Tai ko neklausi – kaip? Tau gi taip rūpi išorinės detalės. Nors jos tik užgožia tikrovę. Ak, Agnija, tau reikia atsikratyti dar begalybės stereotipų!

– Save sunaikinant?

– Taip. Kitaip nieko neišeis.

– O kas turėtų išeiti?

Vilija nusikvatojo manieringai atlošusi galvą.

– Aš buvau sunaikinta ne savo valia. Taip jau yra – prieš prisikeldamas turi numirti. Ši išmintis sudaro visų senųjų misterijų esmę. Tai žinojo net pačios primityviausios gentys. Žmogus, kuriam buvo lemta tapti šamanu, pirmiausia susinaikindavo. Ritualinė mirtis buvo neišvengiama. Jos reikalaujančios dvasios atsiųsdavo savo išrinktajam dvasinę ligą. Australijoje būsimąjį šamaną sudraskydavo toteminiai žvėrys – Laukinė Katė ir Strutis Emu. Jie išdraskydavo žmogaus vidurius ir pakeisdavo maginiais atributais. Eskimus prarydavo Lokys – Dvasia. Nuo tikrojo jis skyrėsi tuo, kad būdavo labai plonas, su persišviečiančiais šonkauliais. Paskui jis išspjaudavo nužudytąjį kąsnis po kąsnio ir sulipdydavo iš naujo. Šitaip šamanas išmokdavo atskirti savo dvasią nuo kūno. O dvasia galėdavo keliauti tolimiausius atstumus šiame ir kituose pasauliuose. Tibe-

te šis ritualas buvo vadinamas „Čod“. Jo metu buvo siekiama sunaikinti visus stereotipus, dualistinių mąstymų, o svarbiausia – baimę, sau įrodant, kad baimė – tik proto sukurtas fantomas, neturintis nieko bendra su pirmąja, absoliučia tikrove. Keista, bet šį ritualą labiausiai mėgo moterys. Jos eidavo į kapines, tas vietas, kur mirusiųjų kūnai būdavo atiduodami maitvanagiams, ten, kur vaidenasi ar renkasi demonai, medituodavo ir atnašaudavo karingosioms dievybėms, kol jau galėdavo įsivaizduoti, kaip pačios save sudoroja, sukapoja į smulkiausius gabalėlius, sutraiško iki kruvinos drebutienos. Aš sakau „įsivaizduoti“, bet tai buvo aktas, kuris niekuo nesiskirdavo nuo fizinio. Paskui jos būdavo nebenugalimos, galėdavo eiti į pačius epidemijų židinius, gyventi tarp raupsuotųjų ar laidoti vienišus mirusiuosius. Jų būtini atributai būdavo mažas būgnelis iš dviejų kaukolės kaulų, varpelis ir dėmelė iš žmogaus šlaunikaulio. Tokios moterys būdavo nugalėjusios savo baimę. Supratai, Agnija? Ir tu tai privalėsi padaryti.

– Bet, Vilija, man rodos, kad aš nieko nebijau.

– Cha, tikriausiai mes radome unikalų egzempliorių. Drugelį, kurio vardas „Nė Velnio Nebijau!“.

– Na, aš nesakiau, kad – nė velnio, betgi anaip tol ne kiekvienam tenka su juo susidurti...

– Iš kur tu žinai, kad ne kiekvienam? Jei įdėmiau į save pažiūrėtum, tikrai būtų ko išsigąsti! Žinoma, taip pat atsitiktų bet kuriam žmogui, bet jie bijo net akis į save pakelti. Ak, nėra egoistiškesnio jausmo už baimę! Todėl visos senosios Išminties knygos kaip tik ir pataria nuo baimės jausmo pradėti naikinti savąjį egocentrizmą. Baimė – velniška jėga. Net vos prasikalusį savanaudiškumą ji sustipri-

na dešimteriopai. Ir dar – baimė daugina nelaimes. Ne veltui sakoma: viena bėda – ne bėda. Jei žmogus nelaimės aki-vaizdoje ims bijoti, tai it magnetas pritrauks vis naujas ir naujas nelaimes, taps taikiniu pačioms didžiausioms bėdoms.

– Bet juk baimė yra natūralus jausmas... Kol pasaulyje yra blogis...

– Cha, prasideda: „savaime suprantama“, „visi žino, kad“, „natūralus jausmas“... Labai smagu, kad pagaliau prabilai apie blogį. Pats laikas apie jį pasikalbėti. Gal žinai, kas tai?

– Na, tai kažkas... priešinga gėriui...

– Labai išmintinga. O kas yra gėris? Kažkas priešinga blogiui? Nujaučiu, kad net tavo numylėtas Žodynas čia bus bejėgis padėti!

Taip ir buvo. Jis tarsį susidrovėjęs išlemeno, kad „blogis – blogumas, piktybė“, na, o „gėris – gerumas, visa, kas gera, teigiama“. Tik tiek.

– Taigi, Agnija, pasaulis yra nei geras, nei blogas. Jis teisingas. Blogis glūdi mumyse, o ne išorėje, nors žmonės taip mėgsta sakyti – blogas oras, bloga žemė, blogas gyvulys... Blogio nereikia suabsoliutinti, sureikšminti, nes taip mes jį sustipriname. Blogio sistema neturi fantazijos ir kūrybingumo. Ji naudojasi tuo, kas kitų atrasta ir sukurta.

– Na jau, nenorėčiau tau pritarti...

– Puiku! O kokie tavo argumentai? Agnija, ko gi tyli, kalbėk! – Vilija nekantraudama pabarbeno į stalą pirštais ir vėl prabilo: – Persiškoje Avestos tradicijoje yra legenda apie keistą moteriškos giminės būtybę, vardu Drudž. Ji neturi veido, tik – akis ir žvilgsniu gali paversti žmogų akmenu ar gyvuliu. Tai tokia zoroastrinė Medūza Gorgonė,

Kirkė, Lilit. Pasakojama, kad ji yra Angromanju žmona. Jis – blogio principas. Ji – įsikūnijęs blogis. Ji gali gimdyti. Drudž gimdo blogį žmogui.

Mane nukrėtė šiurpas.

– Jau sakiau, blogis pats savaime nieko negali sukurti ar pagimdyti. Gamtoje blogio nėra. Todėl jis apsėda žmogų. Kiekvienas nukrypimas nuo gamtos – tai jau atnašavimas blogiui. Nei paleistuvystės ar iškrypimai, nei perdėta askezė neatneša harmonijos. O ką jau kalbėti apie tai, kas vadinama „industrinės civilizacijos triumfu“! Kiekvieną įgyta yda – tarnavimas blogiui.

– Vilija, bet juk tu sakei, kad reikia viską savo kailiu patirti!

– Cha, savaime suprantama. Eik dabar į gatvę ir ką nors nužudyk, idant patirtum, kas yra blogis. Įpilk nuodų į miesto vandenvietę, padėk bombą vaikų žaidimo aikštelėje, susikerk su ožiu... Prašom, eik ir viską patirk! Ko čia sėdi?! Laikas nelaukia, o tau reikės taip daug išmėginti! Tai natūralu! Visi žino, kad... Niekas neabejoja. Savaime suprantama.

– Na, gerai. Aš pasiduodu!

– Veidrodis, Agnija, štai kas.

– Veidrodis? Aš nesuprantu...

– Mes ne šiaip sau tau paskyrėm nedidelį namų darbą Naujųjų metų nakčiai. Bet tu jo neatlikai, nors buvo paprastas. Čia tau ne geležines klumpes sudėvėti.

– Taip susiklostė aplinkybės.

– Aplinkybės niekada nesusiklosto pačios. Tu jas suklostai. – Vilija pasimėgaudama stebėjo mano sumišimą ir po pernelyg ilgos pauzės vėl tęsė:

– Žmogus turi pažinti savo ydas kaip atspindį veidrodyje, pažinti blogį savyje ir nuo jo daugiau nebepriklausyti. Tai reiškia pažvelgti į akis Drudž. Medūzai Gorgonei. Tačiau reikia būti labai atsargiai. Pabaisai į akis galima pažvelgti tik per veidrodinį Persėjo skydą.

– Kur aš jį gausiu – Persėjo skydą?

– Agnija, tu nepakartojama! Viską tau reikia pirštu parodyti. Veidrodis, arba skydas, yra tiesiog savojo AŠ nebuvimas. Ir tada tu pamatysi tris blogio veidus: Gundantį, nors blogio gundymai niekada netrunka ilgiau, nes grožis jam nebūdingas. Bauginantį, kurio iš tikrųjų bijoti nereikia, tik pažinti. Žmonės, pamatę ką nors baisaus, dažniausiai užsimerkia, užuot išžiūrėję. Jie bijo tamsos ir nakties, nes atrodo, kad ten knibžda tai, kas nežinoma. Nėra kito kelio kaip baimė pažinti ir ją nugalėti. Tada tu pamatysi, kad trečiasis baimės veidas yra visai apgailėtinas. Jis yra joks. Šiam kartui – viskas, Agnija. Gali eiti.

Kažkodėl panūdau atsisveikinti ir kuo skubiau ištrūkti į gatvę, tarsi ji būtų laivas, kuris tuoj išplauks, o aš nebespėsiu.

Lauke jau buvo sutemę, bet visur žybčiojo iliuminacija ir džiugiai šurmuliavo žmonės. Nejauki, neaiški baimė ir nerimą keliantis svetimumo jausmas skverbėsi į mane drauge su pirmojo Naujųjų metų vakaro žvarba. Gatves aptraukė plikledis, bet rodė, kad visiems šitai teikė tik dar papildomo smagumo. Laivas buvo beišplaukęs, ir aš visai nenorėjau į jį lipti. Aš nieko nebenorėjau. Nei susinaikinti. Nei tapti Dvasios Kariu. Mage. Alchemike. Burtininke. Ragana. Nesupratau, kas man darosi. Kodėl? Už ką?

Aš net nežinojau, ko man reikia bijoti. Vilijos? Anuškos? Drudž? Ir ar reikia?

Tą šventinį vakarą daug kur buvau laukiama. Bet aš niūriai, it pasmerktoji, nusliūkinau į savo palėpę. Triskart spynoje pasukau raktą, jausdamasi taip, tarsi užsimūryčiau nuo viso likusiojo pasaulio. Liko dar vienas dalykas: paskambinti mamai. Sausio pirmosios vakarienė taip pat buvo mūsų tradicija. Bet aš pasakiau, kad persišaldžiau, blogai jaučiuosi, guliu lovoje, todėl nebeateisiu. Priekaištų krušos likau beveik nepaliesta. Man dingtelėjo, kad kraustausi iš proto. O gal jau net išsikrausčiau.

Suskambo varpai. Buvo dar tik dešimta valanda vakaro. Nerimas naikino mane it srūvantis smėlis.

Aš šakojausi kaip sodas su tūkstančiu takelių. Agnija Gyvenimiškoji užsiminė apie karštą vonią, o Agnija Dekadentė akimirksniu susuko kruviną videoklipą su nuogu moters lavonu raudoname vandenyje. Agnija Magė žvelgė į jas abi iš aukšto, su ironiškąja Vilijos šypsena, ji žinojo, kad reikia, bet – ne taip, oi ne taip save sunaikinti. Gindamasi nuo Agnijos Dukters, kurią jau buvo beužplūstą sąžinės priekaištai, nukiūtinau į fotolaboratoriją, atstojančią man dar ir vonios kambarį.

Karštas vanduo, o stebukle, tą vakarą nebuvo išjungtas! Kol vonia pribėgo pušų eliksyrų kvepiančio putojančio malonumo, aš nusirengiau nuoga, sugrižau į kambarį, uždegiau visas lempas, netgi tas, kurias naudoju tik fotografavimui, ir ėmiau save veidrodyje apžiūrinėti.

Nuo ko gi turėčiau pradėti susinaikinimą? Nuo galvos? Gerklės? Krūtų? Pilvo? Taip, tikriausiai nuo pilvo. Tai būtų itin antiestetiška. Virstančios žarnos. Kraujas, nesu-

virškinti maisto likučiai. Smarvė. Ekskrementai. Jokio gailėsčio sau. Jokios kitų užuojautos. Agnijos Šamanės akys buvo sklidinos žiaurumo ir ryžto. Taip, sese, dabar nusi-prausk, o kai griši, mudvi pradėsime. Aš pažadinau tavyje Laukinę Moterį. Ar prisimeni: žali vandenys, šaltas dum-blas, liumpsintys pelkynai, burbulai ir purslai, tvanku, drėg-mė, sodrūs ir susiviję augalai, milžiniški laumžirgiai, karš-tas garas, puvimo ir gimimo kvapai, tingus derlingumas... Šokis ant karštų žarijų. Pergalingas riksmas tekant saulei. Ristynės aukštoje rasotoje žolėje. Pašėlęs lėkimas su žvėri-mis ir jų dvasiomis per pirmąpradę nepaliestą girią. Aitrus, muskusinis paslėpsnių tvaikas. Kraujas ant sniego. Išdras-kytos sparnų plunksnos. Skausmas. Klyksmas. Mirtis. Pri-sikėlimas. Dabar pasišalink, o paskui aš į tave įeisiu.

Aš pasitraukiau, o ji – Šamanė, liko veidrodyje, tarsi užšaldyta ledo luite. Tačiau jos triumfuojantis laukiniš-kumas persidavė ir man. Niurktelėjau į karštą vandenį, prisiminiau ten, lauke, kylantį šaltį, žėrintį sniegą, dangų, aukštą, giedrą, žvaigždėtą, ir mane užplūdo palaima.

Palaima ilgai netruko, nors buvau nusiteikusi džiūgauti ir džiūgauti. Staiga dingo šviesa. Agnija Žioplė paliko visas lempas įjungtas, nors žinojo, kad palėpėje dažnai iššoka elektros kamščiai. Išsiropščiau iš vonios ir šlapia nutipe-nau į koridorių. Apgraibomis spaudinėėjau mygtukus elek-tros skyde, bet šviesos neatsirado.

Tada aš pajutau, kad kažkas iš tamsos į mane žiūri. Sprandas ir pečiai suakmenėjo. Nė už ką negalėjau pri-versti savęs atsisukti. Tik girdėjau, kaip Agnija Šamanė klaidžiais labirintais bėga atgal, į pačias pasąmonės gelmes, ir basomis kojomis šlepsi per pažliugusią žemę.

Mano namuose buvo kažkas svetimas. Galbūt ne iš šio pasaulio. Prisiminiau baltą pavidalą, andai pakibusį prie mudviejų su Kraistu guolio. Baimė darėsi stipri tarsi skausmas. Širdis klaikiai daužėsi ir atrodė, kad nuo jos plakimo vibruoja visos mano būsto sienos.

Staiga atsisukau, bet šalia jau niekas nebestovėjo. Jaučiau – puolė į kambario gilumą. Durys į laiptinę buvo praviros. Pro siaurą plyšį sunkėsi geltona šviesa. Jei iš tikrųjų būtų iššokę kamščiai, elektra būtų dingusi visoje palėpėje. Ir laiptinėje – taip pat.

Drebančia ranka nusikabinau palatą, užsimečiau ant pečių, kišenėje melodingai suskambo raktai. Užtrenkiau duris. Iš baimės nebepajėgiau jų vėl užrakinti. Svetimomis, nepaklusniomis kojomis lyg ant kojūkų nustypčiojau į kambarį.

Ten nieko nebuvo. Nors ne – buvo, bet negalėjau įžvelgti, kas ir kur. Tamsa pasidarė tiršta ir ne juoda, bet violetinė it aksomas. Aksomas?

– Vilija? – Suvaitojau vargiai bepažindama savo balsą. – Vilija, ar tai tu?

Akys jau turėjo su tamsa apsiprasti. Bet aš vis dar jaučiausi it neregė. Vadinasi, tai nebuvo tamsa, bet kažkas kita. Kas?! Naktimis bent jau veidrodė balzganai švytėdavo, bet šį kartą jis nerodė jokių gyvybės ženklų. Privalėjau jį susirasti, nes šalia, ant stalelio, turėjo būti žvakė ir degtukai. Tačiau tamsa tvyrojo ne išorėje, o manyje. Man dingtelėjo, kad apakau. Naujamečio ryto kokteilyje, kurį taip linksmi geriau gyvų ir mirusiųjų poetų draugijoje, gal buvo įmaišyta metilo spirito ar dar ko nors nuodingesnio, bet svaiginančio. Agnija Juodojo Humoro Mėgėja įstengė net pakaruokliškai nusikvatoti.

Pagaliau užčiuopiau veidrodį, bet nuo mano prisilietimo jis ėmė trauktis atatus. Delnais desperatiškai rėmiausi į šaltą paviršių, sekdamas paskui, ir staiga supratau, kad tai – ne veidrodis, bet durys. Durys, tik ne mano kambario. Kažkokios kitos. Veidrodinės. Girdėjau, kaip jos tylutėliai užsidarė. Man už nugaros. Tamsa tebebuvo aklika, o kažką bergždžiai besistengiančiose įžvelgti akyse sukosi žali ir raudoni ratilai. Užsidengiau veidą rankomis ir tada supratau, kad ant mano akių yra užrištas raištis. Sakytum į autodafė vedamai mirtininkei. Nusilpėjau jį.

Tamsa kambaryje buvo vaikiška, sidabrinė, nes lauke tikriausiai kaip reikiant pasnigo. Už lango vis dar sukosi atvirkštiškai purios snaigės. Uždegiau dvi žvakes. Tada pajutau nepakeliamą nuovargį. Nepakeliamą. Alpdama nuslinkau patikrinti durų į laiptinę. Jos buvo užtrenktos. Dėl viso pikto raktą spynoje pasukau dar tris kartus ir įsidėjau atgal į palto kišenę. Paskui kritau į lovą ir užmigau akimom.

Pabudau nuo ryškiausios šviesos. Kambaryje degė visos lempos, net ir tos, kurias aš naudoju tik fotografavimui. Matyt, elektros tinkluose įvyko gedimas – ko tik nenutinka švenčių dienomis. Prisiminiau savo sapną, sklidiną stingdančios baimės. Nepaaiškinamą pavojų savo namuose. It duris besiveriantį veidrodį. Juodą pasmerktosios raištį...

Lovoje tysojau nuoga, kažkodėl užsiklojusi paltu. Laikrodžio rodis rodė pusę dvylikos. Naktis, galima sakyti, nė neprasidėjo. Tas trumpas, košmaras ir prakaitu persisunkęs miegas buvo panašus į alpulį. Atsikėliau, užgesinau visas šviesas ir priėjau prie veidrodžio užpūsti žvakių. Ant stalelio, tarp kasdienių daiktų, kosmetikos ir papuošalų, gulėjo juo-

das raištis. Aš pažvelgiau į save vis dar nuogą ir tada pamaciau, kad kambario gilumoje kažkas stovi. Tai atsispindėjęs veidrodis apmirė.

– Ir tada ji, prisidengusi veidrodiniu skydu, pergalingai atmušė naikinantį Medūzos Gorgonės žvilgsnį. – Tas kažkas artinosi prie manęs ir kalbėjo pašaipiu šlykštbernio Hermio balsu. Pripuoliau prie lovos ir užsimečiau palatą.

– Ką tu čia veiki, po velnių?! – sužviegiau it nesava.

– Atnešiau tau raktus. Vilija šiaip ne taip iškrapštė iš už stalo.

– Idiote! Kas tavęs prašė eiti į vidų?! Naktį?! Tai – išlaužimas! Aš pakviesiu policiją!

– Kviesk. Bet pasižiūrėk, kaip pati atro dai – nuoga, su paltu, paklaikusiomis akimis – tikrai verta kreizės. Tai aš tau galiu pakviesti greitąją. Še... – Hermis nušveitė raktus ant žemės ir jie pačiuožę grindimis atsitrenkė į mano basą pėdą.

– Nešdinkis, – sušnypščiau tirtėdama iš įsiūčio.

– Gera i, gerai, netūžk taip, kiškuti, nes širdelė sprogs.

– Kas tu toks, idiote, kad galėtum šitaip su manim elgtis?!

– Jei nori, galiu papasakoti, kas aš toks. Ilgam pokalbiui net vyno atsinešiau. Raudonojo, kaip tu mėgsti.

– Dink man iš akių!

– Bet tau gi vis knietėjo sužinoti šį bei tą apie mane. Tikiuosi, kad smalsumas tavyje nugalės įsiūtį...

Taip ir buvo. Aš kiek atlėgau, apsivilkau suknelę ir tylėdama atnešiau dvi taures.

– Na, tai ką, atliko tau mūsų brangioji Vilija širdį draskančią išpažintį? – nusišiepė jis, pilstydamas vyną.

– Iš kur žinai? – uždaviau absurdišką klausimą.

Hermis tik skėstelėjo rankomis ir nutylėjo, tarsi apie tokius savaime suprantamus dalykus nė nebūtų ko klausti.

– Išpažintį atliko, bet kas svarbiausia, žinoma, nutylėjo.

– O kas svarbiausia?

– Nagi mano atsiradimo istorija. Apie mane ji neprasitarė, ar ne?

– Ne, neprasitarė.

– Cha, aš taip ir maniau. Tik paporino graudžią istoriją apie savo nuplikytą veidelį ir beviltiškus klaidžiojimus po visų laikų ir šalių religijas...

– Taip.

– Na, o tu, kiškuti, jeigu būtum jauna, vieniša ir pašėlusiai meilės ištroškus pabaisa, turinti šiokių tokių, netgi nemenkų trūkumų, nūnai parapsichologiniais vadinamų sugebėjimų, išmananti alchemiją, Hermetinę MAGIJĄ ir kitokius okultinius mokslus, – kalbėdamas jis pamaiviškai vaipėsi, – argi tu tik stūgautum kaip užspeistas žvėris savo narve? O gal vis dėlto kažko griebtumeis?

– Tikriausiai griebčiaus.

– Ir Vilija griebėsi. Jos galvoje nuolat virė ne tik religinių, bet ir visokiausių maginių žinių košė. Tiesa, sykį skaudžiai nudegus, ji daugiau nebekišo nagučių prie Juodosios MAGIJOS. Ją apsėdo kita – antrininkės, o gal – antrininko idėja.

Pašiurpau, nors ant suknelės buvau užsimetusi dar ir paltą.

– Kodėl?

– O kasbelieka totaliai vienišam žmogui? Pradžioje Vilija mąstė lyg ir apie kokią nesubjaurotą savo seserį dvynę.

Jai patiko mintis, kad tas, kas gyvena sapnuose, yra ne kas kita, o slaptas mūsų sielos dvynys. Vilijos sapnai buvo gražūs. Beliko tą antrininką tik materializuoti...

– Kam?

– Na ir gudri tu, kiškuti. Nagi, kad toji dvynė galėtų plasnoti nuo vyro prie vyro, koketuoti, suvedžioti, pamesti, dulkintis kiek nori ir visai kitaip džiaugtis gyvenimu. Vilija tikėjosi, kad džiaugsmą jus ir ji, bemaž taip pat stipriai, kaip ir iš nieko sukurtoji antrininkė. Na, bent jau tiek, kiek patiriame savo dvynių išgyvenimus stebėdami juos sapnuose. Bet sapnų mes beveik nekontroliuojame, o viską, kas dėsīs šioje realybėje, Vilija tikėjosi valdyti. Ji džiūvo dieną naktį sėdėdama prie MAGIJOS foliantų ir pagaliau išsiaiškino, kad antrininkas, kad ir kokiais metodais būtų sukurtas – menzūrėlėje, kaip darė alchemikai, ar vien tik su vaizduotės pagalba, kaip siūlė Tibeto magai, turi atskirą, savarankišką, nuo Sutvėrėjo norų visai nebe priklausantį gyvenimą. Vilijai nereikėjo konkurentės ir priešės. Ji troško tikros draugystės, atsidavusio draugo, kaip savo dienoraščiuose rašo paauglės, dar nedrįsdamos ištarti – meilužio. Taigi Vilija ir nusprendė jį sau susikurti. Tiesa, kurį laiką ji sprendė problemą, – Hermis nusikvatojo ir išlenkė taurę iki dugno, – ar kūniška meilė su savo antrininku nebus tas pats, kas masturbacija, kuri vargšelei atrodė apgailėtina ir gėdinga. Tiesiog – vienatvės simbolis! Net ezoteriškiausiose knygose neradusi atsakymo, vis dėlto nusprendė pamėginti. Ji atsisakė viduramžiškos homunkulų idėjos, kurią laikė pasibjaurėtina, ir ėmėsi tibetietiškojo metodo. Jis iš tiesų pasirodė ganėtinai paprastas. Vaikystėje visi kažką

panašaus yra išbandę ir turėję nematomuosius žaidimų draugus, baisius pokštininkus ir išdaigininkus.

– Aha, aš turėjau Mortutę.

– Mortutę... Vargšas kiškutis. Tai va, Vilijai tereikėjo įsivaizduoti, moksliškai tariant – vizualizuoti savo antrininką iki pačių smulkiausių detalių, matyti ne tik jo išorę, bet ir visą vidų, su kaulais, raumenimis, žarnom ir kitokiais niekais. Pradžioje rekomenduojama tai daryti mintyse, visą laiką, netgi – sapnuojant. Vėliau – žiūrint į baltą sieną, tarsi ekraną, kuriame palengva ims ryškėti kuriamojo siluetas. Teoriškai darbas turėjo užtrukti maždaug pusmetį, bet Vilijai atėmė penkerius metus. Ir kai aš, jeigu galima taip sakyti, atėjau į šį pasaulį, Vilijai buvo dvidešimt aštuoneri. Ji tvėrė mane apsikrovusi anatomijos atlasais, vadovėliais ir kino žurnalais, mat troško, kad vyras išeitų iš tikrųjų gražus. Tačiau labiausiai buvau panašus į ją pačią, žinoma, nesubjaurotą. Jei pastebėjai, kiekvienas dailininkas, bet kokį žmogų piešdamas, atvaizdui visada suteikia ir savo bruožų. Kai aš atsiradau, mudu buvome vienmečiai. Ji to norėjo. Bet per savo kūrybinį užsidegimą pamiršo vieną dalyką: kad būsiu nuo jos visiškai nepriklausomas. Porą sykių ji mane įsitempė į lovą, bet tereikėjo man ištrūkti į miestą ir pamatyti, kaip atrodo kitos merginos... Vilija dar apsiriko savo tvėrybos akte neapskaičiuodama man gyventi skirtą laiką. Taip jau išėjo, kad ji mane sutvėrė nesenstantį ir, ko gero, amžiną. Tiesa, dar yra krislelis vilties, kad gyvensiu tik tiek, kiek ir ji. Vilijos vilties. Net sunku apsaityti, kaip ji manęs nekenčia...

Siaubas, lipnus, šaltas, paralyžiavo mane. „Tai bent, gra-

žiai pasakytą“, – pliaukštelėjo liežuviu Agnija Pašaičioji Krikė.

– Na, ko gi tu tyli, kiškuti? Negi išsigandai? O be reikalo. Iš esmės mes visi esame tiktai idėjos. Ir nieko daugiau. Ji mane pavadino Hermio Trismegisto ir Hermetinės MAGIJOS garbei. Vargšė Vilija...

Jis sėdėjo surrealistiškai žvakės apšviestas ir šypsodamas lingavo galvą. Jo akys buvo nežmoniškai mėlynos. Pajutau šleikštų lipnumą, pirmiausia galvoje, paskui visame kūne ir turbūt apalpau.

Mane pažadino varpo skambesys. Mušė trečią nakties. Supratau, kad dabar jau iš tikrųjų bundu iš sapno, jame išklausiusi dar ir košmarišką Hermio išpažintį. Anas pabudimas buvo tiktai sapnas sapne.

Prie veidrodžio viena žvakė jau buvo užgesusi, o kitos tebesmilko tik mažas galelis. Ant stalelio stovėjo apytuštis raudonojo vyno butelis, dvi taurės ir voliojosi juodas raištis. Buvau užmigusi ne tik su suknele, bet ir paltu. O gal vis dar sapnuoju?

Vonioje tekėjo vanduo. Be jokios abejonės – ten buvo Hermis. Hermis, kurio iš tikrųjų nėra. Visi mes – tik idėjos...

Nusvirduliuavau koridoriun ir pabeldžiau į duris.

– Ką tu čia dabar šeiminkauji mano namuose! Įleisk tučtuojau!

– Prašom, – tarė Hermis atidarydamas. – Mūsų rajone jau dvi savaitės nėra šilto vandens, todėl nusprendžiau pasinaudoti proga, kol tu atsipeikėsi iš alpuliuko. Rodos, mažumėlę tave išgąsdinau, nors bijoti turėčiau aš.

Jis buvo įjungęs raudoną šviesą, kurią naudodavau savo fotografijos ritualams, ir atrodė kaip tikras vaiduoklis.

– Kodėl – tu?

– Na ir kodėlčius esi, Agnija. Ar žinai dzenbudistinių pasakojimą apie pernelyg smalsų mokytinį, kuriam kantrybės netekęs Mokytojas pagaliau atrėžė: „Tai ko klausinėji, jei nežinai?!“ Bet aš tau atsakysiu. Tos dvi trenktos bobelės, Vilija ir Anuška, vienoje MAGIJOS knygoje, kurią tu, beje, atboginai iš Amsterdamo, perskaitė, kaip mane sunaikinti. Būtina sąlyga: naikintojos turi būti trys. Moterys. Magės. Tam jos, kiškuti, tave ir pasirinko. Jūs sudarysit magišką trikampį, sušoksit magišką šokį, vienu balsu pakartosit maginius užkalbėjimus, formules, užkeikimus – ir viskas! Hermio nebėr. Tik neklausk, kodėl jos pasirinko tave. Pasirinko, tai pasirinko – ir baigtas kriukis. Bet jos pamiršo, kad Vilija, dosniausioji iš dosniausiųjų, man įkrėtė pakankamai proto. Todėl aš tave sunaikinsiu pirmas!

– Įdomu – kaip?! – Agnija Liūtaširdė dar tikėjosi, kad tai nuskambės bravūriškai.

– O, kiškuti, tau net nesisapnavo toks fantastiškas galas. Tu būsi nei gyva, nei mirusi. Nei čia, nei dabar. Nei laike, nei erdvėje. Aš įvarysiu tave į Laiko Skylę.

– Į Laiko Skylę... – it aidas pakartojau.

– Taip, į Laiko Skylę. Bėgs kiškutis, bėgs. Tu gi mėgsti visokias laikraštines keistenybes. Tikriausiai skaitei, kad Lietuvoje kasmet be žinios dingsta maždaug penki šimtai žmonių. Visai neblogas skaičius, ar ne? Keli vėliau atsiranda, bet didžioji dalis – ne. Ir kaip tu manai, kurgi jie dingsta? Ogi atvažiuoja į Vilnių ir sukrenta į Laiko Skylę. Netyčia, žinoma, ir tikėkimės, niekieno nevejami. Nes ma-

žai kas žino, kad Vilnius – tai Labirintas, o jo viduryje, vietoj Minotauro kambario, – didžiulė Laiko Skylė. Bet kadangi mūsų valdžiai ir visoms kitoms atsakingoms instancijoms rūpi tik savas lovys, šie faktai lieka neužfiksuoti. Rūpestingi vadovai bent jau aptvertų Laiko Skylę spygliuota viela ir prikabinėtų lentelių su užrašu „Atsargiai, pavojinga gyvybei!“ Bet kur tau! Niekas net nenutuokia, kur ta pragaištinga vieta yra. O aš žinau!

– Tu klieidi, Hermi! Visą mielą vakarą klieidi.

– Jau naktis, kiškuti. Aš žinau, tu mėgsti faktus. Gali išsitraukt užrašų knygutę. Civilizuotų kraštų piliečiai tokius prasmegimus į Laiko Skylę yra pedantiškai užfiksavę. Pavyzdžiui – anglai. Štai šešiolikmetis Čarlzas Ašmoras žiemos popietę susiruošė į šulinį vandens. Bet vargšelis taip ir negrįžo. Pražuvėlio ieškoti puolė tėvai, broliai ir seserys, bet rado tik sniege išpaustas jo pėdas, taip ir nepasiekusias šulinio, sakytum Čarlzas staiga būtų pakilęs į orą arba tirtpe ištirpęs. Bėdžius taip ir neatsirado, nors ilgiau nei metus buvo girdėti nežinia iš kur sklindantis maldaujantis jo šauksmas. Kitame jaukiame miestelyje, Šep-ton Maletė, žmogelis, vardu Ovenas Parfitas, dingo iš savo invalidų vežimėlio, būrio liudininkų akivaizdoje. Ar bereikia pridurti, kad jis taip ir neatsirado? Džeimsas Bernas Vorsonas dalyvavo Koventrio maratone. Jam iš paskos važiavo mašina su trimis vyrukais. Visas trejetas matė, kaip bėgikas staiga suriko ir dingo be pėdsako. Amžiams. Amerikoje nė kiek ne geriau. Štai kažkoks teisėjas Augustas Pekas susiruošė į Galatiną aplankyti savo seno bičiulio Dovydo Lango ir... dingo pastarojo akyse, eidamas per lauką. Žmonės pamanė, kad šis įkrito į kokią nors

staiga prasivėrusį ir užsivėrusį žemės plyšį. Pėdą po pėdos išrausė šešiolikos arų laukymę. Veltui. Na ir kas, kad Augustas Pekas irgi šaukėsi pagalbos. Kasdien vis tyliau ir tyliau, kol visai liovėsi. Kartais pražūva net ištisos armijos. Taip 1915 m. rugpjūčio 28-ąją nutiko keturių tūkstančių žmonių būriui Galipolyje, o 1937-aisiais netoli Nankino tirpte ištirpo trijų tūkstančių karių armija. Įdomu, ar ne? Man taip pat. O ypač mane domina Vilniaus miestelis. Aš žinau tą ypatingą vietą ir kartais nueinu pažiūrėti, kaip ima ir dingsta Vilniaus gyventojai, miesto svečiai, vyrai, moterys, vaikai, seneliai, šunys, katės, paukščiai... Prisiekiu, tai – kvapą gniaužianti atrakcija! Ar tau nebaisu, kiškuti?

– Aš žinau, Vilija tave čia atsiuntė vien tik tam, kad mane pagąsdintum!

– Cha, mes jau kokią dešimtį metų nesikalbam. Man tik kartais patinka įsiterpti į jos planus su šiočia tokia okultine labdara.

– Okultine labdara... Na ir pižonas gi tu!

– O tu, kiškuti?! Gal atidžiau pasižiūrėkime į tave? Maštai videoklipais. Vilija tau kabina ant ausų trečiarūšius makaronus – tik pagalvok, alchemija, džinas iš butelio, komos būseną, absoliuti vienatvė, nuplikytas veidas ir gera, religinga širdis! Vos ne atvirkštinis „Gražuolės ir pabaisos“ variantas!

– Tai, vadinasi, viso šito nebuvo?

– Buvo – nebuvo! Tik tiek tu ir tegali sumąstyti! Gal ir buvo. Taip arba kitaip, arba – niekaip. Kas žino, koks iš tikrųjų yra šitas pasaulis. Mes kiekvienas susikuriame savo tikrovę. O ten, kur susikryžiuoja dvi...

– Hermi, ką tu čia dabar porini, irgi nėra taip jau labai originalu. Tik tie prasimanymai apie Laiko Skylę – šis tas naujesnio.

– Originalu – neoriginalu. Nauja – sena. Tik tiek tavo vargšė galvelė ir tegali.

– Išeik iš mano namų. Aš nenoriu, kad čia būtum.

– Ne. Neišeisiu.

– Nevesk manęs iš kantrybės!

– Cha! Tai ne tavo namai, o tik jų atspindys veidrodyje. Senas triukas, Alisa, bet dabar esi svetimoj karalystėj!

Čiupau jį už švarko atlapų ir ėmiau purtyti spiegdama:

– Dink iš čia tučtuojau, dink iš čia, tu šlykštyne!!!

Staiga aš suvokiau, kad tai visai ne Hermis. Jo veido bruožai ėmė mainytis, it dėlioiant fotorobotą, kol galiausiai liko tik kraupi plyna dėmė. Atšokau nuo jo klykdama, puoliau į kampą, išgirdusi, kaip virsta ir dūžta ten sukrauti buteliai.

– Agnija, dirstelk čia, – pašaipiai ištare tas, kuris vėl buvo atgavęs Hermio veidą. – Tik pažiūrėk, ką aš tau parodysiu.

Jis atsisėdo ant vonios krašto ir lėtai pasiraitojo kelnių klešnes ligi kelių. Visos blauzdos buvo nusėtos daugybe akių, kurios žvairavo, baltakiavo ir markstėsi. Aš atsiremiau nugara į sieną. Trauktis nebebuvo kur. Jaučiau tik, kaip butelių šukės trekši po mano basomis pėdomis, bet – ne skausmą. Tas plynas mėnuliškas veidas be jokių bruožų ir akimis mirksinčios blauzdos buvo iš baisiausios mano vaikystės pasakos. Ji vadinosi „Maperoponas“, o gal „Naperoponas“, žodžiu, japoniškai. Knyga buvo geltona, su keistomis drakonžuvėmis ant viršelio. Kąžkada ji turėjo

blizgantį aplanką, kuris suplyšo. Japonų pasakos. Tėvas mėgdavo ją skaityti ir mane gąsdino. Jam patiko mano vaikiška baimė. Kai buvau maža, naktimis šlapindavausi į lovą.

– Ei, kiškuti, tu gi iš baimės apsisiusiojai!

Jis buvo teisus. Jutau, kaip šiltos srovelės teka per mano šlaunis.

– Še, nusišluostyk, – jis sudrėkino rankšluostį ir sviedė man. – Būtum protinga, jei ir batelius apsiautum. Nėra čia ko trypti ant stiklo šukių, švelniašias pėdeles susipjaus-tysi. Tu viską supranti pernelyg pažodžiui. Vilija kalbėjo apie susinaikinimą ir baimės nugalejimą, bet tai nebūtinai turi būti citatų iš siaubo filmų rinkinys.

Hermis taip pat niekinamai šveitė man ir aulinukus. Jie buvo kiauri, amžinai permirkdavo ir todėl džiūvo ant radiatoriaus. Aš elgiausi paklusniai, kaip kiekviena siaubo užhipnotizuota auka kankintojo akivaizdoje. Mėginau įsi-teigti, kad viskas – tik sapnas, iš kurio niekaip negaliu pabusti, tačiau kažkas man negailestingai kartojo: ne, Ag-nija, ne, tai yra realybė, nežinau kuri, bet – realybė. O gal tai sakė Hermis?

– Na, dirstelėk į mane dar sykį, kiškuti! Aš jau žinau, kaip tu žiūri siaubo filmus – baisesnėse vietose užsidengi drebančiom letenėlėm akeles, ir tiek. O ką tau įsakė te-ta Vilija: baimei reikia žiūrėti į akis. – Hermio akių rai-nelės staiga pasidarė ryškiai geltonos ir švytinčios: – Štai tau „Angelo širdis“, na kodėl gi aš negalėčiau būti Ro-bertas de Niras Liuciferio pavidalu? O štai – „Tvinpyk-sas“. Pameni, kaip atrodė malonūs ateiviai iš mirusiųjų karalystės?!

Man net vidurius susuko. Hermio akys buvo visiškai tuščios, be rainelės ir vyzdžio, bet jaučiau, kad jis kuo puikiausiai mato mano išgaštį. Gal tai pasirodys be galo vaikiška, bet kaip tik tokie epizodai man, jau suaugusiai, kėlė neapsakomą siaubą.

– Baisu?! – sužvingo Hermis. – Baisu, kiškuti?! Gal pagaliau susimąstysi, ko vertas tavo videoklipinis gyvenimas, meilužių sąrašai knygelėje su gėlytėmis ir tai, ką tu vadini „kūryba“, „bohema“, „laisvė“. Gal pagalvosi prieš amžiams pražūdama Laiko Skylėj?

Aš norėjau išsprukti pro duris, tačiau palto rankove užsikabinau už rankenos ir kniūbsčia parvirtau ant grindų. It sučiupta nusikaltėlė sunėriau rankas ant sprando.

– Dabar jau turbūt tikiesi, kad spirsiu tau į galvą, ir virtuosiškai pakartosi stivenokingišką Vilijos istoriją: užpuolimas, komos būseną, pabudimas, na ir, žinoma, aiškiaregystė. Postmoderniste tu nelaiminga, gyvenk pati, štai kur yra MAGIJOS raktas, o ne...

Aš nykščiais užsikimšau ausis, kad jo nebegirdėčiau. Tada Hermis mane stvėrė už kojų ir pakėlė. Mokykloje per fizinio pamokas būdavo kažkokios panašios stūmtraukiškos estafetės. Įsirėmiau delnais į grindis ir išgirdau, kaip jis sako:

– Oi, kiškuti, pasirodo, tu – be kelnų! – jis kilstelėjo mano kojas aukštyne ir blauzdas susikrovė sau ant klubų. – Videoklipinis scenarijus turbūt reikalauja, kad tave išduktinčiau?!

Buvau it skudurinė lėlė. Hermis paleido mano kojas. Girdejau, kaip jos bejėgiškai bilstelėjo ant žemės. Pakėliau galvą. Kažkur gelmėje it ašmenys švytėjo veidrodis. Aš prisi-

verčiau atsistoti. Puoliau į tą blausų, balzganą švytėjimą. „Ištrūkti, žūt būt ištrūkti“, – kartočiau, o kažkas, negi ir vėl – aš, tyliai atliepė: „Argi tau toks brangus, toks neįkainojamai brangus šis kūnas ir šis gyvenimas?!“

– Bėk, kiškuti, bėk! – riaumojo Hermis.

Tvočiau kumščiais į vėsų stiklą. Bet durys nepajudėjo. Jau nebe aš, o instinktas, Laukinė Moteris, Šamanė žingtelėjo atgalios, įsitempė ir šoko į priekį. Girdėjau, kaip stiklas duždamas prasiskiria.

– Bėk, kiškuti, bėk!

Aš keliais šuoliais įveikiau dar vieną kambarį, kurio blausius kontūrus pilkoje prieblandoje jau galėjau įžiūrėti, ir vėl atsitrenkiau į duris. „Raktai tavo palto kišenėje“, – dusdama sušnibždėjo Šamanė. Ir tikrai jie ne tik buvo ten, bet ir tiko durims, prie kurių aš atsidūriau.

– Bėk, kiškuti, bėk!

Kone kūlvirsčia nusiritau laiptais ir pagaliau ištrūkau į lauką. Naktis buvo nebe juoda, o melsvai žalsva. Greit auš. Leidausi bėgti klimpdama sniege, nes gatvių valytojai dar nebuvo pakirdę. Miestas miegojo.

– Bėk, kiškuti, bėk! Bėk! – rėkė Hermis.

Ir aš bėgau. Gatvės buvo išmirusios. Miestas plėtėsi ir augo lyg didžiausias pasaulyje Labirintas. O jo viduryje...

– Bėk, kiškuti, bėk!

Ir aš bėgau. Žemyn, Pilies gatve. Tikėdamasi, kad mėtau pėdas – siaurais skersgatviais. Hermis kažkur atsilioko. Apgaubta švarių, pirmapradžių kvapų, įlėkiau į Sereiškių parką. Skriejau alėjos viduriu. Visi medžiai tekančios saulės šviesoje buvo balti balti, apšerkšniję. Staiga priešais mane iškilo kažkas siaubingo: su arklio kojomis, bet

žmogaus liemeniu ir galva. Su dviejų arklių kojomis, dviejų žmonių liemenimis ir galvomis, iš kurių rūko garas. Minotauras? Minotaurai... Šastelėjau į apsnigtą krūmą. Raitoji policija.

– Bėk, kiškuti, bėk! – Hermis vėl buvo čia ir smailiu batu man spyрэ į nugarą: – Bėk! Jau visai nedaug liko...

Aš kėliausi ir vėl bėgau. Skambino varpai. Lojo šuo. Sugurgėjo Vilnelės vandenys.

Ir staiga aš kritau. Žemyn. O gal – aukštyn. Į niekur. Kūnas neteko svorio. Laikas sustojo. Nusileido begalinė tyła. Viskas aplinkui prarado kontūrus. Spalvas. Formas. Vienas pasaulis užsivėrė viršum manęs nelyginant tvano vandenys. Bet apačioje jau žiojėjo kitas. Laiko Skylė. Baigta. Manęs daugiau nebebuvo. Ir nebebus. Niekad.

Tačiau netgi čia nebuvo ramybės. Pirmiausia pasigirdo balsai – labai tolimi, trūkčiojantys, tarsi kažkokie žmonės, o gal ir ne žmonės, bėgiotų po Labirintą, niekaip manęs nesusardami. Galop jie priartėjo. Mačiau jų pavidalus, tai apgaubiančius mane, tai pasklindančius erdvėje, tai uždaru ratu palinkstančius prie manęs, tai ir vėl išsisklaidančius. Žmonės? Dvasios? Vaiduokliai? Šmėklos? Mačiau jų veidus, netgi ne veidus, o blyškias, plokščias, miglos apgaubtas dėmes. Mane lietė rankos, net ne rankos, o besvoriai plasnojantys paukščiai, skleidžiantys švelnumą ir rūpestį. Staiga įsijungė pratisas į sireną panašus garsas. Tamsa virto šviesa, o paskui ir vėl sutemo.

Mano kūnas tuo pat metu buvo ir besvoris, ir sunkus lyg akmenų prikrautas maišas. Jis degė karščiu. Jis buvo tarsi apimtas ugnies. Vaikystėje labiausiai už viską aš mė-

gau žiūrėti į liepsną. Išdykauti su degtukais. Deginti visokių popierėlius. „Turim dukrą, kuri visą laiką žaidžia su ugnimi“, – sakydavo tėvas ir davė man pravardę – Agnija. Vaikystėje aš mėgau sirgti. Mėgau naktimis jaukiai kiūtoti lovoje, kai už lango pliaupdavo vasaros liūtis, žaibudavo ir griausdavo visai čia pat, tiesiog viršum galvos.

Dar man patikdavo pabudus žiemos rytais klausytis, kaip tamsoje kiemsargis valo pernakt iškritusį sniegą, gremžia dideliu mediniu kastuvu – gremžt gremžt gremžt – ir tą garsą atkartoja keistas minkštutėlis aidas. Aš saldžiai užsnūsdavau... Dabar tą rūpestingąjį savo vaikystės gremžt gremžt gremžt girdėjau ir vėl. Jį atkartojų keistas minkštutėlis aidas. Ir aš užsnūdau.

O saulėtais rytais aš žiūrėdavau, kaip pro lengvutę gėlėtą užuolaidą įslinkusiame spindulyje sūkuriuoja dulkės. Miliardai dulkių. Būdama maža, aš tikėjau, kad iš jų sukurtas pasaulis. Aš kupina nuostabos stebėdavau tas be paliovos judančias dalelytes, vis pasakodama sau istoriją, kurią sykį buvo paporinė tėvas. Dabar aš ir vėl žvelgiau į saulės spinduliuose sklendžiančias švytinčias dulkeles, kurios, jei tik prisimerkdavau, atrodė lyg žvaigždės galaktikoje. Dulkės...

Dulkės... „Be jų pasaulis netektų pusės savo grožio...“ – anuomet man sakė tėvas ir šypsojosi kaip koks burtininkas. Dulkės darė viską. Jos dažė dangų žydrai giedrą dieną, o saulei tekant ar leidžiantis visą skliautą užliedavo geltonais, auksiniais, oranžiniais, rausvais, vyšniniais ir violetiniais atspalviais. Tai todėl, sakydavo tėvas, gudriai mirktelėjęs visažine akimi, kad dulkės, kurių pilna visur, net danguje, atspindi trumpąsias, žydras saulės šviesos ban-

gas dieną, o auštant ar vakarėjant praleidžia tik ilguosius, oranžinius ir raudonus, nuspalvinančius horizontą spindulius. Dulkės kuria debesis ir iškviečia lietu, nes, kaip aiškino tėvas iškėlęs visažinį smilių, vandens garai susitelkia aplink jų branduolėlius kaip perlas apie kriauklėn įkritusią smiltelę. Dulkės nutapo visus nesuskaičiuojamus žalumos pustonius ir rytmetinius rūkus virš garuojančių pievų.

Bet ne tai mane labiausiai apstulbindavo. Tėvas darydavo gudrią pauzę pagal Stanislavskį (kurio aš tuomet dar nežinojau) ir pareiškėdavo, kad kasmet mūsų planetą nugula milijonai tonų dulkių! Milijonai! Dulka žemė. Vandenynai dulka druskos kristalais, kuriuos, bangai užlūžus, pačiumpa vėjas ir neša tūkstančių tūkstančius kilometrų į tolimiausius žemynus. Dulka žvaigždės, ir kosminių dulkių esti visur. Kiekvienas žmogaus judesys sukelia naujus dulkių spiečius, nes jos atskyla nuo visko – odos, plaukų, nagų, drabužių, maisto, knygų, pinigų, balsų, šaligatvių, net – paprasčiausio degtukų. Dulkės įveikia erdvę ir laiką. Todėl, šnibždėdavo tėvas, pasilenkęs prie mano ausies, kai žiūri, kaip dulkės sau nerūpestingai sklendo saulės nutviekstos, pagalvok, kad tarp jų yra ateivių iš Mėnulio ar Marso, atklydėlių iš dinozaurų, pirmykščių medžiotojų ar faraonų laikų, žvynelių nuo Budos ar Kristaus pirštų, kadais išsiveržusių ugnikalnių pelenų ar pralėkusių kometų žiežirbų, metalo dulkyčių nuo riterių šarvų iš viduramžių turnyrų ar plėnių iš raganų laužų, jose yra visų žmonijos kartų prakaito druskos, ašarų sūrumo ir džiaugsmo saldybės... O dabar dar pamiegok, Agnija. Ir aš užmigdavau. Aš užmigau.

Jau sakiau – man patikdavo sirgti. Tuomet aš lyg princesė ant žirnio sulaukdavau ypatingo dėmesio, nors jo man

ir taip vaikystėje niekad netrūko. Aš troškau, kad visada, kai tik pramerksiu nuo karščio ir negalios sulipusius vokus, virš manęs šviestų rūpesčio sklidinąs motinos veidas. Taip ir būdavo. Taip ir buvo.

– Ma-ma... – suvapėjau sunkiai, tarytumei iš naujo mokydama kalbėti.

– Oi, vaikel, – suaimanavo mama, – tu mus šitiek prižadina.

– Aš irgi bijojau. Kur aš?

– Namuose. Savo kambaryje.

Tai iš tiesų buvo mano kambarys: apmušalai su rožytėmis, kiniškas oranžinis lempas gaubtas, lengvutės gelsvos užuolaidos... Čia prabėgo mano vaikystė, paauglystė ir keleri jaunystės metai, kol aš, nepriklausoma, savarankiška ir vieniša it katė, išėjau iš tėvų namų.

– Kas man nutiko?

– Tu susirgai. Plaučių uždegimu. Ir labai karščiuoji. Net sąmonę buvai praradusi. Man tavo balsas nepatiko jau tada, kai paskambinai ir pasakei, kad nebeateisi vakarienės... Viena laimė, kad kitą rytą toji tavo draugė Vilija nusprendė užsukti. Ji tik norėjo gražinti raktus, bet, kai durų niekas neatidarė, įėjo vidun ir rado tave visiškai leigyvę. Tu gulėjai lovoje, apsivilkusi suknelę, paltą ir netgi – su batais, tikriausiai buvai krečiama baisaus šalčio, kol kilo temperatūra. Ji nuavė batus, o jie buvo pilni kraujo... – mama sukūkčiojo. – Tu turbūt jau silpnėjai, nuėjai į vonios kambarį, netekai pusiausvyros ir kažkaip parpuolei ant kampe sustatytų butelių. Tavo pėdos buvo prismaigstytos šukių, – mama vėl sukūkčiojo. – Viena laimė, kad Vilija... Jei ne ji, tai galėjai ir numirti. O dar tas tavo įpro-

tis išjunginėti telefoną. Vos įjungus – prapliupo skambučiai. Skambino iš Amsterdamo. Kažkoks vyras. Neprisimeniu vardo – panašus į kedrą. Jis skundėsi, kad tau neįmanoma prisiskambinti. Ir dar prašė perduoti, kad myli, labai myli tave. Aš nežinau, kas būtų buvę, jei ne ta Vilija. Ji iškviėtė greitąją. Paskambino mums. O vėliau, kai tu jau gulėjai čia, atėjo tokia Anuška, turbūt ekstrasenės, ji glostė tavo supjaustytas pėdas, glostė prie jų net neprisiliesdama, ir po geros valandos tiesiog stulbinamai užgydė. Ak, vaikeliai, jeigu ne tos dvi moterys, aš tiesiog nežinau, kas būtų buvę, – ji trečią kartą sukūkčiojo. – Tiesa, ant stalelio prie veidrodžio Vilija rado tuščią vyno butelį ir dvi taures. Dvi. Tu neprisimeni, kas pas tave tą vakarą buvo užėjęs?

– Ne, neprisimeniu... – sušnibždėjau, nors prisiminiau.

– Tu tikriausiai neprisimeni nieko, kas tą naktį nutiko? Vargšas vaikas...

– Nieko, – dar kartą sumelavau, nes prisiminiau beveik viską.

Beveik... Bėk, kiškuti, bėk! Į Laiko Skylę...

Aš žvelgiau į savo pavargusią motiną. Ji jautėsi mane susigrąžinusi. Jau kuris laikas ji troško, kad liūdnamis rytais, pramerkusi sielvartingas akis, regėtų šviesaus rūpesčio sklidiną mano veidą.

Vargšė mano motina, ji vis dar galvojo, kad esu tyras kūdikis, ji neatpažindavo mano nuogo kūno fotografijose ir klausdavo: „Kokia moteris čia tau, vaikeliai, pozuoja?“ – ko gero, ji manė, kad taip ir gyvenu jokio vyro iki šiol nepaliesta, nepraradusi nekaltybės, tepatyrusi tik drovius, sausus bučinius kokiose nors romantiškose laiptinėse.

Vargšė mano mama. Aš regėjau jos neviltį. Regėjau net tada, kai motinos pačios nematydavau. Ji neturėjo draugų. Ji neturėjo draugų, juo labiau – meilužių. Aš apimta vienatvės kaukdavau, o ji tylėdavo. Skęsdavo toj tyloj. Tyloj beprotybėj.

Aš buvau bejėgė. Aš nebegalėjau jai padėti. Mes jau seniai neberodėm viena kitai tikrojo švelnumo. Kiekvieną kartą, kai po kokių šventinių pietų ar vakarienės išeidavau iš šitų namų, lengviau atsidusdavau, it atlikusi neišvengiamą pareigą labai ilgai, bet mirtinai sergančiam ligoniui. Mano mama dar buvo gana jauna. Mano mama dar buvo pakankamai graži. Tebeskleidžianti neįkylų, grau-doką buvusios aktorės žavesį. Visa savo esybe ji tarsi atsi-prašinėte atsiprašinėjo, kad vis dar tempia šitą neįmano-mai sunkų vežimą: sūnaus ligą, vyro girtuoklystę ir kaza-noviškus nuotykius, mane – atžarią, nepritampančią prie to pasaulio, kuriame tikriausiai svajojo mane matyti, lau-kinę, kas, kad pagardintą tarptautinių fotografijos paro-dų premijomis... Kai apie tai galvodavau, mane sprogdin-te sprogdindavo užuojauta, turbūt stipriausias ir... bejė-giškiausias iš visų jausmų. Ir aš, žinoma, verkdavau. Ir aš, žinoma, verkiau.

– Agnija, vaikeli, na, ko gi tu dabar raudi?

Tai buvo tėvas. Jis sėdėjo ant mano lovos krašto. Visada geidžiau, kad taip būtų. Kad aš sirgčiau, gulėdama, nors ir iškankinta, bet žavi ir viliojanti, o ant mano lovos krašto sėdėtų tėvas, ką tik nuo balto žirgo nulipęs princas, trans-cendentinės išminties Mokytojas, intelektualaus kino žvaigždė, šamanas, burtininkas, Tibeto vienuolis. Kuris nors vienas iš jų, kupinas atidos, jėgų ir švelnumo. O aš būčiau

švari ir tyra, lyg ką tik gimusi. Aš buvau švari ir tyra, lyg ką tik gimusi. Aš daugiau nebejaučiau tos nuodėmės, kuri kaustė menkiausius mano kūno ir sielos judesius it plieninis drabužis. Tėvas...

Tėvas... Tai buvo Paryžiuje. Prieš septynerius metus. Man – aštuoniolika. Per kažkokį stebuklą surinkti pinigai. Iškvietimai, leidimai ir vizos. Pirmasis ištrūkimas anapus Kordono, Geležinės Uždangos, Sienos. Mes – aš ir tėvas – riedėjome jo raudonu „Žiguliuku“ per laisvą Europą. Buvo pavasaris. Viskas žydėjo, ir ta staiga pratrūkusi gairvalinga gyvybė, gausa, neapsakomas vešlumas man atrodė bauginantys. Gundantys. Pavojingi. Neįspėjami, neišskverbiami, neižvelgiami.

Tėvas džiūgavo, kad kaip XIX a. rusų romanuose parodys aštuoniolikmetei dukrai Paryžių. Pirmasis vakaras, sklidinas alsumo, apžavų, apgirtimo, apsvaigimo, alpulingo žavėjimosi, ženklų ir apreiškimų. Pigus maistas. Pigios cigaretės. Pigus vynas, bet jo daug. Labai daug. Pigus viešbutis. Hotel Mirific. Vystančių rožių spalvos kambarys ir viintelė dvigulė lova. Apačioje vyno krautuvėlė, kuri dirba pernakt.

Labai labai daug raudonojo vyno. Per kabelinę TV – pirmasis mano gyvenime pornofilmas, tik jo draiskanos, nes iš drovumo vis suku galvą į šoną, vis užsidengiu veidą ranka, vis užsimerkiu. Tėvas juokiasi. Aš – girtutėlė, o gal – tik apsimetu, bet tikriausiai man gėda žiūrėti į tuos visus mėsingus stūmoklius, mechaniškai besidarbuojančius sklindant atodūsiams, aimanoms ir riksmams. Todėl prašau tėvą nusiukti, išsirengiu, nebeturiu jėgų susirasti naktninių marškinių, todėl nerieju po antklode nuoga. Juk jis –

mano tėvas. Ir aš esu jo dalis. Jo kūnas ir kraujas. Nejaugi mes turime ką vienas nuo kito slėpti?

Tėvas irgi atrodo girtas. Visiškai. O gal – tik apsimeta. Jis perjungia kanalą ir dabar groja švelni muzikėlė. Nostalgiška šansona. Tėvas šlumsis aplinkui lovą lyg didžiulis lokys, nusirenginėja, šmurkšteli į vonią, ten urzgia, mauroja, taškosi. Grįžta kvepėdamas prancūzišku muilu ir minkštu vandeniu. Gulasi. Toli nuo manęs – lyg kitame kambaryje. Kitame pasaulyje. Mes dar turime raudonojo vyno ir cigarečių, ir nostalgiką šansona, nors Paryžiuje jau švinta. Mus nugali nuovargis. O nuovargį įveikia tai, kuo mane baugino ir gąsdino geidulingas pavasaris.

Na ir kas... Mes juk kažkada buvome vienas kūnas ir juo tapome vėl... Mūsų gyslomis tekėjo tas pats kraujas ir štai jis ėmė suktis vienu ratu, pašėlusiai pulsuodamas, sprogdint sprogindamas dvi viena tapusias širdis... Na ir kas...

Apie tai mes nesikalbėjome nei kitą rytą, nei daugiau niekada. O argi kas nors atsitiko? Argi kas nors atsitiko, tėti? Argi kas nors atsitiko, Agnija? Gal mums tai tik prisapnavo. Juk būna, kad miegantys vienoje lovoje regi tuos pačius sapnus. Gal mes apie tai, nė nedrįsdami įvardinti, tik pagalvodavome, kai jis skverbėdavosi į savo eilinę lilitą, o aš patikliai priglusdavau prie vyro, neišvengiamai man primenančio jį. Tėvą. Nes tik tie, kurie priminė jį, man buvo įdomūs iki nutikimo Paryžiuje. Bet kas gi nutiko Paryžiuje, Agnija? Nieko nenutiko Paryžiuje, tėti. Gal tai, kas nenutiko arba nutiko Paryžiuje, tik glūdėjo nežengiamose mūsų sąmonės gelmėse, glūdi dabar ir glūdės visados. Tai, kas mums atidarys pragaro vartus. Tai, kas man atidarys pragaro vartus, Vilija.

Vilija klausėsi manęs nosisukus į langą. Jai besėdint prie mano lovos sutemo.

– Aš turėjau tau viską papasakot. Nors tu ir taip matei... – man norėjosi verkti, verkti ir verkti.

– Atidarys pragaro vartus! – purkštelėjo Vilija. – Jei nežinočiau, kad karščiuoji, ausį nusukčiau už tokias mintis. Kas buvo, tas buvo...

– Ir liko, Vilija, liko...

– Na ir užsispyrėlė! Jei taip labai nori, aš pasakysiu, kas tau atvers pragaro vartus. Jei tik taip labai nori!

Vilija sujudo sukruto, išsitraukė iš milžiniškos rankinės kažkokius popierius, išlankstė, kiek aš supratau – dangaus kūnų žemėlapi, ir užklojo mane visą tuo žvaigždėtu skliautu. Paskui įsikandusi į dantis pieštuką, linguodama galvą, niūniuodama ar murmedama – hm, hm, hm – ilgai tame danglapyje kažką tyrinėjo. Galiausiai iš rankinės išsitraukė dar ir storą nelyginant Biblija knygą, seilindama pirštus vertė lapus, skaitinėjo, keistai nusijuokė ir tada tarė:

– Aš tik pasižiūrėjau, ką kalba tavo žvaigždės. O jos, niekada neklystančios, sako, kad, jei kas ir atvers tau pragaro vartus, tai – kaltės jausmas! – ji džiaugsmingai sužvingo, it būtų perskaičiusi kažką nepaprastai linksmo. – Aš taip ir maniau: tu visą laiką pati save ėdi ir nemoki atleidimo priimti. Štai kas yra tavo didžiausioji nuodėmė!

– Vilija, betgi tada susidaro uždaras ratas: kalta dėl to, kad jaučiuosi kalta...

– Tai atidaryk, perkirsk jį! Dabar tu esi tyra it kūdikis.

Dabar tu esi tyra it kūdikis... Taip kartą man jau buvo pasakyta. Prieš kelerius metus. Toli nuo čia, Šiaurėje. Matanti kiaurai Šamanė, atėjusi iš miškų...

Jau sakiau Kedarui, nors jis nenorėjo suprasti: „Trečia-
me kurse buvau budistė“. Iš tikrųjų buvau ir vieną anks-
tyvą rudenį netgi nusibeldžiau į Buriatiją pasižiūrėti Ivol-
gos vienuolyno. Jūra man visada buvo iki kelių, todėl ke-
liauti vienai per karų ir suirutės apimtą šalį man anaiptol
neatrodė pavojinga. Turėjau pilną užrašų knygutę visai ne-
pažįstamų žmonių adresų, o išskridau tiesiai iš kažin ko-
kio pobūvio – girta girtutėlė. Gal aš buvau dzenbudistė
arba – čanbudistė, sekėja tų nušvitusiųjų vienuolių, ku-
rie, besigėrėdami mėnesiena, girti iškrenta iš valtelių ir nu-
skęsta. Jų eiles taip mėgo cituoti mano tėvas.

Iš oro uosto į vienuolyną dardėjau sausakimšu autobu-
siūkščiu. Mane spaudė, grumdė, badė alkūnėmis, kumš-
čiavo ir mindė kojas senučiukai su senučiukėmis, kurių
veidai buvo verti „National Geographic“ viršelio. Aš gir-
dėjau, kaip jie, be paliovos varinėdami tarp sugrubusių pirš-
tų sukrešėjusio kraujo raudonumo rožinius, kartojo – OM
MANI PADME HUM – ir man per nugarą vis perbėgdavo
susijaudinimo šiurpuliukas. Žmonės markstėsi nuo ryškios
saulės ir šypsojosi bedantėmis burnomis, it jau pasiekę Nir-
vaną. Visi vieningai aiktelėjo, kai už vieno posūkio pilkame
peizaže staiga atsivėrė geltonai žydintis laukas, ir jau visai
budistinis HUUUUUM nuaidėjo, kai dar kiek pavažiavus
horizonte akinamai sušvito dacano stogas.

Ivolgos dacanas stovėjo kalnų grandinės apsuptoje ly-
gumoje. Kartu su kitais pilgrimais įėjusi pro sunkius var-
tus, lydimą milžiniškų šunų, kurių buvo visur pilna lyg dva-
sių, pirmiausia buvau pritrenkta neapsakomos spalvų gau-
sybės ir ryškumo. Padūmavusiame rudens ore žėrėjo lenk-
takraščiai šventyklų stogai, tilindžiavo auksiniai varpe-

liai, akinamai bolavo stupos, sukosi raudoni maldos malūnai, plaukstėsi geltoni, oranžiniai, vyšniniai ir rudi vienuolių drabužiai, mėlynavo jų namelių stogai ir langinės, o virš viso šio spalvų šėlsmo tvyrojo aukštas, šaltas, neapsakomai žydras Šiaurės dangus. Ir viskas, visut viskas buvo sklidina paslapties!

Už dacano tvoros plytėjo Šventoji giraitė, kur medžių ir krūmų šakos buvo apraišiotos baltomis vėliavėlėmis, medžiagos gabalais ir kaspinais, ant kurių surašytos maldos. Šitaip žmonės šaukėsi savo protėvių, žemės, kalnų, šaltinių, oro ir vėjo dvasių. Ateidavau čia pavakare, kai žalioje prieblandoje balti nuo maldavimų, šlamantys, šnarantys medžiai patys atrodydavo nelyginant dvasios. O paryčiais, kai virš pelkių pakildavo tekančios saulės nurausvintas rūkas, negalėdavau atsikratyti jausmo, kad jos bendrauja su manimi – nesuskaičiuojamos, neregimos, nuspėjamos būtybės. Joms – kiekvienas pirmas gurkšnis ir valgio trupinėlis. Joms – kupina aukų lėkštė per pokylį. Joms – saujomis žarstomi grūdai ir ryžiai per apeigas ir ritualus šventykloje...

Tačiau kai mano beribis smalsumas ir troškimas fotografuoti, fotografuoti, fotografuoti pagaliau buvo patenkintas, aš pasijutau, kad esu čia niekam nereikalinga. Beje, pati savęs pasityčiodama klausdavau, o kodėl gi turėčiau būti čia kam nors reikalinga?! Ir ne tik čia... O aš anaip tol nebuvau vienintelė prašalaitė dacane. Čia šlaistėsi būriai menininkais ar budizmo filosofais save vadinančių būtybių. Jie visam pasauliui demonstravo absoliučią nepriklausomybę. Naktį dacanas aidėdavo nuo jų girtų riksmų, o dieną – nuo pagiringų debatų pievelėje priešais Di-

džiąją šventyklą. Jų manieringos merginos ištisomis savaitėmis tarsi įkastos stypsodavo su molbertais priešais kokią cementinį, bet Šventąjį Liūtą, zulindavo dvaselėmis šnarčius peizažus ir godžiai dėbčiodavo į pro šalį praplasnojančius raudonskvernius vienuolius.

Alkoholizmas čia buvo profesinė ne tik hipių, bet ir lamų liga. Aš, visada besielgianti priešingai nei Kiti, čia atsidėjau visiškai askezei. Jaunas lama, kurio namelyje gyvenau, vakarais būdavo jau visiškai girtas; o aš turėdavau išnešti tuščius degtinės ir spirito butelius, sukrautus prie mažo budistinio altorėlio. Gėrimai, žinoma, neatsirasdavo iš niekur. Visi lamos čia vertėsi magine praktika. Aiškia-regystė ir ekstrasensinės savybės jiems atrodė savaime suprantamas dalykas, net prie maniškio amžinai pagiringo, nuspuogusio, tragikomiškai atrodančio berniukėlio durų išsirikiuodavo ilgiausios nelaimėlių eilės: seniai, motinos su vaikais, atvykėliai iš tolimiausių pakraščių, ligoniai, nusidėjėliai, apsėstieji, užkerėtieji, blogos akies nužiūrėtieji, viltį praradusieji. Ir visi jie mokėjo ne tik pinigais, bet ir alkoholiu, kuris buvo nepamainoma kiekvieno maginio ritualo dalis. Kai aš, apimta misionieriško azarto, puldavau lamai Solbonui (toks buvo mano šeimininko vardas) dėstyti budistinių tiesų, jis, plačiai šypsodamas bedante burna, atšaudavo: „Buda mokė, kad šis pasaulis tėra iliuzija, kurią kiekvienas susikuria pagal savo sugedimo arba tobulumo laipsnį. Tau atrodo, kad aš – girtuoklis, bet, jeigu čia užeitų koks nors šventasis, jis viską regėtų tikrai kitaip. Mat kaip, Agnija!“

Tačiau, nepaisant to, kad lama Solbonas anaip tol neatitiko mano budistinių idealų, kad vakarais tekdavo ro-

poti prie lovos per ant grindų papiltas bulves, o paryčiais vanduo kibiruose apsitraukdavo ledo pluta, kad namelyje šeiminkaujanti žvairakė, Dakine save vadinanti gerokai kvaištelėjusi Roza pratrūkdavo ar pernelyg karštos meilės, ar išiučio priepuoliais – aš jaučiausi laiminga. Toji vieta turėjo įstabių galių. Aš palengva, labai palengva mokiausi, kad svarbiausia yra ne veikti, kurti, turėti, o tiesiog – būti.

Artėjo kažkokia budistinė šventė ir į dacaną ėmė rinktis piligrimai. Veidai, veidai, veidai... Raukšlių išvagoti, vėjų nugairinti, metų tiesiog džiovinti sudžiovinti senukai ir senutės su raudonais, nuo laiko išblukusiais ar pajuodusiais drabužiais. Skustagalviai, varvanosiai vaikai, smalsūs ir baugštūs, gal tik pirmą kartą susisupę į purpurinę vienuolio drabužį. Apskritaveidžiai lamos iš Mongolijos. Šimtų šimtai geltonos, oranžinės, rusvos, raudonos, purpurinės, vyninės, violetinės spalvos atspalvių.

Ir vieną rytą pasirodė ji. Šamanė, atėjusi iš miškų. Aš tada sėdėjau prie stalo ir vangiai žiaumoju kasdieninį maistą – virtas bulves su „mundurais“, arba, kitaip sakant, su lupenomis. Pro mūsų nutupėtą langelį mačiau, kaip pusamžė moteriškutė veržliai aplenkia Solbono stebuklą ištroškusią klipatų eilę. Ji garsiai trenkė durimis, priemenėje smarkiai trepsėdama valėsi kojas, o kai įpuolė į kambarėlį, man pasirodė, kad yra apsupta liepsnų vainiko kaip karingosios dievybės sakraliniuose paveiksluose. Iš kažkur padvelkė vėjas, kuris nunešė nuo stalo laikraščius ir sušiaušė mano plaukus. O ji jau skroste skrodė mane blizgančių ir tarsi karščiuojančių akių žvilgsniu. Ta moteris iš tiesų matė kiaurai. Kai dar visai nedidukę, užaugusią miš-

kuose, ją atvežė į rajoninę mokyklą, mergaitė negalėjo atsisėbėti, kad žmonės mato tik vienas kito paviršių, kalbasi balsiai, o ne mintimis, mąsto ne vaizdais, bet žodžiais. Jos vardas buvo Dugurma.

Dugurma, vis dar keldama vėją, priėjo prie išgąstingai besilankstančio Solbono ir, žiūrėdama į mane, kažką jam pašnibždėjo. Jie kuždėjosi kokį penketą minučių, labai įtariai į mane dirščiodami. Pagaliau lama, tarsi pabrukęs uodegą, pasišalino, o Šamanė be jokių užuolankų manęs paklausė:

– Ar vertiesi *MAGIJA*?

– Ne... – suvapėjau ir prapliupau apie viską, ką laikiau savo svarbiausiais užsiėmimais.

– Taigi, gražuole, tu užsiimi niekais. Ir veltui švaistai tai, kas tau iš tikrųjų duota. Jau atėjo laikas rimtiems darbams. Tik pirmiausia tau teks apsivalyti. Esi šio to nelabai švaraus prisidirbusi. Aš nesakysiu ko, tu pati žinai...

Man nudiegė širdį. Tėvas... Paryžius... Ir aš jau buvau visiškai atsidavusi kunkuliuojančiai Dugurmos valiai. Tai ji papasakojo apie baltą šventyklą su kolonomis, koplyčią po sidabriniu kupolu, klūpančią mane ir žydras kibirkštis. Bet pirmiausia ji čiupo mane už rankos, įsisodino į autobusą ir nusitempė pas kažkokį ypač galingą lamą, kuris gyveno Ulan Udeje. Jis turėjo man atlikti Didįjį Apvalymo Ritualą.

Galingasis lama gyveno naujame miesto rajone, standartiniame daugiaaukščiame name, buvo nedidukas, akinuotas, storas, net be jokių raudonų drabužių, ir visa tai mane, žinoma, nuvylė. Be to, ritualas buvo skirtas ne man vienai – aiškiaregės Išrinktajai. Čia pat droviai mindžika-

vo džinsuotas ir skustagalvis novicijus. Drovėtis buvo ko, nes labai griausmingai giedant ritualinius tekstus, skambinant varpeliu ir mušant būgnelį mes turėjome net tris kartus išsirengę iki pusės apsiprausti užkalbėtu vandeniui. Paskui – skubomis apsirengti ir su dubenimis rankose laiptais lėkti į lauką, kad išpiltume savo nuplautas nuodėmes tai į šiaurę, tai į pietus, tai į vakarus. „Tas tavo susiteršimas nuo vyro?“ – dusdamas paklausė manęs novicijus, kai trečią kartą paknopstomis bėgome laiptais į viršų. „Taip!“ – šūktelėjau. „O mano nuo moters!“ – suaimanavo jis. Lauke ant suoločio sėdėjusios, viską aplinkui stebinčios ir aptarinėjančios bobulytės į tokį mūsų lakstymą ir pilstymąsi žvelgė kaip į savaime suprantamą dalyką – sakytum su kibirais būtume skubėję prie trimituojančios šiukšliavežės.

Ritualas tęsėsi kokias tris valandas. Lama mus smilkė aitariai kvepiančiomis žolelėmis, rišo prie savęs juodais siūlais, kuriuos paskui nupjaustė apeiginiu kardu ir skubiai sudegino kartu su juodos medžiagos skiautėmis, kurios tam tikrais momentais buvo uždedamos ant mūsų galvų. Galų gale mes gavome po stiklą degtinės, kurioje plaukiojo geltoni magiški grūdėliai, ir, dosniai paaukoję dievams bei dvasioms, kas liko, ligi dugno išlenkėme.

– Na va, – pasakė Dugurma, apžiūrinėdama mane taip, tarsi būčiau jos ką tik sukurta, – dabar tu esi švari, tyra it kūdikis. Lama tau sukūrė stiprią apsaugą ir piktos jėgos dabar ilgai negalės prie tavęs prisiartinti.

Kai grįžau į Vilnių, prie manęs prisiartinti nebegalėjo ne tik piktos jėgos. Aš vaikščiojau kupina išpūdžių ir su niekuo negalėjau jais pasidalyti, nes žmonės manęs tiesiog ne-

pastebėdavo – nelyginant vaiduoklio. Telefonas išsijungė tuoj pat, kažkas atsitiko durų užraktui ir, kiekvieną kartą išeidama į miestą, turėdavau su juo kaip reikiant pakovoti. Kartą prisikviečiau Kraistą, laukiau, netekusi kantrybės išėjau į laiptinę ir pro langą pamačiau, kaip jis vaikštinėja apačioje, keistai dairydamasis ir gūžčiodamas pečiais. „Agnija, aš tiesiog nemačiau tavo namo! Jis buvo dingęs“, – kitą dieną dievagojosi mano bičiulis.

Ramybę ir švarą aš išsaugojau vos porą mėnesių. Pasakui pasaulis ėmė tarsi blukti, nebespindėjo džiaugsmu, nebeknibždėjo stebuklų, nebežadėjo nušvitimų, ir aš, apšukusi magišką ratą, sugrižau į tą patį vangios kasdienybės tašką.

Po plaučių uždegimo aš ilgai negalėjau atsistoti ant kojų ir, kai pagaliau atsigavau, vasaris jau baigėsi. Viskas buvo kaip buvę. Nors ne. Dingo Hermis. Vilija tikino, kad jis išvažiavo kažkur į Švediją ar Vokietiją užsidirbti pinigų, bet aš buvau įsitikinusi, kad tą baisiąją sausio naktį mes trys jį sunaikinome. Taip, mes trys – aš, Anuška, Vilija – jį sunaikinome! O gal ir ne... Tiesiog aš nebenorėjau daugiau apie visa tai galvoti.

Aš nieko nebenorėjau. Skendėjau visiškoje apatijoje, kartkartėm paskaitinėdama Anuškos su Vilija atneštas knygas. Buvau save įtikinusi, kad nemėgstu teosofijos, todėl tų mistinių, egzaltuotų moterų – Rerich, Blavatskajos, Bezant, Beili – veikalai man dažniausiai kėlė žiovilį ir tik kartais – pavydą: mat joms visoms apsireikšdavo koks nors (vis kitas) Tibetietis ir bylodavo neapsakomą išmintį.

Viskas lyg ir sugrižo į senas vėžes. Sekmadieniais man skambindavo Kedaras ir mes kalbėdavomės apie meilę, vien

apie meilę. O kovo viduryje aš gavau pranešimą, kad mano „Baltosios MAGIJOS“ ciklas Amsterdamo parodoje apdovanotas pirmąja premija. Buvau kviečiama jos atsiimti.

Dvi savaites lanksčiau ieškodama pinigų kelionei, bet, pakankamai negavusi, išprašiau į kažkokį Paryžių (ak, ir vėl...) važiuojantį autobusą. Jie išleis mane Amsterdame, ten turėsiu tris dienas, o grįždami pasiims. Už visai pakenčiamą kainą.

Per tuos rūpesčius beveik visai užmiršau Viliją ir Anušką. O kai bebuvo likusios vos kelios dienos, paskambino Vilija:

– Ar tau neatrodo, kad reikia atsisveikinti su savo draugėmis?

– Et, Vilija, aš juk grįšiu net savaitei nepraėjus.

– Nežinomi Viešpaties keliai, Agnija... – mišlingai nutęsė ji. – Man gali ir telefonu „ate“ pasakyti, bet pas Anušką tu būtinai turi užėiti.

– Kodėl? – aš jau tiesiog instinktyviai troškau su jomis nebeturėti jokių reikalų.

– O todėl, kad Anuška tau gali duoti gerų patarimų. Tu visą laiką buvai išsikibusi mano skverno, bet iš tikrųjų Anuška yra šitame mieste stipriausia.

– Anuška... – suabejojau prisiminusi jos kalbas apie frigidiškumą ir tuos tris virš lovos kabančius gražuolius.

– Aš jau tūkstantį kartų sakiau, kad tu žiūri ir matai tiktai išorę, kuri yra labai labai apgaulinga.

Aš pagalvojau apie savo stebuklingai sugydytas pėdas, o Vilija jau pasakojo apie mistinius Anuškos mokytojus, kurie kaip tik ir buvo pavaizduoti tuose trijuose man nuolat užkliūvančiuose portretuose.

Didžiausią išpūdį man padarė grafo Sen Žermenio istorija. Su juo bendravo ne tik Anuška, bet ir jos amžiną atilsį motina. Paslaptینگasis grafas joms net dovanodavęs žiedus su briliantais. Taip, nepaisant jos kuklumo, Anuška mėgo mūvėti įstabius ir labai brangius žiedus.

Taigi grafas Sen Žermenas gimė maždaug 1685 metais ir įvairiausiais pavidalais, tai dingdamas, tai vėl atsiradamas, tebegyvena iki mūsų dienų. Tas, kuris pavaizduotas portrete virš Anuškos lovos, tėra vienas iš daugelio jo veidų. XVIII a. grafas sukiojosi Paryžiaus grietinėlėje, sakėsi esąs 1000 metų amžiaus (tereikia pažvelgti kad ir į Frensiso Bekono portretą norint atpažinti tuos pačius bruožus!), nes jau kadais atradęs Gyvybės Eliksyra. Jis buvo nepaprastai turtingas, stovėjo ant aukščiausiųjų frankmasonų ložės laiptelių, kai kas jį klaidingai vadino Amžinuoju Žydu, o iš tikrųjų jis buvo ir yra nemirtingas Didžiosios Baltosios brolijos narys. Kartais šis grafas aplanko ir Anušką.

– Kodėl – būtent Anušką? – nors ir sužavėta pasakojimo apie amžinąjį grafą, aš vis dar nenorėjau pasiduoti.

– Todėl, kad Anuška yra Chronomagė. O Chronomagija yra aukščiausioji MAGIJOS pakopa. Tiems, kas nesugeba matyti, atrodo, kad Chronomagas neatlieka jokių magiškų veiksmų. Bet svarbiausia – jis sugeba gyventi pačioje laiko tėkmėje. Paprastus žmones valgo Laikas, o Chronomagas – valgo Laiką. Jis – visada dabartyje, todėl yra nepažeidžiamas ir nenugalimas.

– Bet, Vilija, Anuška juk sensta, ji jau pražilus...

– Jeigu tu tik tiek supratai, tai man nėra daugiau apie ką su tavimi kalbėti, – ir Vilija numetė ragelį.

Aha, jos ir vėl nori įvilioti mane į savo žabangas! Nors pasaulis buvo toks pilkas, toks paprastas, ir aš troškau tik vieno – ramybės.

Tačiau pas Anušką vis dėlto nuėjau. Chronomagė ir grafo Sen Žermeno draugė pasisriūbaudama verkė virtuvėje, mat buvo prakišusi kažkokio narkomano bylą ir tas bėdžius trejiems metams sėdo į kalėjimą.

– Ak, Agnija, man taip gaila, taip gaila tų visų nelaimingų žmonių, – aimanavo ji be paliovos šnirpšdamasi nosį. – Bet ką čia aš apie savo problemas... Juk tu išvažiuoji. Ir tau dabar teks susirasti Mokytoją.

– Aš grįšiu po penkių dienų.

– Na ir kas? Tau vis tiek teks susirasti Mokytoją. – Vilija išdygo tarsi iš po žemių ir atrodė tikrai pavasariškai: su kanarėlės geltonumo striuke, žaliu sijonu, salotine skrybelaite.

– Et, žinau aš tas visas istorijas su Mokytojais... – burbtelėjo Priešgyna manyje.

– O ką gi tu žinai? Tikriausiai tai, kad jie vis išdulkina kokią savo mokinę gašlūnę? – Vilija džiuogavo.

– Aha. Kaip tik apie tai man nemažai teko girdėti.

– Agnija, tu klysti, – kaip visada taikdariškai sušnibždėjo Anuška. – Mokytojas yra toks, kokio mokinys nusipelno. Visada randi tiktai tai, ko ieškai. Senosiose Išmin ties knygoose parašyta, kad kiekvienas mes esame tarsi šurmulinga minia turgaus aikštėje, kurioje apstu visko: prekijų, paleistuvių, vagių, žioplių ir išminčių. Tą patį galima pasakyti ir apie mokinį, ir apie Mokytoją. Minioje ir visur pasaulyje – toks tokį traukia. Taigi jei atrandi mokinį savyje ir sulauki, kol iš minios, esančios kitame, pas tave

ateis būtent Mokytojas, tik tuomet viskas pasibaigs laimingai. Tam reikia kantrybės ir išvalgumo, sakytum jo, Mokytojo, ieškotum užiančioje Rytų prekyvietėje... Jūs abu galite kas dieną sėdėti prie to paties stalo, viens kito neatpažindami...

– Bet prieš pradėdama, – (o varge, ir vėl – prieš pradėdama, prieš pradėdama ką, Vilija?!) – turėtum tapti nematoma. Visas šis makiažas, rėksmingi drabužiai, išskirtinė laikysena tau tik trukdo. Kuo mažiau krisi į akis, tuo daugiau vilties, kad tikrasis Mokytojas tave pastebės.

– Gal tu man padovanosi kepuraitę, su kuria tapsiu nematoma?

– Gal kada ir padovanosiu. Bet dabar – mėgink pati. Aš nesakau, kad tavo drabužiai turi būti pilki ir nudrįskę. Nesiūlau atrodyti banaliai kaip padavėjai ar pardavėjai. Tačiau visas tavo pavidalas tegul neberėkia: štai einu aš, Agnija! Jei išmoksi tapti nematoma, galėsi išeiti į gatvę kad ir princesės drabužiais arba nuoga. Bet žmonės į tave neatsisukinės. Net akies krašteliu nedirstelės!

– O tu – Vilija? – aš turėjau galvoje visus jos papūgos ryškumo drabužius.

– Tai – mano kamufliažas! Jeigu nori, galiu pereiti Pilies gatvę su Venecijos karnavalo kauke ir kostiumu, bet nieks manęs nepastebės. Lažinamės! Nors ir tučtuojau! Nori?

Ne, aš nenorėjau. Man jau pakako riksmo Lukiškių aikštėje. Ir apskritai buvau persisotinusi visa šita prieštaravimų draskoma (gal tai tik mano stereotipai?) Vilijos MAGIJA. Todėl tepasakiau:

– Dabar aš išvažiuoju.

Jos abi mane glėbesčiavo, bučiavo ir linkėjo laimingo kelio

taip, lyg ketinčiau niekada nebegrįžti. Anuška dar išpraudė į delną kažkokį lapelį, kurį perskaičiau tik išėjusi laukan: KAS MANĖS NEUŽMUŠA, TAS MANE SUSTIPRINA. Šią išmintį aš sulanksčiau į lėktuvėlį ir paleidau pavėjui. Stebėdama, kaip jis lekia ir įstringa medžio šakoje, jaučiausi, tarsi, apsukusi magišką ratą, būčiau vėl sugrįžusi į tą patį vangios kasdienybės tašką. Jau kvepėjo pavasariu*.

* Kai rengiau šią knygą, daug kartų ieškojau ir Anuškos, ir Vilijos. Deja, nesėkmingai. Net patys jų būstai, Agnijos taip kruopščiai aprašyti, buvo dingę (J. I.).

AGNIJOS MAGIJA

Aš tik apsukau magišką ratą ir vėl sugrižau į tą patį tašką. Amsterdamas. Tas pats ROODE LEEUW viešbutis. Tas pats 310 kambarys (gal ir ne visai sutapimas, nes aš paprašiau kaip tik šito numerio). Rodos, net musės tos pačios, pernykštės. Tas pats karštis – pavasaris čia sprogo staiga. Viskas tas pats. Visada ir viskas tas pats. Ir viskas praeina.

Anuškavilijos užkalbėjimai ūmai nebeteko galios. Prieš TAI žmonės buvo žmonėmis, medžiai – medžiais, o dangus – dangumi. Po TO ir vėl žmonės buvo tik žmonės, medžiai – tik medžiai, o dangus – tik dangus. Jokios mistikos. Jokios MAGIJOS. O kas buvo TAI? Aš nežinau. Nenoriu apie TAI galvoti. „Ak, kaip ji tikisi lengvai išsisukti, kaip viskas jai paprasta!!“ – šaukia Kiti ir k i t o k i e (tikriausiai jaučia manyje konkurentę), rodydami pirštais ir taisydamiesi įspirti. Taigi aš jau tokia. Lengvabūdė. Nuo mažes viskas – kaip nuo žąsies vanduo. Šit kaip!

Išėjau paslaminėti po miestą. Jis atrodė švarus, giedras, pastelinis, džiaugsmingas – nė ženklo to pragaro, ku-

riame beveik prieš metus aš taip troškau pražūti. Tuomet man atrodė, kad žlugimas, žlugimo palaima yra vienintelis būdas įminti savo ir šio pasaulio paslaptį.

Aš ir vėl sėdėjau lauko kavinukėje, gėriau raudonąjį vyną ir žiūrėjau į žmones. Man patikdavo kiekvienam praeiviui sukurti kokią nors istoriją – meilės arba nusikaltimo. Jie ėjo ir ėjo pro šalį, tokie nepakartojami, tokie skirtingi, tokie kupini vilčių, visi, visame pasaulyje, visais laikais sklidini vilčių, kurios tik dūžta, dūžta, dūžta...

„Na, na, – staiga mane nutraukė Agnija Froidistė. – Tu tik į save pasižiūrėk: godžiai čiulpi cigaretę, gašliai glostinėji aprasojusią taurę, kad net pro šalį kulniuojantis puertorikietis į tave atsisuko, ir batelio kulniuku muši lengvai iššifruojamą ritmą. Gal jau skambink Kedarui?!“ Negalėjau jam skambinti. Aš bijojau jo. Aš norėjau jo. Bet aš bijojau jo.

Grįžau į viešbutį, išsidrėbiau lovoje, užsirūkiau ir įsijungiau MTV. Ir prasidėjo. Madona, Princas, Džeksonas, Švarcnegeris, Wrigley's Spearmintai... Aš dažnai pagalvoju, kad visi jie, net – Pedegree Pall – yra Naujo Mito Ženklai. Kičas ir banalybė – tai tik Naujo Mito Figūros (Geriau tikrai nerasite!). Štai žiūriu į mirguliuojantį ekraną ir iki kaulų smegenų jaučiu, kad prieš mano akis – ne MTV, o Naujoji Mitologija (Take it now!)*. Teisuoliai, estetai, tradicijų puoselėtojai, jautruoliai ir tiesiog niurzgliai jau lupa iš visų pasaulio grindinių akmenis, idant į mane (ak, megalomanija!) sviestų šaukdami: „Ne! Ne! Ne!“ Bet argi jiems įmanoma pakeisti, sustabdyti, atšaukti

* Imkite tai dabar! (angl.).

DIDIJĄ VYKSMAĄ (visos raidės – rožiniu neonu žydrame danguje išrašytos). Nice Price!* Best Price!**

O aš laikiausi tradicijų. Atsiėmiau savo premiją. Pasi-tryniau tarp tokių kaip ir aš, pasiryžusių savo fotogeniškas sielas parduoti už tobulą negatyvą (šitie Marlenos Ditrich žodžiai buvo aukso raidėmis išrašyti virš pokylių salės). Truputį apgirtau. Ir tik tada nuslinkau į *Leidseplein*. Jeigu bus lemta, Kedaras ten sėdės kaip ir pernai. Bijojau jo. Aš jau seniai pastebėjau, kad tai, kas tikra – visada truputėlį baugina.

Stengiausi nieko negalvoti. Vis dar laikiausi vaikiško prietaro, kad fantazijos, svajos ar net paprasčiausi bandymai numatyti, kaip kas bus, tarsi išsemia realybę. Jei iš 100 įmanomų atvejų mintyse suvaidinsi 99 – šio tikrai nebeįvyks. Antra vertus, aš vis dažniau ir dažniau susimąstydavau, kad ne taip jau svarbu, kur viskas nutinka – mūsų susitikimai, išsiskyrimai, kūno ir dvasios nuotyčiai – sapnuose, svajonėse ar tik tame vienaprasmiame lygmenyje, kurį užsispyrę vadiname tikrove.

Mėgau tą miestą. O gal buvau tik įsikalbėjus, kad jį mėgstu. Šiaip ar taip, jis tikrai nebuvo miręs. Ir aš pati čia pasijusdavau dar tebeturinti gyvybės ir drąsos. Pūtė sūrus jūros vėjas. „Kas per lėkšta trimušketininkiška nuobodybė“, – subarė mane Agnija Reiklioji Kritikė.

Leidseplein tebevirė jau skonį beprarandančiose savo sultryse. Aš slampinėėjau vangiai teiraudamasi pseudoegzotiško šlamšto kainų ir vogčiomis dairiausi savo Telefoninio,

* Gera kaina! (angl.).

** Geriausia kaina! (angl.).

jau veik vien balsu virtusio Meilužio. Vis labiau ir labiau ir labiau norėjau, kad jo čia nebūtų. Bet jis sėdėjo pasitęsęs laikraštį po medžiu ir glostinėjo būgną. Šalimais tupėjo kokių trisdešimties metų skustagalvis indas vyšniniu megztiniu ir apvaliomis, apstulbusio, bet laimingo kūdikio akimis spoksojo į vieną tašką.

Staiga pajutau Kedarui neapsakomą artumą. Tai buvo visai nesusiję su seksu. Tiesiog žinojau, kad ir jis, ir aš, ir tas indas nuostabos kupinu žvilgsniu, ir visi šioje aikštėje, šiame mieste, šioje žemėje įkvepiantys-iškvepiantys, įkvepiantys-iškvepiantys yra tarsi koks vienas kosminis kūnas. Vienas kosminis kūnas. Su kažkokiu saldžiu grauduliu klausiau, kaip tvinkčioja ši neaprėpiama gyvastis. Aš pasukau galvą ir pamačiau ant elektros laidų besisupančią Mirtį: lygiai tokią, kokią piešdavo viduramžiais, su raudonu Nugalėtojos drabužiu.

Kai apsikabinome, man drebėjo kojos, o širdis daužėsi kažkur papilvėje. Kedaras nusiėmė tamsius akinius ir nusibraukė ašarą.

– Aš taip tavęs laukiau... taip laukiau. Susipažink – tai mano brolis. Jis jau žino apie tave.

– Karma, – pasakė brolis, kruopščiai mane tyrinėdamas.

– Kas – karma? – paklausiau, nors atrodė, kad šis žodis pasakytas visai vietoje.

– Mano vardas, – nusijuokė jis. – Mano vardas – Karma, bet ne ta, apie kurią tu galvoji. Tibetietišškai tai reiškia žvaigždę. Įstodami į vienuolyną, mes paliekame savo senus vardus. Ir gauname naujus. Mūsų apylinkėje yra didžiulės tibetiečių kolonijos. Be to, Tibeto budizmas man artimesnis. Todėl aš įstojau į jų vienuolyną.

– Ooo... – kvailai nutęšiau ir nieko geresnio nesugalvodama paklausiau: – Tai jūs – vienuolis?

– Taip, – vėl nusijuokė jis ir persibraukė ranka per savo skustą pakaušį. – Bet dabar mums jau leidžiama nevilkėti vienuoliško drabužio, jei tam tikrose situacijose jis teikia nepatogumo. Šis miestas... – Karma skėstelėjo rankomis, tarsi atsiprašydamas.

– O ką jūs veikiate šiame mieste?

– Mes atlydėjome Mokytoją.

– Tibetietį?

– Taip, tibetietį.

Man net karšta pasidarė. Mokytojas! Tibetietis! Pagaliau! Nejaugi Anuška su Vilija viską numatė iš anksto?! Blavatskaja, Beili, Bezant plojo katučių.

– Ir ką gi tas Mokytojas Amsterdame veikia?

– Amsterdame yra nedidelė tibetiečių bendruomenė ir daugybė meditacijos centrų, visi šitie hipiai, – Karma ir vėl skėstelėjo rankomis lyg atsiprašydamas. – Mokytojas žmones pašventino.

– Aš taip norėčiau jį pamatyti!

– Bijau, kad nebebus laiko. Mes išvykstame jau rytoj rytą. Mokytojo programa labai intensyvi.

– Oi, Karma, prašau, padėkit man kaip nors.

– Nuo manęs mažai tepriklauso. Aš – tik Mokytojo pagaldivas. Nebent – oro uoste.

– Puiku – oro uoste! – aš skaičiau apie ypatingas mokytojų tibetiečių galias – slapčiausias ir svarbiausias žinias jie perduoda akimoju. Agnijai Godžiajai Mokytimei tik to ir tereikėjo.

– Gerai... – pratarė Karma, gūžtelėjo pečiais ir pridū-

rė: – Man labai gaila, bet turiu jus palikti. Patarnausiu Mokytojui per ritualą. Mes tik dviese jį čia atlydėjom.

Jis pliaukštelėjo broliui per petį, mirktelėjo man didžiule apstulbusia akimi ir nužirgliojo plačiais, kalnams, o ne miestui tinkančiais žingsniais.

– Aš tikrai noriu pamatyti Mokytoją. Žūtbut!

– Pamatysi. Jie išskrenda į Delį rytoj apie dvyliką.

Išskrenda į Delį, man net širdį nudiegė, į Delį...

– Tu atvažiavai ilgam?

– Ne. Trims dienoms. Kol iš Paryžiaus grįš mane čia atvežęs autobusas.

– Oi, nejuokauk, – jis teatrališkai susigriebė už širdies. – Trys dienos. Tu mane nužudysi. Pabūk nors mėnesį. Prasižada pavasaris. Aš turiu daug pinigų, dirbu vien dėl tavęs. Išsiprašysiu atostogų...

– Aš irgi turiu pinigų. Bet nepasiliksiu.

– Tu visai nemyli manęs.

– Myliu. Bet nepasiliksiu.

– Ir kas gi tavęs laukia tame Vilniuje?

– Niekas. Gal totali nuobodybė. Ne, niekas...

– Tu keisčiausia moteris iš visų, kokias tik esu matęs. Aš nesuprantu, ko tu nori.

– Aš irgi. Nors ne. Aš nujaučiu, ko noriu, bet nežinau, nei kaip tai vadinasi, nei kaip pasiekama... Atleisk. Geriau eime kur nors papietauti. Aš vaišinu tave. Gavau didelę premiją.

– Na jau ne, – jis net pritūpė kaip priešgyniaujantis vaikas. – Na, šito tai jau ne! Vaišinu aš.

Mes užėjome į mažą restoranėlį. Pagaliau vėl jaukus interjeras, patenkinti žmonės ir geras maistas. Mes sėdėjo-

me vienas prieš kitą, ir Kedaras buvo suspaudęs mano ištiestą koją tarp savo blauzdų. Visa, kas mane ėdė, graužė, draskė, ardė, baugino, gąsdino, susigėrė it dūmai į rožinį atlasą, kuriuo buvo išmuštos sienos. Ramu ir gera. Netgi tiek!

Kai išėjome laukan, buvo jau visai sutemę. Laukė tradicinis finalas.

– Aš noriu tavęs, – sušnibždėjo jis, apkabindamas mane iš užpakalio ir prisispausdamas visu kūnu. – Tu net neįsivaizduoji, kaip aš tavęs noriu!

Aš jau irgi jo norėjau, nors vos išgirdusi apie Mokytoją Tibetietį buvau suimprovizavusi visai kitokį scenarijų. Bet dabar puslitrė raudonojo vyno, kurio Kedaras net negurkštelėjo, ir gerokai mistifikuoti tos vienintelės, neprilygstamos nakties Amsterdamo prisiminimai darė savo.

– Tai kur mes eisim?

– Važiuojam pas mane. Galėsi su Karma susitarti dėl rytdienos.

– Ką, ten bus ir tavo brolis?

– Žinoma. Jis apsistojęs mano namuose.

– Jis ir nakvos ten?

– Negi – gatvėje?

– Tada ne! Pas tave nevažiuosim!

– Kodėl staiga – ne?

– Jis – vienuolis.

– Na ir kas? Jis miegos kitame kambaryje.

– Ne, net neįkalbinėk! Aš negalėsiu... kai už sienos vienuolis.

– Ko tu negalėsi, – nusijuokė jis, apsuko mane ir prispaudė pilvo apačia, nes kažkur grojo „Lambadą“. – Ko tu negalėsi, kai už sienos vienuolis? Tu manai, kad mano brolis

iš mėnulio iškrito, ar ką? Ko tu negalėsi, ką? Na, pašnibždėk man į ausį. Pameni, telefonu mes dar ne tokius dalykėlius kalbėjome. Aš ir apie tai Karmai papasakojau. Mūsų su broliu niekada neturėjome jokių paslapčių.

– Gerai. Eime į viešbutį. Aš apsistočiau ten pat, kur ir pernai.

– Oho, tai šiomet tu teikiesi mane priimti?

– Teiksiuos, – man nepatiko jo tonas ir aš nežinojau, kaip pakeisti džeržgiančią mūsų pokalbio gaidą.

– Nusiperkam „žolytės“?

– Ne, nereikia.

– Kodėl staiga – ne?

– Ai, dar kas nors viešbutyje užuos...

– Nejuokink! Čiagi Amsterdamas.

– Pirk, jei nori... – nedaug trūko, kad apsižliumbčiau.

Tramvajuje nepratarėme vienas kitam nė žodžio ir visai nesistengėme, kad dažnuose staigiuose posūkiuose mudviejų kūnai susiliestų. Žmonės kadaravo ant odinių ranktūrių kilpų it pakaruokliai po kokios klaikios egzekucijos. Ir vis tiek tas miestas nebuvo man svetimas.

Kai įėjome į viešbučio kambarį, aš nuspysčiau batelius ir tuojau pat pradėjau nusirenginėti.

– Elgiesi kaip prostitutė, o ne kaip mano mylimoji, – pasakė jis ir įjungė televizorių.

– Gal aš ir esu prostitutė? Be to, man atrodo, kad tiesiog spirgi iš nekantrumo. Ir galų gale, kas pasakė, kad esu tavo mylimoji?

Jis užsirūkė ir nervingai sūpuodamas koją stebeilijo į ekraną.

– Aš tavęs laukiau beveik metus, – prakalbo drebančiu nuo ašarų balsu. – Aš gi myliu tave, kvaiša!

Jis užsidengė veidą melsva Dievo Krišnos ranka su ne-
labai švariomis panagėmis ir sukūkčiojo. Pelenai nuo ci-
garetės byrėjo ant kilimo.

– Atleisk, – pasakiau, priklaupdama priešais jį. – Aš
seniai nebuvo niekieno mylimoji. Aš pamiršau, kaip tu-
rėčiau elgtis.

Na ir kas gi mane vertė kalbėti tokias banalybes?! Aš
paėmiau iš Kedarų pirštų cigaretę, porą kartų užsitrau-
kiau ir užgesinau. Padėjau galvą jam ant kelių, ir dvi šiltos
ašaros kaptelėjo man ant smilkinio. Jis desperatiškai
šniurkščiojo nosimi ir nušveitė ant lovos akinius. Aš galu-
tinai sutrikau.

Tiesą sakant, jau lifte kažką panašaus ketinau jam iš-
krėsti. Kartais griebdavausi tokio triuko: gulėdama su ko-
kiu nors vyru, netgi po visai gero sekso, staiga imdavau be
jokios priežasties nenumaldomai raudoti, sukeldama ša-
lia savęs esančiajam labai nemalonią būseną. Vieni mė-
gindavo spėlioti, kas atsitiko, klausinėdavo, gal aš prisimi-
niau kokį Ypatingą Mylimąjį, Jubiliejinį Meilužį (mano są-
rašas, sic!), gal mane graužia sąžinė, gal ką skauda, gal pa-
miršau praryti kontracetinę tabletę, gal man liūdna, kad
rytoj jis bus priverstas, o taip, priverstas (!) sugrįžti pas
savo žmoną – tuo jų fantazija ir baigdavosi. Kiti mėginda-
vo guosti cituodami egzistencialistus, daosus ar savo po-
eziją, dar kiti be žodžių stipriai glausdavo prie savęs, tapš-
nodavo per petį ar nugarą šitaip įsivaizduodami Tikrąją
Vyrišką Pagalbą (lygiai taip įsivaizdavau Ją ir aš) arba holi-
vudiškai užvoždavo man per veidą. Bet tylų, net kažkokį
piktdžiugišką triumfą visuomet jausdavau aš.

O štai dabar sriūbavo vyras, ir aš tupinėčiau aplinkui,

nebežinodama, ko griebtis. Jaučiausi žiauri ir beširdė, bet blogiausia, kad tai man patiko. Staiga prisiminiau Mokytoją Tibetietį ir nusprendžiau bet koku būdu tą susitikimą „užsitarnauti“. Karštligiškai svarsčiau, ką turėčiau daryti, kad perprasčiau Kedarą tokį, koks jis yra iš tikrųjų, o ne mano įsivaizduotąjį ir susikurtąjį. Tačiau aš taip mažai apie jį nežinojau: indas iš Manalio, japoniškų automobilių mechanikas Amsterdame, uždirbantis pinigus dėl svajonėmis apipintos lietuviškos kekšės...

Kas yra jo tėvai, ar yra daugiau seserų, brolių, ar tiktai tas vienuolis? Gal ten, Indijoje, liko jo sužadėtinė? Tai kodėl telefonu vis man peršasi ir peršasi? Nejaugi jo tėvai irgi žino apie mane? Ar jis kažkada kažką jau mylėjo? Žinoma, mylėjo... Kaip jis atsirado čia – atplaukė laivu, pasislėpęs triume, atskrido kroviniu lėktuvu, atsitrenkė sunkvežimiu su kokiais nors hašišą gabenančiais hipiais? Kaip jis gyveno ten, kaip jis gyvena čia – nejau tik dirba, muša būgnelį *Leidseplein*, vaikšto pas prostitutas ir skambina man? Jo galvoje juk be paliovos sukasi mintys, jis užmiega ir regi sapnus, svajoja, nusivilia, džiūgauja, nuobodžiauja, kartais jam skauda dantį, kartais – galvą, o kartais – pilvą, bet būna taip, kad jis lakioja po šitą miestą lyg ant sparnų. Jis trokšta būti laimingas, bet lygiai kaip ir aš, kaip ir mes visi, neranda to palaimos šaltinio, iš kurio atsigertų ligi soties. Jis mirs... Kedaras Rao.

Dabar Kedaras sėdėjo priešais, toks sklidinas gyvenimo ir toks sklidinas mirties, o aš žvelgiau į skutimosi peiliuko įrėžimą ant tamsaus skruosto ir nežinojau, kaip jį paguosti. Stengiausi į jį, Neįsiskverbiamąjį, įsiklausyti, bent jau išgirsti jo minčių aidą, tokį nesuprantamą, tokį nesuprantamą, tokį nesuprantamą...

...Štai atvažiuoja išsvajota moteris, mylima moteris, iš kažkokio niekam nežinomo krašto, niekam negirdėto miesto ir elgiasi taip, tarsi kas žingsnis darytų neatlyginamą malonę. Ji irzli, sudirgusi, pavargus ir atrodo anaip tol ne taip jau patraukliai, kaip pati įsivaizduoja. Ji vis tariasi kovojanti su kažkokiu supistu priešu, laužanti barjerus, bet nedrįstų su manimi net pereiti pagrindine savo niekam nežinomo miesto gatve (mano odos spalva!). Užtat, jei pasikrūstų su mano broliu, įsirašytų tai į savo pergalių sąrašą. Šimtai tokių trinasi aplink vyrų vienuolynus vos ne su bikiniais. Ji nė akimirkos negali atsipalaiduoti nuo supistų įsipareigojimų, kurių niekam nedavė, ji, kaip ir visos šitos šiaurietės ir jų supisti diedai, net nesapnavo, kas yra tikrasis džiaugsmas. Spjaučiau į viską ir grįžčiau namo. Rytoj. Su broliu. Bet ne, aš irgi tikiuosi kažkam kažką įrodyti, sulaužyti, nugalėti, įveikti, nors esu, buvau ir būsiu tik supistas juodnugaris, juodasnukis, juodadarbis, įsikalęs į kvailą makaulę, kad pasaulis pasikeistų, jei tik turėčiau tą surūgusią, pasipūtusią, bet kruštis mėgstančią mergą, kurios man taip gaila. Gaila ir jos, ir savęs, bet nieko, ničnieko čia jau nebepakeisi. Nieko!

Tyla darėsi nebepakenčiama. Jis nebeverkė, nebešniurkščiojo, tik rūkė įsmeigęs paraudusias akis į grindis. Aš nebeįstovėjau, atidariau šaldytuvą, peržiūrėjau galybę piršto didumo buteliukų, suradau „John Walker“ ir pasakiau:

– Mes beveik nepažįstame vienas kito. Būtų keista, jei mums viskas eitųsi lyg sviestu patepta. Atsiprašau, jei tave įžeidžiau.

Pagaliau mes pasibučiavom. Kūnai vis dėlto turėjo savo filosofiją ir požiūrį į gyvenimą. Aš kažkelintą kartą pagalvočiau, kad elgiuosi kvailai, stengdamasi išvengti šio vyro.

Mūsų kūnai taip tiko vienas kitam. Aš bijojau jo. Aš norėjau jo. Bet aš bijojau jo kaip žmogaus, kurio rankose buvo tai, kas nuo manęs jau nebeprisiklauso. Tai, kas neprisiklauso nuo mano išdidumo, proto, valios pastangų, o yra kūniška, vien tik kūniška. Aš bijojau jo, nes viskas, kas tikra, baugina. Aš bijojau jo, nes palaima, kurią man teikė, buvo susinaikinimo palaima. Palaima, dieviškai baisi ir dieviškai džiaugsminga, kaip amžinasis Šivos šokis. Palaima, kurioje dingdavo viskas – ir aš, ir jis, ir laikas, ir erdvė. Visi Labirinto keliai susisukdavo spirale, kurios centre žiojėjo Laiko Skylė. Ir aš krisdavau į kitus pasaulius, spindinčius ir spengiančius pasaulius, tokia sunki ir besvorė, nepalaidama rėkti:

– Liaukis! Jau užteks! Aš bijau! Tu mane nužudysi! Dar! Dar! Dar!

– Mirk, mirk, mirk, – kartojo jis, karūnuotas Geriausiojo Mano Meilužio titulu.

Išaušo pernelyg greit. Man atrodė, kad jau snūduriuojam, bet kūnai vis dar nerimo it bangų mūša audrai praūžus, mes bučiavomės, glamonėjomės, glostinėjomės, niekaip negalėdami vienas nuo kito atsitraukti. Paskui aš užmigau apsikabinusi Kedarą taip stipriai, lyg nieko kito daugiau ir neturėčiau visame pasaulyje. Kodėl – „lyg“?!

Apie septintą Kedaras atsikėlė. Apsimečiau, kad kietai miegu, ir stebėjau jį akies kraštelio. Jis vaikštinėjo nuogas po kambarį, švilpavo, užsirūkė, atidaręs šaldytuvą išgėrė „Pepsi“, vėl švilpavo, ilgokai apžiūrinėjo save veidrodyje,

dainuodamas palindo po dušu, sugrižo į kambarį, švilpau-
damas apsirėngė ir vėl užsirūkė. Ko verti mano šnipinėji-
mai? Ar šitaip jis elgiasi būdamas vienas? Gal pro akių ply-
šelius tai pamačius priartėjau prie jo – Nežinomojo bent
per nago juodymą?

– Labas rytas, Kedarai.

– Labas, – jo smakras buvo juokingai dygus.

– Gal galėtum paskambinti broliui? Aš norėčiau žinoti,
kada gi tas Mokytojas bus oro uoste.

Jis paskambino ir kažką ilgai kalbėjo savo gimtąja kalba,
kartkartėmis tiesiog springdamas juokais, o aš kankinau-
si paranojiškai įtarinėdama, kad du broliukai linksminasi
mane apšnekėdami.

– Oro uoste jis bus jau prieš vienuoliktą. Karma tavęs lauks
prie pagrindinio įėjimo. Jie skrenda olandų reisui: KLM.

– Tikriausiai pažadinai jį?

– Ne. Brolis keliai pusę penkių. Jis juk vienuolis.

Aš pajutau jo balse didžiausią pagarbą. Tai man pasiro-
dė netikėta. Palaiminga rąžiausi žiūrėdama, kaip nuo Ke-
daro laikrodžio ant sienos šokinėja saulės zuikutis.

– Na gerai, brangioji, man jau metas į darbą.

– Ar tai toli nuo čia?

– Ne. Tramvajumi koks dvidešimt minučių. Kada susi-
tiksim?

– Kaip visada. Apie šešias. *Leidseplein*.

– Kaip visada... – pakartojo jis ir nusijuokė. – Tik žiū-
rėk, neišskrisk kartu su Karma.

Kedaras pabučiavo mane ir išėjo tiesiog trykšdamas
džiaugsmu, pats nežinodamas, ką pasakė. Neišskrisk su
Karma... O kodėl gi aš turėčiau neišskristi?!

Aš šokau iš lovos ir viską dariau žaibiškai, surūčiau cigaretę, nusiprausiau, pasidažiau, susikroviau savo kuklią mantelę, surūčiau cigaretę, išgėriau kavos su šokoladu, susiskaičiavau pinigų – devyni šimtai dvidešimt penki žalieji (o buvo tūkstantis), sumokėjau už viešbutį, sėdau į taksi, surūčiau cigaretę, surūčiau cigaretę, surūčiau cigaretę ir prieš dešimtą jau spirgėjau oro uoste. Buvau įsitikinusi, kad ir toliau viskas eis kaip iš pypkės. Atspėjau. Gavau vienintelį bilietą KLM reisui dvilyktai valandai į Delį. Kasininkė užgiedojo, kad man nepaprastai pasisekė. Taip, tikrai! Penkiolika po dešimtos aš jau sėdėjau bare ir galėjau beveik valandą siurbčioti martinį su ledu belaukdama Karmos. Jo vardas, nepaisant tibetietiškos reikšmės, atrodė labai jau neatsitiktinis.

Karma, nešinas mažu lagaminėliu, pasirodė gerokai prieš vienuoliką. Iš savo stebėjimų posto mačiau, kaip jis, kažkodėl droviai apsidairęs, niro į vyrų tualetą, o po kelių minučių išėjo iš ten jau su purpuriniu vienuolio drabužiu. Jis nužingsniavo prie pagrindinio įėjimo. Po akimirkos ten jau buvau ir aš.

– Kaip gyvuoji? – paklausė jis ničnieko neįtardamas.

– Puikiai, – atsakiau neišsiduodama.

Kai žygiavome erdviomis oro uosto salėmis, visi į mus žiūrėjo net atsisukdami. Jo vyno raudonumo drabužiai atrodė kaip mano pačios triumfo vėliava.

– Tuoj turėtų pasirodyti ir Mokytojas... Mes susitarėme susitikti ten, kur vyks įlaipinimas į lėktuvą.

Ir tikrai netrukus pamačiau prakaulų, žilą, plačiai besišypsantį vienuolį. Mokytojui galėjo būti apie šešiasdešimt.

Už rankutės jis vedėsi mažą skustagalvį berniuką, irgi apvilktą vienuolio drabužiais. Iš paskos sekė triukšmingas tiбетiečių būrelis ir žirglėjo keli į ekstazę įpuolę europietiški personažai – matyt, iš meditacijos centro. Bet nuo šios akimirkos Mokytojas buvo mano, tik mano vienos ir niekieno daugiau!

– Na štai, – pasakė Karma ir, pamaldžiai sudėjęs rankas, nusilenkė.

Aš padariau taip pat, iš padilbų dėbčiodama į Mokytoją. Jis šnekėjo labai žemu balsu, o kvatojosi bosu. Karma tebestovėjo pagarbiai sulinkęs, o aš atsisėdau, kad galėčiau netrikdoma stebėti Tą, paskui kurį seksiu į pasaulio kraštą. Mokytojas kelis kartus į mane žvilgtelėjo ir atrodė, kad permato kiaurai. Jau buvau apimta visiškos euforijos, kai Karma sušnibždėjo:

– Eime. Gausi Mokytojo palaiminimą.

Oro uostas staiga virto šventykla. Tylutėliai šliuožia marmurinėmis grindimis. Žilagalvis vienuolis atrodė tarsi apgaubtas sidabrinio švytėjimo. Jaučiausi neverta jam nei kojų nuplauti, nei batų raištelio užrišti. Išgirdau Karmą sakant:

– Ši moteris – mano brolio draugė. Ji norėtų gauti Jūsų Šviesybės palaiminimą.

Aš pagaliau pakėliau akis ir – apmiriau. Priešais mane ant kėdės stovėjo berniukas vienuolio drabužiais. Jo švelnių bruožų veidelis su didžiuliais it persikai žandais buvo nepaprastai rimtas. Vaikas žvelgė man į akis taip įdėmiai, kad, rodės, regi ne tik mano vidų, bet ir visus buvusius įsikūnijimus, ligi pat pradžių pradžios. Jis pamojo man miniatūrine it lėlės rankele, ragindamas prieiti dar arčiau.

Aš priėjau ir tiesiog nevalingai nusilenkiau. Du vėsūs delniukai suspaudę smilkinius kilstelėjo mano galvą. Berniukas stebeilijo man į akis ir vos pastebimai šyptelėjo. Tada kažką sumurmėjęs savo kaktyte prisilietė prie mano kaktos. Nukrėtė šurpas. Dabar jis jau nušvito plačia vaikiška šypsena, bet liepiantis eiti šalin jo rankelės judesys buvo kaip žmogaus, įpratusio įsakinėti. Už manęs dar rikiavosi laukiančių jo palaiminimo eilė. Tai jis ir buvo Mokytojas, paskui kurį aš susiruošiau eiti į pasaulio kraštą! „O šitiek knygų apie reinkarnaciją prarijai, kvaiša!“ – džiūgavo Agnija Savęs Nekentėja. Man pakirto kojas. Aš klestelėjau į oranžinę kėdę, tarp Karmos ir žilojo vienuolio.

– Jis buvo mano Mokytojas. Pats nuostabiausias žmogus iš visų, kokius sutikau savo gyvenime. Jis mirė prieš aštuonerius metus. Išeidamas paliko laišką, kur vėl jo ieškoti... Ir po trejų metų tikrai radome – vaikų prieglaudoje, netoli Biro. Tada berniukui buvo dveji, o dabar – septyneri. Jis atsimena beveik viską iš savo buvusio gyvenimo.

– O kas tas Biras? – suvapėjau beprarasdama nuovoką.

– Tai yra Mokytojo vienuolynas. Aš ir mano draugas, – jis mostelėjo į besišypsantį žilagalvį, – taip pat jame gyvename. Tai tokia graži vietelė Himalajų priekalnėse.

Naujasis Mokytojo įsikūnijimas sėdėjo priešais ir pedantiškai luposi apelsiną.

– Jis net vaisius valgo kaip senasis Mokytojas, – nusijuokė Karma, o po pauzės lyg niekur nieko pridūrė: – Ir tebeturi tą pačią mistinę jėgą.

– Kokią jėgą?

– Nejaugi Kedaras tau nieko nepasakojo?

– Ne. O ką jis man turėjo papasakoti?

– Daug ką, – šyptelėjo Karma.

Šyptelėjo, o gal ir nusišaipė. Tikrai – iš manęs buvo galima šaipytis nuo vieno saulės patekėjimo iki kito. Aš buvau kvaila kaip bato aulas. Nieko nežinojau nei apie šitą Mokytoją, nei apie Karma, nei apie Kedarą. Buvau akla, kurčnebylė ir iš visų jutimų nepraradusi gal tik lytėjimo. Berniukas įdėmiai, kiek panarinęs galvą žvelgė į mane ir, dailiai atskirdamas skiltelę po skiltelės, valgė apelsiną.

Dainingas balselis pranešė, kad keleiviai kviečiami į lėktuvą, KLM reisui skrendantį iš Amsterdamo į Delį.

– Na ką, tai atsisveikinsim? – pliaukštelėjo delnais Karma.

– Ne. Aš skrendu su jumis. Nusipirkau bilietą.

– O mano brolis?

Aš nesitikėjau, kad jis paklaus būtent šito. Tibetiečiai lankstėsi priešais Mokytoją, kaktomis liesdami grindis. Europiečiai medituotojai iš pagarbos kniūbsti griuvinėjo ant žemės.

– Aš tau viską paaiškinsiu. Lėktuve.

– Kada nusipirkai bilietą?

– Ką tik. Man pasisekė. Tokia jau mano karma...

– O Kedarui ar pasakei?

Aš tylėjau.

– Ar jam pasakei?

Vaikas ir vėl žiūrėjo į mane. Atrodė, kad tas žvilgsnis iš įtampos tiesiog zvimbia kaip iki raudonumo įkaitęs laidas. Jis liovėsi šypsojęsis.

– Aš dar galiu nulėkti ir paskambinti.

– Nereikia, – pasakė Karma kažkaip pernelyg griežtai. – Aš pats paskambinsiu.

Dabar ir senasis vienuolis jau stebailijo į mane rūščiai ir

smerkiamai. Karma tekinas nubėgo prie automato. Mačiau, kaip kalbasi tolydžio dirsdiodamas į mane. Ausyse suskambo jūdvių (nors girdėjau tik vieno) rytmetinis juokas. Žilagalvis pagaliau nususuko nuo manęs ir ėmė vartyti savo pasą. Tada aš supratau, kad neturiu Indijos vizos. Mokytojas ir vėl juokėsi krykštaudamas. Nejaugi – iš manęs? Grįžo Karma.

– Kedaras tau siunčia linkėjimų ir sako, kad myli labiau už viską pasaulyje.

Karma kalbėjo nežiūrėdamas man į akis. Jo veido rau-menys trūkčiojo.

– Aš niekur neskrisiu.

– Kodėl, staiga?! – Tą „staiga“ dar vakar buvo įsikandęs jo brolis. Įdomu, kuris nuo kurio užsikrėtė?

– Todėl, kad neturiu Indijos vizos, – ir aš pradėjau verk-ti stengdamasi paslėpti veidą po plaukais.

– Žioplė, – pasakė Karma be jokio gailesčio.

– Kodėl manai, kad aš tyčia kankinu tavo brolių? – su-vaitojau. – Viskas jau taip susiklostė...

– Viskas jau taip susiklostė... Tokia tavo karma, lai-minga, ar ne? O ką darysim su viza? – dabar tai jis tikrai iš manęs šaipėsi.

Aš jaučiausi praradusi visut viską. Karma tebežiūrėjo į mane apvaliomis, šiltos nuostabos sklidinomis akimis. Man dingtelėjo, kad jis regi kažkokią kitą moterį ar tiesiog bū-tybę, kurios aš negaliu net įsivaizduoti.

– O pasą ar turi?

– Taip, – aš patikliai ištiesiau savo žaliąjį dokumentą.

Karma smalsiai tyrinėjo herbą, vandens ženklą, antspau-dus ir mano susiraukusią nuotrauką. Tada aš prisiminiau,

kad neturiu ir Olandijos vizos, nes mane vežęs autobusas
juk keliavo į Paryžių. Man atrodė, kad tuoj apalpsiu.

– Sėsk, tu klaikiai išbalai, – pasakė Karma ir nuėjo prie
vaiko.

Berniukas pavartė mano pasą, smiliaus nagu pabandė
nukrapštyti raidžių auksą nuo viršelio ir kažką tibetietišk-
ai pasakė. Paskui vėl perliejo mane tuo ypatingu, gelmių
gelmes siekiančiu žvilgsniu. Galiausiai – nusišypsojo, bet
jam atsakydama įstengiau tik graudžiai vyptelėti. Karma
grįžo atgalios ir padavė man pasą.

– Mokytojas pasistengs padėti. Einam, jau laikas.

– O ką jisai sakė?

– Sakė, kad tavo pase daug juokingų arkliukų.

Man svaigo galva ir tarsi tai pajutęs Karma tvirtai su-
ėmė mane už alkūnės. Mes visi keturi neturėjome jokio
bagažo ir nudrožėme tiesiai prie pasienio kontrolės. Tibe-
tiečiai mums mojo balto šilko šaliais chudakais, nedrąsiai
iškelta savo okupuotojo krašto vėliava su dviem Sniegy-
nų Liūtais ir budistine saule. Europiečiai medituotojai kaž-
ką rėkalojo, o vienas net ėmė pūsti trimitą.

Olandų policininkai ir pasieniečiai rodė reklaminius
dantis. Pirmasis postą perėjo Karma. Jam iš paskos – žila-
galvis su berniuku ant rankų. Atėjo ir mano eilė. Dreban-
čiomis kojomis vos beįstengiau žengti žingsnį. Mokytojas
žvilgčiojo tai į mane, tai į sėdintį poste lyg iš pieno plauku-
sį blondiną. Tas paėmė mano pasą ir plačiai nusišypsojo.
Berniukas vienuolio drabužiais stebeilijo pasieniečiui į kak-
tą. Laikas vos bejudėjo. Pareigūnas, tarsi grimzdamas į le-
targą, lėtai, lėtai, lėtai, lėtai sklaidė mano pasą. Atvertęs
kiekvieną naują, tuščią puslapį, sunkiai pakeldavo galvą,

sakytum ji būtų švino pripilta, ir užsižiūrėdavo į mane. Man rodės, kad lėktuvas jau seniausiai išskrido ir praėjo ne tik metai, bet ir šimtmečiai. Pagaliau olandas man grąžino pasą ir kažką be garso pasakė. Tą patį jis turėjo pakartoti dar du sykius:

– Laimingo skrydžio, gražuole.

Vaikas nusibraukė nuo viršutinės lūpos prakaito lašelius. Žilagalvis vėl pakėlė jį ant rankų. Berniukas, tarsi būtų be galo pavargęs, padėjo galvelę ant senojo vienuolio peties. Karma atsisuko ir paskutinį kartą pamojavo išlydintiems tibetiečiams. Medituotojai trimitavo „Yesterday“ melodiją.

– Mokytojas labai nemėgsta skraidyti lėktuvais, – atsainiai ištare Karma, pagaliau priėjęs prie manęs.

Aš atitokau tik lėktuvui pakilus į orą. Baisiausiai norėjau rūkyti, bet paprašiau vietos nerūkančiųjų salone, kad tik būčiau arčiau vienuolių. Jie sėdėjo greta: senasis – iš kairės, Karma – per vidurį, prie savo Mokytojo, kuris, prisiplojęs prie iliuminatoriaus, čiulpdamas pirštą žiūrėjo, kaip Amsterdamas išnyksta debesyse. Aš prisiminiau ir dar vieną pasibaisėtiną dalyką: juk Vilniuje niekas nežino apie šitą mano kelionę.

Palengva suvokiau ir dar daugiau: man liko mažiau nei pusė tos pritrenkiančios sumos, kuria buvau apdovanota, neturėjau bilieto atgal, o Mokytojui, paskui kurį susirengiau sekti į pasaulio kraštą – tik septyneri. Jaučiausi kaip kvailutė, kuriai ragana įsakė: *nueik nežinia kur, atnešk nežinia ką!*

Kelionė Dievas žino kur. Dievas žino. Jis žino. Arba – Ji žino. „Kad ir kur būtum, rašyk man laiškus arba laiškes“, –

sakydavo mėgstas pasijuokti iš feminizmo Kraistas. Tai va. O dar jis mėgdavo burbuliuoti: „Taip nėra. Taip negali būti, tačiau taip turi būti ir taip yra. Taip yra ir kitaip negali būti!“ Tai va. Kitaip negali būti. ABRAKADABRA!

Susibrukau į rankinę visus gražiai serviruotus KLM priešpiečius, tarsi jau rytoj man grėstų juodžiausias badas. Šalia sėdėjusių pagyvenusių indų pora stebėjo šią procedūrą neslėpdami nuostabos. Karma stengėsi sumaitinti užsiožiavusiam Mokytojui krevečių salotas.

Aš nusprendžiau parūkyti. Kaip tik tada lėktuvas pakliuvo į oro duobes. Manoji indų pora mėšlungiškai susikibo rankomis. O aš, vėtoma ir mėtoma, šokinėdama kaip guminis kamuolys, nuriedėjau į lėktuvo paskuigalį.

Atrodė, kad čionai susibruko visa *Leidseplein*. Ekshipiai ir postpankai, neidentifikuojamos lyties būtybės su kaltūnais *a la* Bobas Marlis ar su juvelyriškomis tatuiruotėmis per visą parodai atidengtą kūną, skustagalviai su mažytėmis kaselėmis viršugalvyje, idant koks egzotiškas Dievas juos mirštančius ištrauktų iš pragarų, veik perregimomis baltomis drobulėmis apsisiautę mahatmų ir mahasidhų mokytiniai, egzotiškiausiomis drapanomis pasidabinusios merginos, nėščios ir nusitorčinusios (nežinantiems: per didelėmis dozėmis vartojančios narkotikus), nimfomanės ar asketės, jogės ir metafizinių nuotykių ieškotojos, žviegiantys ar nirvaniškai džiūgaujantys kūdikiai, turintys patirties vaikai, šunys ir net baltoji žiurkė narvelyje skendėjo svaigulingame muzikos, alaus ir marihuanos kvapų, smilkalų aromato, mantrų ir aitraus gyvenimo geismo rūke. Oro duobės, regis, tik dar labiau visus pradžiugino, kažkoks raudonplaukis milžinas ėmė trypti kosminį šokį TSHO, kurį

apsiskelbė išmokęs iš orakulo Sikime, ir veltui per garsia-
kalbius sielvartingais balsais buvo maldaujama užgesinti
cigaretės ir prisisiegti diržus. Mačiau juos kiaurai. Visų, kaip
ir mano, kišenėse švilpavo vėjai, bet kiekvienas nuošir-
džiai vykdė vis tą patį įsakymą: *Nueik nežinia kur,
atnešk nežinia ką!* Kažkas man pridedė cigaretę, įbru-
ko skardinę alaus ir ūmai pasijutau, tarsi švęsčiau didelę,
nors man pačiai dar nesuprantamą pergalę.

Kai grįžau į savo vietą, Mokytojas miegojo susirietęs į
kamuoliuką ir padėjęs skustą galvelę Karmai ant kelių.
Kedaro brolis neatsakė į mano euforišką šypsnį, tik nu-
žvelgė nuo galvos ligi kojų su dar didesne pašaipa nei
anksčiau. Aš klestelėjau į kėdę ir nebegalėjau atsiginti
vulgariausių klausimų: kodėl tas jaunas gražus vyras stojo
į vienuolyną? nelaiminga meilė? ar jis turėjo savo gyveni-
me moterį? moterų? daug moterų? gal jis – homoseksu-
alistas, sako, vienuolynuose jie visi tokie? ar jis pavydi
savo broliui laisvės? argi tai – laisvė? ar jis bando įsivaiz-
duoti, kaip mudu su jo broliu mylimės? ar jis bando įsi-
vaizduoti save brolio vietoje? ką jis galvoja apie mane?
ką jis apskritai galvoja, prakaulia ranka rikiuodamas bu-
distinio rožinio karolėlius?

Aš užsnūdau, o kai pabudau, lėktuvas riaumodamas lei-
dosi Stambule. Mokytojas pradėjo garsiai verkti. Žilagal-
vis jam kažką pašnibždėjo ir vaikas liovėsi, tik lūpytė grau-
džiai virpėjo. Lėktuvui vėl pakilus buvo išdalinta karališ-
ka vakarienė, kurią aš apdairiai susikroviau į rankinę. Val-
gyti visai nenorėjau. Jaučiausi pakirsta nuovargio, išpū-
džių, jaudulio ir nežinios baimės. Pati nepastebėjau, kaip
užmigau.

O kai pabudau, jau buvo rytas, labai ankstyvas rytas. Saulė patekėjo staiga, pripildydama lėktuvo salonus raudonos šviesos. Leidomės. Akimirką jaučiausi lyg įkūnytas džiaugsmas. Bet tik akimirką, nes lipšni stiuardėsė išdaliavo deklaracijas, kurios reikalaute reikalavo Indijos vizos.

It paliejusi pieną katė aš prisigretinau prie Karmos, o jis net neklausiamas pasakė:

– Įrašyk, kad tavo vizos numeris T-1714193, išduota Amsterdame, trims mėnesiams.

– Ten dar klausia, kur aš rengiuosi apsistoti.

– Aš nežinau, kur tu rengiesi apsistoti, – jis prunkštelėjo. – Indija didelė...

Žilagalvis vienuolis jau kuris laikas elgėsi taip, lyg manęs nė nebūtų. Mokytojas blausiai šypsojosi ir atrodė dar mažesnis kaip vakar – tiesiog vargšas, ilgos kelionės išvargintas vaikutis, toks vienišas be mamos ir tėčio.

Lėktuvas, pernelyg smarkiai atsitrenkęs į šventąją Indijos žemę, nusileido. Buvo penkta valanda ryto. Aš mėginau spėlioti, kas gi manęs laukia, ir iš visų spėliojimų įtikinamiausias man atrodė – kalėjimas. Egzotiškas Delio kalėjimas, vyresnysis Alano Parkerio „Vidurnakčio ekspreso“* brolis! Vilnius dar suraibuliavo blyksinčiais pavidaiais ir dingo.

Viskas vyko neapsakomai greitai ir sklandžiai. Vaikinas iš Indijos imigracijos tarnybų, kaip ir jo kolega Olandijoje, įdėmiai peržvelgė tuščius lietuviško paso lapus, išstudijavo deklaraciją, kažką susirado savo kompiuteryje, paieškojo dešimties skirtumų tarp mano išgašdinto veido ir kiek

* Pritrenkiantis filmas apie vargšelį amerikietį Turkijos kalėjime (*Agnijos past.*).

labiau savimi pasitikinčios antrinė fotografijoje, galiausiai vizų lape pokštelėjo apvalų antspaudą ir, žybtelėjęs migdolinėmis akimis, palinkėjo puikiai praleisti laiką.

Žilasis vienuolis su berniuku nuėjo, o Karma nekantriai mindžikuodamas laukė manęs.

– Na ir kurgi tu ketini apsistoti?

– Bire, – pasakiau įsiteikdama, nors tas pavadinimas man asocijavosi tik su vakarietiškomis alaus reklamomis.

– Puiku, ten ir susitiksime, – jis jau rengėsi eiti, o paranojiškajai mano daliai atrodė, kad šitaip elgiasi vien tik keršydamas už savo išduotąjį brolių.

– Karma, – čiupau jį už raudono skverno ir net krūptelėjau – toks stiprus buvo vienuolio nepasitenkinimas. – Aš nežinau, kaip ten nuvažiuoti. Gal galėčiau prisidėti prie jų?

– Ne, negalėčiau. Mes dar turime reikalų Delyje. Samdyk rikšą ir važiuok į Centrinę stotį. Autobusas – vakare, bet bilietą galima gauti tik anksti rytą.

– Kiek jis kainuoja?

– Tau užteks pinigų, – jis patapšnojo man per petį ir kreivai šyptelėjęs nuėjo.

Pernakt sukęsi mano galvoje videoklipai apie egzotiškus budistų vienuolius, apgaubiančius mane nežemiška globa, pasiaukojamai klausančius išpažinčių ir verkšlenimų, tobulai guodžiančius, kosmiškai įsimylinčius, tantriškai pamylinčius, išmokančius, kaip kiaurai pereiti sieną, tapti nematomai ar levituoti, o pagaliau įvedančius už rankutės tiesiai į pačią Nirvaną, išnyko kaip dūmas. Svirduliuodama išėjau pro stiklines Tarptautinio Gandžio oro uosto duris ir pasijutau tarsi įkišta į įkaitintą orkaitę.

Nespėjau atsitokėti, o jau būrys rėksmingų vaikinų kažką man karštai įrodinėjo, tolydžio stvarstydami tai už drabužių, tai už pernelyg kuklios mantos. Svaigo galva, trūko oro ir tvyrojo toks triukšmas, sakytum būčiau įkritis į duobę, kurion suplaukia viso pasaulio garsai. Bet kažkas man jau čiupo už rankos ir potekiniais tempėsi paskui save.

Netrukus, žliaugdama devyniais prakaitais, aš jau sėdėjau Britų Imperijos laikus menančiame automobilyje, o vairuotojas primygtinai siūlė užsukti į kažin kokią viešbutį. Jo džiugus entuziazmas plazdėjo aplink mane tarsi šimtai drugelių, aš gyniausi mojuodama rankomis ir kartočiau, kad man reikia tik į stotį, kuo skubiau į Centrinę autobusų stotį ir niekur kitur! Mums išriedant iš beprotiškai klegančių oro uosto prieigų, aš dar spėjau pamatyti, kaip policininkas į bloknotėlį užsirašo mašinos numerį. Leipstančią nuo karščio sąmonę dar perrėžė apyaštrė mintis, kad šis pasivažinėjimas mano gyvenime, ko gero, bus paskutinis.

Toks fatališkas nusiteikimas kiek sušvelnino pirmuosius išpūdžius. Pro šalį slinko dykvietės, šiukšlių kalnai, lūšnynai, baltos it šmėklos visur esančios karvės išsiklapiusiais ragais, dvėselienos, nutūptos varnų, maitvanagių, musių, kurių salsvas kvapas, kaip ir dulkės, tvyrojo visur. Elgetos, elgetos, elgetos. Be kojų, be rankų, be pirštų, beveik – be galvų, su nupuvusiomis nosimis, išvarvėjusiomis akimis, beausiai, su makabriškai žiojinčiomis kiaurymėmis burnų vietoje. Mašina vos šliaužė, vis įstrigdavo kamščiuose ir tada elgetos išdygdavo lyg iš po žemių. Jie kišo savo aukų kibirėlius, apipintus oranžinių gėlių girliandomis ir rūkstančius santalmedžio smilkalais, pro visus keturis atvirus mašinos langus, virkdė kūdikius, vaitojo, inkš-

tė atidengę amžinas žaizdas, šurpiu rečitatyvu kartojo maldavimus, mantras ir praeiksmus. Praeis dar daug laiko, kol įstengsiu pažvelgti elgetoms tiesiai į akis.

Vis dėlto, desperatiškai kabindamasi už malonesnių dalykų – mano paslaugoms pro šalį prapėdino penki margo-
mis gūniomis papuošti drambliai, ant motociklų ar dvira-
čių plevendamos vaivorykštiniais sariais ir užsivožusios ant
galvų dideliausius šalmsus lėkė kamasutriškos indės, žydė-
jo kažkokie aitrūs rožiniai medžiai ir pakelėse virė rytie-
tiškas turgus – aš staiga pajutau, kad kaip tik čia ir trykš-
ta tikrasis gyvenimo džiaugsmas. Ne, jis ne tryško, o plau-
kė it plati galinga upė. Pirmapradis, amžinas, neužtvėn-
kiamas, nepaisantis vienadienių sielvartų ir vieno gyveni-
mo kančios. Ir visur grojo muzika. Ji sklido iš lūšnynų ir
hiltonų, iš geltonai dažytų motorikšų būgnelių ir iš limuzi-
nų su tamsintais stiklais, iš prabangių restoranų ir pačių
skurdžiausių gatvės valgyklėlių. Džiugi, lengva, skaidri, ne-
rūpestinga, sklidina triumfuojančio, visa nugalinčio gyve-
nimo geismo. Tas neaprepiamas pilnatvės pojūtis buvo toks
stiprus, kad man net ašaros ištryško, ir norėjau šaukti Hen-
rio Milerio atkapstytą indišką išmintį: *BLOGIS NEEG-
ZISTUOJA!*

Dar neturėjau išsikeitusi rupijų, bet mane vežęs vaiki-
nas pasitenkino cigarečių pakeliu, apytuščiu kvėpalų „Sam-
sara“ (vien pavadinimas ko vertas) buteliuku ir vos be-
veikiančiu žiebtuvėliu. Šiaip jau atsidūrusi Delio autobu-
sų stoties rajone gal ir sušukčiau, kad papuoliau į pragarą,
bet dabar toji baltai apsirengusių žmonių kamšalynė man
priminė rojų: nė ženklų apmaudo, pagiežos, piktumo, nu-
sivylimo ar skausmo! Tik – koncentruota gyvenimo ener-

gija ir iš kakofoniško triukšmo besikristalizuojanti džiaugsmo giesmė! O sociologai, politologai, moralistai ir žmogaus teisių gynėjai savo tvankiuose kabinetuose tegul samprotauja kaip nori... Manieji vilniškiai draugai – savižudžiai, savigrioviai, mirtininkai, amžinai depresijų kamuojami poetai ir nesibaigiančių pretenzijų visam pasauliui pritvinkę intelektualai – būriais tūpė medžiuosna, vienos rankos smiliais sukiojo sau prie smilkinių, o antrosios rodė tiesiai į mane.

Iki autobuso išvykimo dar buvo likę pusė paros. Gaivalingoje gyvenimo upėje aš pasijutau lyg plūduriuojantis puslavinis. Ir nors sieksninėmis lazdomis ginkluoti policininkai grynakraujų elgetų į stoties pastatą neįleido, vis tiek nebuvo galima lengviau atsikvėpti. Kol žioplinėjau mėgindama susigaudyti neaprėpiamo pastato platybėse, mane apspito koks pustuzinis moterėlių ir po akimirkos jau stypsojau it Kalėdų eglutė, apkabinėta visokiausiomis gairėlėmis, ženkleliais ir vėliavėlėmis. Aš naiviai šypsojau ir dėkinga linkčiojau galva, vildamasi, jog tai – tik egzotiška indų svetin gumo forma. Deja... Moteriškės jau paukščių balsais reikalavo rupijų – rupijų!! rupijų!!! Pasirodo, urmu įstojau į aibę labdaros organizacijų. Jos graibstė mane už rankų, iškalbingais gestais rodė tai į dangų, tai į širdį, tai it verksmą vaizduojantys mimai – sau į akis ir kišo man sąrašus: lėšos Parabipuro vaikų namų statybai, guru Prabhavos ašramui, moterų organizacijai „Lakšmi“ ir dar, ir dar, ir dar kažkam. Mane išgelbėjo žmogus baltais drabužiais, baltu turbanu ir baltutėle barzda. Jis davė man ženklą sekti paskui (ak, vaikystėje mano dievintuosios Haufo pasakos!) ir aš, žliaugdama prakaitu, nusiyrėu per gaivalingą minią.

Netrukus aš jau tūnojau stiklinėje būdoje, kurioje įvairiomis kalbomis prakaitavo ir daugiau mano brolių bei seserų vakariečių. Vedliai su baltais turbanais tolydžio čionai atlydėdavo vis naujų nuovoką beprarandančių mergelių iš Hamburgo ar Barselonos, paklaikusią orientalistikos profesorių ir visokių kitokių subjektų su pusiau nuvažiuusiais stogais, iš Centrinės stoties susiruošusių kastis toliau: pas gyvus ir mirusius dievus, šventuosius, pranašus, išminčius, stebukladarius, mokytojus, guru, į šventoves, ašramus, vienuolynus, stebuklavietes, meilės šventyklas, asketų ir atsiskyrėlių buveines. Indai į šią nuobodulio oazę buvo įleidžiami tik nesuprantama išimties tvarka. Kas pusvalandį grėsmingos išvaizdos policininkai patikrindavo, ar akvariumo įnamiai turi bilietus ir ruošiasi kur nors važiuoti, o ne naudojasi šia vieta kaip nemokamu viešbučiu.

Veik visi snūduriavo, pasidėję po galvomis kuprines ar batus, o rankose laikydami plastikinius gėlo vandens butelius – nepakeičiamą baltaveidžio valkatos atributą. Visi, nelyginant kokie milžiniški driežai, stengėsi apsimesti negyvi, nes prie stiklinių sienų prisiploję indai sekė ir aptarinėjo menkiausią viduje esančiųjų judesį. Aš irgi stirksojau pusiaugula, it mėšlungio sutraukta, ir stebėjau, kaip pro mano rankinės siūles palengva laša sausas davinys iš lėktuvo: išsilydęs sviestas, sūris, šokoladas ir dar kažkas rausvas. Galų gale lėtai ištiesiau ranką jUSDama, kaip ją tarsi musės aplimpa smalsūs žvilgsniai, ir išsitraukiau dienoraštį. Kartais man atrodo, kad į visas savo avantiūras neriu vien tik trokšdama jas parašyti, papasakoti skaitytojui, kurio niekada nebus. Bet kiekvieną sąsiuvinį (mintyse) pradedu markizo de Sado, kurio nemėgstu, citata:

„Kreipiuosi į tuos, kurie geba mane išklaudyti. Jiems mano raštai nepavojingi“. Kvailystė, žinoma, pati suprantu, kad kvailystė, ir pasižadau daugiau taip nedaryti. Bet man, postmodernistiniam kūdikiui, kūriniai (kurvai – priduria kažkas, galbūt Hermis, ir džiaugsmingai sužvinga), nors užmušk, patinka citatos.

Beveik įrėmęs kelius man į pilvą, šalimais snūduriuoja akiniuotas plikis, glėbyje mėšlungiškai spausdamas alpinisto batus ir storiausią maldaknygę „India – a Travel Survival Kit“*. Viršelis daug žadančiai skelbė: „Enlightenment? Yes, this guide even covers where to find the gurus!“** Mes buvom it kokie sąmokslininkai, prigulę prieš lemiamą šturmą, o ant mūsų dergė ir barstė šlykščiai suličiusius pūkus palubėje besidulkinantys karveliai, atakavo sužvėrėję batų valytojai ir rankšluosčių prakaitui braukti pardavėjai, kankino musės, musės, musės, musės, musės... Tos dvylika valandų praėjo veik narkotiniame svaigulyje, bet kas gi man įkalė į galvą, kad tik skausmas yra natūralus ir tikras, o džiaugsmas neįmanomas be stimuliatorių?!

Aš išslinkau ieškoti savo autobuso ir dar kartą pasinėriau į siautulingą, priešybių nežinantį rojaus ir pragaro mišinį. Buvo jau tamsu, bet taip pat karšta, o žmonių tik dar daugiau.

Ilgai blaškiausi po stotį ieškodama savo aikštelės, o panika, kad jos taip ir nerasiu, tolydžio augo. Kiekvienas, ko tik pasiklausdavau kelio, prapliupdavo neatspėjamų žodžių srautu, pašėlusiai modamas rankomis, kad, rodės, tuoj

* Kelionių vadovo po Indiją pavadinimas.

** Nušvitimas? Šis gidas netgi apima tai, kaip susirasti guru (*angl.*).

pakils ir nuskris. Staiga pilkšvai baltoje minioje sušmėžavo raudonas Budos kario drabužis. Vienuolis buvo jaunas ir tikriausiai labai skubėjo. Tvilkstelėjo iš sapno nuojauta, kad taip kažkada jau buvo. Anuškavilija, Blavatskaja, Bezant, Beili ir kitos teosofinės moterys sirenų balsais man šaukė: „Na, sek jį, pulk jį, čiupk jį, tą tibetietį!“ Tačiau jis niro į tamsią perėją ir dingo. Garsiakalbis gergždamas pranešė, kad autobusas į Manalį išvyksta už dešimties minučių. Į Manalį! Prisiminiau Kedarą, ir man taip suspaudė širdį, tarsi būčiau jį nužudžiusi.

O laiko buvo vis mažiau. Elgetos, batų valytojai ir rankšluosčių pardavėjai apsupo mane glaudžiu žiedu, taip, kad vos begalėjau žingsnį žengti. Kažkur, kituose pasauliuose, kituose matavimuose, nepažadinamai snūduriavo Vilniaus gatvelės. Man svaigo galva ir tilindžiavo ausyse. Realybė staiga prarado savo vadinamąjį tikrąjį pavidalą, kurio desperatiškai it šiaudo laikomės skęsdami tame nepažinime. Prieš mano akis mirguliavo balkšvos šviesos atspindžiai, magiški burtai, raibuliuojantys blyksniai, aidai ir vaivorykštės, debesy, mėnesienos takai vandenyse, blausūs šešėliai, rūkas, vaiduokliški pavidalai, ničnieko, kas nebūtų panašu į sapną.

Netikėtai kažkas palietė mano petį. Krūptelėjau, atsiskau, bet tai buvo ne kastanediškasis Amsterdamo senis, o Karma. Mokytojas, lydimas džiaugsmingo tibetiečių vienuolių būrio, stovėjo čia pat ir kramsnojo spragintus kukurūzus.

– Paskubėk, – pasakė Karma, – nes pavėluosi.

Aš pagalvojau apie ilgą kelią ir apie tai, kaip užsnūsiu padėjusi galvą jam ant peties. Kažkoks luošys ant ratukų,

veikiau – tik galva ir dvi plaštakos su nesuskaičiuojamais pirštais, zujo mums aplink kojas ir, dainuodamas stulbinančiu it Plasido Domingo balsu, reikalavo rupijų.

Karma įmetė kelias monetas į konservų dėžutę, sumaniai įmontuotą ratelių priekyje.

Autobusas pasirodė ne toks jau baisus, kaip tikėjausi. Tačiau mano vieta buvo pačiame priekyje, o Karmos – ant galinės, maišais nukrautos sėdynės. Šalia manęs dribtelėjo storas dvokiantis indas. „Dvokiantis“ – nežinau, kodėl pavartoju šį apibūdinimą, tiesiog jo veidas blizgėjo it tirpsiantys taukai, pro nešvarius prasagstytus marškinius veržėsi milžiniškas plaukuotas pilvas, o klyno sagos laikėsi vos ant kelių siūlų. Jis šerniška šlaunimi prisispaudė prie manęs, ir ne tik todėl, kad netilpo savo kėdėje.

Į autobusą be paliovos grūdosi prekijai, siūlydami tai arbatos, tai nykštukinių povų uodegomis apsimetančių vėduoklių, tai tų nelemtų rankšluosčių, tai smilkalų, tai melsvų it skenduolis, dailiomis skiltelėmis supjaustytų vaisių, oranžinių gėlių girliandų ir net paukščių narveliuose. Per stebuklą atsirado toji galva ant ratukų ir, giedodama ariją apie rupijas, siauru taku nusiyrė prie Karmos.

Aš užsimerkiau, prisiglaudžiau skruostu prie vėsaus stiklo (Agnija, nemąstyk stereotipais, jis anaip tol ne vėsus!) ir pamačiau Karma, arčiausiai, kaip tik begali būti. Mes žvelgėme vienas į kitą godžiais žvilgsniais, trūkšmingai alsavome, pradžioje susiliejo tik mūsų lūpos, paskui ir kūnai įaugo vienas į kitą, galop, alpdami iš malonumo, mes jau lėkėme aistros tuneliais į patį iki raudonumo įkaitusį Mandalos centrą. Bet aš ir vėl sugrąžinau save į pradžią, it įgu-

dusi scenaristė svarstydamą, kurgi tai galėtų įvykti: autobuse, viešbutyje, nakvynės namuose, gamtoje, o gal vienuolyne...

Autobusas pagaliau pajudėjo. Mačiau, kaip didžiaakis berniukas vairuotojo kabinoje uždegė smilkalą ir, tris kartus nusilenkęs, padėjo jį prie mažyčio, gėlėmis ir blizgučiais apkaišyto altorėlio. Aukšažandis kelioninis Dievas prasimerkęs švytėjo daug žadančia šypsena. Aš vėl pabandžiau užsimerkti ir pagal geriausias erotinių filmų tradicijas susigražinti Karma, bet man nepavyko net nuvilkti raudono vienuoliško jo drabužio.

Berniūkštis, ką tik pamaldžiai stovėjęs prie altorėlio, dabar kabėjo autobuso tarpduryje įsikandęs švilpuką ir laidė neįtikėtinas treles, kurios turėjo mus išvesti iš beprotiškos mašinų, rikšų, motociklininkų, dviratininkų, prekių, žioplių, batų valytojų, elgetų, šventųjų karvių, asilaičių, šunų ir neįvardijamų padarų sangrūdos.

Po gero pusvalandžio ištrūkome iš stoties rajono ir autobusas išdardėjo į kelią. O pakelėse virė vaiduokliškas gyvenimas. Vaiduokliškas, nes pigiuose videoklipuose paprastai taip vaizduojama tai, kas antgamtiška: stūksojo neaiškių pavidalų būstai, plazdėjo benamiams pastogę atstojantys skudurai, degė laužai, rūko dūmai, slampinėjo perkarusios pusnuogės žmogystos, šešėliais virtę gyvuliai ir vinguriavo nei pradžios, nei pabaigos neturinčios rytietiškos melodijos. Aš užsnūdau.

Pabudau, pajutusi kibią ranką sau tarp šlaunų. Pasidgėjusi it kokį roplį nušveičiau ją šalin, o indas tik saldžiai suurzgė. Akimoju išėikvojau visas anglišių keiksmazodžių atsargas ir prisiplojau prie sienos, rizikuodama išlįsti iš au-

tobuso kiaurai. Tačiau senis nė nemanė liautis. Aš bergždžiai dairiausi į ne tik erotinėse svajonėse nepasiekiamąjį Karma, bet ir dar du vienuolius, sėdėjusius tiesiai man už nugaros. Jie buvo užsidengę galvas savo purpuriniais drabužiais ir materialusis pasaulis jiems daugiau nebeegzistavo. Aš spyriau savo kankintojui į blauzdą, bet, rodos, jis tai priėmė kaip pikantišką gundymo būdą. Už lango plytinti Indija priminė juodą uždangą.

Staiga tolumoje sušvito kažkokie žiburiai. Jie priartėjo ir autobusas sustojo fantasmagoriškoje oazėje su degančiais laužais, vėliavėlių ir blizgučių girliandomis, klegių prekijų būriu, stalais ir suolais pakeleiviams, muzika, muzika, muzika. Mano bebarzdis Mėlynbarzdis išsinešdino pirmas ir aš vyliausi, kad nors dešimt minučių pasėdėsiu šventoje ramybėje. Tačiau pro šalį einantis Karma man pamojė pirštu ir, dideliu feminisčių įtūžiu, aš tučtuojau paklusniai nuspūdinau jam iš paskos.

Naktis buvo karšta ir tiršta nuo nesuskaičiuojamos daugybės kvapų. Gyvenimas virė ir kunkuliavo taip gaivalingai, kad bet kuris pasaulį sutvėręs Dievas, vos tik tai akį čionai užmetęs, imtų šokti ir džiūgauti, kad viskas vyksta pagal Jo valią.

Karma man nupirko arbatos su pienu, cukrumi ir kardamonu. Susėdome vienas priešais kitą prie medinio stalo, po žvaigždėtu dangum.

– Viskas gerai?

– Taip, – sučiulbėjau. – Nuostabu. Viskas atrodo kaip sapne.

Jis nieko neatsakė, tik gėrė savo arbatą išpyręs akis į vieną tašką.

– Ar dar ilgai važiuosim?

– Kokį dešimt valandų. Jei tau reikalinga išvietė – ji ten, – Karma dūrė pirštu į tamsą, pakilo ir nuėjo neatsukdamas.

Aš, parimusi Rodeno „Mąstytojo“ poza, likau prie stalo. Pamėginau įsivaizduoti tą gyvenimą, kuris prasidės jau nuo rytdienos. Jokių plyšių, kuriuose pati nuo savęs pasislėpčiau: laikraštienos, TV, pliurpimo telefonu, kompulsyvaus, bergždžiai tuštumą maskuojančio veikimo, apsimestinio bendravimo ir dar daugybės nesuskaičiuojamų gudrybių, kurias išrado žmonės laikui užmušti.

Kaiėjau į autobusą, man po kojomis pasipainiojo milžiniška žiurkė, ir ji, o ne aš, sužvigo it automobilio stabdžiai.

Taukuotasis mano kaimynas jau pūpsėjo savo vietoje ir net nesiteikė patraukti dramblišių kojų, kad kaip nors įsirangyčiau į man paliktą plyšį. Tūždama bandžiau jį perlipti, bet senis staiga kilstelėjo kelius taip, kad atsisedau kamasutriškai (na, ir įsikandau tą „kamasutriškai“) apžergusi jo šlaunis. Visi, kas tik tai matė, ko nesprogo iš juoko.

Įsispeičiau į savo kampą ir pirmą kartą per šią kelionę pajutau kažką panašaus į nepakeliamą vienatvę. Vairuotojas įjungė kurtinamą muziką. Autobusas šokdamas pajudėjo. Buvo aklinai tamsu. Mano kaimynas neramiai muistėsi, ir galėjau lažintis iš ko tik nori, kad jis onanizuojausi. Man trauktis nebebuvo kur ir marazmiškai gąščiojau, kad jis išteplios savo šlykščiais syvais mano vienintelius džinsus. Tačiau, kai įvažiavome į vos vos apšviestą ruožą, įsitikinau, kad mano įtarinėjimai perdėti. Indas buvo sunėręs rankas ant savo didžiulio pilvo ir netgi snūduriavo.

Mėginau užsiliūliuoti piešdama pasteliškai švelnius vaiz-

delius su Karma, kuris tolydžio it fotorobotas virsdavo Kedaru. Galų gale aš atsidūriau savo namuose. Sėdėjau tamsoje ant grindų, nugrimzdusi į dar vieną Anuškavilijos maginį eksperimentą. Staiga kažkas žybtelėjo ir, lyg uždegus bengališkos ugnies lazdelę, pasipylė mėlynos kibirkštys, koncentriniais ratais pliūptelėjo balta liepsna, traškėdama elektros išlydžiais ji perbėgo per visus mano kambario daiktus, kiaurai langų stiklą išlėkė laukan, akimoju visas Vilnius jau žydrai liepsnojo ir buvo šviesu, taip šviesu, kaip per didžiuosius kosminius kataklizmus, kurių šioje savo būtyje dar neregėjome, bet nešiojomės giliai giliai, neonais skaičiuojamoje atmintyje. Aš suklykiau apimta siaubo, nes po manimi atsivėrė žvaigždėmis žėruojančios juodos bedugnės, beviltiškai stvėriausi už kažko šilto... ir pabudau. Savo pamėklišką riksmą dar spėjau išgirsti. Indas raminau mai spustelėjo mano prakaituotą delną, ir iš dėkingumo padėjusi galvą jam ant peties atleidau visas kelionės šunys ir gašlybes. Mane vis dar krėtė vidinis drebulys. Sapnas buvo ryškus kaip regėjimas.

Akinanti saulė spigino man tiesiai į veidą. Pamišėliškais serpantiniais mes kilome į kalnus. Staigiuose posūkiuose ant uolų buvo išvedžioti makabriškai šelmiški šūkiai: „Geriau vėliau negu niekad!“, „Mirtis dar palauks!“, „Vairuotojau, sprandus nasisuks ne tik tavo keleiviai!“ Susikėliau kojas ant kėdės, o indas įbedė savo pirštus man į kirkšnį. Bandžiau prisiminti, kaip Žodynas aiškina „simbiozę“. Posūkiuose džiaugsmingai ir aidžiai žvygavo bedugnės. Pakelėse sutūpusios beždžionės spoksojo taip, lyg mes būtume pirmieji užkariautojai, įsiveržę į jų ir tik jų valdas. Man buvo gera.

Kelionės tikslas tikriausiai jau buvo arti, nes mano nak-
tinių košmarų liudininkas suraitė kažką ant lapelio ir šyp-
sodamas padavė. Tai buvo jo adresas. Paėmiau. O kas, jei
visai pritrūksiu pinigų?!

Ir štai – aš jau ČIA. Jaučiausi išsprūdusi pro adatos skylu-
tę, išsiveržusi, išsivadavusi, nugalėjusi!

Miestelis buvo visai mažytis, tolumoje dunksojo Hima-
lajai, visai netoli – didelis vienuolynas, o aplinkui zujo dau-
gybė vienuolių su vyno raudonumo drabužiais – Budos ka-
rių su Nirvanos vėliavomis.

Susiradau patį pigiausią viešbutį, kurio sienos tikriau-
siai buvo kartoninės. Jei kaimyną pažįsti tik iš garsų, ku-
riuos jis nuolat skleidžia (kosti, šnarpščia, niūniuoja, dū-
sauja, gadina orą, šnara celofaniniais maišeliais, girgždina
lovą), tai atrodo, kad šalimais gyvena nuobodžiausias pa-
saulyje žmogus. Ilgainiui pastebi, kad jie – tie nuobodžiausi
pasaulyje žmonės, maždaug kas dvi dienas keičia vienas
kitą. Tiesa, kartą pasitaikė vienas, kuris be paliovos kažką
pūtė – tai jau man buvo šiokia tokia mįslė, intriga, bet,
jam išvykstant, nusivylusi supratau, kad to paslaptingo ri-
tualo objektas viso labo buvo tik dviračio padangos.

Pačią pirmąją dieną aš išsiunčiau dvi telegramas. Vie-
ną – tėvui su motina, mano sąžinės priekaištų karaliams
ir viešpačiams. Kitą – bičiuliui, kuris buvo stačiai pami-
šęs dėl Tibeto, jo namuose amžinai sukosi magnetofono
juostelė ir kažkoks paslaugus tibetietis žemu, prikimu-
siu, manding, labai seksualiu balsu vis kalė į galvą neiš-
mokstamą kalbą: ka-ka-ga-nga-cha-cha-ja-nya-ta-ta-
da-na-pa-pa-ba-ma-tsa-tsa-dza-wa-zcha-za-a-ya-ra-la-

sha-sa-ha-a...* Nusiunčiau jam triumfališką šūkį: „Aš jau beveik Tibete!“ Po kelių dienų mane jau vijosi ant ramentų besisūpuojantis pašto tarnautojas ir džiaugsmingai šaukė: „Madam, jums telegrama!“ Aha, tai buvo mano tibetofilo atsakymas: „Įsivaizduoju, kaip ten dabar tave dulkina tie siauraakiai“. Vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni, aštuoni žodžiai – net pinigų nepagailėjo! Kur kitur gal ir būčiau apsižliumbusi, bet šitai erdvei apmaudo ašaros visai netiko.

Dabar man reikėjo susirasti Mokytoją. Aš slampinėjau po miestelį ir kalnus, maniakiškai įdėmiai stebeilydama į kiekvieno vyresnio vienuolio veidą. Tokių, kurie atitiko trokštamąjį pavidalą, buvo labai daug. Jau įsivaizdavau asketišką celę, kvepiančią aitriais tibetietiškais smilkalais, altorėlį, daugybę mįslingų ritualinių įnagių ant mažo stalielio ir sėdėdama klūpančią prie išmintingojo Guru kojų. Aš visur būsiu ištikima jo palydovė, jeigu lieps – trenksiu galvą į sieną ar šoksiu į ugnį, užtat labai labai greitai manyje išsiskleis magiški sugebėjimai, apie kuriuos nė Anuškavilija nesapnavo. Visose kavinukėse kabėjo skelbimai apie vieno ar kito guru paskaitas, bet manęs neviliojo grupiniai užsiėmimai. Aš norėjau būti vie-nin-te-lė garbingo lamos mokinė. Aš spendžiau jam visokius bioenergetinius, kaip pasakytų Anuškavilija, spąstus ir kasiau metafizines vilkduobes. Bet Mokytojas nė nemanė įkliūti.

Pagaliau aš pasidaviau ir nuėjau į vieną paskaitą. Kaip ir tikėjau, auditorija buvo sausakimša. Tikras Babelio bokštas – anglai, amerikiečiai, belgai, italai, ispanai, japonai,

* Taip skamba Tibeto kalbos abėcėlė (*Agnijos past.*).

švedai, vokiečiai... Galėjai sau smagintis, spėliodamas jų biografijas.

Mokytojas atitiko visus mano reikalavimus: toks sudžiūvęs, bet tvirtas senis, nepaprastai išraiškingo veido, liūdnu, bet skvarbių akių, užkrečiamos, švytėte švytinčios šypsenos, nuostabiomis rankomis ir milžiniškomis ausimis. Aš atsiverčiau storiausią bloknotę, pasiryžusi užsirašinėti kiekvieną jo žodį, bet... Bet tame, ką jis kalbėjo, nebuvo nei MAGIJOS, nei mistikos, nei konkrečių patarimų, kaip čia greičiau pradėjus levituoti. Mokytojas monotoniškai porino tik apie gerą širdį, atjautą ir meilę kiekvienai (!) gyvai būtybei. Aš vangiai konspektavau tai, ką jis sakė, pati sau galvodama, ar verta trenktis per pusę pasaulio, kad išklausytum nepritaikomas, galbūt nebepritaikomas karitietiškas tiesas. Šį klausimą aš taikiau ne sau, o kitiems, sėdintiems aplinkui ir gaudantiems kiekvieną žodį, tarsi tai būtų neįkainojami alchemijos ir MAGIJOS receptai. Aš, šį bei tą jau patyrusi Buriatijoje, praėjusi pritrenkiančią Anuškavilijos mokyklėlę, jaučiausi pakliuvusi tarp pradžiamokslių, patiklių pirmaklasių, nors ne vienas iš jų jau buvo pražilęs ir fotogeniškai raukšlių išvagotas. Aš! „Džiaugsmas ateina tik kitų dėka. Vakuume džiaugsmo nėra. Todėl šį pasaulį ir visus jo gyventojus reikia gerbti, mylėti, su kiekvienu dalijantis savo šviesia patirtim. Egoizmas mus veda vis toliau ir toliau nuo tikrojo džiaugsmo. Kiekvieną kartą, kai pasiduodam godumui, pykčiui ar geismui, mes išsileidžiame mirtiną priešą į save. Reikia išsiugdyti ypatingą drąsą, kuri leistų mums šitą priešą nugalėti.“ Ir taip toliau. Jei aš ką nors panašaus pradėčiau byloti eiliniame Vilniaus bohemos vakarėlyje, mane nu-

švilptų, naikinte sunaikintų, kaip sentimentalių banalybių skleidėją. Mane!

Kai visi, paskaitai pasibaigus, lankstėsi savo rituališkomis kaktomis bumpsėdami į grindis, man atrodė, kad Mokytojas tik šaiposi iš savo mokinių. O ir visą laiką jo veido išraiška buvo tokia, lyg netvertų juoku, o kartais tiesiog prapliupdavo kvatotis, visus baisiausiai suglumindamas. Man buvo aišku, kad tie, kam skirta tik abėcėlę pramokti, niekada nepažins aukščiausiųjų slėpinių. Man!

Aš išėjau laukan ir beveik nenustebau, kai vienuolis priėjo prie manęs. Juk turėjo pasiūlyti kažką ypatingo.

– Matau, tu naujokė?

– Taip, – atsakiau ir kaip kompiuteris atpyliau tiradą apie šalį, kurios net vardo – Lie-tu-va – niekas nežino, bet ji anaiptol nėra Rusijos dalis, apie tai, kaip mes buvome okupuoti, kentėjome, kovojome, išsivadavome, pagaliau esame laisvi, bet ir vėl – viskuo nepatenkinti.

– Tau nepatiko paskaita? – be jokių užuolankų paklausė jis.

– Na, aš tiesiog kažko kito tikėjausi.

– Ko?

– Matot, aš jau truputėlį mokiausi MAGIJOS, – atsakiau kaip tikras drovumo įsikūnijimas. – Be to, aš labai daug skaičiau apie ypatingas Tibeto vienuolių galias...

– Pirmiausia reikia tvirtai atsistoti ant žemės, tik pasakui gali pakelti akis į dangų. Ar tu manai, kad MAGIJA ir kasdienybė egzistuoja atskirai?

– Ne, nemanau, bet aš tikėjausi čia išmokti kokių ypatingų dalykų, kurie man praverstų kasdienybėje ir aš galėčiau iš tikrųjų padėti kitiems, – sukčiavau nė nemirke-

lėdama, nes apie pagalbą kitiems tuomet užvis mažiausiai galvojau.

– Taip, yra žmonių, primenančių statytojus, kurie kelia paaukuotą pastato, neturinčio nei pamato, nei sienų, stogą, – jis perkando mane akimoku. – Dabar žmonės trokšta viską gauti pigiai, lengvai ir greitai.

– Aš nenoriu pigiai, lengvai ir greitai...

– Bet tu nori kažko nepaprasto? Ar ne? Eime į pavėsį, aš tave šio to pamokysiu.

Mes susėdome po medžiu, tiesiai ant išdegintos dulkinos žemės, kur jau snūduriavo du dideli šunys. Jausdamasi beveik kaip Karlosas Kastaneda aš išsitraukiau bloknotą ir pasiruošiau rašyti.

– Visai nebūtina užsirašinėti. Tai – tiesiog meditacija, kuri gali pagelbėti norinčiam pasikeisti dėl kitų. Deja, ne skraidyti ir ne vaikščioti kiaurai sienos, žinau, kad nusi-vils... Tereikia patogiai atsisėsti ir kvėpuoti. Iškvėpiant įsivaizduoti, kaip iš tavo šnervių plaukia balta, švari, švytinti srovė. Tai – tavo gerumas ir gailiaširdystė, kuriuos tu siunti visoms gyvoms ir kenčiančioms pasaulio būtybėms. Visoms, neišskiriant nieko, nes netgi tie, kas žudo, kankina ir plėšia, nėra iš tikrųjų laimingi. Žmonių skausmas ir sielvartai sugriš juoda srove, kurią tu įkvėpsi. Jei šią medita-ciją atliksi teisingai, tai patirsi liūdesį ir baimę, nes ma-tysi, kad šios žemės gyventojų kentėjimai – beribiai. Yra ir dar viena sąlyga – nelauk jokio atlygio, nors dažniausiai žmonės gerus darbus daro tikėdamiesi vien tik jo. Vis dėl-to ši meditacija tirpdys tavo savanaudiškumą, egoizmą, vadinasi – mažins kentėjimus. Matydama juodąjį skausmo srautą, siųsk pasauliui pagalbą ir džiaugsmą. Žinoma,

tu nenutrauksi karų, nesustabdysi žemės drebėjimų ir neišgelbėsi nė vieno iš bado mirštančio vaiko. Jei viską atliksi teisingai, nuoširdžiai ir negailėdama dvasios jėgų, pamatysi, kaip juodasis nevilties srautas blykšta, blunka ir pasaulis balta švytinčia srove jau siunčia tau savo džiaugsmą ir padėką. Pamėgink...

Ak, jei aš visą šitą papasakočiau savo vilniškiams bičiuliams – jie mane negyvai užjuoktų! Ir vis dėlto jaučiausi nepaprastai įkvėpta. Skriejau į savo viešbutėlį lyg ant sparnų, pakeliui nusipirkau labai ironiškai besišypsancio Budos atvaizdą ir jau tą patį vakarą pasiryžau siųsti pagalbą visoms kenčiančioms pasaulio būtybėms. Bet prieš pradėdama dar norėjau pavakarieniauti.

Aš sėdėjau mažyčiame, visiškai tuščiame restoranėlyje prie girgždančio stalo. Kas dieną aš jaučiausi vis labiau sulaukėjusi, o gal – tik augo mano vieatvė. Nė karto nebesutikau nei Karmos, nei mažojo Mokytojo, nei jo žilagalvio globėjo. Visi trys dingo, lyg jų niekada nė nebūtų buvę. O vienatevė tapo mano antruoju kūnu, daug didesniu už fizinį. Man skaudėjo, kai kas nors bent žvilgsniu prie jo prisiliesdavo. Nenorėjau su niekuo bendrauti. Net žodžiu persimesti. Todėl pyktelėjau, kai prie mano stalelio prisėdo juodai apsirengęs vaikinai.

– Restoranas visiškai tuščias, – pasakiau.

Jis tik gūžtelėjo pečiais ir nusišypsojo. Beje, buvau jį pastebėjusi jau prieš kelias dienas, nes atrodė kažkoks pernelyg gražus – veikiau personažas iš orientalinės „Emanuelės“ serijos nei gyvas žmogus.

Sėdėjome tylomis ir laukėme visą amžinybę, kol kas nors

teiksis mus aptarnauti. Rytuose niekas niekur neskuba. Laikas čia – milijonierius, dosniai švaistantis savo sekundes, minutes ir valandų valandas. Iš kažkokio plyšio išlindo tarakonas ir mes abu stebėjome, kaip jis ropinėja po stalą. Aš su taukuotu meniu lapu nustumdavau vabzdį juodai apsirengusio vaikino pusėn, o jis, maloniai šyptelėjęs, sugražindavo tarakoną man. Na ir flirtas!

O tai jau buvo flirtas. Agnija Gundytoja niekada nensaudė. Gal kas ir mano (čia ir prabyla ji, nes yra šiek tiek vulgaroka), kad aš tik kantriai sėdinėjau ant suoliukų, prie barų ir dar kur nors laukdama, kad, visų feministinės literatūros besigriebiančių vargšių ištūžiui, mane nusivestų koks patinas ir patvarkytų, šitaip įrodydamas panieką visai moterų giminei. Betgi viskas kitaip, visai kitaip. Aš žinau, kada ir kaip paspaudžiu savyje mygtuką: gundymas. Tegu jis (vyras) mano, kad mane paėmė, nors iš tikrųjų tai aš nusivedžiau jį už pavadėlio. Tik svarbu viliojant vieną nepersistengti, idant neprisitrauktumei kito, nereikalingo. O man taip daug kartų yra nutikę, ir sukis paskui, kad gudri! (Aš jau įspėjau, kad Agnija Gundytoja – vulgaroka...) Visa tai labai įdomu. Štai eini gatve ir sutinki nepažįstamą vyrą. Po kelių dienų – ir vėl. Paskui – dar kartą – gal po mėnesio, gal dviejų, o gal net metų. Ir kiekvieną sykį galvoje, širdyje, o gal pilvo apačioje kažkas dilgteli. Galiausiai kartais po kelių ar keliolikos mėnesių, kai jau gulime vienoje lovoje, jis išdidžiai sako: tada, prieš šimtą metų, kai mačiau tave troleibusų stotelėje, ir prieš penkiasdešimt – kai pirkai užrašų knygelę laikraščių kioske, manęs net nepastebėjai, bet aš jau žinojau, kad tave turėsiu... Aš tyliu ir nieko nesakau, nes nenoriu jo nuvilti,

negražu žmones nuvilti, nors puikiausiai prisimenu ir tą troleibusų stotelę, ir laikraščių kioską, ničnieko nesakau, nors aš jį vedžiojau paskui save po Labirintą, kol galop vadinamojo atsitiktinumo (ak, kokia saviapgaulė) valia vakar susitikome kavinėje... Ir tą juodais drabužiais jau buvau pastebėjusi, manydama – na ir gražuoliukas, kaip medum teptas!

Pagaliau jis nubraukė tą tarakoną žemėn. Prakalbo. Jo vardas buvo Kaši. Kaši iš Šrinagaro, Kašmyro sostinės. Jo juodi drabužiai reiškė priklausymą kažkokiai senai ir ypatingai religinei tradicijai. Aš visai nenorėjau leistis su Kaši į kalbas. Galvojau tik apie meditaciją. Buvau sklidina atjautos ir gerumo. Troškau greičiau jais pasidalyti su visomis gyvomis ir kenčiančiomis šio pasaulio būtybėmis. O kašmyrietis, vylingai šyptelėjęs, paklausė:

– Gal norėtum vakare parūkyti hašišo?

Tik to man betrūko! Bet Agnija Avantiūristė jau plojo katučių ir šaukė: „Noriu, noriu, noriu!!!“

– Gal ir norėčiau. Bet turiu darbo.

– Koks gali būti darbas vakare?

– Meditacija.

– Ak, meditacija! Pamiršau, ko jūs visi čia suvažiuojat. Bet net aš žinau, kad medituoti reikia iš ryto. Saulei tekant.

– Mano meditacija ypatinga.

– Hašišas – irgi ypatinga ceremonija. Na, ir kaip? kaip?

– Gal...

– Aš nesuprantu, ką reiškia „gal“... Taip ar ne?!

– Na, taip.

– Kur tavo rasti?

Dvejojau, ar pasakyti jam savo viešbutį, nes buvau jau tiek prisiklausiusi apie Rytuose tykančius pavojus ir apie ypač pavojingus kašmyriečius. Bet kad visas mano turtas tilpo kapšelyje ant pilvo, todėl išsidaviau. „Tik nesugalvok su juo miegoti!“ – rūščiai ištare Agnija Asketė ir nosisuko nuo visų kitų į baltą meditacijos sienelę.

Jau sutemus Kaši nelyginant sąmokslininkas pabeldė į mano duris.

– Aš siaubingai bijau šunų! Tai tiesiog žygdarbis, kad ryžausi pas tavo ateiti, kai jie dabar visi laksto palaidi.

Jis be paliovos šypsojosi baltutėlaičiais dantimis, o išraiška buvo tokia, it visą laiką čiulptų kažką neapsakomai saldaus. Jo akys blizgėjo tarsi du veidrodėliai, o blakstienos buvo pačios ilgiausios iš visų, kokias man tik yra tekę matyti gyvenime. Po tankiais, išlenktais, ant kaktos suaugusiais antakiais žaižaruote žaižaravo šelmiški, guvūs, džiaugsmingi žvilgsniai. Agnija Turgaus Paveikslėlių Tapytoja jau buvo jį bepavadinanti Didžiaakiu Elniu...

– Labas vakaras, Buda Bhagavanai, – mirktelėjo naujam paveikslėliui ir užuodęs mano susierzinimą pridūrė: – Mes gi su juo bičiuliai, nes su visais jis bičiulis. Nebūk tokia susiraukus. Gyvenimas – tai pokštas, ir nieko daugiau. – Jis apsidairė ir pasakė: – Uždaryk langą, užtrauk užuolaidas ir kuo nors užkimšk plyšį durų apačioje. Juk matai, kas parašyta. Negerai, jei kokie liurbiai užuostų.

Ant sienos kabėjo atmintinė, kad viešbutyje draudžiama vartoti alkoholinius gėrimus, narkotikus, ypač hašišą, kišti smilkalus tarp elektros laidų ir rašyti mantras ant sienų. Indija yra Indija!

Aš ėmiau vykdyti Kaši paliepinimus, o jis uždegė žvakę,

išsitraukė iš marškinių kišenės juodos dervos gabalėlį ir ėmė kaitinti ant liepsnos. Žinoma, kad prisiminiau Kedarą, bet tuojau pat nuvijau liūdesėlį šalin. Kaši išpūtė iš pigios indiškos cigaretės tabaką, patrynė sau tarp delnų, sumaišė su derva, dantimis iš filtro ištraukė kažkokiais pakulas, išspjovė ant grindų ir kvaišinančius apdavus įtraukė atgal į rūkomojo popieriaus tūtelę. Visa tai darė švilpaudamas, niūniuodamas ir, rodos, tiesiog nesitverdamas savame kailyje pirmapradžiu, laukiniu džiaugsmu. Sakytum būtų su pasauliu sudaręs slaptą, bet nepaprastai šmaikštų ir linksną sandėrį. Kaši turbūt net neįstengtų būti liūdnas.

Mes sėdėjome susikėlę kojas ant lovos ir atidžiai vienas kitą tyrinėjome, tik jo mikroskopo stiklas buvo rožinis, o mano – kažkoks drumstas. Grauziausi dėl neįvykusios meditacijos, truputį bijojau, kad kas nors užuodęs hašišo dūmelį išmes mane iš viešbučio, o gal net nugabens į klaikią indišką areštinę. Jau beveik žinojau, kad visa sau pačiai prisiekoji askezė nueis šuniui ant uodegos, nes su šiuo vaikinu neišvengiamai teks gultis į lovą. Jis kimšo cigaretę po cigaretės. Aš svaigau vis labiau, labiau ir labiau.

– Na, – galiausiai sušnabždėjo jis, įremdamas savo išrasojusią kaktą į manąją, – tai kas dabar bus?

Jaučiausi it ištirpusi vanilinių ledų balutė – saldi, kvepianti, šilta ir visai bejėgė. Tik mano neprilygstamas užsišpyrimas dar negalėjo nuščiūti:

– Ogi – nieko! Tu eisi namo, o aš miegosiu, nes rytoj man reikės keltis saulei tekant ir medituoti.

– Ajajai, – suburkavo Kaši ir pažvelgęs į Budos portretą pridūrė: – Buda Bhagavanai, na, leisk šitai moteriai truputėlį atsipalaiduoti. Tai aš tavęs prašau.

– Liaukis šitaip juokavęs. Aš atvažiauvau čia tam, kad mokytčiausi, o ne išdykaučiau.

– O ar šitie dalykai vienas kitam trukdo? Pasižiūrėk į Budą – jis tikrai iš tavęs juokiasi.

– Ne. Nesijuokia. Ačiū už hašišą, ir eik. Labanaktis.

Aš pabučiavau jį į skruostą. Jis mane – irgi. Suėmė liūdesys. Taip man jau būna beveik su kiekvienu: verte perveria netekties jausmas viskam dar tik prasidedant. Žinau, kad neišvengiamai vienas kitą prarasim – po valandos, dviejų, po nakties, dienos, paros, savaitės, metų, dvidešimtys, šimtmečio, ak, kam besikaičiuoti. Juk viskas praėina. Viskas.

– Nuostabu, mes bučiuojame vienas kitą tik į skruostukus. Ir nieko daugiau! – jis uždainavo.

– Eik. Jau eik, prašau tavęs.

– Einu, jau einu, tik kartelį pabučiuosiu į lūpas, – jis pakstelėjo man į burnos kamputį kaip mažas berniukas. – Na, štai ir viskas. Nebaisu, ar ne? O gal dar surūkom vieną?

Buvau visiškai apsinešusi. Gulėjau lovoje ir nebegalėjau net galvos pajudinti. Kaši klūpojo šalia ir, pats užsitraukęs, pridėdavo cigaretę man prie lūpų.

– Ir jokių, jokių, jokių bučinių, – jis niūniavo pagal kašmyrietišką melodiją. – Oi, Buda, padėk man suviliot šitą moterį!

– Apversk tą paveikslėlį!

– Kodėl gi? Jis žiūri į mus ir linksminasi. Galim gi suteikt dievams džiaugsmo.

Kaši buvo musulmonas. Aš ir vėl prisiminiau meditaciją ir net sucypiau – taip skaudžiai man nudiegė sąžinę.

– Jau išeik.

– Išeinu, jau išeinu. Dar kartelį tave pabučiuoju ir išeinu.

Kaši veidas staiga priartėjo. Saldžios akys, saldžios lūpos, saldus alsavimas, saldi oda, saldus balsas, saldus liežuvis, saldūs dantys, saldžios seilės ir viskas, net prakaitas saldus. Neapsakomas saldumas. Mūsų kūnai – tarsi du didžiuliai saldainiai kažkokioje kosminėje burnoje, niam-niam-niam-niam-niam štai ji mus sukramto į vieną saldu gniutulą, čepsi, čiaumoja, čiulpia, čiulpčioja, žinda. Saldybė, saldybių saldybė, vaivorykštiniais upeliais srūvanti iki pat pasaulio pakraščių ir vėl atgal sugrižtanti, atgal į lipnų, tąsų, drėgną, stangrų, blizgų mutulą. Tąsus, valkus, valkšnus, lėtas bangavimas. Raudonas kylantis karštis. Saldžios lovos sūkuriai ir verpetai. Balti ir purpuriniai juodoje prarajose. Saldūs. Nebepakeliamai saldūs. Sugeriantys, praryjantys ir nunešantys į niekur visus gatvės garsus: šunų lojimą, cikados, gitaros bruzgenimą.

– Ačiū tau, Buda, – pagaliau nusikvatojo Kaši ir nusiленkė apverstam paveikslėliui. – Juk buvo puiku, ar ne?!

Šito emanueliško berniuko žodyne buvo ne taip jau daug žodžių: gražu, gera, malonu, miela, smagu, juokinga, džiugu, nuostabu.

– Na štai, mes jau ir turime vieną sūnų, ar ne?!

– Labanakt, – tepasakiau, nors norėjau juoktis, kvatoje kvatotis ir šėlti.

Kai Kaši išėjo, prisiekinėjau sau, kad panašūs dalykai daugiau nebepasikartos. Rytmetinę meditaciją, žinoma, pramiegojau, o į paskaitą nutipenau su tokia fizionomija, tarsi ant mano kaktos būtų tris kartus parašyta: kalta, kalta, kalta!

Mokytojas, vos įėjęs į klasę, pirmiausia nužvelgė mane. Neatlaikiusi jo žvilgsnio, nudelbiau galvą. Tada jis pradėjo kikenti, juoktis, kvatotis tiesiog leipdamas, net užsidengė galvą vienuoliška skraiste ir tik vargais negalais nurimo. Aš žinojau, kad jis juokiasi iš manęs. Aš! Manęs! Tūnojau raudonio išpilta, išpyrusi žvilgsnį į priešais sėdinčiojo nugarą ir bijojau net krustelėti.

– Taip, tu man tikrai suteikei smagumo, – pasakė jis abejingai stebeilydamas pro langą, o visas Babelio bokštas sujudo, susižvalgė, bet taip ir negalėjo įspėti, kas gi buvo spontaniškosios Mokytojo linksmybės priežastis.

Aš niekaip negalėjau susikaupti ir per visą paskaitą užsirašiau vienintelį sakinį: „Nereikia bijoti dievų ir jų bausmių, o tik savo blogų savybių“.

Buvau tvirtai pasiryžusi nebesivelti į jokių nuotykių, tačiau nirdama siauru koridorium tarp dviejų namų sienų į savo viešbutuką išgirdau mane šaukiant vardu. Tai buvo Kaši.

Stovėjo kažkokios lindynės tarpduryje ir kviesdamas mojo ranka.

– Aš tavęs jau visą dieną čia tykau.

– Buvau paskaitose, – išdidžiai atšoviau.

– Tu įstengei anksti atsikelti?! Oho – esi tikrų tikriausia jogė! Aš miegojau iki pietų. Paskui prisipirkau kokoso riešutų. Dabar esu kaip statinė pilnas jų pieno. Tik pažiūrėk, – ir jis pakišęs mano ranką sau po marškiniais uždėjo ant plokštutėlio pilvo. – Matai? Užaik.

Aš įėjau į ankštą patalpą labai žemomis lubomis, kurioje nebuvo nieko, tik keli didžiuliai krepšiai ant plūktinės prišiukšlintos aslos.

– Pakuojuos. Turėčiau jau rytoj išvažiuoti, bet nusprendžiau dar kelias dienas čia su tavimi pasilikti.

– Vakar buvo vienintelis kartas. Užtenka. Mane ir taip graužia sąžinė.

– Sąžinė? O ką tai reiškia? – jis linksmai švilpavo, odiniais raišteliais tvirtindamas prie krepšių iš vytelių pintus dangčius.

– Ką tu čia darai?

– Aš jau sakiau – pakuojuos. Aš – pirklys. Vienas prekes atvežu čia, kitas – tempiu atgal, į Šrinagarą.

– Tai tu – Kašmyro pirklys?!

– Aha, Kašmyro pirklys.

– Nieko sau!

Jame visą laiką tarsi grojo koks nepaliaujamą budrumą, energiją ir džiugesį žadinantis maršas. Juodose akyse žaižaravo švelni nuostaba: na, kodėl gi kitiems nelinksma?!

– Pintines aš pakuoju geriausiai iš visų septynių brolių. Kai reikia siųsti prekes į Europą, tėvas visuomet į pagalbą kviečiasi mane. Net patį didžiausią kilimą aš supakuoju per dvi valandas.

Gal tai ir tikrai rekordas: didžiausias kilimas per dvi valandas... Fotografuoju Kaši prie tos pintinės – besišypsantį lyg čempioną ir trykšte trykštantį džiaugsmu. Žvitrų it jaunas laukinis žvėris, priduria Agnija Kilimėlių su Elniais Siuvinėtoja.

– Šį vakarą tu ateik pas mane. Aš bijau šunų. Mano viešbutis – kitoje gatvės pusėje. „Šivos namai“. 31 kambarys. Ateisi?

– Turbūt ne. Aš jau sakiau – visai ne to čia atvažiauvau.

– Ko „ne to“? Ateisi, mieloji, pamatysi, kaip ateisi.

Toks beribis jo pasitikėjimas savimi mane supykėdė ir aš nieko netarusi išėjau laukan.

Apie jokią meditaciją negalėjo būti nė kalbos. Aš vos sulaukiau, kol sutems. Eidama pro „Šivos namus“ pakėliau galvą ir mačiau, kaip Kaši, užsislėpęs už užuolaidos, dirščioja pro langą.

Indijoje kiekviena, net labiausiai apgailėtina lindynė turi karališką pavadinimą: „Šambala“, „Krišnos giraitė“, „Arhatų buveinė“, „Nirvana“, „Šivos namai“...

„Šivos namai“ buvo tamsūs, nors į akį durk, užtat kvapų tvyrojo ištis begalybė: smilkalai, šlapimas, prakaitas, muilas, hašišas, prieskoniai, pūvantis vanduo, mėšlas. Apgraibomis susiradau angą, už kurios buvo laiptai. Ir beveik keturiomis užrėpliojau į viršų. Koridoriuje degė viena spingusulė, o sienos – žydros, beveik Krišnos spalvos. Kaši atidarė duris ir pridėjo pirštą prie lūpų, mostu pakvietė vidun.

– Tss... Čia viskas siaubingai girdisi. Ką žinai, koks liurbis ten už sienos kiurkso.

Kambarys buvo išdažytas atspalviu, kuris nežinia kodėl vadinamas „Jūros bangos“. Sienos buvo aprūkusios ir nurašinėtos. Dvi viena po kitos pristumtos lovos ir užėmė visą plotą.

– Aš mėgstu miegoti plačiai. Ir kiek galima ilgiau, – sušnibždėjo.

Aš prisėdau ir toliau dairiausi. Sienos nišoje, kuri atstojo spintą, gulėjo puikių rytietiško medžiagų rietimai. Kaši į elektros lizdą įkišo nuogus laidus ir iš nesuvokiamos konstrukcijos, primenančios lyg ir muilinę, lyg ir sviestinę, pasigirdo vingri melodija.

– Kašmyro muzika, – vėl sušnibždėjo Kaši, atsisėsdamas

pavojingai arti manęs. – Tai ką mes dabar darysim? Rūkysim ar mylėsime?

– Rūkysim, – sukuždėjau, nes Agnijai Užgintų Vaisių ragautojai atrodė, kad toks malonumas yra mažiau nuodėmingas.

– Gerai. Einu nupirksiu. O tu čia pasėdėk.

Ir jis it milžiniškas juodas katinas ištykino laukan ir užrakino duris. Muzika tebegrojo. Degė žvakės.

Susiraičiau arčiau lango. Buvo gera, nors Agnija Panikos Kėlėja įrodinėjo, kad Kaši su kokiais nors baisiais sėbrais nutykino plėsti mano turtą.

O už lango virė vakarinis gyvenimas. Pro grotas ir moskitų tinklę žvelgiau žemyn, į gatvę ir į viešbučio virtuvę, esančią visai priešais, antrame aukšte. Mačiau prieblandoje zujančius balkšvus pavidalus ir staiga, gal aliejui užtiškus, išplieskiančią liepsną. Plūste plūdo nesuskaičiuojama daugybė garsų: skirtingiausių kalbų nuotrupos, indiškos, tibetietiškos maldos, net mulos alavimas iš kažkieno magnetofono, prekių riksmas, bitlai, pinkfloidai, bliuzas, kaubojiški šūviai ir supermeniški grasinimai iš kino teatro po atviru dangumi, juokas, dainavimas, vaikų verksmai ir krykštavimai, asilų ir karvių bliovimas, šuns skalijimas, vandens čiurlenimas, fleitų, gitarų, lūpinių armonikėlių ir būgnų ritmai, geležis, džeržgianti į geležį arba į akmenį, čirškinamas maistas, gaudesys, šnabždesys, tilindžiavimas, dejonės, tolimas aidas ir nė vieno lėktuvo. Štai jau dešimt dienų negirdėjau nė vieno lėktuvo.

Kaši kažkur užtruko ir aš bandžiau įsivaizduoti save kaip amžiną šito žaliai žydro būsto kalinę, užrakintą dienoms, savaitėms, mėnesiams, metams, teturinčią tik varganą kvad-

ratinį vaizdą: truputį gatvės, virtuvę su tolydžio šokančia liepsna, begalybę garsų ir nė trupinėlio dangaus.

Na ir realybę aš sau susikuriu! Aplinkui – vienuolės, vienuoliai, lamos, išminčiai, mokytojai, jogai, asketai, fanatiški mokiniai, atsiskyrėliai, reinkarnavęsi tulku ir tikriausiai šventieji, o aš tysau kažkokio Kašmyro pirklio guolyje ir rūkau hašišą. Bet nenoriu sau nieko drausti. Tegul gyvenimas teka taip, kaip teka. Aš nedarysiu jam jokių kliūčių.

Kaši sugrižo kaip visad netverdamas džiaugsmu. Kol jis rituališkai darbavosi su derva ir tabaku, aš žiūrinėju didžiulį albumą.

– Negi tu jį vežiojies į kiekvieną kelionę?

– Žinoma.

– Betgi jis sveria šimtą kilogramų. Ir užima klaidiai daug vietos!

– Na ir kas?

Tikrai – na ir kas? Nagrinėjau tą Kašmyro rojų, sodus su lėkštės didumo žiedais, padūmavusius kalnus horizonte, baltus namus su kolonomis, prabangius interjerus su kilimais ant grindų ir visų keturių sienų, idiliškas šeimos fotografijas – ūsuotas tėvas, brangenybėmis apsikarsčiusi motina, visi broliai, jų žmonos, atvirukiniai vaikai, baltaplaukė švelnaus veido mergaitė. Baltaplaukė švelnaus veido mergaitė ir šalia – Kaši. Net ir nuotraukoje matyti, kad juodu – labai laimingi.

– Kas ji?

– Rita. Iš Belfasto. Dabar ji ištekėjo ir gyvena Pietų Afrikoje. Aš ją mylėjau. Ir ji mane...

Beveik pavyduliauau.

- Ar kada nors buvai Europoj?
- Ne. Bet būsiu. Po mėnesio. Jau turiu ir vizą, ir bilietus.
- Kur važiuosi?
- Pirmiausia į Amsterdamą.
- Leipau iš juoko.
- Ko dabar?
- Aš jau turiu vieną draugą Amsterdame. Jis irgi iš Indijos.
- Tavo meilužis?
- Na, taip, – jaučiau, kad keršijau dėl tos, kur Pietų Afrikoje.
- Tai dabar turėsi du meilužius Amsterdame.
- Aha...
- Ar jis už mane gražesnis?
- Jis – visai kitoks...
- Aš klausiu, ar gražesnis?
- Na, ne. Tu pasaulyje gražiausias.
- Stebėjau jį. Buvo pilnas gyvybės. Amžinas vaikas. Amžinas jaunuolis. Ne, jis niekada nepasens! Ir nemirs tikriausiai. It pažinęs Gyvybės Eliksyrą... Jis niekur neskuba, jis turi aibę laiko, turtuolis, nes jo pasaulis – be pradžios ir pabaigos. Štai jis man duoda atsikąsti obuolio ir aš apsažu. Persmelkiantys šios žemės stebuklai: ir tas obuolio kąsnis, ir aplink žvakę besiplakantys drugeliai, ir gaivaus vėjo gūsis pro langą... Ir muzika – vingri, banguojanti, be galo ilgesinga. Dainininko balsas užlūžta, sakytum raudotų.
- Apie ką ši daina?
- Apie meilę.
- Nelaimingą?
- Nelaimingą.

– Argi kažmyriečiai žino, kas yra nelaiminga meilė?

– Žino...

Aš prisiminiau baltapūkę mergaitę albume. O jis nusi-vilko savo juodus marškinius ir rūpestingai užkamšė lan-go plyšius.

Rūkėm tylėdami. Svaigau tiesiog žaibiškai. Šį kartą jis mane puolė staiga, be jokių koketavimų ar įžangų. Jau-čiausi it adatos pervertas, spazmiškai tebeplasnojęs dru-gys. „Peteliškė“, – pataisė Agnija Feministė. „Rašyk man laiškus ir laiškes!“ – iš labai labai toli šaukė Kraistas. Ty-som nuogi toj neaprėpiamoj lovoj ir rūkom. Nieko neno-riu žinoti. Nieko girdėti. Nieko prisiminti. Nieko galvoti. Laikas dingo, nei praeities, nei ateities, tik ČIA ir DA-BAR, tik ši akimirka. Kaši akys ir žvilgsnis kaip hašišas – juoda, taši, kvaišinanti derva. Mes – lyg du hašišo gabalė-liai ugnyje, liepsnoje, karštyje tampame vienu, susilieja-me, susilydome, susiminkome... (O Agnija Reiklioji Kri-tikė jau burba, na, kodėl su tuo Kaši tau vis kyla tokios vienodos asociacijos? Paskaityk, kaip erotines scenas ap-rašo kiti!)

Bet Agnija Gašlūnė, į nieką nebekreipdama dėmesio, ima vaitoti ir klykti. Kaši ją ramina, bet ši Laukinė Mote-ris nebesupranta jokių žodžių.

– Liaukis, aš gi prašau, kad tylėtum, apsiramink, užsi-čiaupk, aš tave primušiu, jei dar rékausi.

Vyras iš tikrųjų užvažiuoja jai per veidą, paskui bando už-čiaupti tą Laukinę Moterį ranka, bet ji kanda jam į delną, tada jis užmeta jai ant veido pagalvę. Laukinė Moteris dūs-ta, tik ne nuo oro stygiaus, o nuo palaimos, keršydama žnai-bo jam nugarą ir tik paskui, verkdama iš dėkingumo, atsipra-

šinėdama, bučiuoja jį į skruostą, kuris paryčiais tampa dygus. „Na, štai, – sako jis viskam pasibaigus. – Dabar turėsi dar vieną mano sūnų... trečią... penktą... dešimtą...”

Ir taip tęsiasi visą savaitę. Vakara is slenku pas jį kaip koks vagis: gūždamasi, slapstydamasi pakampiais. Kiekvieną kartą aš bijau. Įdomu – ko?! Savo sąžinės? Mamos? Tėvo? Negi – tėvo? Kokių nors prisiminimų? Kedaro? Paties Kaši? Indų policijos? Bausmės?

Grižtu taip pat kaip vagis. Gūždamasi, slapstydamasi, pakampiais. Bet jau su grobiu. Ir vėl bijodama. Miestelis jau visai tuščias. Net elgetos kažkur dingę. Tik prie garuojančių nutekamųjų griovių guli per miegus amsintys šunys ar vaiduokliška i, stovomis snūduriuoja asilai ir šventosios karvės. Hašišas mane mēto į šonus, o kartą net liubiuosi veidu tiesiai į purvą. Iš tamsos išdygusi žmogysta padeda man atsikelti. Atpažįstu savo bendraklasį ispaną. Per paskaitas jis visada sēdi nepriekaištinga lotoso poza.

– Hašišas? – klausia jis.

– Hašišas, – atsakau ir žiūrēdama, kaip jis arlekiniškai svirduliuoja, teiraujuosi: – Hašišas?

– Hašišas, – murma jis ir krizena gal palaidūno, o gal išminčiaus juoku.

Visą tą savaitę gyvenau baisiausioje sumaištyje. Vieną rytą nusileidau į turgų, kuris virē koku kilometru žemiau negu vienuolynai. Galva svaigo nuo gėrybių gausos ir prekių įkyrumo. Staiga kilo baisiausias šurmulys.

Žmonės susispietē vienon krūvon ir baisiausiai, kaip rytiečiai temoka, rēkē. Prasispraudžiau pro juos ir, tikindama save, kad mane domina tik egzotiški papročiai, o ne kieno nors nelaimē, pasistiebusi pro kitų pakaušius ir nuga-

ras pažvelgiau į patį įvykio sūkurį. Trys policininkai ilgėliausiomis lazdomis kažką nuožmiai kūlė... kūnas, besidengiantis rankomis galvą ir veidą... griūvantis į dulkes... besiraitantis... krūpčiojantis nuo spyrių... rėkiantis... pažįstami juodi drabužiai... emanuliškas berniukas... džiaugsmingas Kaši...

Sprukau į šalį. Pasislėpiau už kažkokios dėžių rietuvės. Drebjau iš susijaudinimo. Policininkai, spjaudydamiesi raudonomis nuo betelio seilėmis, atlikę savo darbą, nuėjo šalin. Išsiskirstė ir visi žiopliai. Kaši gulėjo dulkėse, sumuštomis rankomis vis dar užsidengęs veidą. Jo plaukai buvo pilni dulkių, drabužiai – purvini ir suplėšyti, o į balkšvą žemę sunkėsi kraujas. Niekas nepriėjo jam padėti. Ir aš nepriėjau. Tik – nėriau šalin. Apimta baimės, gėdos, beviltiškumo ir nepasitikėjimo savimi. Šit, Agnija, žiūrėk, kokia tu, žiūrėk ir gėrėkis!

Kai lipau į kalną, pakelėse mačiau dygias žoles rupšnojantčius mulus. Jų kaktos buvo kruvinos ir kažkokie šlykštūs paukščiai aštriais snapais kapojo gyvą, pūliuojančią,usių nutūptą mėsą. Bet aš buvau dar šlykštesnė. Anksčiau nebūčiau į tokį vaizdą galėjusi pažvelgti net akies kraštelio. O dabar stebeilijau it kokia pamišėlė. Kodėl šis reginys turėtų priversti mane nusisukti, alpti ar vemti? Nieko, ničnieko pasaulyje nebuvo šlykštesnio už mane pačią.

Grįžusi į savo kambariūkštį, kritau į lovą. Nebeišlindau laukan nei dieną, nei vakare. Kai sutemo, nežiebiau šviesos. Bet Kaši vis vien atėjo. Pabarbeno į langą. Atsargiai ir švelniai.

– Aš rytoj išvažiuoju.

Tylėjau, šlykščiai tylėjau, man rodos, nė nekvėpavau.

- Įsileisk mane minutėlę, aš tik noriu tau pasakyti sudie.
- Pakišau galvą po antklode. Įsivaizdavau sutinusį jo veidą, mėlynės paakiuose ir sopantį sumuštą kūną.
- Aš gi žinau, kad tu esi viduje.
- Eik sau, – suinkščiau, baisiausiai savęs neapkęsdama.
- Atleisk man.

Tai buvo paskutiniai jo žodžiai. Žinojau, kad daugiau niekada nebematysiu Kaši. Labai greitai jis taps nerealus kaip svajonė. Lyg jo nė nebūtų buvę. Niekada.

Vėl likau viena. Vieniša. Ir vientisa. Vientisesnė negu bet kada anksčiau. Aš tiesiog buvau pasaulyje, o jis manyje. Aš buvau. Ir tiek... Aš nieko neveikiau. Postringavimai apie gyvenimo prasmę ar tikslus nuplaukė it debesys. Viską gaubė pavasario miglėlė ir saulėje švytėjo jauni, žali pavasario lapai. Mano ramybė buvo didesnė nei ta, kokią tik galėjau įsivaizduoti. Dažnai pagalvodavau, kaip bent trupinėliais galėčiau pasidalinti su likusiais ten – Vilniuje. Ir vieną dieną atėjo telegrama. Aš nežinau, ar verta pasakoti. Aš nežinau...

Kartą, man grįžtant takeliu iš kalnų į savo būstą, pasivijo tas pats su ramentais skraidantis paštininkas.

– Jums telegrama, madam, jums telegrama, – šaukė jis, spinduliuodamas neprilygstamą indiška šypsena.

Aš tikėjausi kokių nors postmodernistinių koanų iš savo vilniškių bičiulių, bet ten buvo parašyta: „Lukas mirė autokatastrofa palaidojom mama tėtis“. Lukas – mano brolio vardas. Pirmiausia aš pamačiau tą patį, ką regėjau veidrodyje pirmą Kalėdų dieną... gatvė, milžiniškas blizgantis džipas, mano mažutis brolis, išnykstantis po mašinos ra-

tais taip staiga, it mirtis jį būtų prarijusi vienu kąsniu, žviegiantys stabdžiai ir riksmas, amžiams sustingęs riksmas. Vėliau aš sužinojau, kad viskas būtent taip ir buvo. Motinos sesuo atėjo pavedžioti brolio, užsuko į parduotuvę, paliko jį vieną ir... Ir viskas.

Ar turėčiau čia dar ką nors rašyti? Mano sielvartas tekėjo tyliai, sunkėsi į dulkes, akmenis, žoles, uolas, kalnus, su karščiu kilo aukštyn, į dangų, ir plaukė debesimis.

O kartais aš pagalvodavau, kad tai, kas nutiko, buvo tarsi kokia paties likimo sugalvota eutanazija, išlaisvinusi ir broį, ir mane, ir motiną, ir tėvą. Tada aš dusdavau nuo sąžinės priekaištų. Ir žinojau, kad jie ten, Vilniuje, lygiai taip pat dūsta. Ką aš galėjau daryti? Tik ne grįžti atgalios. Tik ne tai! Aš slankiojau po senas, baisiai apleistas anglų kapines, kuriose ganėsi karvės (indai ar tibetiečiai į aną pasaulį iškeliaudavo nepalikdami jokio pėdsako), ir skaitinėjau užrašus ant žemėn beprasmengančių, gyvulių ir žmonių mėslių apdrėbtų antkapių: „Sacred to the Memory of the Cardine Fanny, Beloved Child of Captain Kellsall, 54th. Root ant his Wife Jane Elizabet Amelia, Born Sulkinder 11th April 1872, died there, 1873 June 19. Of such is a Kingdom of Heavens...” „...George Davis Apothecary of 92 Cordon Higlanders, who died aged 33 Years, October 9, 1871. This monument is erected by the officers, noncommisioned officers and men of his regiment as a mark of their respect and for his many good qualities...” „...Florence Mary, 1867–1880. She is not dead, but sleeppely. (Lk 8–53)...“ „...Captain Stanley Clay killed in the earthquake at April 1905“ „Jesu, Lover of my Soul, let me to Thy Bosom fly...” „Officers, who died at war 1914–1918“ „Father in the gracious keeping don't le-

ave me now, Thy servant sleeping...“* Maži vaikeliai ir mylinčios žmonos, jauni husarai, seržantai, gydytojai, pastorius, gyvenę čia daugiau nei prieš šimtą metų... Kai sutemdavo, jie sėlindavo prie manęs iš visų pusių.

Bet laikas bėgo, tekėjo, sukosi kaip kalnų serpantinas, kas akimirką suraitydamas vis naują netikėtą posūkį, atverdama vis kitą kvapą gniaužiantį vaizdą. Aš daugiau čia nebedėstysiu jausmų, kurie mane ketvirčiuodavo nuo ryto iki vakaro ir nuo vakaro iki ryto po tos telegramos apie Luko išskridimą kartu su Mirtimi. Gerai? Aš papasakosiu kitą istoriją. „Tik jau nesidėk Šahrazada“, – sako Agnija Reiklioji Kritikė.

Mane jau senokai traukė mažytė Dip Ceolingo šventyklėlė, kurios geltonas stogas švytėte švytėjo tarp žalių miškų ir buvo regimas beveik iš visur. Tačiau niekaip negalėjau rasti į ją kelio.

Pastebėjau ypatingą erdvių aplink Himalajų vienuolynus savybę. Jose visada įvyksta tai, kas ir turi įvykti. Vietovės tiek prisodrintos maldų, kad jose pildosi norai.

* „Šventam atminimui Kardinės Fani, mylimam Kelsalo, 54 būrio kapitono ir jo žmonos Džeinės Elizabetos Amelijos vaikui, gimusiam Sulkinderyje 1873 balandžio 11, mirusiam čia 1873 birželio 19. Tokių yra Dangaus karalystė“. „Džordžas Deivis, 92-ojo kalniečių bataliono vaistininkas, kuris mirė sulaukęs 33 metų, 1881 spalio 9. Šis paminklas pastatytas karininkų, seržantų ir jo pulko vyrų, kaip pagarbos ženklas daugeliui jo gerų savybių“. „Florensija Meri, 1867–1880. Mergaitė nėra mirusi, o tik miega (Lk 8–53)“. „Kapitonas Stenlis Klėjus, žuvęs per žemės drebėjimą 1905. Jėzau, mano sielos Mylimasis, leisk man skristi į Tavo prieglobstį“. „Karaininkai, žuvę 1914–1918 m. kare. Tėve, maloningai valdantis, nepalik dabar manęs, Tavo miegančio tarno...“ (angl.).

Ir štai vieną tyrą šeštadienio rytą kažkas tarsi už rankos paėmęs („Idomu, kas?“ – klausia Agnija Skeptikė Agnijos Mistikės) įvedė mane į takelį, kurio anksčiau nepastebėjau, nors negalėjau nepastebėti. Leidausi žemyn per mėlynus medžių šešėlius. Pakelės akmenys buvo rūpestingai nubaltinti kalkėmis. Skraidė kažkokie neregėti paukščiai ilgomis kaip aitvarų uodegomis. Palei kelią čiurleno kalnų upelis. Tačiau smagiausia buvo tai, kad per gerą pusvalandį nesutikau nė vieno žmogaus. Nei elgetos, kokčiai saldžiu it dvėselienos kvapas balsu ūbaujančio „Namaste, sister, help“*, nei batų valytojų, spinduliuojančių paslauga „Shoes polishing, madam!“**, nei visur esančių turistų, rečituojančių vieną vienintelę mantrą: „Which country are you from?“***

Vienuolynas irgi atrodė tarsi išmiręs. Nei kieme, nei sode, nei namų terasose, nei ant plokščių stogų nebuvo jokio žmogaus. Mes įpratę sakyti „nė gyvos dvasios“, bet dvasių čia gal ir buvo. Saulė pakilo į patį zenitą. Spalvos ir šešėliai tapo neapsakomai ryškūs. Oras įkaito, bet mane nukrėtė šurpas, nes pasijutau, it vaikščiočiau po mirazą. Gal šio vienuolyno vienuoliai staiga tapo nematomi? Arba kaip Šambalos gyventojai – visi ligi vieno išėjo į Nirvaną? Pūstelėjo vėjas ir ant šventyklos stogo sutilindžiavo varpeliai. Ritualiniais piešiniais išdabinta aikštelė priešais pagrindinį įėjimą taip pat buvo tuščia, tik prie raudonu laku blizgančių atvirų durų rikiavosi daugybė batų.

* Labas (*hindi*), sese, padėk! (*angl.*).

** Batų blizginimas, poncia (*angl.*).

*** Iš kokios jūs šalies? (*angl.*).

Svarsčiau, ar galima įeiti vidun, nes visada būgštavau, kad pakliūsiu į kokias itin slaptas apeigas ir būsiu sunaikinta vienu žodžiu, žvilgsniu ar gestu. (Ak jau tos Anuškavilijos pamokos...) Pagaliau it iš sienos išdygo vienuolis ir šypsodamasis pamojo ranka.

Tai buvo tarsi sapnas sapne. Šventyklos vidus atrodė lyg ugnies apimtas. Prie altoriaus degė šimtai lempelių, žaižaravo statulų auksas ir apeiginių vėliavų šilkas, akino purpuriniai, raudoni, oranžiniai, geltoni vienuolių drabužiai. Negana to, dar plieskė galingi prožektoriai, nes eilinė kino kompanija suko eilinį filmą apie tibetietišką MAGIJĄ ir mistiką.

Aš kukliai susiraičiau prie pat įėjimo. Iš pasitenkinimo blizgantis vienuoliukas tučtuojau priešais mane padėjo į „Indian Time“ puslapį įvyniotus sakralinius pyragėlius ir milžinišką raudoną obuolį. Šalia sėdėjusi moteris įpylė į termosą dangtelį arbatos su pienu, sviestu ir druska. Tai buvo Pudža. Jaučiausi it patekusi į pokylį su dievais.

Staiga viskas stojosi į savo vietas ir išryškėjo it tinkamai nustačius objektyvą. Į šventyklą atėjau kažin koku kulminaciniu momentu. Vienuoliai užsimaukšlino geltonas, išlankstytas it rojaus paukščių skiauterės kepures. Sugaudė didieji trimitai. Būgnai. Cimbolai. Sutilindžiavo daugybė varpelių. Visų žvilgsniai nukrypo į vieną tašką, kurį man kaip tyčia užstojo lotosais išpiešta sienelė. Greta tūnoję ir sakralinius pyragėlius kimšę turistai pašoko ir, iškėlę fotoaparatus, lyg atakon puolė ton nematomon pusėn. Tik vienas liko sėdėti: toks žilas imponantiškas ponas, kurį sykį jau mačiau „Šambalos“ restoranėlyje. Norėjau tūnoti taip kaip jis, budistinės ramybės sklidina, bet profesinis įgūdis

jau nešė mane tarsi srovė. Vos spėjau išsitraukti fotoaparata. Tačiau priešais tą vyrą stabtelėjau. Jis teikėsi į mane pažvelgti. Aš padariau mane pačią nustebinusį gestą, tarsi prašyčiau jo leidimo fotografuoti. Sutikimo ženklą po nas linktelėjo galva.

Galiausiai pažvelgiau ten, kur buvo sutelktas visų dėmesys. Aukštame soste, apvilktas raudono ir geltono brokato drabužiais, sėdėjo mažasis Mokytojas. Karštligiškai fotografavau kitų fotografų pakaušius, nugaras ir užpakalius. Vienuoliai saujomis mėtė į orą ryžius, linkėdami Mokytojui ilgo gyvenimo. Tvyrojo džiaugsmingas šventiškas jaudulys. Tik mažasis berniukas soste atrodė rimtas ir liūdnas. (Aš prisiminiau Luką.) Kartkartėmis Mokytojas laimindamas pakeldavo lėliškas rankes ir su ne šios žemės gyventojų nuostaba pažvelgdavo į šurmuliuojančius fotografus. Nedrįsau prie jo prisiartinti. Galvojau tik apie Luką ir, suimta liūdesio, grįžau į savo vietą. Bet sapno sapne atmosfera tik dar labiau sutirštėjo. Mano ir anos, Vilniaus Agnijos, keliai niekada nebesusikryžiuos.

Čia buvo ir Karma. Ir senasis Mokytojo globėjas. Ką tik nuskusta jo galva blizgėjo, o ant pakaušio buvo užklijuotos dvi pleistro juostelės. Žemai lankstydamasis prieš berniuką, iš susijaudinimo drebančiu balsu jis sakė kažkokią kilnią prakalbą.

Apeigos baigėsi staiga. Visi elgėsi taip, it šventykla būtų pavirtusi į skęstantį laivą. Trys vaikiūkščiai, plevėsuodami purpuriniais drabužių skvernais ir garsiai trepsėdami basomis kojikėmis, surinko iškilmingąsias geltonas vienuolių kepuraites. Visi paskubomis susivyniojo į laikraščius savo nesuvalgytus pyragėlius ir apgraužtus obuolius.

Eidamas pro šali Mokytojas mane pastebėjo. Jis net nešypstelėjo, tik rankos mostu parodė, kad man nevalia prie jo prisiartinti. Pamaldžiai sudėjau delnus, paliečiau jais viršugalvį, kaktą, kaklą, krūtinę, atsiklaupiau ir dunkstelėjau galva į grindis. Tai pakartojau tris sykius. Priešais šmėžavo milžiniškas gėlėtu šilku aptemptas kažkokios matronos užpakalis. Stigo vietos, todėl budistiniai nusilenkimai labiau priminė karštligišką susistumdymą.

Minia grūdosi laukan. Vienuolių kūnai toje kamšatyje man pasirodė tarsi guminiai. Dar didesnė sumaištis kilo, kai kiekvienas tą pačią akimirką norėjo susirasti ir apsiauti savo batus. Pagaliau vienuoliai sustojo vorele, o procesijos priekyje, po milžinišku geltonu skėčiu, saugančiu nuo visų kosminių negandų, ėjo Mokytojas. Visai sumažėjęs garbingų lamų apsuptyje, jis dingo už posūkio.

Atsisėdau ant akmens ir užsižiūrėjau į snieguotas viršukalnes. Kažkur toluoje ratus suko rinkimų furgonas (taip, ir čia vyksta rinkimai!), per galingus garsiakalbius nepaprastai entuziastingai už kažką agituodamas. Aidas sklido milžiniškais ratilais, turbūt siekiančiais net aukštai kalnuose iškaltas atsiskyrėlių buveines. Tačiau tai ne sustiprino, o tik dar labiau sklaidė realybės pojūtį. Atrodė, kad didingas Himalajų peizažas tuoj prasiskleis nelyginant uždanga ir atsivers Didžioji Tuštuma. Pasaulis kėsinosi išnykti bet kurią akimirką kaip sapnas. Regėjau, kaip visagaliai kosminiai vandenys nuplauna mane ir viską aplinkui it paveikslėlį nuo stiklo.

– Ar galėčiau užduoti vieną klausimą?

Net neatsisukusi žinojau, kad tai – jis. Tas, kurį ką tik mačiau šventykloje, o prieš tai „Šambalos“ restoranėlyje. Aną kartą jis į mane nedirstelėjo net akies krašteliu.

Buvo praėjusios vos dvi dienos, kai gavau telegramą apie Luką ir Mirtį. Sėdėjau „Šambaloje“ ir tirpau iš gėlos. Skaidriai džiūgavo Mocartas – čia mėgstami ne tik pompastiški užėigų ir nakvynės namų pavadinimai. Staiga dingo šviesa. Tas pats kartodavosi kiekvieną vakarą. Nutrūko kriptolinis Mocarto vėrinys. Aš regėjau, kaip visi viešbučiuose ir vienuolynuose, it mostelėjus burtų lazdele, šoka ieškoti žvakių. „Šambalos“ berniukas uždegė dujinį žibintą, pro kurio įdaužtą stiklą veržėsi duslus, keistas garisas. Aš verkiau.

Per sienas ir lubas šmėstelėjo chimeriškas šešėlis. Jam iš paskos įžengė aukštas ilgaplaukis vyriškis su didžiule kuprine ant pečių. Atsisėdo tolimiausiame kampe. Tarp mūsų buvo galima nubrėžti įstrižainę.

Šviesa vėl išsižiebė ir nubangavo Mocartas. Vyras kirste įsikirto į meniu. Mano sufotoobjektyvėjusi akis priekabiaj tyrinėjo imponantiškąjį piligrimą. Jau regėjau jį kičiniuose rėmuose su širdimi ir balandžiais savo būsimajoje parodoje. Saulės nugairintas klasikinių aštrokų bruožų veidas, aukštą kaktą remianti ranka su milžinišku brangakmeniu ant smiliaus ir egzotiškais vėriniais apnarpliotu riešu, balutėliai išsidraikę plaukai (kiekgi laiko prieš veidrodį atima šis „nerūpestingumas“?). Juoda ir balta fotografija it šventas paveikslėlis paspalvinta aitriu anilinu: geltonu, rožiniu, salotiniu, violetiniu, žydru. Būtent tokių spalvų buvo to vyro drabužiai. Užrašas po portretu: „Menininkas – klajūnas“. „Arba – snobas, – pridūrė kažkuri mano dalis, – Snobų snobas!“ Ir net klyktelėjo iš pasitenkinimo, tarsi įžnybusi žmogų, kuris į mane net nežiūrėjo.

Norėjau save sudrausti, bet nebespėjau ir jau žingsniau su juo Pilies gatve, visiems (ypač – visoms) gręžiojan-

tis ir pavydžiai šnabždantis. Čia jums ne mechanikas iš Manalio ar medžiagų pirklys iš Šrinagaro! Menininkas. Jau apžiūrinėju jo abstrakcijas, bemaž niekuo nesiskiriančias nuo dėmių ant batikos drabužio. Jam galėjo būti kokie penkiasdešimt šešeri, ir tai tik puošė mūsų pradinį pasivaikščiojimą po lietuviškąją Brodvėjų. Mocartas liovėsi, suraitęs karališkų garsų ornamentą. Bet tas vyras į mane vis dar nežiūrėjo. „Kada tu liausies medžioti, – sušnibždėjo Agnija Sesuo, – kaip tu gali... net dabar... kai Lukas...“ Ji nebaigė sakinio ir pravirko. Aš taip pat pravirkau ir prisidengusi veidą ranka išėjau iš „Šambalos“.

Dabar jis lūkuriavo man už nugaros. Atsistoju. Buvo net aukštesnis, nei pradžioje pasirodė.

– Gal galėtum pasakyti, ką reiškia šis daiktas? Labai panašų pirkau Nepale. Bet taip ir nežinau, kam jis skirtas. Kažkam brutaliu, ar ne? O gal kokiam seksualiniam ritualui?

Jis vartė rankose miniatiūrinę purbą – budistinėms apeigoms skirtą durklą su demono galva rankenos vietoje. Jį jau kelias dienas nešiojau si pasikabinusi ant kaklo. Kažkodėl pasijutau tokiu klausimu labai pagerbta. Vyras kvepėjo geru odekolonu. Tebelaikė rankoje mano papuošalą, todėl buvau tarsi prižiūta prie jo pavadėliu.

– Šis daiktas vadinasi purba. Tai durklas, kuriuo savąjį Ego gali sukapti į gabalus. Arba bent jau nudirti jam odą, – aš visada mėgau demonstruoti savo žinias.

– Kam, kam? Ego?

– Taip.

Aš truputėlį fantazavau, bet tikėjausi, kad būtent toks atsakymas patiks mano pašnekovui. Ir neklydau.

– Aha, aš taip ir maniau, kad kažkas brutalaus. Ar tu dažnai diri odą savajam Ego?

– Taip. Dažnai, – galėjau lažintis, kad ir tai jam patiks.

– Iš kur tu čia atsiradai?

– Nieks nežino tokios šalies. Todėl beveik iš niekur.

– Ir vis dėlto?

– Iš Lietuvos. Lie-tu-vos! Man jau pabodo pasakoti istoriją, apie tai, kaip mes buvome okupuoti, kovojome ir pagaliau išsilaisvinom.

– Žinau. Aš turiu gerą bičiulį lietuvių Niujorke. Jo vardas – Imantas Berzinis. Tapytojas. O jis turi draugų lietuvių. Todėl aš puikiai susipažinęs su jūsų istorija.

– Jūs penktas, ką nors girdėjęs apie Lietuvą, iš visų tūkstančių, kuriuos čia sutikau.

– Na jau na... Betgi ne Lietuvoje tavo namai?

Aš suglumau. Jau kuris laikas Vilnius ir visi jame esantys bluko nelyginant sapnas. Ūmai apimdavo nuojauta, kad ten gal liko ir tebegyvena kita Agnija. Ji slampinėja senamiesčio gatvėm. Ryškina nuotraukas tarp raudonai nušvitusių buvusio geto vaiduoklių, mylisi su depresyviais poetais, geria daug raudonojo vyno, sapnuoja košmarus, svajoja, ilgisi, bijo, graužiasi, kenčia, mokosi MAGIJOS ir nieko net nenutuokia apie mano buvimą. Niekas net nenutuokia apie mano buvimą. Mano ir jos keliai niekada nesusikryžiuos. Nors ji kartais nuščiūva, apimta neįvardijamų nuojautų.

– Aš klausiu, ar tavo *t i k r i e j i* namai Lietuvoje?

Jo žvilgsnis buvo pašaipus ir truputį klastingas. Pagaliau paleido mano durklą ir galėjau pasitraukti bent kelis žingsnius į šalį.

– Ne. Jie kažkur čia.

Nekoketavau. Būdavo dienų, kai visa apimantis svetimumo jausmas, persekiojęs mane visur, kad ir kur būčiau, o ypač Vilniuje, čia visiškai išnykdavo.

– Bet ir čia tu kovoji su savo Ego?

– Čia – rečiau. O ten – nuolat. Bet jau po kelių savaičių turėsiu grįžti.

– Kodėl, jei tavo tikrieji namai čia, o ne ten?

– Nebeturiu pinigų... – aš dar norėjau pridurti apie brolių, kurio irgi nebebuvo.

– O jeigu turėtum?

– Vis tiek privalėčiau grįžti. Sunku paaiškinti kam nors, išskyrus lietuvius. Tai tarsi kokia metafizinė pareiga. Būtinybė. Neišvengiamybė. Turi sugrįžti – ir viskas. Lyg būtum sudaręs sandėrį su velniu. Kai kas sako, kad panašiai skamba: velnias – Vilnius. Bet tai tik lietuviai gali suprasti.

– Gerai, tik lietuviai... Eikš šen, – ir jis pasivėdėjęs į šalį pasodino mane šalia savęs ant suoliuko. – Pasižiūrėk į dangų. Į kalnus. Šią akimirką jokia Lietuva neegzistuoja, ar ne?

– Neegzistuoja.

Vos už kelių žingsnių it raudoni milžiniški paukščiai tupėjo trys jauni vienuoliai, o prieštvaninis jų magnetofonas nostalgiskai virkavo bitlų balsais:

– Yesterday, all my troubles seemed so far away...*

Aš vis dar neišmokau priprasti prie tokių kontrastų – tibetiečių vienuoliai ir staiga – bitlai!

* Vakara visi mano rūpesčiai atrodė tokie tolimi (angl.).

– Džiaugiuosi tave čia sutikęs. Iš kur sužinojai apie ritualą Mokytojo garbei?

– Atsitiktinai čion užklydau...

– Bet atėjai lemiamu momentu. Atrodė, visi tavęs tik ir laukė.

– Taip. Man nuolat čia taip nutinka.

– Gal todėl, kad čia tavo namai?

– Tikriausiai.

– O gal tu – Chronomagė?

Aš pasižiūrėjau į jį apstulbus. Virš mūsų praskriejo Anuškavilijos šešėlis.

– Kai įėjai į šventyklą, pajutau labai stiprų energijos pliūpsį. Kažkas tarsi pasikeitė. Praktikuoji MAGIJĄ?

– Ne. Bet žmonės kažkodėl dažnai manęs šito klausia.

– O aš – taip. – Jis reikšmingai nusijuokė. – Mano Mokytojas buvo šiandieninio mažylio pirmtakas. Anksčiau aš dažnai čia atvažiuodavau. Jis buvo didelis Magas.

– Buvo? O ar yra?

– Be abejonės.

– O dabar ar ilgai jūs čia būsit?

– Ne. Ryt išvykstu.

Už mūsų nugarų kilo kažkoks šurmulys. Dirstelėjau per petį. Jauni vienuoliai, susiskirstę į dvi grupes, ruošėsi virvės traukimo varžyboms. Agnija Fotografė, alkūnėmis išstumdžiusi visas kitas savo seseris dvynes – Agniją Svajotoją, Agniją Medituotoją, Agniją Koketę, Agniją Gundytoją – šoko gaudyti „Magnum“* vertų kadrų. Vienuoliai išsiavė basi, sukabino savo raudonas skraistes ant medžių

* Elitinė geriausių pasaulio fotografų sąjunga (*Agnijos past.*).

šakų ir pasikaišę šventų drabužių padurkus kibo į kovą. Sulig kiekvienu fotoaparato spragtelėjimu net pajusdavau burnoje saldumą – nuotraukos bus puikios. Bet štai ir vėl priėjo mano ponas.

– Tik nedink taip staiga. Jei nori nuo manęs pabėgti – bent jau išpėk. Gerai?

– Gerai. O dabar ar man galima eiti? – paklausiau ne kandžiai, bet gaudžiai.

Jis linktelėjo galvą. Agnijai Fotomenininkei teko trauktis. Agnija Viliotoja, virtuoziskai manipuliudama fotoaparatu, šmirinėjo tarp išikarščiavusių vienuolių, jausdama to vyro žvilgsnį it nematomą pasaitą. Ši Agnija žinojo, kada ir kaip pakreipti galvą, pasitaisyti plaukus, prisimerkti, persibraukti ranka sau per kaklą ar krūtinę, papūsti lūpas, pariesti koją, teatrališkai užsisvajoti. Jis tai įvertino.

– Viskas atrodė kaip koks ritualinis šokis, – pasakė varžyboms pasibaigus. – Vienuoliai su virve, tu suki ratus po aikštelę, aš – irgi, tik į priešingą pusę, tavo judesiai – tokie plastiški, švelnūs, moteriški, o vaikinų – kampuoti, kupini įtamos ir jėgos. Gražu.

– Taip. Ir aš visą laiką galvojau: Bertoluči, kur tu... – leptelėjo Agnija Pretenzingoji.

Jis nuleido tai negirdomis.

– Gal norėtum su manim papietauti?

– Gal...

– Gerai. Tai kylam į viršų. Aš tik pasiimsiu pinigų. Žvilgtelėk, kaip įdomiai aš gyvenu. Klasėje, kur mokosi vienuoliai.

Tai buvo didelis, nejaukus ir drėgnas kambarys. Ant sienos kabėjo Dalai Lamos, kažkokių dievybių ir vienuolių

portretai, nesuprantami brėžiniai ir pasaulio žemėlapis, kuriame Lietuvos Respublikos, žinoma, nebuvo. Jo kuprinė, sujaukti drabužiai ir miegmaišis voliojosi prie pat durų.

Į viršų jis mane tempėsi baisiai stačiu, akmenuotu kalnų taku.

– Aš čia atėjau visai pro kitur.

– Aha, vieškeliu. Mano Mokytojas mėgo kartoti, kad ne tik kalnuose, bet ir į Tiesą visuomet yra du keliai. Vienas – lygus, patogus, bet ilgas ir vingiuotas. Juo žingsniuojant net viso gyvenimo gali neužtekti. Kitas – status, akmenuotas, pavojingas, kartais – net kvapą užimantis, bet – tiesus. Kas jį pasirenka, tikslą pasieks rizikuodamas, bet – kur kas greičiau. Koks tavo?

– Antrasis.

– Mano taip pat. Beje, kuo tu vardu?

– Agnija.

– Sanskritiškas vardas?

– Beveik. Lietuviškas. Tos dvi kalbos panašios.

– Mano taip pat sanskritiškas. – Jis pasakė žodį, prasišėdantį raide „S“, bet Agnija, kuri privalo atsiminti vardus, kaip visada pasirodė kurčia ir nepajėgi ničnieko įsidėmėti. – Sanskritiškai tai reiškia Grožį.

Aš ropščiausi priekyje, bet kai jis tai pasakė, atsisukau. Ponas Grožis stovėjo kalnų ir giedriausio dangaus fone, plazdėdamas baltutėliais plaukais ir rožiniais ploniausio šilko drabužiais. Agnija Nevisavertiškoji tapė visas kitas už rankų įkyriai kartodama: „Aš jo neverta, aš jo neverta, geriau eikim ir pasislėpkim...“ O jis šypsojosi vien tik veidu, bet ne akimis.

– Baisiai statu, – sumurmėjau dusdama.

– Jei nerūkai, tai lengvai užkopsi.

– Nerūkau. Jau dvi savaitės. Daviau įžadą. Pagal visas vienuolių taisykles. Pilnaties dieną, saulei tekant veidu atsigręžus į Rytus.

– O kokius dar įžadus davei?

– Nemiegoti su kiekvienu sutiktuoju, – riktelėjau liuksėdama nuo akmens ant akmens ir vos beatgaudama kvapą, todėl ši nekalta frazė nuskambėjo veik maniakiškai gašliai. Kai prabyla Agnija Kvailė, jos taip lengvai nesustabdysi.

Mano nuostabai, Ponas Grožis niekaip nekommentavo šio įžado, o tik abejingai paklausė:

– Kaip dėl alkoholio?

– Negi aš panaši į girtuoklę?

– Tu panaši į jausmingą mergaitę, kuri mėgsta prisigalvoti visokių sielvartų. Tuomet neranda sau vietos, o galiausiai ko nors svaiginančio dekadentiškai išgeria. Viena. Kartais su koku viskuo nusivylusiu menininku.

– Jūs – aiškiaregys?

– Ne. Tai tu – universalus tipas.

Aš truputį išįeidžiau, nes visuomet laikiau save neprilygstama originale. Ir toji Agnija Originalė patikslino:

– Jūs atspėjote ir dėl alkoholio. Aš daviau įžadą niekada nebegerti iš liūdesio. Tik iš džiaugsmo.

– Bepigu tau čia sau prisizadėti. O ką darysi sugrįžus? Blogai, kai įžadų laužymas tampa įpročiu.

– Aha, čia viskas kitaip atrodo. Bet čia aš rūkiau hašišą, – nei iš šio, nei iš to leptelėjo Agnija Kvaiša. – Lietuvoje jo beveik neįmanoma gauti. O juk norisi viską gyvenime išbandyti.

– Negi jau taip ir viską?

Buvau šlapia nuo prakaito, dusau ir diegė širdį. Ponas Grožis kopė lengvu žingsneliu, nors buvo turbūt daugiau nei dvigubai už mane vyresnis. Statusis kelias netikėtai virto sąvartynu.

– Dabar po kojomis nežiūrėk, Agnija, žvelk į dangų, – pasakė jis ir sausa tvirta ranka suspaudė mano glebę išprakaitavusį delną (Agnija Kompleksuotoji suinkštė it plakama). – Ar tau kada nors teko su koku vyru lipti į šiukšlių kalną?

– Ne, niekad...

– Na, matai, kokį romantišką nuotykį aš tau padovanojau. Mano Mokytojas mėgo sakyti, kad visi mes truputį panašūs į tuos nelaimėlius, kurie pasistato namą ant šiukšlių krūvos ir net neįtaria, kad giliai apačioje užkastas neįkainojamas lobis. Tikroji žmogaus prigimtis.

Pagaliau mes užsiropštėme į viršūnę. Kaipmat, tarsi iliustruodami ką tik Pono Grožio pasakytą parabolę, dygte sudygo elgetos. Koks penkiolika hienų balsais suinkštė: „Help!“* Jis išsitraukė piniginę ir dosniai sumetė banknotus į gėlėmis apipintus jų kibirėlius.

– Smulkesnių nei po dešimt rupijų neturėjau. Tokius pinigus jie turbūt mato pirmą kartą gyvenime.

– Apie tave čia bus sukurtos legendos kaip apie elgetų ir raupsuotųjų dievą.

– Kartasi užtenka tiems vargšams tik draugiškai nusišypsoti, ir jie jau būna dėkingi.

* Padėkite! (angl.).

– O aš vis dar bijau pasižiūrėti elgetoms į akis.
– Šitie bėdžiai – ne prastesnis ginklas kovai su savo Ego nei tavo budistinis durklas.

Visos Agnijos nuolankiai tylėjo.

– Taip pat ir batų valytojai, – nusijuokė, kai priėjome jiems priklausančią kelio atkarpą. – Ir dar – amžinai seksualiai alkani indai. Ar jie tau neįkyri?

– Ne. Aš stengiuosi visus altruistiškai mylėti... – neįtikėtinai vyptelėjo Agnija Ironiškoji.

– Ar tu meldiesi Budai, Agnija?

– O – tu?

– Aš ir esu Buda. Kaip aš galiu pats sau melstis?

Aš nusijuokiau, sustojau ir pakėliau į Poną Grožį akis. Bet jis net nesišypsojo. Tik stebėjo mane, įtemptai ir tiriamai. Aš dar kartą nusijuokiau. O jis atsainiai gūžtelėjo pečiais.

– Tai tu papietausi su manim?

– Taip.

– Kur mes eisim?

– Gal į „Šambalą“?

– Gerai, – bet ne pridūrė ten mane jau matęs.

Atsisėdome prie stalo. Aš desperatiškai įsistebeilijau pro langą į kalnus, nes negalėjau išlaikyti skrodžiančio Pono Grožio žvilgsnio.

– Kaip tu jautiesi su manimi?

– Gerai.

– Truputį droviesi. Ir truputį nerviniesi, ar ne?

– Taip, – sušnibždėjau, stengdamasi bent jau nerviškai nepurtyti kojos. – Man sunku ką nors išmintingo pasakyti angliškai. Todėl aš tiesiog bijau būti nuobodi.

– Mes galim tylėti. Juk žodžiais žmonės bendrauja mažiau nei trečdaliu. Visa kita – kūno kalba. Girdi, kokie pokalbiai aplinkui? „Atsiprašau, iš kokios jūs šalies?“ – „A, aš ten buvau prieš metus“. – „O ką jūs veikiate savo šalyje?“ – „Žinote, aš...“ – visa tai jis palydėjo komiškomis grimasomis ir gestais. – Tai juk niečnieko nepasako apie žmogų. Vis dėlto ką tu veiki savo šalyje?

– Fotografuoju.

– Bet juk tai nėra tavo tikroji veikla?

– Ne, nėra, – staiga aš panūdau pravirkti.

Ponas Grožis liūdnai šyptelėjo ir palingavo galva.

Visos Agnijos staiga panūdo pravirkti. Bet atnešė meniu. Agnija Godžioji užsisakė „Chovmen“ – ilgų kiniškų makaronų su daržovėmis. Agnija Estetė mėgino ją sustabdyti, bet buvo jau per vėlu. Tačiau labiausiai susikrimto Agnija Gundytoja, kuriai atrodė, kad didžiausia baudmė romaną beužmezgančiai moteriai ir yra dubuo slidžių makaronų, kuriuos reikės valgyti pagaliukais, šliurpčiojant, drabstant ant stalo ir springstant. O Ponas Grožis, kaip tikras aristokratas, užsisakė Dardžilingo arbatos su šokoladiniu pyragu ir pradėjo pikantišką temą:

– Džiaugiuosi, kad sutikai su manimi papietauti. Sakiau, kad jau šventykloje pajutau ypatingą tavo energiją. Pažįstamą energiją. Aš turėjau meilužę Čilėje. Štai jos dovanotas talismanas, – ir jis pavartė ant kaklo kabantį papuošalą su kažkokiom sėklytėm, plėšriu dantimi ir trimis oranžinėmis plunksnomis. – Ne išoriškai panašią, žinoma. Ji tapė puikius paveikslus.

Agnija Pavydžioji, pilama karščio ir įtūžio, jau skaičiavo jo meilužes. Šimtų šimtais. Tūkstančiais. O Agnija Cini-

kė šnypštė: „Šis puikus ponas tuoj pasakys, kad ypatingoji tavo energija – seksualinė. Fui, koks neišradingas. Girdėjai tai tiek ir tiek kartų!“

– Tu turi labai stiprią seksualinę energiją, Agnija. Be abejonės, žinai.

– Taip.

– Aš nesiūlau tučtuojau eit į lovą. Man tiesiog gera su tavim būti. Jaučiuosi kaip su sena pažįstama. Tikiuosi, tu taip pat.

– Taip.

– Nesinervink, tau neteks laužyti įžado.

Agnija Geidulingoji įnoringai patempė lūpą ir atstūmė į šalį savo porciją.

– Tu turbūt nori arbatos? Ir aš paprašysiu dar vieno šaukštelio, pyragui. Gerai?

Agnija Maža Mergaitė pažvelgė į milžinišką šokoladinio pyrago gabalą ir ištirpo nuo tokio Pono Grožio gerumo.

– Ar tu gerai jautiesi?

– Taip, – aš vis dar privengiau jo žvilgsnio.

– Na, nesislapstyk. – Jis suėmęs už smakro atmetė mano plaukus ir kilstelėjo veidą. – Gerai, gerai, gerai... – suvapėjo juokingai mane mėgdžiodamas. – Aš noriu, kad tu jaustumėis iš tikrųjų gerai.

– Taip ir yra, – aš vėl užsimerkiau. Nenorėjau, kad jis atitrauktų ranką nuo mano veido. Dar kiek – ir būčiau pravirkus. Iš dėkingumo.

– Tau dažnai būna liūdna?

– Čia – ne. Bet, kai sugrįšiu... – aš galėjau atsimerkti, nes jis atitraukė ranką ir ėmėsi pyrago. – Mano mieste geras tonas reikalauja liūdėti. Kankintis. Skendėti dep-

resijose. Kiek galima daugiau pliurpti apie savižudybę. Vi-
si mane supantys žmonės – tokie...

– Bet juk tai – primityvu. Jie, be abejo, laiko save kūrė-
jais. Todėl mano turintys teisę kalbėti ir apie griovimą. Ne
tik kalbėti, bet ir griauti. Save. Pasakyk savo draugams,
kad tikroji kūrėja yra gamta. Ji sutvėrė grožį. Tikrą ir tyrą.
Nereikalaudama už tai jokio atpildo. O kas neįstengia gro-
žio matyti, nusipelno vien pasigailėjimo.

– Žinau. Bet jie pasakys, kad aš tauškiu banalybes.

– Tau atrodo, kad aš tauškiu banalybes?

– Ne, oi, tikrai ne!

– Tu pažvelk, kokia pasakiška diena. Kitos tokios ne-
bebus. Kai mes sėdėsime ir valgysime šokoladinį pyragą.
Dviem šaukšteliais iš vienos lėkštutės. Kažkur Indijoje...

– Taip. Nebėbus, – ir aš pagalvojau apie savo brolių, ku-
rio nebėra.

– Mano Mokytojas sakydavo, kad kiekvieną vakarą rei-
kia gultis į patalą, lyg tai darytum paskutinį kartą, nes nie-
kada nežinai, kada tau vėl išauš rytas – šiame ar jau kita-
me gyvenime. Mintys apie būties trumpumą gal ir atrodo
banalios, bet jos puikiai išsklaido netikrus sielvartus.
O kodėl tu neklausi, kas esu aš? Tau neįdomu?

– Įdomu. Aš mėginu įsivaizduoti.

– Na, tai spėk!

– Ne. Bijau nepataikyti.

– Aš gydaus žmones. Rankomis ir balsu, – jis uždėjo man
ant kaktos vėsus delną.

Agnija Kompleksuotoji troško tik sprukti ir pasislėpti
dygiuose kalnų krūmokšniuose. Tarp driežų ir mangus-
tų. O Agnija Cinikė išsiviepė: „Na, tau ir sekasi su ste-
bukladariais!“

– Tu taip pat galėtum tai daryti, – jis nenuleido nuo manęs liūdnų rudų akių.

– Man sunku, kai šitaip žiūri, žiūri ir žiūri.

– Atsiprašau, Agnija. Ar tu matei Aukso Šventyklą Amritsare?

– Ne. Aš neturiu pinigų keliauti po Indiją.

– Norėtum pamatyti? Aš ryt ten važiuoju. Gal pamėginkim kartu?

– Ne, – tvirtai pareiškė Agnija Kategoriškoji, o Agnija Pareigingoji paslaugiai pridūrė: – Rytas aš lankau budistinės filosofijos paskaitas, o vakarais – medituoju.

– Taip griežtai?! – Ponas Grožis nusikvatojo. – Ne, tai ne. Neįkalbinėsiu. O ko tu apskritai atvažiavai į Indiją? Jei ne paslaptis...

– Aš atvažiavau ieškoti Mokytojo.

– O gal aš esu tavo Mokytojas. Važiuok su manim, pamatysi.

– Ne, tikrai ne, – prapliupo Agnija Fanatikė. – Aš nusiščiau tokį režimą, kuris man patinka, ir nieko nenoriu keisti. Kaip vienuolyne. Jokio įžadų laužymo.

– Jau sakiau, kad nesiūlau tau su manim būtinai užsiiminėti seksu. Aš kviečiu tave pasižiūrėti gražios sikhų šventyklos. Sako, ji tikrai atrodo kaip nulieta iš aukso, stovi apsupta vandenių ir fantastiškai juose atsispindi.

– Aš neturiu pinigų, – pagaliau klastingai prasižiojo Agnija Avantiūristė.

– Aš turiu. Ir kviečiu tave. Todėl, kad man gera su tavim būti. Tau su manim taip pat. O tai jau ne taip dažnai pasitaiko. Apžiūrėsim šventyklą. Nueisim į turgų. Prisipirksim gražių drabužių ir papuošalų. Visokių egzotiškų niekų. O gal aš tave net nusivesiu į vieną Magiškąjį teatrą...

– Oho, kaip pas Hesę?

– Taip. Tu apsiskaičiusi mergaitė. Paskui rasime gerą viešbutį. Puikiai pavakarieniausim. Ir tu viena eisi į savo apartamentus, princese. O jei tau patiks, galėsi keliauti su manim ir toliau. Aš dar turiu fantastiškų planų. O jei ne – grįši. Už kelionę atgal irgi sumokėsiu. Ir tęsi savo vienuolišką gyvenimą.

– Kada mes turėtume išvažiuoti? – vėl pasiteiravo Agnija Avantiūristė.

– Rytoj rytą. Ar apsisprendei?

– Dar ne...

– Gera. Lauksiu tavęs rytoj, lygiai aštuntą prie šito staliuko. Sutarėm?

– Sutarėm, – kirste nukirto Agnija Avantiūristė.

Mes išėjome laukan. Visi žiūrėjo į Poną Grožį net atsigręždami. Išties atrodė pernelyg išpūdingai, ir tai mane varžė. Aš net nedrįsau išsitraukti fotoaparato ir jį sau įsiamžinti. „Sau įsiamžinti...“ – su pasibjaurėjimu pratarė Agnija Budistų Vienuolė. Mudu šlaistėmės visą dieną susikibę už rankų ir veik nieko nesikalbėdami. Kaip du įsimylėję šeštokai pavasarį.

Aš buvau visiškai apdujusi ir tik vakare, sugrįžusi į savo celę, šiek tiek atsipeikėjau. O gal priešingai – panirau į visišką kliedesį.

Agnijai Baugščiajai ėmė mausti skrandį vos tik pagalvojus apie rytdienos kelionę. Agnija Siaubo Filmų Mėgėja suko košmarišką juostą apie tai, kaip Ponui Grožiui vidurnaktį išdygsta vampyriškos iltys ir jis pavirsta ne į ką kitą, bet į patį nemirtingąjį grafą Drakulą. Agnija Teosofė mėgino įsiterpti, kad gal jis pasirodys besas grafas Sen Žer-

menas (žiedas su briliantu!), tačiau Agnija Juodojo Humoro Specialistė vyptelėjo, kad abi šios istorijos yra pernelyg romantiškos. Iš tikrųjų Ponas Grožis – iškrypėlis, seksualinis maniakas, sadistas, jis surakins Agniją Auką grandinėmis, plaks rimbais, vers santykiauti su specialiai tam išdresuotais šunimis ir ožiais, įmes į dvokiantį haremą tarp kitų pavydžių ir paklaikusių bobų, kurios Agnijai Kankinei nuraus plaukus, išmuš dantis, kiš adatas į panages, žnaibys ir užspardys negyvai. Veltui paradui mėgino vadovauti Agnija Avantiūristė, susikibusi už rankučių su Agnija Memuariste, kuri buvo pasiryžusi net į ugnį šokti, kad tik turėtų kvapą gniaužiančių epizodų savo literatūriniais dienoraščiams. Agnija Budistė pareiškė visai neketinanti dėl pastarosios grafomaniškų polinkių praleisti paskaitą apie Šešiolika Sąmonės Momentų Regėjimo Kelyje. Agnijai Skeptikei tai tesukėlė sardoniško juoko priepuolį. Agnija Atsargioji tylutėliai šnibždėjo, kad išmintingiausia būtų su tuo nepažįstamuoju plevėsa išvis neprasidėti. O naktį įsisiautėjo Agnija Erotomanė. Kaip tikra tantristė ji vizualizavo save ir Poną Grožį, pradėdama tiriamais pirmaisiais bučiniiais, atsargiais pažintiniais prisilietimais, uvertiūrinėmis glamonėmis ir baigdama vos ne kosminėmis orgazmų vibracijomis. Ji jautė jo kūno kvapą ir skonį, girdėjo savo trūkšmingą alsavimą, dejones, riksmus, regėjo save, tarsi epileptikę trūkčiojančią rankomis ir kojomis, besiriečiančią lanku, nepaisant ją užgriuvusio vyriško kūno svorio. Agnija Nimfomanė kartojo ir kartojo geidulingas scenas, tai ryškioj šviesoje, tai prie žvakės, tai patamsy, tai rytmečio saulės nutviektas, lovoj, ant grindų, ant stalo, ant palangės, vonioj, vi-

somis jai žinomomis pozomis, kol galiausiai įsiterpė Agnija Cinikė. Ji sausai pasakė, kad Pono Grožio amžius vargu ar leidžia viso šito tikėtis, jo kaklo ir rankų oda – gerokai pavytus, negelbsti nė įdegimas, galėtų nebedėvėti paaugliškaai atvirų marškinėlių, o jau papuošalai, blizgučiai ir amuletai... Agnija Kompleksuotoji labai susinervino tai išgirdusi, nes buvo įsitikinusi, kad už visas seksualines Pono Grožio nesėkmes atsakys vien tik ji. Ją dar labiau suglumino Agnijos Kolekciniųkės (meilužių sąrašas!) hipotezė, kad šis vyriškis – neapsakomai prityręs meilės dalykuose ir joks fiasko jam negresia. Agnija Pavydžioji juk suskaičiavo daugiau nei tūkstantį jo moterų, o dabar prisiekinėjo nesileisianti Pono Grožio net paliečiama, kol jam ant kaklo tabaluos raganiškas čilietės vėrinys. Agnija Nevisavertiškoji tik gūžėsi it nekalta mergelė, vedama pirmajai nakčiai į sultono miegamąjį. Čia Agnija Nimfomanė vėl pradėjo piešti savo nešvankius paveikslėlius ir darė tai be galo įtikinamai, kad visos likusios net bluosto nesudėjo. Taip ir išaušo rytas.

Susimečiau visus negausius daiktus į rankinę ir, pati save įtikinėdama, kad, neradusi Mokytojo čia, privalau jo ieškoti kitur, nusprendžiau palikti Birą. Sąžinė kaip visuomet kažką prikaišiojo, bet aš bandžiau jai įrodyti, kad esu laisvas žmogus ir darau tai, ką užsimanau. Tada, tarsi norėdamos mane pribaugti, ir vėl užplūdo mintys apie brolių.

Ponas Grožis jau sėdėjo „Šambaloje“ ir nė kiek nenustebo mane pamatęs. Iš susijaudinimo man vėl prapuolė bet koks apetitas ir, kol jis pusryčiavo, aš desperatiškai spoksojau pro langą it kokia Ženklo laukianti Pitija.

- Tu atrodai neišsimiegojusi.
- Na ką tu. Aš čia visada miegu it kūdikis.

Įsistebeilijau į jo žiedą su gyvatės, apžiojusios didžiulį topazą, galva ir vėl pagalvojau, kad prieš mane sėdi grafas Sen Žermenas. Agnijos Fantazuotojos lūkesčių ištekliai – beribiai!

Varganame trečios klasės autobusiūkštyje nebuvo net kur obuoliui nukristi. Ant stogo it kokia raudona karūna pūpsojo būrelis paauglių vienuoliukų. Mes vargais negalais prasibrovėme prie savo vietų, o Ponui Grožiui prireikė veik magiškų sugebėjimų, kad iškrapštytų jose įsitaisiusius keturis žvitrius ir balsingus šventosios Indijos žemės sūnus. Vairuotojas dar kiek palūkuriavo ir, įsitikinęs, kad į jo palaikį kledarą nebeįsispraus net asketiškiausio sudėjimo keleivis, įjungė kurtinamą muziką ir pajudėjo. Visi klegėjo, džiūgavo, it prieš akis būtų ne varginanti kelionė per karštį ir tvanką, o Disneilendo atrakcionai. Kokie nors amerikietiški kalniukai ar „Skrydis į žvaigždes“.

Aš priglaudžiau galvą prie vibruojančio ir net dūzgiančio stiklo, su pasimėgavimu jausdama, kaip, išblaškydama snaudulį, graužėtis, baimes, mane apsėda Didžioji Kelionių Dvasia.

Štai aš vėl tarsi dingstu be žinios, ne tik kitiems, bet ir pati sau. Manęs nebepančioja, nebesaisto tai, kas anai, Vilniuje likusiai Agnijai jau nebeleidžia žingsnio laisvai žengti: kitų nuomonės, įsipareigojimai jiems ir netgi bandymai nuo viso šito pabėgti. Savo pačios paveikslas, tikras ar sumeluotas, kurtas Kitų pašaipoms, pavydui, pykčiui ar abejingumui. Dabar luobas nukrenta, o už jo nėra nieko. Arba yra Niekas. Niekas save vėl iš naujo kuria, lie-

čiamas Kitų žvilgsnių ir smalsiai, godžiai, karštligiškai siurbdamas į save pro šali plaukiantį nepažįstamą pasaulį.

– Aš turbūt kažkada buvau čigonė, – stengdamasi pergalėti muziką, klegesį ir dardesį riktelėjau Ponui Grožiui į ausį. – Man pakanka atsistoti į kažką riedantį keliais, vėpsoti pro langą, ir jaučiu palaimą! Visišką palaimą!

– O kas tu dar buvai? – paklausė Ponas Grožis apkabindamas ir padėdamas kairiąją ranką man ant peties taip, kad dar įdėmiau galėčiau apžiūrėti jo senžermenišką žiedą.

Ir Agnija Kvailutė jau vardija savo buvusiųs išikūnijimus lenkdama piršteliu. Ko čia tik nėra – visa parapsichologijos vadovėlio rodyklė: ir Egipto žynė, ir ragana, ir Tibeto vienuolis...

– Atrodo, kad daug suspėjai?

– Ko gero... Gal aš trumpai gyvendavau?

– Figaro – šen, Figaro – ten?!

– Aha.

Autobusas purtė ir kratė, vėtė ir mėtė, o staigiuose nesuskaičiuojamuose posūkiuose mūsų kūnai visu svoriu prisiplodavo vienas prie kito. Agnija Erotomanė triumfavo, rodydama visoms kitoms išradingus paniekos gestus.

Amritsarą pasiekėme pavakare. Aš jaučiausi leisgyvė, o ir Ponas Grožis buvo gerokai pablukęs. Jis išrinko viešbutį, bene geriausią visame mieste – su baseiniais ir kondicionieriais. Registruojantis Ponas Grožis paklausė:

– Tai ką gi darysim su tavaisiais įžadais?

Aš gūžtelėjau pečiais ir tik tada, kai berniukas su akinamai žydru turbanu mus atlydėjo į kambarį su milžiniška

dvigule lova, supratau, kad Ponas Grožis man gal būtų užsakęs atskirus apartamentus. Bet ar aš to norėjau?

– Į Šventyklą eisime rytoj, saulei tekant, sako, kaip tik tuomet ji atrodo išpūdingiausiai, – tarė Ponas Grožis nusi-renginėdamas ir pagavęs mano suglumusį žvilgsnį pridū-rė: – Pirmiausia noriu išsimaudyti. Jau tris savaites nere-gėjau normalios vonios.

Aš priėjau prie lango ir ilgai žiūrėjau, kaip miestas teka nelyginant upė.

– Liūdi?! – pagaliau šūktelėjo Ponas Grožis, kvepian-tis ir pažvalėjęs. – Eik, išsimaudyk ir pasijusi kaip naujai atgimus. Čia, Amritsare, jie į vandenį turbūt pila Gyvy-bės Eliksyro

Galėjau lažintis, kad šį vakarą jis man prisistatys iš tik-rujų besas grafas Sen Žermenas.

Nemiegota naktis, ilga kelionė, karštis, jaudulys ir ne-nusakomi lūkesčiai veikė kaip narkotikai. Lyg apsirūkiusi hašišo slankiojau po nesibaigiantį Amritsaro turgų, klusniai ir nuolankiai priiminėdama grafo Sen Žermeno dovanas: gėlėtus sarius, auksu siuvinėtas skraistes, auskarus, apy-rankes, žiedus, smilkalus, miniatiūrines nepažįstamų die-vų statulėles. Galų gale jis pakabino man ant kaklo oran-žinių gėlių girliandą, įdavė pintinėlę kvepiančių vaisių ir tarė:

– Na, o dabar – Magiškasis teatras.

Buvo jau visai sutemę. Aš norėjau grįžti į viešbutį. Ta-čiau grafas Sen Žermenas, sugriebęs už rankos, tempė pas-kui save siauromis, visokių prieskonių kvapo prisismelku-siomis Amritsaro gatvelėmis. Pagaliau įsivedė pro kažko-kią skuduru uždengtą angą.

Patalpėlė buvo nedidelė ir pilna violetinės, nežinia iš kur sklindančios šviesos. Tai man pasirodė besas vienintelis iš tikrųjų maginis šio teatro atributas. Sceną dengė išblukusi, neregėtais rašmenimis išmarginta užuolaida. Suklypę suolai rikiavosi penkiomis eilėmis ir veik visos vietos jau buvo užimtose. Publika taip pat neatrodė išskirtinė – keli mašliai betelių gromuluojantys čiabuviai ir visur esantys keruakiški Dharmos bastūnai, impregnuoti ypatingomis patirtimis, išpūdžiais ir hašišu.

– Laiku suspėjome, – pasakė grafas Sen Žermenas, sodindamas mane į siūbuojantį it sūpuoklės suolą. – Vaidinimas tuoj prasidės.

– Argi tu esi čia anksčiau buvęs?

– Ne. Amritsare aš pirmą kartą.

– Bet, kai mesėjome čionai, tu nė karto net nepasiklausei kelio.

– O kam man klausti, jei Magiškas teatras yra visur?

Aš nieko nesakius padėjau galvą jam ant peties. Norėjau greičiau grįžti į viešbutį. Jokia MAGIJA man neberūpėjo. Tarp suolų brukosi kokių šešerių metų berniūkštis (aš vėl prisiminiau brolių) ir švilpaukdamas į raudoną kepuraitę rinko pinigus. Magiškojo teatro bilietas tekainavo keturias rupijas. Tačiau vaidinimas, kaip ir viskas Indijoje – vėlavo. Vaikas atnešė arbatos, saldžios ir kvepiančios kardamonu.

Staiga šviesa užgeso. Mes visi, gniauždami rankose tuščias ir limpančias stiklines, panirome į aklina tamsą. Pasi-girdo tyli fleitos melodija. Užtat uždanga atsidarinėjo triukšmingai – girgždėdama, cypdama ir kažin kaip šniokštuodama. O už jos, raudonoje erdvėje, galva remdamas

lubas, stovėjo visiškai juodas žmogus. Pirmą akimirką aš taip ir nesupratau – ar tai jis milžiniškas, ar scena visai mažulytė. Vaikišcias, kliūdamas žiūrovams už kojų ir keikdamasis nelyginant senis, vėl brovėsi tarp suolų ir rinko tuščias stiklines.

Raudonas švytėjimas scenoje dingo, kartu su juo išsisklaidė ir pirmasis paslaptingas įspūdis. Scena buvo kaip scena, tiesa, nedidelė. Joje stovėjo žmogus, apsisitaisęs lyg Magas vaikiškose knygelėse: su blizgančiu, povo plunksna papuoštu turbanu, plačiomis kelnėmis ir pusmėnuliais išmargintu juodo aksomo apsiaustu. Jis užvertė akis taip, kad jos pasidarė baltos it neregio, ir gomuriniu balsu pradėjo kažką deklamuoti. Magas keistai mostagavo rankomis, o jo nagai buvo klaikiai ilgi. Ūmai galutinė scenos siena prasivėrė ir atsiskleidė paslaptinga nakties erdvė. Muzika sustiprėjo. Ji sklido iš tolumos ir vis garsėdama artėjo link mūsų. Pasirodė kažin kokie žiburiai, šviesos, įvairiaspalvis mirgėjimas. Tai buvo pasakiška procesija: raiteliai ant juodų ir baltų žirgų, kareiviai su vėliavomis, gėlių žiedlapius barstančios šokėjos, drambliai, ant kurių nugarų palankinuose sėdėjo princesės ir princai, prekijai su giedančiais paukščiais narveliuose, religinė eiseną su auksine dievybe neštuvuose, taip žėrinčia tūkstančio deglių šviesoje, kad net negalėjau jos įžiūrėti.

Reginys ištis buvo stebuklingas. Negausi publika šūkčiojo iš nuostabos ir susižavėjimo.

– Žvilgtelėk žemyn, – sušnibždėjo kažkas, gal – Ponas Grožis, gal – grafas Sen Žermenas, o gal tas Magas, tiesiai man į ausį.

Aš pažvelgiau ir net nutirpau iš siaubo – man po kojo-

mis žiojėjo juoda, žvaigždėmis žybčiojanti bedugnė. Ji tvoskė kosminių šalčių. Aš norėjau įsikibti į suolą, bet nebebuvo nei jo, nei šalia sėdinčiųjų. Kažkoku nesuprantamu būdu Magas atsidūrė taip arti, kad galėjau išvelgti gyva-plaukių ant jo stebukladarių rankų.

Mačiau, kaip nesibaigianti procesija išnyra ties blausiai švytinčiu horizontu, priartėja, o paskui ir drambliai, ir žirgai, ir dvasininkai, ir šokėjos išnyksta tai atsigniaužiančiame, tai susigniaužiančiame, it širdis pulsuojančiame Mago kumštyje.

Viskas baigėsi taip pat staiga, kaip ir prasidėjo: iš niekur išniro galinė siena, muzika nutolo ir visai nutilo, Magas pliaukštelėjo delnais, susilenkė ir skubiu žingsniu nuėjo nuo scenos. Uždanga nusileido. Išižiebė pati banaliausia silpnos lemputės šviesa.

– Na ir kaip? – atsainiai paklausė Ponas Grožis, kai mes išėjome į sodriai kvepiančią naktį.

– Fantastika... – sumurmėjau tik tam, kad ką nors pasakyčiau, nes dar negalėjau nuo ką tik matyto reginio atitokti. – Jis mus užhipnotizavo?

– Ne.

– Tai gal arbatoje buvo kokių žolelių?

– Na, ką tu! Magiškajame teatre nieks nesigriebia pigių triukų!

– Negi tu nori pasakyti, kad visa procesija – tai tik ypatingas iliuzionisto rankų miklumas?

– Ne. Priešingai. Aš sakau, kad tai – Magiškasis teatras.

– Bet juk tu mane čia atsivedei ne todėl, kad atsikąčiau dar vieną kąsnį rytietiškos egzotikos?

– Žinoma, ne.

– Kam?

– Tu tebemanai, kad viskas turi priežastį? Arba tikslą?

– Ne. Bet...

– Na, gerai. Aš norėjau tau parodyt, kaip atrodo šis pasaulis tam, kas jį iš tikrųjų pažįsta. Supratai?

– Dar ne... – aš apsimetinėjau.

– Magas, sutvėręs įstabią procesiją, juk žino, kad viskas tik jo paties burtai, o mes, nežinantieji, tikim tuo, ką matom, aikčiodami iš baimės ar susižavėjimo. Aš tau sakiau, kad Magiškas teatras yra visur.

Tikrai pajutau, kad viskas, visut viskas per vieną akimirką gali išnykti. Pasaulis žiojosi pirmaprade Tuštuma ir spengė, bet Ponas Grožis pasakė:

– Dabar grįšim į viešbutį, pasidėsim visus savo pirkinius ir paskui kur nors skaniai pavakarieniausim. Gerai? Ar tu visai nebeturi jėgų?

– Dar turiu truputėlį...

– Truputėlį... – jis mane apkabino ir pabučiavo į kaktą. – Aš manau, kad ir čia, viešbutyje, restoranas bus neblogas. Tiek jau to, nebetampysiu aš tavęs daugiau po miestą.

Mes sumetėme savo pirkinius kur pakliuvo, dorovingai vienas po kito nusiprausėme ir tada Ponas Grožis pasakė:

– Pamiršau, kad dar turiu paskambinti į Delį. Sūnui. Jis taip pat keliauja po Indiją ir dabar turėtų būti ten. Tu eik, užimk vietas ir užsakyk mums ko tik nori.

– Aš geriau tavęs čia palauksiu.

– Tai gali ilgai užtrukti. Juk žinai, koks tas indų telefono ryšys... Ir paimek raktą. Aš duris užtrenksiu.

Aš viską klusniai įvykdžiau. Atsisėdau lauko terasoje prie mažo dviviečio staliuko.

– Madam, čia jums gali trukdyti moskitai, – manieringai ištarė saldžiaakis oficiantas ir nusivedė mane į didžiulės apytuštės salės gilumą. Staliukas, laimei, vėlgi buvo dvi vietis. Oficiantas uždegė žvakę ir padavė platų it transparantus meniu.

– Jūs būsit viena, madam?

– Ne. Tuoju ateis mano draugas.

– Gal belaukdama norėtumėt ko nors išgerti?

– Raudonojo vyno, jei turit.

– Raudonojo vyno, – it aidas atliepė jis ir dingo melsvoje prieblandoje.

Meniu su visais tais čiapačiais, koftom, kebabais man pasirodė neįveikiamas, todėl nusprendžiau laukti Pono Grožio. Oficiantas beregint sugrižo ir aš buvau priversta dalyvauti butelio etiketės studijavimo, vyno uostymo ir ragavimo ceremonijoje. Galų gale ir labai nenoriai jis paliko mane ramybėje.

Aš gurkšnojau vyną, žiūrėjau į žvakę ir mėgavausi akimirka, kokios būna taip retai ir taip trumpai – kai pasaulis atrodo harmoningas, ramus ir vientisas. Paskui ir vėl galvoje ėmė suktis mintys apie Magiškąjį teatrą, pirkinius (aš visada buvau godi gražių daiktų) ir Poną Grožį, kurį, rodos, buvau beįsimylinti. O jis nesirodė. Nerimauti pradėjau tik tuomet, kai pastebėjau, kad išgėriau visą butelį. Laiko nuovoką buvau beviltiškai praradusi. Oficiantas it gigantiškas naktinis drugys vis zujo aplinkui įkyriai kartodamas:

– Tai kurgi mūsų ponas užtruko, madam, kurgi jis užtruko?

– Ponas skambina į Delį.

Oficiantas supratingai lingavo galvą, bet sukęs apsukęs ir vėl kartojo:

– Gal madam dar ko nors užsisakys, kol pono nėra, na ir kurgi jis užtruko, taip labai užtruko...

– Atnešk dar butelį vyno.

Aš bandžiau atsiduoti švelniam, veik palaimingam svai-guliui, bet manyje jau budo Nuojauta. Taip, toji Nuoja-uta, it mažytis, vos įžiūrimas skorpionas („Nepakenčiu ba-nalybių nepakenčiu banalybių nepakenčiu banalybių“, – girtai sušvebeldžiavo Agnija Estetė), susirangęs kažkur pačioje mano gelmėje, niekada neapgaudavo. Jau tuoj tuoj toji Nuojauta paleis žudančius nuodus. Aš galėjau save įti-kinėti, kad Ponas Grožis ateis, bet... Vargšė Viltis dar blaš-kėsi po tuščius užnuodytus kambarius, tikėdamasi perga-lingai suklykti: „Nuojauta klydo!!!“ Bet ne. Ir dar tas Ag-nijos Estetės refrenas: „Nepakenčiu banalybių nepaken-čiu banalybių nepakenčiu banalybių nepakenčiu ba...“

Aš atsistojau, pasiėmiau apytuštį butelį ir patraukiau prie durų. Oficiantas, žinoma, mane pasivijo ir pragydo:

– Ponas turbūt pavargo, štai atsigers ponios vyno ir atsi-gaus. Ateikite pusryčių. Dabar restoranas jau uždaromas. Vyną mes įtrauksime į bendrą viešbučio sąskaitą. Madam vos neužmiršote rakto.

Kambarys buvo užrakintas. Viduje Pono Grožio nebu-vo. Dirstelėjau į vonios kambarį, balkoną ir net spintą. Ne-daug trūko, kad būčiau pradėjusi jo ieškoti po lova, stal-čiuose, grindų plyšiuose ar už apmušalų. Nebuvo nei jo kuprinės, nei kitų daiktų, nei tūkstanstisirvienosnakties turtų, kuriuos man supirko Amritsaro turguje. Tik ant stalelio prie lovos gulėjo keletas vaisių, smilkalai ir apvy-

tusi oranžinių gėlių girlianda. Aš nesupratau, kas atsitiko. Aš nesupratau, kodėl atsitiko. Gal Ponas Grožis norėjo man dar kartą patvirtinti tai, ką jau regėjau Magiš-kajame teatre? Bet kam taip primityviai, kodėl taip ne-gailestingai?!

Atsiguliau nė nenusirengus, nors buvo tvanku ir karšta. Ant lubų sukosi niekam tikęs milžiniškas ventiliatorius, o aplink lovą pleveno moskitų tinklelis. Gėriau vyną, vis dar krūpčiodama nuo minties, kad Ponas Grožis sugriš. Ir tikrai, į duris kažkas pasibeldė. Tai buvo viešbučio berniukas, besišypsantis, kaip man atrodė, labai klastin-gai. Jis man pasiūlė arbatos, hašišo ir viskio. Visko, ko tą akimirką reikėjo.

– Už hašišą sumokėkite dabar, madam, o arbata ir viskis – į bendrą sąskaitą.

„Bendrą!“ – net klyktelejo Agnija Bravūros Mėgėja, o aš jau krapščiau paskutines savo rupijas už nago didumo hašišo gabalėlį. Vaikis dar įpiršo ir klaikių indiškų cigarečių pakelį.

Dekadentiškas tuštumos kamufliažas: oranžinė žvakė prie lovos, vystančių gėlių girlianda, oranžinis persimonas, oranžinis apelsinas, oranžinė arbata, oranžinis smilkalo kvapas, viskis su auksine etikete „Traveler“* ir išpėjimu, kad alkoholis kenksmingas sveikatai. Liūdesys augo ir plė-tėsi. Vis dėlto net neviltis čia įgavo kitą skonį ir atspalvį. Haliucinacijos skonį? Pasakos skonį? Sapno skonį? Oran-žiniai daiktai metė ryškiai mėlynus šešėlius. Kažkur pra-gaištingai apsvaigęs stūgavo Džimas Morisonas. Prisimi-

* Keliautojas (*angl.*).

niau aną, ten, Vilniuje, pasilikusią Agniją. Ak, kas gi skiria mane nuo jos? Du pasauliai, du skirtingi pasauliai... Jie – manyje? Aš – juose? Jie mane kuria? Aš – juos? Miegas viską prarijo vienu mirksniu.

Pabudau vos prašvitus, bet ne iškart susivokiau, kur esu. Tysojau nenusirengusi ir net nenusiavusi plačioje dvigulėje lovoje. Palubėje dūzgė didžiulis propeleris. It kokie skenduoliai iš dumblinų gelmių išniro vakarykštės dienos prisiminimai: Amritsaro turgus, Magiškasis teatras, na ir, žinoma, Ponas Grožis. Net kankinama neįstengčiau pasakyti, kodėl jis mane paliko! Ir dar šitaip! Galėjau tik nujausti, kiek kainuos vakarykštis vyno gėrimas ir naktis prabanguose apartamentuose. Paskutiniai 200 žalių kiūtojo gudriai įmontuoti bato pade ir buvo skirti grįžti į Vilnių, nė už ką negalėjau jų dabar atiduoti.

Nusiprausiau, išgėriau ataušusią vakarykštę arbatą, susimečiau į krepšį plokščią viskio buteliuką, vaisius, hašišėlį ir net suvytusių gėlių girliandą. (Agnija Literatė įkyriai primena: „Negi tu manai, kad kam nors įdomios tos nesibaigiančios smulkmenos – kaip tu prauseisi, ką gėrei, o ką susimetei į krepšį?!“)

Ne, aš neketinau ištykinti iš viešbučio nepastebėta. Bet ir Agnijai Naivulei, kuri vylėsi, kad gal Ponas Grožis sąskaitą bus apmokėjęs, neleidau įsisvajoti. Nutaisiau kiek tik galima tragiškesnį veidą, priėjau prie administratoriaus stalo ir, žiūrėdama į guviai besišypsancio storulio akis, pasakiau:

– Ponas, kuris mane čia atsivedė, paspruko. Aš neturiu pinigų sumokėti už tokį brangų viešbutį. Aš išvis nebeturiu pinigų. Jeigu norit, aš jums galiu palikt savo laikrodį.

– Jūs skolinga penkis šimtus dolerių. Ir dar vakarienė. Taigi – penkis šimtus šešiasdešimt. Arba... – jis pasakė katastrofišką skaičių ir parodė jį man užrašytą ant lapelio: 16 800 rupijų.

– Jau sakiau. Aš neturiu pinigų. Mane apgavo. Aš neturiu pinigų ir jų iš niekur neatsiras. Nei dolerio, nei rupijos. Aš galiu atiduot savo laikrodį.

– Pasas, – jis atkišo stambią leteną, kurios delnas buvo išmargintas keisčiausiu sukrešėjusio kraujo spalvos ornamentu.

Išsitraukiau iš po marškinių odinį krepšelį ir, visam pasauliui parodydama, kad jame tėra kelios suplyšusios rupijos, padaviau margadelniui pasą.

– Jūsų pase nėra Indijos vizos, – savo išvalgumą jis pademonstravo bematant. – Kaip jūs tai paaiškinsit? – pridūrė atsistodamas ir spragtelėdamas pirštais – nagai buvo apkramtyti, o vyšninis lakas nusilupinėjęs.

Spragtelėjimas buvo ženklas trimis lazdomis ginkluotiems policininkams, kurie drybsojo ant purpurinio pliušo fotelių ir rūkė kažkokią smarvę. Jie pakilo ir tingiai rąžydami eimė artintis. Buvo milžiniško ūgio, barzdoti ir su raudonais turbanais. Žmonės, ligi tol zuję po marmurinį viešbučio holą, sustojo ir laukė: kas gi čia dabar bus?!

O buvo šit kas. Administratorius ir trys policininkai, kranksėdami jau savąja kalba, paeiliui apžiūrėjo mano pasą ir gestikuliuojo taip, tarsi jis būtų kokios nežemiškos civilizacijos skeveldra. Atrodė pritrenkti ir apstulbę. Aš galėjau žūliai pralįsti pro kurio nors milžino pražergtas kojas, nučiuožti per ką tik išblizgintas grindis, virtuoziškai pranerti pro besisukantį durų vilkelį, vesterniškai nusiris-

ti raudonu kilimu nutiestais laiptais, nuskristi gatvėmis kliūdama už prekijų, vartydama pintines su vaisiais, laviruodama tarp apkrautų mulų, rikšų ir niekuo dėtų praeivių, lėkti nugara jausdama persekiotojų riksmus, tūžmas-tį ir gal net girdėdama šūvius, skuosti ir galiausiai pranykti kokiam nors paslaptینگame plyšyje. Opijaus rūkykloje, slaptame viešnamyje ar dar viename Magiškajame teatre... Bet aš tik stovėjau liūdna ir apdujusi, tetrokšdama, kad visa tai kuo greičiau baigtųsi.

Vienas policininkas įsikišo mano pasą į kišenę ir pasiėmė rankinę. Kiti du sugriebė taip, lyg iš tikrųjų būčiau ketinusi žaisti pagal vesterno taisykles. Įspūdžių ištroškę žiūrovai glaudžiai spietėsi aplinkui. Net nudiegę sapniška baimę, kad jie iškvėpus visą orą aplinkui ir aš uždusiu. Kojos drebėjo ir linko.

Mums išėjus laukan, atsirado dar keturi policininkai. Niekas nesiteikė man nieko pasakyti ar paaiškinti. Aki-vaizdžiai buvau išbraukta iš pagarbos ar bent žodžio vertų žmonių sąrašo. Jie įgrūdo mane į mašiną su grotomis. Du susėdo priekyje, likusieji – aplinkui mane. Vienas, trąsktelėjęs aprūdijusiu rakteliu, susiprotėjo man net antran-kius užsegti. Buvo sudėvėti ir apskretę. Išsigandau per juos apsikrėsianti kokia nors liga. Ant mašinos stogo sėdėjo maestro Hičkokas ir porino savo teoriją apie tai, kad antran-kiuose glūdi gili psichologinė potekstė, prikaustymo prie Kažko būseną, seksualinis atspalvis... Prisiplojęs prie lan-go grotų jis pasakojo toliau apie tai, kaip Paryžiaus krimi-nalistikos muziejuje atkreipęs dėmesį į seksualinę kanki-nimų simboliką, būdingą peiliams ir giljotinoms... Aplink mane susėdę niūrūs milžinai su raudonais turbanais už vi-

sus Sezamo turtus nebūtų atspėję, apie ką aš galvoju. Bet Hičkokas nuskrido, aš prisiminiau brolių, kurio nebėra, savo vargšus mamą ir tėtį, kuriems net košmaruos nesisapnavo, kas čia man dabar darosi, ir apsižliumbiau.

Mašina judėjo lėtai, nuolat įstrigdama kamščiuose, bet lango pinučiai buvo tokie tankūs, kad pro juos vis vien negalėjau nieko įžiūrėti. Galų gale, išskyrus Magiškąjį teatrą, aš Amritsare daugiau nieko ir nežinojau. Absurdiškesnę situaciją sunku ir įsivaizduoti. Sargybiniams aš tebuvo kekšė iš kažkokios neegzistuojančios šalies, neturinti nei pinigų, nei vizos... O dar tas nelemtas hašišo trupinėlis rankinėje! Nenustebčiau, jei jie dabar mane nuvežtų į kokią pagrindinę miesto aikštę ir viešai, miniai džiūgaujant, pakartų. Tai atrodė net šiokia tokia išeitis, lyginant su rytietišku kalėjimu, kuriam įsivaizduoti pakaktų ir mažiau ištreniruotos nei manoji fantazijos. Kartkartėmis visame šitame chaose sušmėžuodavo Ponas Grožis, kurį Agnija Kerštingoji kapojo kažkuo panašiu į mačetę cukranendrėms kirsti, smaigstė durklais, bet kankinamasis buvo padarytas iš keistos medžiagos, kuri nei tiško kraujais, nei tižo, nei skilo, nei byrėjo, nei bliūško.

Mašina pagaliau sustojo ir aš, vos beišlaikydama pusiausvyrą surakintomis rankomis, lyg į šulinį šokau laukan. Nė vienas iš indų policininkų nesiteikė man padėti. Tūžau jausdama savyje bepražystančią dar nepažįstamą Agniją Rasistę.

Mes atsidūrėme triukšmingoje, knibždančioje gatvėje. (Aš nežinau, ar Indijoje apskritai būna tuščios, „lyg iššluotomis“ vadinamos gatvės ir ką savo nejaukiose vizijose regi indiškai siurrealistai!)) Vėl aplinkui grūdosi žmonės, ne-

gana to, jie grūmojo ir rėkė, lyg mažų mažiausiai būčiau susprogdinusi autobusą su jų vaikais.

Mane įvedė pro apsilupinėjusiais ornamentais nutepiotas duris, bet kas laukia už jų – policijos nuovada, kalėjimas, teismas ar dar vienas Magiškasis teatras, tegalėjau tik spėlioti.

Nežinau, ar kiekviena su nusikaltimu ir bausme susijusi vieta būtinai turi priminti Kafkos „Procesą“, bet ši buvo kaip tik tokia: koridorių labirintas, begalė durų ir pergąsdinti, pasieniais suramstyti abiejų lyčių ir visokiausių rasių jozefai k.

Dalis mane lydėjusių sargybinių nubyrėjo koridorių posūkiuose. Liko tiktai du. Tas, kuris turėjo mano pasą ir rankinę, pravėrė ruda klijuote apmuštas duris. Šmėkstelėjo ant stalo sėdintis vyras, besišukuojantis juodus, netikėtai ilgus plaukus. Jiedu kažką riktelėjo vienas kitam – nežinia, piktai ar draugiškai – bet durys vėl užsivėrė. Buvo bjauriai tvanku ir karšta. Neveikė nė vienas ventiliatorius, nors palubėje jų kabojo daugybė, sakytum sustatyta kokia letargo apimta sraigtasparnių eskadrilė.

Po gero pusvalandžio už durų pasigirdo nenusakomas riksmas ir mes įėjome vidun. Bebuvo likęs vienas sargybinis ir aš būgštavau, kad kaip tik jis neturi antrankių, po kuriais mano riešai prakaitavo ir šuto, raktelio.

Ilgaplaukis dabar jau sėdėjo už stalo, o jam ant galvos pūpsojo didžiulis turbanas. Grojo muzika. Smagi ir lengvutė. Tai buvo Indija, mano mieli. Indija.

Jie kažką rėkalojo tarpusavyje, kartkartėmis į mane baltakiuodami. Sėdintysis už stalo įniko į vargšą lietuvišką pasą. Tas, Kuris Nebeturėjo Raktelio, išvertė mano ranki-

nę ant žalios, veikiau, kažkada buvusios žalios stalo gelumbės. Hašišas, prilipdytas prie veidrodėlio ir todėl tarsi padvigubėjęs, išdavikiškai nukrito tiesiai po Viršininko (o kas daugiau Sėdintysis Už Stalo galėjo būti?) nosim. O šis dirbo kaip tikras virtuožas: ištraukė juostas iš fotoaparato ir kasečių, kažkodėl – gumeles iš kelnaičių, „Walkmaną“ su vieninteliu Morisonu įsikišo sau į stalčių, ant popieriaus lakšto pedantiškai išspaudė dantų pastos ir kremu likučius, išmontavo lūpdažį, o viskio buteliuką atidėjo papildomai kontrolei. Galiausiai paskambinęs telefonu suriaumojo, sužvingo ir po kelių minučių į kabinetą įpuolė aptukusi matrona su purvinu sariu ir lauk besiveržiančių lašinių ringėmis. Aš tik dabar pastebėjau, kad vienas kabineto kampas buvo atitvertas širmele. Už jos toji harpija* mane ir nusivedė.

Storoji dirbo nepaprastai kruopščiai, atlikinėdama ne tik policininkės, bet ir dantistės, ausų-nosies-gerklės specialistės ir ginekologės funkcijas. Nežinau, ar šnervėse galima paslėpti kilogramą hašišo arba pinigų?! Baigdama ji nusegė mano auskarus, laikrodį ir sidabrinį talismaną.

– Laikrodį aš jau siūliau viešbutyje, – sulemenau.

Bet harpija riktėlėjo, kad tylėčiau, ir grėsmingai pirstelėjusi nuavė man batus. Basa stypsojau vidury kabineto. Grindys buvo lipnios. Truputį drovėjausi, kad mano batai tokie nudrengti, pradžiai prakaitu ir jau visai nebepanašūs į Pelenės kurpaites. Aš ir pati stebėjausi dėl tokių savo minčių...

* Man norisi tai pridurti kaip tik čia, kad graikų mitologijoje harpijos buvo laikomos dingusių be žinios žmonių pagrobėjomis (*Agnijos past.*).

Mane atlydėjęs policininkas profesionaliai išskrodė batus, ištraukė pinigų, o tai, kas liko, išmetė į šiukšlių dėžę. Tejutau tik šiokių tokių smalsumą, it tvankią vasaros popietę skaitydama detektyvą: kas bus toliau?

Pagaliau man nuėmė antrankius. Kol harpija mane krėtė, Viršininkas jau buvo spėjęs pripyškinti visą protokolą ir dabar reikalavo, kad po juo pasirašyčiau. Teksto rašmenys man buvo visiškai nepažįstami, bet prieštarauti ar reikalauti vertėjo irgi buvo beprasmiška. Harpija kažkur išėjo, o grįžusi, didelei mano nuostabai, nušveitė po kojom guminius kištukus. Jie atrodė kur kas prasčiau negu antrankiai, bet Agnija Švaruolė jau buvo nuleidusi kovos vėliavą.

Viršininkas prabilo angliškai ir pranešė, kad aš Indijos Respublikai (Bharat Ganatatra Radžja) esu skolinga pusantro tūkstančio dolerių: už viešbutį, du butelius vyno ir vieną viskio, puodelį arbatos, už pasivažinėjimą policijos automobiliu, už vizą ir jos neturėjimą, už nelegalų (sakytum įmanomas legalus) hašišo laikymą, už melavimą visuomeninės įstaigos darbuotojams, finansų slėpimą ir nemandagų elgesį su policijos pareigūnais. Negana to, jiems dar kilo įtarimas, kad mano pasas padirbtas, ir pirmiausia jie ketino išsiaiškinti, ar yra tokia valstybė – Lietuva.

Štai ir viskas. Mane įkišo į dvokiančią patalpą, prigrūstą nežinia kodėl balsingai rėkiančių bobų. Gal tai ir buvo Pono Grožio haremas, apie kurį pranašavo Agnija Aiškiaregė.

Taip praslinko diena ir naktis, dar viena diena ir naktis, savaitė, kita, mėnuo, paskui pamečiau skaičių, metai, kiti, paskui pamečiau skaičių, vargšai mano tėvai, vargšai mano mylimieji, vargšė aš, dešimtmetis, kitas, paskui pamečiau skaičių, moterys mirdavo tiesiog ant kameros grin-

dų, jų lavonus išnešdavo uždengę balta marška, atvesdavo naujas, kartais nėščias, kurios čia pat ir gimdydavo naujas kalines, tos, gausiai žindomos, augdavo greit ir niekas jų, jau paauglių, iš kalėjimo neišleisdavo, jos pastodavo gal nuo prižiūrėtojų, o gal nuo Šventos ar nelabos dvasios, ratas sukosi, sukosi, sukosi nesustodamas. Aš senėjau, galėjau apie tai spręsti tik iš vystančios savo rankų odos, nes veido nuo suėmimo dienos nemačiau, čia niekada nebuvo jokių veidrodžių, veidrodžius atimdavo prieš ateinant, sakytum tai būtų narkotikai, ginklai ar slaptų pabėgimų planai. Nes veidrodžiai iš tikrųjų buvo ir narkotikai, ir ginklai, ir durys slaptam pabėgimui. Aš numiriau tame kalėjime būdama neapsakomai sena, išsklaidžiau savo kūną į vaivorykštinę miglą kaip tikra jogė: liko tik nagai, žilų plaukų kuokštelis ir drabužis, toks sudėvėtas, sudrįskęs, kad drabužiu jo ir nebepavadinsi. O ten, tolimame mieste, kuris vadinasi Vilnius, visi mane pažinoję manė, kad dingau be žinios. Paskui ir jie mirė. Bet pasaulio pabaiga taip ir neatėjo.

Aš ir tos kitos moterys stebėjome į viena kitą, nes jokio užsiėmimo čia daugiau nebuvo. Priešakyje tyvuliavo laiko marios ir aš sau neleidau skubėti sakydama, kad dar suspėsiu, tikrai suspėsiu sukurti joms visoms istorijas. Po dešimt, po visą šimtą istorijų kiekvienai.

Ūmai ėmė graužti sąžinę. Aš jaučiausi prasikaltus visiems, kurie mane nors truputį myli, nepateisinus jų vilčių ir lūkesčių, išdavusi jų rūpestingą globą, arogantiškai atstūmusi kasdienį, baisiai naivų, bet tikrą gerumą. Jie visi dabar žvelgė į mane su švelniu priekaištu: tėtis, mama, broliukas, kurio nebėra, Anuškvilija, Kraistas, Kedaras,

Kaši... Tokie patiklūs, tokie pažeidžiami, tokie bejėgiai, tokie liūdni...

Mane apėmė neviltis. Ji it vėmulys pakilo galugerklin. Įsiremiau delnais į sieną ir ėmiau rėkti. Taip, kaip kažkada seniai seniai mokė Vilija. O gal ir ne ji. Gal ne tik ji. Dar niekada nebuvau šitaip šaukus. Riksmas kilo iš pačių mano gelmių, iš buvusių įsikūnijimų, iš pradžių pradžios, kai aš buvau dar ne aš, o laukinė gaivališka gamtos jėga.

Rėkiau ir rėkiau. Mano balsas tarsi kilo iš chaoso, trūkčiojo, vingiavo, virto kūnu, kažkuo kietesniu už akmenį ir geležį, jei tik garsas toks gali būti. Aš įkvėpdavau oro ir vėl gimdžiau riksmą, visa savo esybe kartodama, kad ne, aš nepasiduosiu tam, kas vadinama blogiu ar pikto jėgomis, kas visų mūsų nuolat tyko, pastoja kelią, pakiša koją, parklupdo, parverčia, suspardo, sutrypia, sunaikina, naikinate sunaikina. „Aš nebijau, aš nebijau, – šaukiau springdama ir kreipdamasi Nežinia į Ką. – Aš nebijau, nagi, gąsdink mane, rodyk man savo klaikius triukus, fantasmagorijas, košmarus, siaubingas grimasas, aš nebijau, aš netikiu Tavim!!!“ Rėkdama yriausi prieš juodą srovę, prieš neapsakomą kentėjimų laviną, kurioje buvo visos žmonių giminės skausmas ir kiekvieno sielvartas skyrium... „Ne, ne, netikiu!!!“ – šaukiau, bet neatmenamų epochų metraščiai ir istorijos vadovėliai, senos subraižytos kino juostos ir naujausios videokronikos, visų kraštų ir laikų dienraščiai riebiomis pirmųjų puslapių antraštėmis bylojo: *Pasaulį valdo Blogis. Visa kita – naikinate sunaikinta*. Paskendę srutose. Apaugę storiausiu neapykantos ir žiaurumo luobu. „Ne, – šaukiau aš. – Ne, ne, ne!“ Šaukiau, o šis neviltingas paveikslas palengva keitė-

si, šviesėjo, ir aš mačiau visus tuos, kurie nuo neatmenamų laikų ateina į pagalbą (o ne, tarp jų nebuvo nė vieno Dievo!), kurie išneša sužeistuosius iš mūšio lauko, vaikus – iš degančio namo, gyvuosius – iš po griuvėsių ar nuošliaužų, tuos, kurie laidoja savo mirusiuosius, net jeigu tai užginta ir gresia mirtimi, tuos, kurie valo pūlius ir tvarsto žaizdas raupsuotiesiems, paduoda gerti trokštančiam ir duonos alkstančiam, atiduoda paskutinius marškinius šalančiam ir dalijasi savo pastoge su padegėliais, benamiais, klajūnais, elgetom, tuos, kurie priglaudžia pasmerktus konclageriams ar neteisingai bausmei, tuos, kurie dalija savo kantrybę ir globą pabėgėlių stovyklose ar labiausiai kenčiančiųjų namuose, tuos, kurių kasdieniai, tylūs ir geri darbai taip ir lieka nepastebėti, tuos, kurie sėja, ravi daržus, kepa duoną, audžia, žindo kūdikius, niūniuoja, šypso damiesi žiūri į tekančią upę ar sudeda delnus atsiskyrėlio maldai... Aš mačiau ir tikėjau šio pasaulio grožiu, išskrendančių klyksmu, ištikimomis šuns akimis, ką tik nušienautos pievos kvepėjimu, jūros mūša ir vyšnių žydėjimu.

Moterys apsupo mane iš visų pusių. Vienos bandė raminti, o kitos, it traukdamos kokią infernalinę sutartinę, irgi prapliupo riksmu. Mes visos jau buvom it viena moteris, pirmapradė, visagalė, laukinė, žvėriška, neparklupdyta jokių tabu, nesupančiota normų, neužčiaupta draudimų, skrendanti virš barjerų ar bedugnių, baisi, kerinčio grožio, saldi kaip medus, karti kaip pelynas, paplūdus krauju ir pienu, siaubinga, švelniausioji iš švelniausiųjų, nesutramdoma, nenugalima. *Nenugalima. NENUGALIMA.*

Tyla nusileido staiga. Aš priguliau ant grindų. Jaučiau neapsakomą nuovargį. It po žūtbūtinio mūšio. Laimėjusi.

„Na, matot, su manim negalima padaryti nieko pikto“, – sušnibždėjau visoms vaiduokliškus ar bauginančius pavidalus įgavusioms Tuštumos formoms. Ir jos išsisklaidė. Švito.

Kažkas aidžiai rakino duris. Riktelėjo mano vardą. Įspraus-ta tarp dviejų didelių turbanuotų kūnų ir vėl ėjau. Labi-rintu. Durys vėrėsi vienos po kitų, vienos po kitų, vienos po kitų... Pagaliau pasirodė trečias turbanuotasis ir nu-šveitė mano daiktus. Tai, kas buvo likę iš mano daiktų. Ir aš išėjau į laisvę.

„Kvaiša, – man pavymui rėkė Agnija Nihilistė. – Ir tu manai, kad viskas taip paprasta?! Kad kas nors tavim pa-tikės? Kad pakako tik tau pagalvoti apie žydinčias vyš-nias, ir atsivėrė kalėjimo durys? Kvaiša, visi tik numos ran-ka arba nusijuoks, arba išžižis, arba supyks, kad nemoki iš tikrųjų kentėti. Tu niekam neįrodysi, kad pasaulis – gra-žus, kad gyvenimas – geras, kad įmanoma ištrūkti iš cy-pės, degančio namo, skęstančio laivo, kankinimų kame-ros, iš absurdo, absurdo, absurdo! Tu niekam neįrodysi, kad galima sulaukti pagalbos, nes visi tiki, nes visiems pa-tinka tikėti, kad pasaulį valdo Blogis! Tavo mažytė laisvė – jokia pergalė, o tik kvailas atsitiktinumas.“

O taip, aš ištrūkau iš kalėjimo. Triumfuodama maršira-vau šurmuliuojančiomis gatvėmis tarsi slapta šventojo sik-hų miesto užkariautoja, apie kurios pergalę dar nieks ne-žino. Bet mano euforija greitai atslūgo, nes gundančių maisto kvapų supama iš visų pusių, jutau žvėrišką alkį, o neturėjau nė rupijos. Apžiūrėjau savo rankinę – jie buvo iškraustę viską: ir fotoaparata, ir „Walkmaną“, ir net dvi knygeles apie Tuštumos meditaciją, kurias pirkau Bire. Tai-gi neturėjau nė ko parduoti. Amritsaras iššiepė milžinišką

auksadantę burną ir pūsdamas smilkalų dūmus kurtinamai nusikvatojo: aš ir vėl buvau jo auka, kalinė, įkaitė.

Auksinė Guru Nanako šventykla turbūt jau buvo netoli, nes visokie Pono Grožio giminaičiai, plevendami egzotiškais apdaraais ir pompastiškai rékalodami, po vieną ar būreliais plaukė į aiškų tikslą. Staiga man į galvą šovė geniali idėja.

Aš priėjau prie pirmo pasitaikiusio ir papasakojau graudžią istoriją, kaip mane apvogė, apšvarino iki paskutinio siūlelio, o žūtbutį privalau nusikasti bent jau iki Delio. Neatsirado nė vieno (moterų išmaldos neprašiau), kuris nebūtų patikėjęs mano žodžiais. Po gero pusvalandžio jau turėjau aštuonis šimtus rupijų. Iki Delio – per akis! Ten aš ketinau nueiti į turgų, susirasti mielus tautiečius, įsiprašyti į jų lėktuvą ir pagulėti ant maišų su indiškais megztiniais iki Minsko, o dar geriau – Vilniaus.

Planas buvo puikus, vis dėlto man atrodė, kad jis prilygsta kapituliacijai. Virš galvos tebekabėjo įsakmus liepimas: „Nueik nežinia kur, atnešk nežinia ką!“ Dar nebuvau jo įvykdžius. O privalėjau! Beliko išeiti už miesto, atsisototi pirmoje kryžkelėje ir mesti monetą (kurią, laimė, jau turėjau), idant žinočiau, koku keliu pasukti. „Skaičius ar herbas?!“

Pirmiausia aš nusipirkau veidrodėlį ir lūpdažius. Paskui – batelius. Galiausiai užėjau į kavinę. Agnijai Katei reikėjo išsilaižyti. Pasižiūrėjusi į savo atspindį, nebesistebėjau Pono Grožio giminaičių dosnumu. Išsiroviau pirmą kartą gyvenime pasirodžiusius žilus plaukus, pasidažiau lūpas ir vėl galėjau sau džiaugtis viskuo aplinkui. Švietė saulė, grojo muzika, o imbiero arbata buvo puiki.

Patraukiau ne į kryžkelę, bet į autobusų stotį. Laukiau stebuklo. Staiga turėjo atsirasti kažkas, kas dar kartą man padės. Paguos Agniją Nuskriaustąją. Parodys Kelią Agnijai Mokinei.

Blaškiausi po verdantį peroną, atmušinėdama elgetų, batų valytojų ir, anot Pono Grožio, visada seksualiai alkanų indų atakas. Pirmiausia baltai pilkšvoje, karščio ir dulkių miglos aptrauktoje minioje išvydau purpurinį Budos kario drabužį. Vienuolis buvo jaunas ir, rodos, labai skubėjo. Tvilktelėjo nuojausta, kad taip kažkada jau buvo. Anuškavilija, Rerich, Blavatskaja, Bezant, Beili ir kitos teosofinės moterys man šaukė sirenų balsais: „Na, sek jį, pulk jį, čiupk jį, tą tibetietį!“ Protekiniais broviausi per žmonių masę, nuožmiai urgždama ant visų, man pastojančių kelią. Vienuolis stabtelėjo ir atsisuko taip staiga, kad vos į jį neatsitrenkiau. Širdis ėmė pašėlusiai daužytis. Tarsi būčiau išvydusi tiesiai po kojomis atsivėrusią prarają.

Jis šypsodamas žvelgė į mane ir tarsi laukė, kad ko nors paklausčiau. O gal man tik taip pasirodė. Jau vėliau pastebėjau: jo akys dažniausiai būdavo primerktos it medituojant, taip, kad nė už ką nepagausi paslaptingo žvilgsnio, o veide tvyrojo panaši į šypseną išraiška, kokia esti Nušvitimą pasiekusių būtybių atvaizduose. Gal dėl tų tiesiog ikonografinių bruožų jis man pasirodė be galo pažįstamas. Aš negalėjau šito įsikalbėti, nes viskas tetruko akimirką, bet man pasirodė, tarsi prieš mano sielos akis būtų pralėkusi visa amžinybė. Nesuskaičiuojami gyvenimai. Begalybė patirčių. Kas, kad Agnija Cinikė spygavo: „Oi kokia egzaltuota bobelė, oi kokia...“ Aš negalėjau leisti tam jaunam vyrui nueiti. Išnykti. Todėl paklausiau – nors kvailiau nė nesugalvosi:

– Atsiprašau, kiek dabar valandų?

Jis tingiai dirstelėjo į laikrodį ir ištara labai žemu, ritualinio giedojimo ištreniruotu balsu:

– Pusė vienuoliktos.

Tada pajutau jėgą. Ji negalėjo glūdėti jauname, liauname kaip ir visų rytiečių kūne. Man nudiegė paširdžiuose. (Oi kokia egzaltuota bobelė, oi kokia...) Jis buvo KITOKS. Supratau tai išsyk. Jokiam žmogui dar nieko panašaus nebuvau užčiuopusi. Jis buvo KITOKS. Aš privalėjau žūt-būt jį sulaikyti.

– O kada išvyksta jūsų autobusas?

– Hm, mano?

– Aha.

– Po pusvalandžio.

– Kur jūs važiuojat?

– Į tokią vietą, kuri vadinasi Lamalingas. Tai toli, beveik trys paros kelio.

– Ten yra koks nors vienuolynas?

– Hm, – vėl numykė, ir tai buvo mėgstamiausias jo priežodis, it nuolatos abejotų, ar išvis verta kalbėti. – Yra. Labai senas. Beveik tūkstančio metų. Turistai žviegia iš susižavėjimo, – pridūrė ir nusijuokė tiesiai man į akis.

– Aš irgi ten pat važiuoju, – entuziastingai suvapėjau.

– Hm, ačiū, kad radai reikalą man apie tai pranešti.

Jis buvo pasipūtėliškai ironiškas kaip Karma, kaip visi tie budistų vienuoliai, bet šiaip jau – visai KITOKS. Visai.

Tada aš prapliupau ir išpasakojau jam viską. Apie Poną Grožį, kalėjimą ir kaip iš jo ištrūkau.

– Hm, gudriai išsisukai. Nes jei tik patiki blogiu, tai ir įsileidi į save.

Žvelgiau į vienuolį nuginkluota ir sužavėta. „Tai Jis, be jokios abejonės – Jis! – šaukė Anuškavilija ir kitos teosofinės moterys. – Tik nemėgink Jo paliesti!“

– Kiek kainuoja bilietas?

– Trys šimtai rupijų. Nupirkčiau, bet ir aš neturiu pinigų. Esu vienuolis.

– Matau.

Jis palydėjo mane iki kasos, paskui iki autobuso. Ir net atsisėdome mes kartu, vienas šalia kito. Jis buvo visai kitoks negu Karma, bet vis tiek apstulbau, kai autobusui pajudėjus vietoj rožinio išsitraukė anglišką knygą ir ne bet kokią, o – Keruako „Kelyje“. Buvo jau ją bebaigęs, todėl paklausiau:

– Ar tau patinka?

– Hm, ir taip, ir ne.

– O ką tu dar skaitei iš Vakarų literatūros?

– „Alisą stebuklų šalyje“. Ir dar Džono Keidžo „Silence: Lectures and Writings“*.

Agnija Europocentristė apstulbusi pažvelgė į šį rytietį intelektualą ir provokuojamai pareiškė:

– Keistoka kolekcija...

– Taip. Ją man paliko viena draugė iš Oksfordo.

Jis taip ir pasakė „draugė“! Be jokių „hm“. Agnija Pavydžioji neteko žado ir, baisiausių įtarinėjimų apimta, vos neužduso. Tikriausiai tą sutrintą Keruaką jis vežiojasi su savimi visur, kaip draugės iš Oksfordo (beje, turinčios visai neblogą skonį) prisiminimą.

– Mes mėgstam tą pačią literatūrą...

* Tyla. Paskaitos ir užrašai (angl.).

– Aš nesakiau, kad ją mėgstu. Ar tu turėjai galvoje mano draugę?

Jis ir vėl pasakė „mano draugę“. Lyg niekur nieko. Aš tučtuojau išsidaviau:

– Kiek jai metų?

– Hm, na, kokie šešiasdešimt penkeri. Man sunku atspėti vakariečių amžių, bet ji jau turi anūkų. Mus visus, čia, tremtyje, esančius, kas nors išlaiko. Ji už mane moka dvidešimt penkis dolerius per metus. Matai, kaip pigiai aš kainuoju.

– Tu gimei Tibete?

– Ne, Indijoje.

– O kiek tau buvo metų, kai įstojai į vienuolyną?

– Aštuoneri.

– Ir kiek jau jame išbuvai?

– Hm... keturiolika.

Jis buvo trejais metais už mane jaunesnis. Keturiolika metų vienuolyne... Jau skaičiavau, ko jis nepatyrė – nei pirmosios meilės, laimingos ar nelaimingos; nei kitų uždraustų vaisių atsargaus ar beatodairiško ragavimo, nei ištrūkimo iš tėvų namų kvaitulio, nei savižudiškų liūdesių ir susinaikinimo pagundų, nei kelionių po tolimas svečias šalis, nei godaus žinių, emocijų ir vaizdinių, kuriuos teikia knygos, paveikslai, muzika, kinas, kaupimo, nei pagaliau visokių politinių kataklizmų, dainuojančios revoliucijos, nei artėjančios Apokalipsės grėsmės... Vis dėlto Agnija Ego tik apmaudžiai pridūrė: šitas mažas, siauraakis, skustagalvis berniukas gyvenimą pažįsta kur kas giliau negu aš. Kas kad jis niekaip neišsiduoda... Aš tai jaučiu. Jo vardas buvo Situ.

Beveik nesileido klausinėjamas. Kai papasakojau apie Lietuvą, pasakė:

- Žinau. Bet aš buvau tik Maskvoje. Pas tavo okupantus.
- Ką tu ten veikei?
- Turėjau reikalų.
- O kaip tau patiko?
- Hm... ir taip, ir ne, – tai irgi buvo Situ mėgstamas

posakis.

Man beliko tik jį įdėmiai apžiūrinėti. Trumpučiai ir tikriausiai labai dygūs plaukai ant jo pakaušio sukosi mažyčiais verpetais ir todėl Situ galva buvo išmarginta tarsi keistais rašmenimis. Kartkartėmis meditacinė išraiška dingdavo nuo jo veido, Situ raukdavo kaktą kažką mąstydamas, o jo putlios lūpos su melsvais šešėliukais kampučiuose atrodydavo lyg užsispyrusio vaiko. Nors šiaip jau tos lūpos visai nebuvo kaip vaiko, nes Agnijai Gašlūnei norėjosi jas bučiuoti ir bučiuoti. Bet, laimei, ji kol kas tylėjo. Kai Situ šypsojosi, jo skruostuose atsirasdavo duobutės ir švytėjo nepaprastai balti ir lygūs dantys. Tolydžio jį užpuldavo ironijos priepuoliai:

- O ką gi tu veiksi Lamalinge?
- Ieškosiu Mokytojo, – visai nuoširdžiai atsakiau aš.
- Hm... labai originalus kelionės tikslas!
- Bet, jeigu jūsų vienuolynas senas...
- O taip, jis visas tiesiog prikimštas paslapčių. Ir mokytojų. Jame net novicijai levituoja. Pamatysi. Tik pakeli galvą, ir žiūrėk – tai vienas praskrenda, tai kitas, net zvimbdamas. Iš tikrųjų net Supermenas yra iš mūsų vienuolyno, bet – neišsiduoda.
- Tu matei filmą apie Supermeną?

Aš neklausiau, kaip jam patiko, nes žinojau atsakymą – „...ir taip, ir ne...“ Nenustebčiau, jei pareikštų matęs jį kur nors pačiame Holivude. Ko gero, Situ turėjo mažiau vakarietiško „išsilavinimo“ spragų, nei iš pradžių maniau.

– Taip. Lamalinge yra televizorius ir jo savininkas rodo videofilmus. Vien apie Supermeną. Mūsų vienuolyno garbei.

– Tu tikriausiai irgi skraidai? – man buvo nesunku prisi-derinti prie jo tono. – Tai kodėl dabar važiuoji autobusu?

– Per mažas atstumas. Aš pasiekiu didelį greitį. Bijau, kad įsibėgėjęs praskrisiu Lamalingą, pataikysiu į Tibetą, o ten mane numuš kinų pasieniečiai.

– Ir tu tikriausiai esi koks nors tulku?

– Hm... taip. Manyje atpažino garsų šešiolikto amžiaus Tibeto poetą, jogą ir atsiskyrėlį, – jis nusijuokė savo gražiu užkrečiamu juoku.

– Oho... O kur tu buvai dingęs keturis šimtus metų?

– Spėk.

– Gal buvai nusileidęs į pragarus?

– Hm... Ir taip, ir ne.

– O gal tu sukaisi dangiškose sferose? Hm... ir taip, ir ne! – aš jau išmokau jį pamėgdžioti. – O kas tu esi dabar? Vis dar – jis? Ar jau – tu?

– Nusiramink. Dabar aš esu aš, – jis atsakė ramiai ir tarsi paniro savyje taip giliai, kad man juokas išgaravo aki-mirksniu.

Porą valandų mes nepratarėme vienas kitam nė žodžio. Pagaliau autobusas indišku papročiu sustojo prie arbatinės. Mums išlipus laukan, Situ ir vėl pradėjo kalbą:

– Pamiršau pasakyti. Mūsų vienuolyne yra slaptos du-rys, už kurių – ilgas, ilgas tunelis tiesiai į Šambalą.

– Tu man parodysi tas duris?

– Hm... Jei nusipelnysi.

Buvo jau visai sutemę. Degė laužai, čirpė cikados, grojo muzika, lojo šunys, o danguje kabėjo mėnulio pilnatis. Sidabriškai švytėjo tolimos snieguotos kalnų viršūnės. Pasaulis atrodė toks tyras ir gražus, kad, rodės, man plyš širdis iš dėkingumo, kurio nebeištengsiu jon sutalpinti.

– Šią akimirką aš esu visai laiminga...

– Hm... ar tau bereikia mokytis MAGIJOS?

– O taip, Agnija Kvaiša jau buvo pripliurpus Situ ko nereikia.

– Kodėl taip sakai?

– Man pasirodė, kad tu šį tą jau žinai apie ją.

– Mokiausi kurį laiką...

– Ir ko gi tu mokeisi?

– Na visokių bioenergetinių dalykų, truputį alchemijos, magiškų kabalos formulių, šio bei to iš Hermio Trismegisto... – Agnija Kvaiša buvo pasiryžusi pašnekovui iškloti viską.

– Hm... Ir visa tai tu vadini MAGIJA?

– O ką tu vadini MAGIJA?

– Hm... Žmonės mano, kad MAGIJA yra sugebėjimas skraidyti ar vaikščioti kiaurai sienas, žemę paversti oru, o ugnį – vandeniu. Jiems kažkodėl atrodo, kad MAGIJA yra apgaulė. Bet iš tikrųjų MAGIJA – gyvenimas be apgaulės. Neapgaukinėjant nei savęs, nei pasaulio. Šito mus moko kiekvienas žolynas, medis ir gyvis. Pati gamta. Moko tyliai, kantriai ir neįkyriai. Mano Mokytojas šitą MAGIJĄ vadino Drala. Tai reiškia gyvenimą Anapus Priešo.

Žiūrėjau, kaip į tamsiai mėlyną dangų kyla oranžinės lau-

žų kibirkštys, ir nieko daugiau nebeklausiau. Dabar aš supratau, kas yra MAGIJA ir gyvenimas Anapus Priešo. Anapus dualizmo, anapus tabu ir draudimų, prietarų ir susitarimų, normų ir stereotipų, anapus kreivų veidrodžių. Labirinto, kuri žmonės patys pasistatė ir vadina tai civilizacija, progresu arba politika, anapus abstrakcijų, anapus to, kas laikoma mokslu, žiniomis, teisuoliškumu, o negali atpirkti net vienos vaiko ašaros, anapus mechaniško, gal tik ėdru mu ir goduliu teatmiešto tikrojo gyvenimo mėgdžiojimo. Aš tarsiu mačiau visų gamtos dvasių ir padarų akis: želmenų ir žvyro akmenėlių, žiogų ir upėtakių, kregždžių ir veršiukų, liūtų ir banginių... Jie žvelgė su liūdnu atlaidžiu apstulbimu į žmones, kurie griežė dantimis, kunkuliavo neapykanta, žudė savo artimą auksiniuose rugių laukuose, alyvų giraitėse ir šventyklose pylė pūvantį kraują, pūlius ir išmatas į pasigailėjimo maldaujančius vandenį, ėdė vienas kitą ir viską, kas tik pasitaikydavo jų pragaištingam kely, amžiams apsėsti naikinimo aistros, susinaikinimo palaimos ir beprotiško Pasaulio Pabaigos laukimo. Tačiau anapus šito klaikaus reginio glūdėjo MAGIJA. Ji buvo visur – lietaus išsiilgusioje žemėje, pavasariškame danguje, hieroglifais išsiraičiusiuose aukštikalnių medžiuose, snaudžiančiuose šunyse ir laužų dūmuose. Visur buvo ir chaosas, ir harmonija, visur buvo grožis. Grožis, kuris pripildo širdį neapsakomo liūdesio. Aš buvau laiminga. Aš buvau drąsi. Aš buvau nenugalima. Aš žinojau, kad toji būsena ilgai netruks. Bet dabar man norėjosi sušokti kažkokį beprotiškai džiugų kosminį šokį, pašėlusį tvėrėjos-griovėjos trypsnį, kojomis skeliant iš žemės kibirkštis, rankomis iškviečiant iš dangaus lietu, akimis laidant žaibus.

– Eime į autobusą, – pasakė Situ švelniai paliesdamas mano ranką.

Autobusas riaumodamas vis kilo ir kilo į kalnus. Visos kreivų veidrodžių karalystės nebesugrįžtamai tolo. Man rodės, kad vykstu į patį pasaulio pakraštį, už kurio nebus nieko. Tik – Tuštuma.

Pabudau nuo akinamos šviesos. Saulės patekėjimas čia visada primindavo galaktinį sprogimą. Miegojau padėjusi galvą ant Situ peties. Jis tik dirstelėjo į mane akies krašteliu ir toliau kartojo savo rytmetines mantras.

Maldos truko daugiau negu valandą. O aš, veidu priplojusi prie lango, žvelgiau, kaip vis artėja ir artėja Pasaulio Kraštas. Galiausiai Situ išsitraukė kelionmaišį. Nepratardamas nė žodžio, pasidalijo su manimi tibetietiškos duonos paplotėliu ir arbata. Jaučiau jam nepaprastą artumą – lyg būtume viena būtybė. „Kvaiša, tik neįsimylėk jo, nes paskui plyši iš skausmo!“ – staiga pradėjo kranksėti Agnija Varnė. (Varna, pataisė Agnija Cinikė, nepagavusi subtilios nuorodos į E. A. Po.)

Ir tikrai. Pirmasis nusivylimas atėjo netrukus. Įlipo į autobusą šimtamečio ūsuoto vienuolio pavidalu, kuriam Situ tuojau pat užleido vietą šalia manęs. Pats nusidangino ant stogo, kur keliavo ir daugiau jaunimėlio. Seniui reikėjo, folkloriškai tariant, tik ant krosnies besėdėti ir bezdėti. Bet jis dar susiruošė į piligrimystę, be paliovos suko milžinišką maldos malūną sunkiu svambalu vis užgaudamas man alkūnę. Galiausiai Situ susistabdė išklerusį džipą ir pasakęs mišlingą: „Hmm... turiu reikalų“, – be manęs nuėmė į Lamalingą.

Lamalingas buvo mažutėlis kalnų miestelis. Tik žmonių, mano nuostabai, jame šurmuliavo gausybė. Netrukus sužinojau, kad rytoj, taip, jau rytoj bus didelė šventė, nes iš dangaus nusileis dievai, globojantys senąjį Lamalingo vienuolyną. Aš kaip visada atvykau laiku.

Ėjau vienintele Lamalingo gatvele dairydamosi Situ, o Agnija Varnė be paliovos kranksėjo: „Tik neišimylėk jo, neišimylėk, nes plyši iš sielvarto!“

Susiradau pigiausią viešbutį, visai neblogą skylę, kurioje net neelgetaudama galėsiu būti kelias savaites. Kambarys priminė atsiskyrėlio būstą – tarp keturių plikų sienų stovėjo suklypęs gultas ir mažas stalelis, tikriausiai kelioniniam altorėliui skirtas. Užtat pro langą mačiau kalnuose stūksantį vienuolyną. Ten buvo jis. Situ. „Tik neišimylėk jo, kvaiša, tik neišimylėk, nes plyši iš skausmo, iš skausmo, iš skausmo...“

O kodėl gi turėčiau jį išimylėti? Arba jo geisti. Vien tik geisti, nes jis – vyras, o aš – moteris, nes jis – vienuolis, o aš, nelaimingoji levos dukra, pačios prigimties pasmerkta gundymams? Nejaugi tik noras sulaužyti draudimus ir įžadus, tik nuopuolio, nuodėmės, spengiančio kaltės jausmo, atgailos, atpirkimo troškimas mane prie jo traukia? Nejaugi tik tiek beįstengiu norėti, trokšti ir tik tiek tepatirti? Nejaugi tai – viskas? Situ... Veidas... Kūnas... Balsas... Kas už jų? Jis! Neižvelgiamasis. „Tu niekada neišsipančiosi iš savo kvailų stereotipų!“ – kirste nukirto Agnija Anuškavilija.

Kitą rytą pabudau nuo siaubingo grumėjimo. Buvo dar tamsu, bet kas kelias akimirkas kambarys geltonai nušvisdavo nuo žaibų. Kalnai tūkstanteriopai atkartoję perkūni-

jos aidą. Paskui prapliupo lietus, sumišęs su kruša. Tebegriaudė, ir jausmas buvo toks, lyg riedėčiau nuo kalno įkišta į metalinę statinę. Palengva švito, bet lietus vis dar pylė.

Saulė pasirodė staiga. Išpuoliau laukan. Kalnų viršūnės, vakar – juodos, pilkos ar tamsžalės, dabar spindėjo pirmapradžiu baltumu. Per visą dangų, susipindamos viena su kita, tryško penkios vaivorykštės. O virš visko tvyrojo didingas, bauginantis nežemiškas gaudesys. Jie iš tikrųjų leidosi. Dievai. Lamalingo vienuolyno Globėjai iš dangaus.

Karštingiškai puoliau rengtis. Tokiai ypatingai progai reikėjo švarių drabužių. Staiga liemenėlėje užčiuopiau kažką kieta. Tai buvo 100 dolerių banknotas. Agnija Apdairioji jį buvo paslėpusi juodai dienai dar Amsterdame, o aš – užmiršusi.

Dievai jau buvo visai arti. Lango stiklas vibravo ir dūzgė. Skalijo išgąsdinti šunys. Iš vienuolyno vėjas gūisiais atnešdavo ilgesingus didžiųjų trimitų garsus. Lauke oras buvo elektrinte įelektrintas, tiesiog kibirkščiaavo.

Su kitais piligrimais patraukiau link vienuolyno. Viskas aplinkui tvyrojo švelniame rožiniame rūke. Pražydo kažkokie į vyšnias panašūs kalnų medeliai, nors vakar, rodos, jų nė pumpurų nebuvo. Saulėje švytėjo lietaus nuprausti medžių lapai, žemė garavo ir pasaulis buvo sklidinąs nuostabaus skaidrumo. Jie buvo čia! Dievai iš dangaus!

Vienuolyno kiemas buvo labai didelis ir pilnas žmonių. Šventyklos grožis man tiesiog užgniaužė žadą. Kaip visada įvykių sūkuryje šurmuliavo kažkokia kino kompanija, šį kartą, rodos, vokiečių. Pakyloje, šalia šventyklos durų, grūdosi itin didžiulė minia. Agnija Landžioji virtuoziškai prasisbrovė pro žmones.

Vienuoliai darė mandalą iš spalvoto smėlio. Tarsi užhipnotizuota žiūrėjau, kaip Visatos modelis gimsta iš pačios netvariausios materijos... pilys iš smėlio... namas iš smėlio... pėdsakai smėlyje... – mano sąmonėje aidėjo kažkokie daugiaprasmiai–beprasemiai šnabždesiai.

Prasibroviau dar arčiau ir jau mačiau svarbiausiąjį šio ritualo atlikėją: taip, tai buvo Situ. Jis darbavosi pasikaisęs savo raudoną drabužį, tarsi beždžionė užsilipęs ir balansuodamas ant siauros kartelės. Po juo tvėrėsi pasaulis. Situ judesiai buvo virtuoziskai tikslūs. Žongliruodamas metaliniais piltuvėliais, jis brėžė, raitė, rangė įmantriausias linijas ir pynė jas į baltą-raudoną-geltoną-žalią-mėlyną amžino, nei pradžios, nei pabaigos neturinčio vyksmo ornamentą. Man pasirodė, kad tame ypatingame jo rankos tikslume yra kažkas žiauraus. Kiekviena linija – tarsi mirtinas kirtis. Kiekvienas taškas – tarsi strėlė, įsmigusi į patį pulsuojančio taikinio centrą.

Stovėjau visai arti, ir Situ kartkartėmis siauros akies kraštelio dirstelėdavo į mane. Veriamai. „Liaukis tu, – Agniją Banalių Epitetų Klijuotoją pertraukė Agnija Avantiūristė. – Jis žiūri įžūliai.“ – „Sesės, jis žvilgčioja droviai“, – tarstelėjo Agnija Vyrų Žinovė. O Agnija Kompleksuotoji tik numykė: „Niekinamai...“ Ir veik visos jos jau užmiršo ir Poną Grožį, ir Amritsaro kalėjimą. O Situ buvo tiesiog neįspėjamas. Ir viskas.

Aš negalėjau įveikti stipraus susijaudinimo. Pasaulis buvo pritvinkęs kažkokios man nežinomos galios ir pulsuote pulsavo. Aš prisiminiau savo sapną apie baisius elektros išlydžius. Rodos, jis pildėsi.

Aš pasitraukiau šalin. Ilgesys. Ilgesys mane išginė toliau

nuo žmonių, į kalnus. Vaikštinėjau gerą pusdienį vienut viena, nejausdama nei alkio, nei nuovargio. Į šventyklą grįžau tiktai pavakare.

Mandala jau buvo baigta. Dabar ji stovėjo pačiame šventyklos kiemo centre. Ką ir bekalbėti, Situ buvo nušluostęs nosį visiems Vilniaus genijams. Bet dabar jis krovė ant savo kūrinio malkas. Kai Situ žingtelėjo paimti dar vieno žabų glėbelio, paklausiau:

– Kam tai?

– Hm... Tai Ugnies ritualo širdis.

– Ir šita širdis bus sudeginta?

– Taip. O ką?

– Ne, nieko...

Situ šiandien man pasirodė dar stipresnis – tarsi suspausta spyruoklė, pilnas keistos jėgos.

– Man tokie gražūs ir šitie kalnai, ir vienuolynas, ir šventykla.

– Ar jie klausė tavo įvertinimo?

Nusijuokiau. Na taip, ir vėl „aš, man, mano...“ Situ jau buvo kalbėjęs apie žmones, kurie tik ir taikos viskam – net gėlei ar debesiui priklijuoti savojo vertinimo etiketes, apie žmones, kurie taip ir žygiuoja per gyvenimą tarsi ant dviejų kojūkų – pasibjaurėjimo ir pasigėrėjimo, būti ir nebūti kapodami „Arba – Arba“ kardu.

Aš atsisėdau ant šventyklos laiptelių ir ėmiau laukti, kas bus toliau. Situ kažkur dingo. Žmonių šventyklos kieme vis daugėjo, ir man teko nuolat keisti savo vietą, nes norėjau stirksoti pirmose gretose.

Staiga visi, tarsi kam davus neregimą ženklą, nutilo. Iš už šventyklos pasirodė vienuolių eiseną. Ant kasdienių

raudonų drabužių jie dar buvo užsimetę geltonas skraistes, susiūtas iš mažų lopinėlių. Sakoma, kad tokį drabužių dėvėjo pats Buda. Ta skraistė reiškė visus 253 vienuolio įžadus. Kai tarp jų pamačiau ir Situ, man nudiegė širdį. „O ką, gal tu norėjai įtraukti į savo kolekciją ir šį berniukėlį, atskiroje grafoje – Bhikšu?!“ – nusižvengė Agnija Ciniškė. Aš nežinau, ko norėjau, o ko – ne. Pirmą kartą gyvenime aš nebesupratau, ką man reiškia šis jaunas vyras. Jis dabar sėdasi ant pakyls, iš baltos marškos išvynioja fantasmagoriškus drabužius, dedasi ant galvos brangakmeniais spindinčią karūną, nuo kurios iki pat juosmens nutįsta mėlynai dievybės ar demono plaukai, užsisiaučia aukso raštais siuvinėtą apsiaustą, iš kažkur atsiradę maži vienuoliukai zuja aplinkui ir lyg sparnus pritvirtina jam prie pečių plazdančias, drakonais ir liūtais išpieštas vėliavas. Jo kojos basos. Akys apvestos juodu tušu, veidas – labai atviras, susikaupęs, liūdnas ir nutolęs nuo manęs tūkstantmečius. Aš žvelgiau į šitą Situ, staiga virtusį pasakų princu, dangiška būtybe, į jo lanksčias rankas, tai dėliojančias mudras, tai skambinančias varpeliu, tai mušančias būgnelį, ir klausiausi žemo, nelyginant perkūnijos aidas kalnuose, balso. Aš visiškai apmiriau, kai išgirdau giesmės žodžius:

OM Agnaye Ādyvyā Ādyvyā Āviša Āviša Mahāsrye Hava
vaya Kavya Vahanaya Vajra Puspe Ah Hum OM Agnaye,
OM Agnaye, OM Agnaye...

Ritualas buvo tarsi man skirtas: OM Agnaye, Agnaye, Agnaye, skambant trims šimtams varpelių. Jis užtruko ilgai. Senas lama sėdėjo soste ir metė į ugnį žolių ryšelius, bėrė grūdus, pylė ištirpintą sviestą ir pieną, aukėjo daugy-

bę paprasto žmogaus akims neregimų dalykų*. Bet viskas baigėsi labai netikėtai. Vienuoliai paskubomis susivyniojo savo fantasmagoriškus drabužius, sumetė į ugnį tai, kas dar buvo likę ant balta staltiese užtiesto aukojimų stalo, ir stumdydamiesi ėmė skirstytis. Temo. Tik aš viena tebesėdėjau ant šventyklos laiptelių ir žiūrėjau į ugnį. OM Agnaye!

Paskui prasidėjo tai, ką Ponas Grožis būtų pavadinęs mudviejų su Situ apeiginiu šoku. Šventyklos kiemas ištuštėjo, visi tarsi paukščiai išskrido nežinia kur, nežinia ko. Keli vienuoliai šlavinėjo šventės likučius, kurie tikriausiai vienodi visur – po Rio de Žaneiro ar Venecijos karnavalo, po sava-noriško ir masinio nusikryžiovimo Filipinuose, vudu apeigų ar net po Kaziuko mugės... Dar keli tūpčiojo apie niekaip nenorinčią užgesti ugnį. OM Agnaye! Bet Situ vis dar buvo čia. Todėl aš blaškiausi nesuprantamais zigzagais, it ieškočiau, ko nepametus, o jis vaikštinėjo nuo vieno besidarbuojančio vienuolio prie kito ir kažką jiems įsakinėjo. Taip, įsakinėjo. Mes puikiausiai jautėme vienas kitą. Galiausiai jis pritykino iš už nugaros ir paklausė:

– Na, tai kaip laikaisi?

– Gerai. Ritualas buvo nuostabus... – aš išsigandau, kad Situ ir vėl pareikš, esą ritualas neklausė mano nuomonės.

Bet jis tik šypsodamasis žiūrėjo į mane, jo akys vis dar buvo apvestos ir nuo veido neišnykusi kitų sferų gyventojų išraiška. Bet pašaipumą jis jau buvo atgavęs:

– Gal susiradai Mokytoją? Arba bent duris į Šambalą?

* Budistiniuose ritualuose neretai aukojami daiktai, kurie iš tikrųjų neegzistuoja, o tik įsivaizduojami apėmus meditacinei būsenai (*J. I. past.*).

- Dar ne. Bet klausimų man kyla vis daugiau ir daugiau.
- Hm... Galiu pamėginti į keletą atsakyti.
- O, tai būtų nuostabu!
- Gerai. Aš ateisiu, – ir jis skubiai nužingsniavo šalin.
- Kada?! – beviltiškai šūktelėjau pavymui.
- Hm... Bet kada.

Aš buvau tiek susijaudinusi, kad net nespėjau jam pasakyti savo viešbučio pavadinimo ir kambario numerio. O Situ jau dingo prieblandoje.

Puikiai pažinojau Agniją Fanatikę. Dabar ji ištisas paras kiūtos savo tamsiame drėgname urve, neišlišdama nė duonos ar vandens nusipirkti. Lauks. Ištikimai.

Situ atėjo tą patį vakarą. Buvo ką tik nusiskutęs galvą ir tamsiame tarpduryje atrodė toks pasikeitęs, kad pirmą akimirką jo net nepažinau. Tik širdį nudiegė.

Visos Agnijos jau buvo išauklėtos ir budistų vienuoliams jautė baimingą pagarbą, todėl, tokiam pasirodžius, ėmė blaškytis svarstydamos, kaipgi čia geriau jį savo būste priėmus.

O Situ pastatė ant stalelio savo geltoną elektrinį žibintuvėlį (Lamalingo gatvės nebuvo apšviestos), nusispyrė batų ir, sukryžiaęs kojas, atsisėdo ant mano lovos beveik taip pat iškilmingai kaip per Ugnies ritualą. Aš pagarbiai pritūpiau ant grindų, nes jokio kito baldo daugiau nebuvo. „Tai bent išauklės čia tave tie siauraakiai!“ – siautėjo Agnija Europocentristė, o gal – Feministė.

Situ gestu parodė, kad atsisėsčiau šalia. Jau Šventyklos kieme pamačiau, kad nors jaunas, bet moka įsakinėti. Každėl jis man atrodė rūstus, nors ir šypsojo ta nenusipėja-

ma, vos pastebima grimasa. Tamsių akių žvilgsnis irgi buvo neperprantamas.

Akrobačiškai susiraičiau ant paties lovos kraštelio.

– Arčiau, – pasakė, patraukdamas savo raudoną drabužį. – O dabar pasisuk į mane veidu.

Situ ir pats pasisuko. Sėdėjome vienas priešais kitą. Jis dar labiau prisimerkė, bet žvilgsnis pasidarė aštrus, tarsi dvi geležtės, smingančios pro akių plyšius. Sėdėjome taip arti, kad galėjome justti viens kito kvėpavimą.

– Sakei, kad ieškai Mokytojo. Įsivaizduok, kad jis čia, priešais tave. Ko gi pirmiausia paklaustum?

Aš sutrikau. Klausimų spiečiai užė mano galvoje, bet niekaip negalėjau rasti to vienintelio, kurį galėčiau Mokytojui pasakyti.

– Na? – jis nekantriai spragtelėjo pirštais ir sudėjo delnus į kažkokią man nežinomą mudrą. – Tu kvietei. Aš atėjau. Klausk.

– Aš... nežinau... Aš nežinau, kaip man toliau gyventi?

– O kaip tu gyvenai iki šiol? – Jo veido išraiška nė kiek nepasikeitė, tarsi vietoj manęs regėtų Tuštumą. – Kaip?

Staiga dingo šviesa.

– Uždek žvakę.

Klusniai įvykdžiau jo norą.

– Pastatyk ten toliau. Ant grindų. Ir nuspausk jungiklį. Mums šviesa nebus reikalinga. Grįžk atgal. Sėskis. Arčiau... Tai kaip tu gyvenai iki šiol? Kas tu esi?

– Aš... – visos Agnijos karštligiškai ieškojo atsakymo. – Aš... Na, aš kažką kažkada iš tikrųjų mylėjau... Aš... Aš tau pasakojau. Fotografuoju. Kartais gaunu premijas. Keliauju po pasaulį. Mėginau mokytis *MAGIJOS*, bet tai, ko

gero, buvo ne ji... Kartais man būna liūdna, kartais – linksma, bet dažniausiai – liūdna...

– Tu neteisingai supratai klausimą, – pasakė Situ ir dar kartą spragtelėjęs pirštais stipria ranka suėmė mane už smakro: – Aš neklausiau apie profesiją ar kokios kartais būna tavo nuotaikos...

Jaučiau, kad ko kito, visai ko kito Situ manęs klausė. Bet nežinojau, ką jam atsakyti. Visa, kas tik ateidavo į galvą, buvo paviršutiniški Agnijos atspindžiai. Tarsi vėjo sukelti raibuliai vandens paviršiuje.

– Geriau tu papasakok apie save.

– Hm... Aš esu vienuolis.

– Bet vis tiek...

– Aš neturiu savo asmeninės istorijos.

Galvoje suūžė. Aš tarsi virtau juo. Situ. Tai, ką pajutau jį sutikus, dabar sustiprėjo šimteriopai. Mes buvome kažkas vienas. Alchemija... Mes bučiavomės ir aš nežinau, kaip tai įvyko ir kas pradėjo pirmas. Kažkur nesustabdomai kliokė vanduo. Agnija Budistė klykdama stengėsi atplėšti Agniją Gašlūnę nuo vienuolio. Bet net ir ši buvo truputėlį išgąsdinta. Mano rankos jau siekė glamonėti jo sprandą, ir tik palietusi lygų, ką tik nuskustą slidų pakaušį, stai ga atšokau šalin.

– Aš negaliu. Tu – vienuolis. Aš bijau.

– Aš irgi bijau. Atsigulk šalia manęs.

– Ne, nereikia. Aš bijau. Tu gi – vienuolis.

– Taip. Bet, kai šį rytą pamačiau tave šventykloje, supratau, kad įvyks kažkas nepataisomo.

– Viskas prasidėjo ne autobusų stotyje?

– Hm... Ne. Tu buvai negraži ir kalbėjai pretenzingas nesąmones.

– Tu gi vienuolis. Tau negalima tyrinėti moterų ir dar svarstyti – gražios jos ar ne, – aš gal jaučiausi truputėlį įžeista paskutinių Situ žodžių, o gal norėjau plepalais sumažinti įtampą, kuri buvo tokia tiršta, kad net žvakės liepsnelė nejudėjo it vabzdys, įkalintas gintare. – Ši rytą aš jau tau pasirodžiau graži?

– Taip. Ir dar tavo akys buvo nepaprastai alkanos.

– Tu manai, kad aš alkau tavęs?! Man net tokių minčių nekyla žiūrint į vienuolius. Aš jaučiausi lyg baisios tėkmės nešama link krioklio ir bergždžiai tai jėgai priešinausi. Be to, tu sakei, kad neturi asmeninės istorijos. O tai jau bus asmeninė istorija.

Bet jis plėšė nuo savęs drabužius, plaikstydamasis raudonomis skraistėmis lyg ugnies apimtas.

Aš nežinojau, ką man daryti. Už sienos griausmingai nusiperdė kaimynas. Agnija Budistė trimitais ir kriauklėmis pūtė aliarmą, pranašaudama siaubingus pragaro ratus. Agnija Atsargioji delikačiai įspėjo, kad neturi nei kontracetinių tablečių, nei prezervatyvų. Agnija Intuityvioji negalėjo suformuluoti nei sakinio, nei minties, kad išsakytų gniuždantį nerimą. Net Agnija Kolekcininkė susuko savo meilužių sąrašą į ritinėlį ir tyliai pasišalino.

Už sienos ir vėl griausmingai nusiperdė kaimynas.

– Jis viską girdi, – suvaitojau, kai Situ užgriuvo mane, o daug patyrusi lova sugirgždėjo it netepti ratai.

Situ tik atrodė smulkus ir gležnas. Iš tikrųjų jo kūnas buvo raumeningas ir stiprus it kokio Spartos kariūno. Bet, kai visos Agnijos nuščiuvo ir vien tik jo tetroško, Situ ūmai atšlijo ir atsisėdo lovos kojūgalyje. Nusprendžiau, kad besipriešindama, iš pradžių net visai nuoširdžiai, būsiu per-

lenkus lazda. Nusirenginėdama atsisėdau, apkabinau jo pečius ir sušnibždėjau:

– Aš noriu tavęs, aš tikrai tavęs labai noriu... Tik truputį bijau. Aš nemoku paaiškinti savo jausmų...

– Ne, – pasakė Situ pasimuistydamas ir nusimesdamas mano rankas. – Atleisk, bet aš negaliu. Aš – vienuolis. Labai prašau, atleisk.

Gulėjau nuoga ir drebėdama iš šalčio žiūrėjau, kaip jis masturbuojasi žvakės apšviestas.

– Leisk man, – pasakiau bandydama padėti veidą jam ant kelių, – leisk man...

– Ne, – ištare jis ir suėmęs už plaukų patraukė mano galvą į šoną.

Jo sėkla varvėjo ant betoninių grindų.

– Tau gi ir šito negalima – pralieti sėklos, – pasakiau pati savęs neapkęsdama. – Aš skaičiau jūsų įžadus. – Ir pamišėliškai sužvingau, kai už sienos driokstelėjo kaimynas: – Na, ir ko jis ten prisirijo?!

– Tu visa drebi. Leisk, aš tave apklosiu.

Situ užmetė man ant kojų suknelę. Jis rengėsi lėtai, rūpestingai, pagal visus kanonus dėliodamas savo drabužių klostes. Man norėjosi pravirkti. Bet tebejutau alcheminį artumą, ne artumą, bet vientisumą, nors nieko tarp mūsų ir neįvyko. Ant nuogo kūno užsitempiauk suknelę. Jaučiau keistą ramybę, bet Agnija Isterikė troško sukelti kokią nors ašaringą, ir man, ir Situ labai nemalonią audrą.

– Kodėl taip pasielgei? – suinkštė ji.

– Hm... Aš vienuolis. Negalėjau kitaip. Atleisk.

– Tai ko tada lindai prie manęs?

– Nežinau. Negalvoju, kad taip atsitiks, net pas tave eidamas, – Situ švelniai ir labai rūpestingai šluostė man ašaras, o tai tik dar labiau kurstė Agniją Isterikę.

– Kodėl tu... – rypavo ji. – Kodėl tu...

– Ką, kodėl aš? Juk tu didvyriškai gyneisi, o dabar ir vėl atrodai kažkuo nepatenkinta, – jis nusijuokė, atsiklaupė, pabučiavo mano pėdas. Agnija Isterikė sprogino savo apgailėjimo ir sentimentalios puikybės burbulais, o Situ pridūrė: – Mes juk galim vienas kitą suprasti? Ir atleisti vienas kitam, ar ne? Dabar aš jau turiu eiti. Devintą uždaro vienuolyno vartus.

– Ne, dar pabūk truputėlį, – Agnija Isterikė skubiai perdavė estafetės gairę Agnijai Mažai Mergaitei: – Man taip liūdna. Nors kaip mane paguosk.

Situ nieko netaręs atsisėdo šalia. Paėmė mane už rankos ir stipriai spustelėjo. Padėjau galvą jam ant peties. Taip ir sėdėjom tylėdami. O aplinkui vėrėsi Tuštuma ir spengė šimtmečiai. Pagaliau jis atsistojo ir paėmė savo žibintą. Brūkštelėjęs smilium man per smakrą, pasakė:

– Na, neliūdėk. Ramiai miegok. Saldžiai sapnuok.

– Kada tu vėl ateisi?

– Hm... Kada nors.

– Nesakyk taip. Man bus per sunku laukti. Aš neištveriu. Aš tau pažadu... – nežinojau, kaip susukti savo pažadą, kad daugiau nebežaisime jokių seksualinių kačių ir pelių. – Aš tiesiog noriu su tavim dar pabūti.

– Gerai. Rytoj, tuo pat metu.

– Prižadi?

– Hm... Prižadu.

Situ išėjo. Kaimynas už sienos užknarkė. Perdėm prožiš-

kas garsas sugrąžino mane iš nesvarios, veik palaimingos ramybės į tai, ką Agnija Isterikė mėgo vadinti kančia*.

Aš turėjau du pilnus buteliukus migdomųjų, kurių kažkodėl neiškraustė Amritsare. Aš turėjau bent penkis ne-naudotus skutimosi peiliukus. Aš dar galėjau sulakstyti į vienintelę Lamalingo parduotuviūkštę ir prisipirkti šlykštaus, pigaus indiško viskio. Aš galėjau susirasti gerą dozę hašišo, sukomplektuotą su koku nors saldžiaakiu Kašmyro eržilu. Aš galėjau daužyti galvą į sieną, kol paplūsiu kraujais ir prasiskelsiu kaukolę. Aš galėjau užlipti į kalną ir tikrąja to žodžio prasme šokti į prarają. Paskui mane sulestų maitvanagiai, ir kas Vilniuje įstengtų net pagalvoti apie tokią mirtį?! Aš galėjau nueiti pas Lamalingo vienuolino vyriausiąjį ir pasakyti, kad jo bhikšu, vos prieš pusvalandį nusimetęs dangiško princo karūnas, apsiaustus ir vėliau, prievartavo naivias užsienietes. Aš galėjau susikrauti daiktus ir tučtuojau iš čia išvažiuoti. Visiems visiems visiems laikams. Bet aš tik tysojau drebulio krečiama ir bukai spoksojau į žvakės liepsną. Aš gimdžiau kažkokią naują Agniją ir dar nežinojau jos vardo. Anei pavidalo.

Kaimynas pabudo ir, žvangindamas spynomis ir raktais, kažkur išsinešdino. Pagaliau galėjau iš tikrųjų pravirkti. Žliumbti sau iki valiai. Visos Agnijos tysojo kniūbsčios, rankomis desperatiškai spausdamos užiančias galvas ir mėgindamos susigaudyti, kas gi atsitiko: meilė iš pirmo žvilgsnio? nepavykęs gundymas? nuopuolis? magiškas atpažini-

* Aš suprantu, kad Agnijos ir vienuolio istorija daugeliui gali pasirodyti tik įkylus „Raganos ir lietaus“ pakartojimas, tačiau be šių epizodų „AGNIJOS MAGIJA“ būtų jau visai kita knyga (*J. I. past.*).

mas? susitikimas su Mokytoju? vergavimas dar vienam uždrausto vaisiaus ragavimo stereotipui? katastrofa? Pasaulio Pabaiga?

Vilniuje aš būčiau sau sukėlusi tikrą mazochistinę orgiją. Prisigėrusi iki sąmonės netekimo, prisirijusi migdomųjų, persirūkiusi, prisižliumbusi ir prisivaitojusi, visu garsu plyšaujant Morisonui arba Veitsui. Bet čia aš tik kaltai suinkščiau, pabrukau uodegą, nusižiojavau, susiriečiau į kamuoliuką ir užmigau kaip primuštas šuo.

Negalėčiau patvirtinti, kad rytas už vakarą protingesnis. Vos pirmiesiems saulės spinduliams pro lango grotas sušvitus, pabudo Agnija Energingoji ir ėmėsi veiklos. Ji surašė Situ ilgėliausią laišką, kupiną geidulingų šūksnių ir atodūsių, visokiausių drėgnų gundymų ir karštų viliojimų. Tačiau, įdėjusi šį meilingą kliedesį į voką, staiga suprato, kad nebus taip paprasta jį perduoti Situ į vienuolyną (o varge, į vienuolyną!). Agnija Vyrų Žinovė ją nuramino pareiškusi, kad vakare Situ ir pats ateis. Dar niekas nebuvo atsispyręs Agnijai Gundytojai!

Visą mielą dieną negalėjau nieko imtis – tiesiog laukiau vakaro. Aš slampinėjau kalnų takeliais tarp baltų ir rožinių medžių. Rytas išaušo toks švarus, skaistus, giedras, koks tik ir gali išaušti po ugninio apsivalymo ritualo. Valandos tekėjo sklidinios vaiskios liūdnos ramybės. Situ tarsi buvo šalia. Galbūt, kas žino, aš jo ir ilgėjausi visą savo gyvenimą. O gal tik dabar kūriau pati sau naują pasakėlę, o jis viso labo tebuvo blogas, įžadus laužantis vienuolis.

Vėjas iš vienuolyno tolydžio atnešdavo giesmių aidą – rūstų ir bauginantį. Situ buvo ten. Jis kasdieną, jau ke-

turiolika metų, keliasi pusę penkių, nė saulei dar nepatekėjus, ir iš savo drėgnos celės eina į šventyklą. Kartais jis apsivelka dievybių drabužius, atlieka apeigas, magiškus ritualus ir tikriausiai pažįsta paslapčių paslaptis. Tai taip skyrėsi nuo mano gyvenimo, kad tiesiog netilpo galvoje. Situ. Aš jo visai nepažįstu. Aš jo niekada nepažinsiu. Man jis – neįmenamas. O gal aš mistifikuoju. Gal Situ iš tikrųjų tik blogas, įžadus laužantis vienuolis. Jis gali sulaužyti bet ką. Šios dienos žydėjimo palaimą. Ryt-dienos ramybę. Mane.

Somnambuliška diena pagaliau pasuko į vakarą. Leidosi saulė, o kalnų viršūnes apgaubė auksiniai ir rausvi debesys. Sėdėjau savo urve ir žiūrėjau, kaip vienuoliai Lamalingo gatvele ritina gigantišką būgną, ir spėlioju, ką lemia aidais kunkuliuojantis jo garsas.

Temo. Kaimynas parsivedė kažkokią mergšę ir ją triukšmingai tratino. Tarsi į kokią paralyžių grimzdau į vis aiškesnį žinojimą, kad Situ neateis. Ir jis neatėjo. Neverčiau ir net nesistengiau draskytis. Alpėjau nuo jo artumo. Alchemija. Vilija – štai kas yra alchemija. Pasaulis nebebuvo ir daugiau niekada nebebus man tuščias. Jame yra Situ. Mes dviese. Alchemija...

Ak jau tie ankstyvi rytmečiai, paukščiams prapliumant... Pabudau ir mane apakino ne saulės šviesa, o mintis, kad Situ daugiau niekada nebepamatysiu. Tada darbo ėmėsi Agnija Išradingoji. Ji sukūrė lakonišką tekstelį apie smėlio mandalą, Ugnies ritualą ir mantras, kuriose vis kartojosi žodis „Agnaye“. Kiekvieną sakinį ji palydėjo daugybe nekalčiausių klausukų. Prie viso to dar pridėjo Agnijos Fotomenininkės vizitinę kortelę su auksu išpaus-

tu paaiškinimu „Photographer“* ir patraukė į vienuolyną. Šį laišką buvo galima perduoti net per vienuolyno abatą. Ir visos kitos Agnijos beveik patikėjo, kad joms daugiau nieko nereikia, vien Situ atsakymų į šiuos klausimus.

Vienuolyno kieme Agnija Išradingoji, dar kiek pamąčius, nutykojo kokių dvylikos metų berniūkštį. Patiklų ir jukų novicijų, švelniais it persikai žandais, laimei, švebeldžiuojantį angliškai. Agnija Išradingoji akimirksniu jį pavertė savo užmačių įnagiu, labai įtikinamai papasakojusi istoriją apie jauną vienuolį, kuris sutikęs su ritualiniu kostiumu papozuoti priešais fotoobjektyvą ir dar atsakyti į kelis klausimus.

– Bet jis kažkur dingo, – užbaigė Išradingoji, bejėgiškai skėstelėjusi rankomis.

– O jo vardą bent žinot? – dalykiškai paklausė novicijus, smiliumi rakinėdamas nosį.

– Situ.

– Šitam vienuolyne beveik 300 Situ. Ir aš – Situ. Toks buvo jo įkūrėjo vardas. Tas vienuolis jums turėjo pasakyti savo antrą vardą.

– Nepasakė.

– Tai nieko baisaus. Į jūsų klausimus tikrai galės atsakyti bet kuris kitas Situ.

Spąstai buvo paspęsti tiesiog virtuoziskai, bet Agnija Išradingoji nė nemanė pasiduoti:

– Ne, man reikia kaip tik šito Situ. Jis taip puikiai darė mandalą iš smėlio...

– Visi čia moka daryti mandalas iš smėlio.

* Fotografė (angl.).

– Na, matai, susitarimas yra susitarimas...

– Jūs galit susitarti su bet kuo kitu, – nepasidavė vienuoliškų debatų jau ištreniruotas protelis.

– Būk geras, perduok šitą laišką kaip tik jam. Okey? Labai labai prašau, – aš jaučiausi it pasakų lapė, šnekėjau saldžiu balseliu ir meilinaus kažką, manding, jau įtarinėjančiam berniūkščiui kiek beįmanydama.

– Bet kaip aš jį surasiu, – vienuoliukas nusispjovė pro platų tarpudantį ir susirūpinęs apžiūrėjo mano vizitinę kortelę.

– Na, jam dvidešimt dveji metai. Po ritualo jis visiškai plikai nusiskuto galvą, – aš sumikčiojau, nes nebežinojau, ką daugiau apie Situ pasakyti.

– Mes visi užvakar po ritualo nusiskutome galvas, – berniūktis pliaukštelėjo delnu per savo blizgantį pakaušiuką.

– O per ritualą jis sėdėjo apsvilkęs tuos pasakiškus drabužius, – man tiesiog protas nušvito. – Tokius kostiumus vilkėjo tik kokie dešimt vienuolių pirmoje eilėje, o Situ iš jų pats jauniausias.

– Na, gerai, man rodos, aš žinau, apie ką jūs kalbat, pamėginsiu, – galiausiai ištarė vaikas, žiūrėdamas į mane taip, it užvakar pro užuolaidos plyšį būtų stebėjęs viską, kas dėjos tarp manęs ir Situ.

Diena tekėjo kažkokiais neįmanomais pliūpsniais. Laikas tai visai sustodavo, tai imdavo riedėti it akmenėliai, kalnų take kojai paslydus. Vos prisėdus jaučiausi, lyg po manimi būtų sukurtas laužas. Kai galų gale pamačiau savo mažąjį pasiuntinį miestelyje, man vos širdis iš krūtinės neiššoko (tie, kas mano, kad tai tik nuvalkiota frazė... tegul ir toliau sau taip mano!). Novicijus tūnojo ant ak-

mens, svajingai žvelgė į besileidžiančią saulę, pūsdamas ir sprogdindamas kramtomosios gumos burbulus.

Nupirkau šokolado plytą, saldinių, pasalūniškai pritykinau prie Situ Antrojo ir angelišku balsu suulbėjau:

– Tai kaip – pasisekė?

– Oi, – nutęsė jis, brukdamas už ančio mano saldujų kyši, – daug vargo turėjau. Visi iš manęs juokėsi, kad toks darbas – tai tas pats, kas ieškot adatos šieno vežime. Vargais negalais suradau...

– Ir ką jis ten sakė?

– Sakė, kad ateis pas jus. Jis tuoju pat pas jus nuėjo. Apie pietus. Bet tikriausiai jūs kažkur vaikštinėjot.

O taip, aš kažkur vaikštinėjau. Agnija Telepatė kaltai nudelbė akis, tiesiog netverdama visų kitų priekaištaujantių žvilgsnių. Strimgalviais puoliau į viešbutėlį, vis dar būgštaudama, kad pas mane ateis visi 299 Lamalingo vienuolyno Situ, išskyrus tą, kurio laukiau.

„Kvaiša, tu jį įsimylėjai, o sakiau, kad pasisaugotum!“ – karksėjo Agnija Varnė. „Tu nė žingsnio negali be tų sumautų stereotipų, – jai iš paskos šuoliavo Agnija Anuškavilija, – jeigu jau vienuolis, tai būtinai reikia jį įsitempti į lovą...“ – „Nė velnio“, – atrėžiau joms ir tiesiog alpėjau laukdama Situ, lyg tai būtų pirmasis pasimatymas su vyru mano gyvenime. It tai būtų pirmoji meilė... Gal taip ir buvo, kas žino, kas pasakys...

Jaučiau jį ateinant. Atpažinau energingus žingsnius ir stiprų it akmeninio svečio beldimą.

– Labas. Kaip gyveni? – Situ elgėsi it niekur nieko.

– Gerai. Tik liūdna truputį. Tavęs baisiausiai pasiilgau, – norėjau jį bent į skruostą pabučiuoti, bet nedrįsau. – O tu?

– Aš – labai užsiėmęs. Ir pavargęs. Atleisk, bet vakar turėjau išvažiuoti. Jau sakiau tau, kad sau nepriklausau.

Situ atsisėdo ant lovos ir tarsį niekada nematęs ėmė įdėmiai apžiūrinėti ant stalelio sudėtus obuolius ir mandarinus.

– Na?

– Kas – na?

– Hm... Kam mane kvietei?

Visos Agnijos stovėjo nuščiuvusios. Buvo akivaizdu, kad Situ atėjo anaip tol ne į meilės pasimatymą. Tada į priekį žengė Agnija Gašlūnė, prisėdo šalia ir nedrąsiai pamėgino Situ apkabinti.

– Prašau tavęs, nereikia...

– Kodėl? Aš labai pasiilgau tavęs.

– Hm... Ne šiandien.

– Kodėl?

– Hm... Man skauda galvą. Būk gera, užgesink tuos smilkalus, aš nemėgstu indiškų. Per saldūs.

– Vargšė galva, – sušnibždėjau glostydama dygų, jau nepradedantį atželti viršugalvį ir pabučiavau Situ į skruostą.

– Būk gera, nebučiuok manęs.

– Tai ko čia atėjai?

– Tu prašei, kad ateičiau.

– Man rodos, galėjai nujausti, kodėl tave kviečiu...

– Hm... O man rodos, kad mes kažką kalbėjome apie tikrąją MAGIJĄ ir gyvenimą be apgaulės. Pameni? Aš nujaučiau, kodėl mane kvietei, bet vyliausi, kad esi išmintingesnė.

– Išmintingesnė? – aš nurijau nuoskaudą ir jau visai nebesava, ničnieko savyje nebepažindama, prisiglaudžiau prie jo.

– Nedaryk taip. Mus gali pamatyti... – Situ nervingai pažvelgė į aklinau užtrauktą užuolaidą.

– Joje nėra nė menkiausio plyšio, gyventojau be apgaulės.

– Man reikia grįžti į vienuolyną. Aš ateisiu kitą kartą.

– Kito karto nebus. Aš išvažiuoju.

– Kada?

– Rytoj, – sumelavau, bet taip šventai tikėdama tuo, kad net akys sudrėko. – Rytoj.

– Na, tai tikrai kito karto nebus. Aš ateisiu prie autobuso tavęs palydėti. O dabar – metas.

– Tu sakei, kad vienuolyną uždaro devintą. Dar tik septynios, – aš parodžiau pirštu į jo laikrodį.

– Aš turiu reikalų.

– Tu nebeturi jokių reikalų saulei nusileidus. Aš skaičiau jūsų regulą.

– Man tikrai labai malonu, kad tu taip dėmesingai išstudijavai mūsų regulą, – Situ nusijuokė. – Hm... Bet aš dar turiu asmeninių reikalų.

– Tu negali turėti asmeninių reikalų, nes esi vienuolis.

– Hm... Aš esu vienuolis. Ir ko tu dabar iš manęs nori?

– Aš noriu su tavim pasimylėti, – sušnibždėjo kažkokia netramdoma, alkana, laukinė ir įpykusi Agnija, kurią vis dėlto buvo galima įtartti dar ir veidmainyste. – Tik tiek.

– Prašau, nevartok šito žodžio. Tai – ne meilė, – jis atsislojo ir niekinamai gūžtelėjo pečiais.

– Tik vieną kartą, – nesiliovė Agnija Apsėstoji. – Vieną vienintelį kartą mūsų abiejų gyvenime. Niekas to nežinos.

– Aš žinosiu. Ir tu žinosi, – pratarė jis, atatusptas traukdamasis nuo manęs į kambario kampą. – Aš bijau.

– Ko tu bijai? – sušnypštė Agnija Apsėstoji ir išsišiepė

laukdama, kad jis atsakytų „Dievo“, nes jau buvo paruošus nešvankią ir kandžią repliką.

– Savęs. O dar – mano tėvai. Jie gyvena čia, Lamalinge, ir jei ką nors sužinotų, motina tiesiog numirtų iš skausmo.

– Oi, koks tu apgavikas, oi, koks tu veidmainis, – šūkaliujo man visai nesuprantamus dalykus Agnija Apsėstoji, stumdama Situ į kampą.

– Ne, aš ne veidmainis ir ne apgavikas. Aš vienuolis.

„Ir per tą plonytį vienuolišką drabužėlį aš kuo puikiauusiai jaučiau tavo erekciją!“ – norėjo atšauti Agnija Nešvankioji, bet nutylėjo.

– Juk tas pats, ar viskas vyksta tavo mintyse, ar mes pasimylėsime iš tikrųjų, ar ne?

Situ tylėjo. Atsirėmė į sieną, kiek begalėdamas atlošė galvą, nususuko nuo manęs ir labai skausminga veido išraiška tylėjo. Pabučiavau jį.

– Nebučiuok manęs, – sušnibždėjo jis ir nususuko tiek, kad net pasistiebus nebegalėjau pasiekti švelnių vaikiškų jo lūpų.

– Viskas tau draudžiama...

– Man tiesiog skauda dantį.

Mudu stovėjome įsispraudę į pačią kambario kertę. Beveik viskas vyko taip, kaip aną kartą. Aš glaudžiausi prie jo tai kūkčiodama, tai trūkšmingai alsuodama. Situ buvo nususukęs taip, kad mačiau tik išpampusias jo kaklo gyslas, virpantį smakrą ir skausmingai perkreiptą burnos kamputį.

– Prašau, bent jau pasižiūrėk man į akis.

– Neprašyk, – jo balsas atsklido iš kažkokių man nepasiekiamų, nesuprantamų gelmių.

– Aš noriu tavęs.

– Aš tavęs irgi. Bet man uždrausta.
– Nusivalyk ranką, – tepasakė ir stumtelėjo mane į šoną.
– Bet ir tai tau uždrausta, – aidu atkartojau užvakykštį vakarą, jo sėkla ištepdamą užuolaidą.

Tada Agnija Isterikė kniūbsčia parkrito ant lovos ir ėmė spausti iš savęs raudą tolydžio kartodama:

– Kodėl tu mane taip baisiai skaudini, kodėl tu mane taip baisiai skaudini... – ji ūturiavo vogčiomis dirsčiodama į Situ, kuris stoviniavo prie durų ir ruošėsi išeiti, nesulaukęs šios scenos finalo.

Bet ir tai jam nepadarė jokio įspūdžio. Tada aš smogiau:

– O kas, jeigu aš nusižudysiu? Ką pasakys tavo mamytė?!

Tikslas buvo pasiektas. Situ priėjo ir atsisėdo mano galvūgalyje. Aš tik sustugau įsikniaubusi į pagalvę.

– Hm... aš nesuprantu, tu verki ar juokiesi?

Aš inkštavau.

– Klausyk, aš nesuprantu, kas tau darosi. Elgiesi kaip vaikas, kuriam nedavė norimo žaislo. Bet juk tu jau seniai nebe maža mergaitė!

Aš staiga atsisėdau ir, stengdamasi neišgąsdinti Situ, prisiglaudžiau net ne prie kūno, o tik prie jo drabužio.

– Aš neverkiu. Ir nesijuokiu. Tik bandau suvaidinti kažkokią nevykusią sceną. Kad tau skaudėtų. Ir man skaudėtų.

– Hm... Tai ko tu čia atvažiavai? Ko tu apskritai atvažiavai į Indiją? Kad nuolat pakliūtum į absurdiškas situacijas? Kad draskytumeis ir keltum isterijas? Tą patį gali daryti nė kojos iš savo namų neiškėlus... Aš nesuprantu, ką apskritai tu šiame gyvenime veiki! Ei, atsakyk man! – Situ suėmė mane už pečių ir stipriai papurtė.

Aš pažvelgiau į jo veidą, tokį vaikišką, įsitempusį, tokį išgąsdintą ir liūdną, ir putnias lūpas, smakrą su vėjaraupių paliktomis duobutėmis, plačius skruostikaulius, siauras akis, iš kurių sklido tamsi neišpėjama šviesa, ir mano galvoje išplaukė frazė: „Įsivaizduoju, kaip tavo dulkins tie visi siauraakiai“, – o paskui ją kitos, iš šlykščių filmų apie karą, karą kur nors Rytuose, kai superherojai vograuja: „Aš neturiu laiko tų siauraakių nekęsti, aš juos žudau“, paskui užplūdo vaizdai – baltos gervelės Hirosimoje, degantys vienuoliai Vietname, bombarduojama Lhasa ir tūkstančiais žudomi tibetiečiai, baisi, pragariška, pažeminimų, sielvarto ir kančių sklidina praraja... vien tik žiūrint į jo siauras akis virpančiais vokais... ir dar – neišperkamas kaltės jausmas... kažkas karšto, svilinančio, dusinančio... „Na ir mintys jums kyla, Aistringoji, žiūrint į geidžiamą vyrą! – dar mėgino šaipytis Agnija Cinikė. – Na ir mintys jums kyla geidžiamo vyro glėby...“

Situ iš tikrųjų mane apkabino, ir aš pravirkau dėl tos bedugnės, į kurią ką tik pažvelgiau, bet nežinojau, kaip jam pasakyti, nuo ko gi man svaigsta galva. Todėl lyg užkeikta pakartojau kokčią frazę:

– Tu net neišivaizduoji, kaip baisiai mane skaudini...

– Hm... Tave? O gal – tavo savimeilę? Arba geidulingumą? Arba kažkokią kvailą puikybę, nes, grįžusi namo, negalėsi papasakoti, kad viens du ir įsitempei į lovą labai egzotišką vienuolį...

– Aš nė nemaniau šito daryti, – suinkščiau, bet pajutusi, kad meluoju, pridūriau: – Na, gal tu ir teisus... Savimeilė, puikybė, geidulingumas...

– Hm... Ar Agnija yra savimeilė? Arba puikybė? Arba geidulingumas?

– Ne, tu tiesiog sužeidei man širdį, – Agnija Pompastiškoji vis dar kunkuliavo.

– Širdį? Hm... Argi Agnija slepiasi širdyje? Jei dabar ateitų koks demonas ir išplėštų tau širdį, nes mėginai sugundyti vienuolį, argi Agnija atsidurtų jo rankose? O kas būtų šis kūnas, dar šiltas ir gražus, kuris manęs ką tik taip norėjo? Ir kurio aš norėjau? Jau nebe Agnija? Kur būtų Agnija, taip baisiai įskaudinta, taip baisiai įskaudinta, taip baisiai įskaudinta... – baigė Situ pamėgdžiodamas mane ir tyliai sukikeno.

Man visai neatrodė juokinga tai, ką jis sako.

– Atleisk. Tu neįskaudinai manęs. Aš tik tavęs labai norėjau.

– Hm... Manęs? Ir kurgi, tavo manymu, aš slepiuosi? Mano vyriškam organe? Rodos, jo tu norėjai labiausiai? – Situ atsistojo ir pliaukštelėjo delnais virš mano galvos, it pradėdamas vienuoliškus debatus. – Na, atsakyk! Jei aš dabar imčiau ir, bausdamas save, išsikastruočiau, kaip daro kai kurie asketai. Tai nebūtų labai malonu tavo vakarietišškai akiai, bet ką padarysi. Padėčiau daiktą, kurio labiausiai norėjai, ant šito stalelio. Šalia obuolių ir mandarinų. Ir išeičiau. Ar jau mane turėtum? O tas, kuris išeitų į vienuolyną, ar būtų visiškai manęs nebetekęs? Nebe Situ? Na, atsakyk! Atsakyk!

– Aš nežinau. Atsisėsk ir apkabink mane.

– Tu – labai prasta mokinė, – pratarė Situ atsisėsdamas ir atsargiai mane apglėbdamas. – Negi manai, kad tave apkabinęs iš tikrųjų būsiu arčiau tavęs? Na, pasakyk, kur yra tas mano „aš“, kurio tu labiausiai norėjai? Agnija, reikia atsakyti, jei Mokytojas klausia.

– Aš nežinau. Aš norėjau ir noriu. Tavęs viso. Visiems laikams.

– Oho! Netgi – visiems laikams?! O jeigu aš staiga krisčiau negyvas? Ar tu tebenorėtum mano mirusio kūno? Jis dar būtų nè kiek nepasikeitęs. Toks, kokio troškai. Na? Tik nesakyk – „aš nežinau“! Na?!

– Tai jau būtum nebe tu.

– Hm... Nejaugi? Nuostabu! Prieš minutę – dar aš, o po minutės jau nebe aš! Dabar – aš, kurį tu nori bučiuoti, laižyti ir kandžioti, ir staiga – nebe aš, prie kurio bijotumei net prisiliesti!

– Taip. Bijočiau net prisiliesti, nes tavęs jau nebebūtų.

– O kur būčiau aš?

– Tu ir pats žinai. Ir aš žinau. Aš skaičiau Tibete Mirusiųjų Knygą.

– Hm... Vadinas, tas Situ, kurio norėjai, būtų jau nebe kūne! Tai kuo čia dėtas kūnas?! Tu kaip tik jį puolei, išspaudus mane į aną kampą... Na?!

– Aš nežinau...

– Blogai!

– Aš nesimokiau budistinių debatų. Man nepavyks tavęs nuginčyti. Juo labiau kad tu visiškai teišus.

– Hm... Nejaugi? O gal aš tūkstantį kartų klystu?! Ne-gi tau nekyla jokia abejonė?

– Ne.

– Ir jokios mintys į galvą neateina?

– Ne.

– Tai gal tu Buda? Man dar nėra tekę sutikti žmogiškos būtybės, kuriai į galvą taip ilgai neateitų jokia mintis.

– Aš – Agnija. Ir tu nori mane sunaikinti, – dabar ir aš pagaliau nusijuokiau.

Niekada jokiam kitam žmogui nesijaučiau taip artima. Artima – netikęs žodis. Nebuvo jokios ribos tarp manęs ir jo. Situ.

– Hm... Ne, aš visai šito nenoriu.

– Tai ko?

– Pakalbėkim apie tai, ką tu manai, kad aš manau...

– Kodėl tu manai, kad tu manai... – aš ėmiau kvatotis.

– Gerai, na jei dabar aš imčiau tave ir iškruščiau?!

Aš net žagtelėjau ir tik tiek teįstengiau ištarti:

– Prašau, nevartok šito žodžio.

– Žinau. Tau gražiau skamba „pamylėčiau“. Gerai, jei dabar įvyktų tai, ko tu šitaip trokšti ir aš trokštu, ir mes abu trokštam... Ar mes igytime laimės, išminties, ramybės? Ir dar tokios, kuri niekada nepraeitų ir niekas jos iš mūsų nebegalėtų atimti. Atsakyk!

– Gal...

– Hm... Tu manai, kad tai mums atvertų ypatingo pažinimo duris?

– Gal.

– Ne. Tai tik būtų raktai į pragarą. Tau ir man. O gal tu manai, kad tai būtų buvus kokia nors pergalė? Tavo pergalė, o mano – pralaimėjimas?

– Nemanau... Bet dabar man plyšta iš skausmo širdis.

– Dabar tau plyšta iš skausmo širdis, bet prieš savaitę manęs net nepažinojai. Tu nenutuokei, kad aš esu šitam pasauly...

– Aš nutuokiau...

– Tu nutuokei, – Situ sodriai nusijuokė. – Bet nedaug trūko, kad mes būtume išvis nesusitikę.

– Mes būtume susitikę.

– Hm... Gerai. Mes būtume susitikę. Mes susitikome. Bet mes negalime būti kartu. Aš vienuolis. O tau reikės sugrįžti į tolimą kraštą.

– Nebūtinai...

– Ir net jeigu aš šiandien tave būčiau iškrušęs...

– Prašau, nevartok šito žodžio.

– Gerai, jei mes būtume pasimylėję, net jei kokią akimirką būtume iš tikrųjų laimingi...

– Būtume.

– Hm... Būtume. Bet ir sielvartas ateitų tučtuojau.

– Argi?

– Tu norėtum, kad būtų kitas kartas.

– O tu?

– Aš irgi, – Situ nusijuokė taip, kaip suaugusieji kartais reaguoja į kokią absurdišką mažo vaiko klausimą. – Ir aš. Būtų kitas ir dar kitas, ir dar kitas kartas. Ir vis negana. Mane išmestų iš vienuolyno. Arba aš pats išeičiau. Gal mes net gyventume kartu. Bet net ir tada nepatirtume visiškos laimės. Netgi pamiršę visus sąžinės priekaištus, baimes ir atpildo už tai, kas padaryta, laukimą. Net jei aš niekada nebūčiau buvęs vienuolis, net jei mes negyventume skirtingiausiose pasaulio šalyse, mūsų laimę vis vien kas nors aptemdytų. Praėjus kuriam laikui, tau imtų atrodyti, kad dairausi į kitas moteris, o aš įtarinėčiau, kad miegi su kitais vyrais. Mes pabostume vienas kitam. Ir net jeigu šito nebūtų, jeigu mes gyventume kažkokioj palaimingoj oazėj, netrikdomi artimųjų nelaimių, kentėjimų, ligų ir mirčių, labai greitai laimę imtų drumsti mūsų pačių senatvė. Negalios ir išėjimo baimė... Kuo toliau, tuo labiau kiekvieną šviesią mūsų dieną imtų temdyti išsiskyri-

mo šešėlis. Mūsų kūnai tikrai paliegtų ir susentų, mes tap-
tume našta vienas kitam.

– Mes vis vien mylėtume vienas kitą.

– Mes vis vien mylėtume vienas kitą, bet galų gale kuris
nors iš mudviejų mirtų, palikdamas antrą gyventi juodžiau-
siame liūdesy. Ir net jeigu mes abu mirtume tą pačią aki-
mirką, tai būtų išsiskyrimas. Išskirtos mudviejų sielos ilgai
klaidžiotų patamsiais, sklidinios nebežemiško sielvarto.

– Tai tikras pesimizmo himnas, Situ.

– Ne. Tiesiog viskas yra, kaip yra.

– O jeigu aš noriu tokios realybės? Aš sutinku su ja.

– Hm... Sutinki, nes pačiose sielos gelmėse kirba viltis,
kad tau, tiktai tau, na – ir man, mudviem, pavyks šį pa-
saulį apgauti. Tarkim, mums tai pavyktų. Bet tavo ir ma-
no laimė jau būtų nelaimė kitiems. Mano tėvams, pavyz-
džiui. Turbūt ir taviškiams. Be vienuolio drabužio ir su pa-
prasta šukuosena aš būsiu tik eilinis siauraakis...

– Klausyk, – aš vis dar nenorėjau nusileisti. – Dar pa-
kalbėkim apie tai, kaip mums viskam užtenka jėgų: ir ki-
tiems, ir nuoboduliui, ir rutinai, ir ligoms, ir senatvei. Aš
manau, kad tai ir būtų laimė.

– Hm... O aš manau, kad laimei visada ko nors pri-
trūks. Apie laimę kažkodėl visi kalba tik būsimuoju laiku.
Ei, Agnija, o ką dabar čia daro tavo rankos?!

Aš tikrai buvau pradėjusi Situ glamonėti. Nusijuokiau
ir net prisėdau savo delnus.

– Oi, atleisk. Bet aš dabar esu beveik laiminga, nors
neleidi prie tavęs net prisiliesti.

– Tai va, labai teisingai pasakei. Beveik. Tas „beveik“
bus visada. Tu tik prisimink: žiūrint į gražiausią saulėlydį

staiga pradeda trinti batas, valgant gardžiausią maistą tarp dantų grieksteli stiklo šukė, o sėdint su mylimu žmogumi netikėtai ima gurgti pilvas...

– Iš kur tu žinai, kaip būna sėdint su mylimu žmogumi, jei esi vienuolis? – leptelėjau nesąmonę, bet per vėlai susigriebiau.

– Hm... Mylimas žmogus gali būti ir Mokytojas, nebūtinai kokia nors Agnija... Tu prisimink, kiek akimirų, kai palaima buvo jau visai čia pat, ėmė ir sugadino smulkūs atsitiktinumai. Bet ir negalėjo būti kitaip, nes tie atsitiktinumai – dėsningi. Tu sakei, kad Indijoje jauteisi kaip rojui. Net Pono Grožio kalėjimas tavęs neišgąsdino. Tik štai išdygau aš ir viską sugrioviau! – Situ suplojo delnais ir nusijuokė. – O jei nebūčiau atsiradęs, grįžtant namo tau būtų pasidarę truputį liūdna, kad taip ir nepakliuvai į jokią istoriją su tibetiečiu, vienuoliu...

– Na, jau ne, – numykiau visai neįtikinamai.

– O jei tau būtų pavykę suvilioti mane iki galo, atėjus išvykimo dienai, pradėtum iš tikrųjų kankintis.

– Aš grįžčiau.

– Hm... Bet, kol grįžtum, tave graužtų ilgesys ir dar įtarinėjimai, kad aš taip pat lengvai susigundau ir kitomis moterimis. Jų čia atvažiuoja daugybė – vienos ieško mokytojų, o kitos – nuotykių.

– Tu nori man įkalti į galvą, kad šis gyvenimas yra siaubingas?

– Ne. Priešingai. Šis gyvenimas – tai lobių sala ir tik kvailys gali grįžti iš čia tuščiomis rankomis.

Mes ir vėl sėdėjome apsikabinę. Mes buvome stebuklingas, alchemiškai sulydytąs grynuolis. Ištisi pasauliai sru-

vo ir tekėjo per mus. Tiktai viena man nedavė ramybės. Aš vis dirščiojau į laikrodį ant Situ riešo, ir iki devintos valandos, kai uždaro vienuolyno vartus, bebuvo likę penkiolika minučių. Kadangi mes buvome viena alcheminė būtybė, jis pasakė:

– Nesijaudink. Jei pavėluosiu, perlipsiu per tvorą. Ar tu tikrai rytoj išvažiuoji?

– Ne. Aš pamelavau tau. Nepyk. Ar ateisi rytoj?

– Hm... Galbūt.

– Nesakyk taip. Aš galiu išsikraustyt iš proto tavęs belaukdama...

– Hm... tai nesikraustyk. Gera, jeigu aš negalėsiu, atsiųsiu ką nors, kad tau pasakytų.

– O jei ne rytoj, tai kada?

– Agnija, aš tau pažadu, kad kada nors mes dar tikrai susitiksim.

Verksmas jau lipo galugerklin, ir juodos neviltys iš visų pasaulio pakraščių lėkė tiesiai į mane.

– Būk gera, – sušnibždėjo Situ, spustelėdamas man ranką. – Tik vėl nepradėk vaikiškų kvailiojimų.

– Bet aš grįšiu į savo miestą, ir man ten bus taip baisiai liūdna...

– Agnija, tu juk mokaisi MAGIJOS! Viskas taip paprasta. Tik gyvenk be apgaulės, atvira širdim, ir miestas, apie kurį kalbi su tokiu nusivylimu, bus ne prastesnis už Šambalą, ir tada tu galėsi net pačią pilkiausią sieną, net patį nelaimingiausią žmogų paversti magišku veidrodžiu, kuriame atsispindi Visata. Taip?

Situ paglostė man skruostą, atsistojo, persimetė per petį savo raudonąją skraistę, pasiėmė nuo stalo žibintuvėlį ir nuėjo prie durų.

- Tu jau išeini?
- Hm... Aš negaliu čia sėdėti amžinai.
- Mes dar susitiksim?
- Būtinai. Neliūdėk. Ir saugok save.

Situ nusišypsojo, pirštu brūkštelėjo man per lūpas, kad ir aš nusišypsočiau, įžiebė savo žibintuvėlį ir nuėjo į vėjuotą tamsą.

Aš irgi išėjau laukan. Dangus buvo giedras, o žvaigždės – milžiniškos. Jau išaugau iš vieno savo gyvenimo tarpsnio kaip iš seno drabužio. Pirmą kartą tai pajutau tada, kai kažkas neregimas palietė mano petį Amsterdame, prie *Leidseplein*. Bet negalėjau to išaugtinio drabužio nusimesti, nes neturėjau naujo, net drobės jam pasisiūti, ak ne, ji dar nebuvo išausta. Čia, dabar, šią naktį, aš stovėjau vienu vieną Lamalingo viešbučio terasoje, o naujas drabužis, šaltas, gaivus nelyginant Himalajų oras, jau palengva gulė ant mano nuogo, iš nuostabos apmirusio ir pašiurpusio kūno. Pasaulis priklausė man, ir aš jį tvėriau magiškais gestais, tarsi kosminiame veidrodyje regėdama kalnus ir dykumas, jūras ir vandenynus, potvynius ir atoslūgius, miškus ir miestus, sujaudintas minias ir svajojančius vienišuosius, avis ir tigrus, dulkes ant knygų, fejerverkus, džiaugsmą, kentėjimą, ašaras, akimirkai iš upokšnio išnėrusią žuvį ir kažką, laimingai valgantį sklindžius...

O ne, tai nebuvo stebuklingas pasikeitimas, kai, it burtų lazdele mostelėjus, Agnija virto savo pačios priešingybe, kokia nors Ajinga. Į savo kambariūkštį ir vėl sugrįžo Agnija Kasdieninė arba Agnija Kasnaktinė. Ją užgriuvo prieštaraujančių jausmų lavina. Agnija Mokinė pynė oranžinių gėlių girliandas, degino smilkalus ir giedojo Mokyto-

ją Situ šlovinančius himnus. Agnija Įsimylėlėlė plazdėjo apimta vilties ir švelnumo. Agnija Alchemikė vartė savo burtų knygas, ieškodama atsakymo, ką gi reiškia toji ją ir Situ sujungusi ypatinga substancija, kurią net baugu pavadinti atsaku ar pilnatve. Agnija Tantristė jau skynė kiniškas rožes (Hibiscus) savo darželyje, ruošdamasi Maitunos ritualui, nors Agnija Varnė be paliovos kranksėjo: „Situ tu daugiau niekada nebepamatysi, niekada, NEVERMORE!“

Aš kas rytą pabudavau tik su viena mintimi – sutikti Situ. Agnija Išradingoji kūrė bergždžius planus, kaip jį ir vėl prisivilioti. Keldavausi labai anksti ir jau penktą rytą trindavausi aplink aukštą vienuolyno tvorą, nebedrišdama įžengti nei į jo kiemą, nei į šventyklą. O išgirdusi vienuolių giedojimą, vibruojančiame gaudesyje bandydavau išskirti arba bent pajusti ir Situ balsą. Kartais mane nukrėsdavo šiurpas, apimdavo kažkas panašaus į bauginančią euforiją: tokie neįmanomai skirtingi buvo mūsų abiejų gyvenimai. Agnijos ir Situ. Mes buvome tarsi du taškai erdvėje, kurių neįmanoma sujungti jokia linija. Bet erdvė staiga persisukdavo, susilenkdavo, ir tie du taškai susiliedavo, sutapdavo, virsdavo vienu. Vienu ir vientisu. Aš niekada anksčiau nebūčiau patikėjęs, kad nedalomą bendrumą patirsiu su žmogumi, kurio negaliu ne tik paliesti, bet ir matyti.

Aš kiauras dienas kiūtojau mažoje užteigėlėje prie pat vienuolyno vartų ir žiūrėjau pro langą. Po savaitės jau pažinojau visus Lamalingo vienuolius: jų veidus, galvos formas, raudonų drabužių atspalvius, eisenas, balsus ir juoką. Bet Situ nemačiau nė karto. Hm... gal jis turėjo rei-

kalų, hm... Maskvoje arba hm... Londone, hm... ir taip, ir ne... Aš jo ištikimai laukdavau vakarais ir krūpčiodavau naktimis, per miegą išgirdusi arba susapnavusi kieno nors žingsnius. Mano bezdalių kaimyną pakeitė kitas, nostalgiskai grojantis fleita, o ji – sena vienuolė, dienų dienas skambinusi varpeliu ir kartojusi Širdies Sutrą: OM TAYA-TA GATE GATE PARAGATE PARASAMGATE BODI SVAHA...

Agnija Filosofė jau rezgė apibendrinimus, kad visas mūsų gyvenimas tėra kelionė, trumpi sustojimai nakvynės namuose, atsitiktiniai susitikimai, neišvengiami išsiskyrimai, ir vėl – nesibaigianti kelionė amžinybėje... Aš žinojau, kad ir man ateina laikas išvykti iš Lamalingo. Rašiau Situ laiškus ir čia pat juos deginau žvakės liepsnoje. Atsisveikinimas bebuvo vienintelė proga man dar kartą su juo susitikti.

Aš ir vėl nutykojau savo mažąjį sąmokslininką Situ Ant-rąjį. Jaudindamasi it egzaminui nepasiruošusi mokinukė, išdėsčiau tam vaikui, kad dar kartą prireikė ano, kito Situ.

– O jo čia nebėra, – pasakė berniūkštis, išraiškingai užversdamas akis.

– Kaip nebėra?

– Jis išėjo į kalnus medituoti.

– Tai kada jis grįš? – paklausiau it lapė apie sūrį.

– Negreit.

– Na, kada? – kniauktelėjau mintyse skaičiuodama savo finansinius išteklius ir dienas, kurias dar įstengsiu ištempti Lamalinge.

– Po dvylikos metų.

– Vaikeli, gal ne metų, bet mėnesių?

– Ne, metų. Aš jam nešiosiu maistą. Suskaičiavau, kad, kai Situ atsiskyrimas baigsis, man jau bus dvidešimt ketveri...

Man tarsi žemė prasivėrė po kojom. Aš negalėjau įsivaizduoti tokio ilgo laiko tarpsnio.

– O kodėl Situ taip pasielgė? – pasiteiravau, nes kažkuriai Agnijai būtų suteikę keistos saldybės, kad kaip tik ji yra šito nežmoniško apsisprendimo priežastis.

– Jis jau seniai tam ruošėsi. Lamalinge daug vienuolių, kurie išeina į kalnus ir atsiskiria. Dvylika, aštuoniolika ar dar daugiau metų...

Na, žinoma, aš buvau skaičiusi apie tokias meditacijas. Tai mane stebino, bet ir žavėjo. Tačiau dabar atrodo, kad tegul sau išeina į kalnus kas tik nori, Lamalingo ar net viso pasaulio vienuoliai ir ne vienuoliai, bet tik ne Situ.

– Situ mes visada labai gerbėme. Jis – KITOKS.

Daugiau nieko nebeprasakiau vienuoliukui. Jaučiausi ištikta baisios, nebeapatysomos nelaimės. Agnija Ateistė dar bandė kažką šūkalioti apie religinį fanatizmą, bet net ji pati žinojo, kad klysta. Grįžau į savo urvą ir tada prabilo Agnija Savęs Graužėja. Ji troško degte sudegti iš gėdos, vos prisiminusi ašaringas, banalias ir bejėgiškas Situ gundymo scenas. Ji augo ir pūtėsi naikindama visas kitas. Situ pasitraukimas buvo triuškinantis pralaimėjimas.

Dvylika metų... Aš mėginau įsivaizduoti save jiems prabėgus ir tūkstančiai veidrodžių piktdžiugiškai sukrankėjo aplinkui. Aš bandžiau įsivaizduoti Situ. Save ir jį po dvylikos metų. Nebejaunus moterį ir vyrą laiko dykvietėse. Gal taip jau buvo? Gal taip dar bus...

Žinojau, kad visados ilgėsiuos Situ. Ilgesys bus švelnus,

beribis ir sklidinąs veik kūniško artumo. Jis mane stebins. O kartais baugins. Tarsi Situ visą laiką būtų šalia. Tarsi tas atsiskyrėlis būtų ką tik mane mylėjęs. Vos prieš akimirką. Tarsi mes dar vis gulėtume vėsioje tamsoje niekaip negalėdami vienas nuo kito atsipalėti. Tarsi...

Daugiau nei metus neprisileidau jokio vyro, sakydama, kad taip mane paveikė egzotiška religija. Man patiko būti Situ ištikimais. Jam, taip manęs ir neturėjusiam. Man pakako vien to, kad Situ yra čia, šiame laike, šioje Žemėje, dabar, beveik netoliese. Šalia. Visai šalia. Tą patį aš vis dar jaučiu ir šiandien.

Tačiau tuomet aš blaškiausi ir vis dar ieškojau kažkokių išeikių, nors Agnija Naujai Gimusioji man šnibždėjo: „Na, liaukis, pagaliau liaukis paisiusi savo senųjų įpročių. Dvylika metų?! Tik pamanyk, na ir kas!“ Aš klausiausi, linkčiojau galvą, vėl rašiau laiškus, rašiau ir deginau, slampinėjau po kalnus, nedrįsdama peržengti užgintos, man užgintos ribos, už kurios tylėjo uolose iškalti atsiskyrėlių būstai.

Vieną sekmadienio rytą aš net ėmiau sekti Situ Antrąjį. Jis žingsniavo su kiek vyresniu draugu užgintojon kalnų pusėn. Abu nešė ryšulėlius, tikriausiai atsiskyrėliams skirtus. Buvo tiek įsitraukęs į kažkokią džiaugsmingą šneką, kad nė nepastebėjo manęs, maniakiškai sėlinančios iš paskos. Jie užsuko į paskutinę Lamalingo parduotuvėlę, o aš pro tarpdurį spoksojau, kaip perka duonos, muilo ir sąsiuvinį atsiskyrėliui Situ. Suėmė neapsakomas gaudumas. Ir dėl jo, tokio vienišo, medituojančio ten, kažkur aukštybėse, ir dėl atlapaširdiško pas jį žingsniuojančių vienuoliukų gerumo, ir dėl nužydėjusių medžių, kurių balti ir rožiniai žiedlapiai buvo nugulę takelį, ir dėl artėjančio krioklio

šniokštimo, ir dėl kalnų viršukalnėse švytinčio sniego. Žalsvai pilkšvoje tolumoje šmėkščiojo raudoni taškeliai – tai vienuoliai ėjo aplankyti savo draugų vienišių, kurių nei veidų, nei rankų niekam nevalia pamatyti.

Aš jau įsivaizdavau, kaip pasislėpusi už akmens lauksiu, kol Situ Antrasis, padėjęs viską ko reikia prie atsiskyrėlio durų, pasišalins ir dings už kelio posūkio. Tada vikriai pakišiu savo laišką po dubenėliu su maistu, vėl pasislėpsiu, o pagaliau išvysiu patį Situ – su atželiančiais plaukais, barzda ir kitiems pasauliams priklausančia išraiška veide. „Na ir kabinkis į tas savo banalybes, na ir kabinkis – atsiskyrėlio ola, meilės laišakai, slapstymaisi, ašaros – net koktu!“ – vis kartoją Agnija Naujai Gimusioji.

Sužlugdydami visus mano egzaltuotus lūkesčius, vienuoliukai patraukė ne aukštyn, į kalnus, o ėmė leistis žemyn, prie upės. Situ Antrasis atsisuko, mirkstelėjo ir, tarsi iš mažesnio tyčiodamasis, nusijuokė. Jo bičiulis pakartojo tą patį it atspindys veidrodyje.

Apačioje, prie upės, pusnuogiai vienuoliai skalbė savo drabužius ir džiovė purpurines Budos karių vėliavas ant pilkų akmenų. Jie užkandžiavo, plepėjo, kvatojo, klausėsi tos pačios kaip ir visas pasaulis muzikos – „No no no no no no no more limits“ – ar tiesiog džiaugėsi gyvenimu. Jokios mistikos. MAGIJA?

Paskui prasidėjo musonų periodas. Bet rytais, per lietaus šnaresį, girdėjosi paukščių balsai. Skaidrūs ir džiaugsmingi. Tai buvo tarsi ženklas man. Turbūt ženklas išverti. Išverti ką? Aš nežinau... Gal išvykimą iš Lamalingo. Gal dvylika metų. Gal... Ženklas tiesiog būti. Kaip tas paukštis, kuris vis vien čiulba per kiaurai merkiantį lietų, ir tiek.

Ir kartą aš išgirdau, kaip Didžioji Kelionių Dvasia tyliai sako: „Tau jau laikas išvykti“. Paklusau bematant. Kelionmaišis buvo lengvas, nors iš tiesų man reikėjo taip daug į save suimti.

Lijo ir lijo, bet kelio vaizdai atsiverdavo dar neregėta, sukrečiančia grožybe. Jaučiausi visiškai laisva ir mėginau apčiuopti, ką toji nauja laisvė man reiškia. Tai buvo ne malonumas, ne atsipalaidavimas, ne plaukimo pasroviui lengvybė. Laisvė turėjo savyje žiaurumo, neapbrėptą vienvietę ir, žinoma, liūdesio. O gal tik lietus vertė mane šitaip galvoti...

Delis užgriuvo lyg lavina. Po vienuoliškos Lamalingo ramybės rytietiško didmiesčio šurmuly, tvanka ir jau visai kitoks nei kalnuose lietus man atrodė tiesiog nepakeliami.

Agnija Apsukrioji nukėblino į turgų ieškoti mylimų tautiečių, nes kažkaip reikėjo parsikasti į Vilnių, jo jau buvau pasiilgusi iki graudumo. Tuomet man visut viskas teikė graudumo. Agnija Apsukrioji žinojo, kad neturtėlių klajoklių patikrintas būdas – išprašyti į prekijų ir turčių lėktuvą, nesvarbu, maiše ar ant maišo. Jos derybos baigėsi puikiai. Sutarė dėl juokingos sumos, kurią privalėjo sumokėti jau Vilniuje.

Sėdėjau oro uoste ir galvojau apie Situ. Apie tai, kaip jis dabar, medituodamas, pasaulį išsklaido į pirmą pradžią. Aš žvelgiau į neapbrėptą statinio platybę, žvilgančias nikeliu, stiklu, neonu, oda ir netikru marmuru, kuri be paliovos šveitė šudros*, nepamiršdami įkyriojo

* Žemiausioji kasta.

„bakšiš“*, į nešikus, policininkus, liaunas stiuardeses ir patikimus lakūnus, į prekystalius, nukrautus visų Indijos dievų atvaizdais, gundančius auksu, sidabru, brangiaisiais akmenimis, karališku „Kamasutros“ leidimu, siūlančius arbata, meilės eliksyrus, visiškus niekniekius, paskutinėms rupijoms šioje šventoje žemėje išleisti – santalmedžio dramblukus raktams ar blizgančius „bindi“ taškelius, kuriuos gali prisiklijuoti tarp antakių. Tai buvo tarsi pasaulis pasaulyje, šnekantis visomis kalbomis, mirgantis visų rasių pavidalais, kviečiantis skristi į Bankoką, Singapūrą, Pekiną, Sidnėjų, Kva Lampūrą, Madridą, Paryžių (ak, nuo šitų burtažodžių man taip maudė širdį!) ar pranešantis apie orlaivius iš Amsterdamo, Meksiko, Rio de Žaneiro, Taibėjaus (ak, nuo šitų burtažodžių man tiesiog svaigo galva!). Žvitrūs berniukai prie registracijos langelių kabino vis kitų aviakompanijų pavadinimus ir vėliavėles, o kartais tiesė raudono pliušo kilimus, statė blizgančias tvoreles ir dideliausius gėlių vazonus turčiams. Sakytum, kad niekas, ničniekas žemėje neturi ramybės, nesėdi vietoje, ir visi visutėliai yra apsėsti Didžiosios Kelionių Dvasios. Už lango pliaupė lietus, riaumojo kylantys ir besileidžiantys lėktuvai, grojo muzika, byrėjo man žinomų ir nežinomų kalbų nuotrupos, sutikimo ir atsisveikinimo šūksniai, sklido aromatai – kas prekiaavo gėlėmis, kas smilkalais, kas kava ir karštomis bandelėmis, kas kvepalais ir aliejais, o kas kvietė gurmanus į restoranus už rožinio šilko užuolaidų. Tik iš pradžių man atrodė, kad keleiviai turi begalę veidų, bet veikiai aš pamačiau, kad jų visų – vienas veidas: džia-

* Suvenyras, išmaldos (*hindi*).

zisto iš Čikagos, nešino vien tik tabla, rusės moters, ritančios vežimėlį su neįtikėtina daugybe aitrai žalių maišų, jaunų kareivių dėmėtomis uniformomis, aklo senio, kurį vedė mažas berniukas, besibučiuojančios hipių porelės, į skaičiuotuvą įnikusio japono, aukso žiedais nusisagsčiusio žilabarzdžio, apsupto būrio po čadromis paslėptų žmonių, damos su šuniuku, oranžinių krišnaistų, į akinių stiklus pučiančio negro, miegančio kūdikio, vyro su kaubojiška skrybėle ar pilkos mergaitės invalido vežimėlyje...

Staiga – viskas dingo. Ne, ne staiga. Suraibuliavo, subangavo ir ėmė sklaidytis ratilais it atspindys vandenyje, akmenį įmetus. Aš mačiau, kaip viskas, visut viskas byra į dulkes, molekules, atomus, į švytinčias dalelytes, kurios siaubingu greičiu lekia į niekur. Į Tuštumą. Nebebuvo nei oro uosto, nei miestų magiškais pavadinimais, nei šalių, nei tūkstančių, milijonų, milijardų jų gyventojų. Nebebuvo Vilniaus, nebebuvo manęs ir net Situ nebebuvo. Liko tik Tuštuma. Įstabi ir bauginanti. O paskui ir vėl mane užgriuvo pasaulis, kurį aš troškau just nesuskaičiuojamais savo kūno ir dvasios čiuptuvais, aprėpti, patirti, sugerti iki pačių sielos gelmių, ištirpti, užkerėta jo grožio, akimirka, kuri tęsis amžius. Viskas buvo viena, vieninga ir vienieta. Be pradžios ir be pabaigos.

1993–1994

Vilnius

AGNIJOS MAGIJOS ŽODYNĖLIS

ARHATAS (skr. *arhat* – garbingas) – budistinėje mitologijoje – žmogus, pasiekęs aukščiausią dvasinio išsivystymo lygį, nušvitimą (nirvaną).

ATLANTIDA – išnykęs žemynas, paskutinė priešistorinė civilizacija. J. Blavatskaja „Slaptojoje doktrinoje“ mini dar tris: NENUGALIMĄJĄ ŠVENTĄJĄ ŠALĮ, HIPERBORĖJUS, LEMŪRIJĄ. Teosofiniai šaltiniai nurodo ir išnykusią MU civilizaciją.

AVESTA – senovės persų religinių tekstų rinkinys.

BALTOJI BROLIJA – Didžioji Baltoji ložė. Tai nušvitusių sielų bendrija, sujungta bendram žmonijos gelbėjimo tikslui. Jai priklauso mokytojai El Morja Chanas, Kuthumis, Džual Kulas, grafas Sen Žermenas ir kt.

BHAGAVANAS – Budos epitetas. Žmogus, nugalėjęs visas iliuzines ir dualistines realybės kliūtis, pasiekęs transcendentinę išmintį.

BHIKŠU (skr. *bhikshu*) – budistų vienuolis, davęs visus 253 įžadus.

BODHISATVA (skr. *bodhisattva* – pasiekęs nušvitimą) – žmogus, siekiantis nušvitimo, idant pagelbėtų visoms kitoms gyvoms ir kenčiančioms būtybėms, išlaisvintų jas iš ciklinės egzistencijos.

DACANAI – budistų vienuolynai ir šventyklos Mongolijoje, Buriatijoje bei kitose šalyse, kurioms įtaką darė mongoliška budizmo tradicija.

DAKINĖ – budistinėje mitologijoje – būtybė, artima fėjoms ar nimfoms. Vienos tebegyvena ciklinės egzistencijos lygmenyje, o kitos jau laisvos nuo jo.

DEVA (skr. *deva* – dievas) – Indijos religijoje – dievai ir dvasios.

DHARMA (skr. *dharma* – laikyti) – budizme – dvasinis mokymas, išlaisvinantis iš kalėjimo ir iliuzijų. Plačiaja prasme šis žodis taikomas visiems fenomenams, nes kiekvienas fenomenas „laiko“ savo egzistenciją. Siauresne prasme dharma – tai specifinė praktika, kurios dėka žmogus „sulaikomas“ nuo egzistencinio išgąščio, žalingų įpročių, griauinančių emocijų. Praktikos, kurių dėka suvaldomas protas, ir yra dharma.

DIONISAS – graikų mitologijoje – derlingumo, vyndarystės, ekstazės dievas. Kaip atgimstančios gamtos dievas buvo garbinamas Eleusino misterijose, kaip vyndarystės – per Dionisijas, neretai virstančias ekstazinėmis orgijomis. Jose Dionisą lydėdavo bakchantės, satyrai, menadės, apsvaigę vyrai ir moterys. Neretai ši švento pamišimo pagauta minia griaudavo viską, ką tik sutikdavo savo

kelyje. Dionisas buvo laikomas išlaisvintoju iš kasdienybės rūpesčių ir pančių.

DZENBUDIZMAS (ČANBUDIZMAS Kinijoje) – budizmo pakraipa, labiausiai paplitusi Japonijoje. Pasak jos, tiesos neįmanoma perduoti nei žodžiu, nei raštu, o tik patirti gilinantį save, į kiekviename žmoguje glūdinčią Budos prigimtį. Pagrindinis kelias į Nušvitimą – nuolatinė, kasdienė meditacija, nes „viskas yra Buda“.

FILOSOFINIS AKMUO – alchemijoje – tai, kas suteikia absoliutų žinojimą ir amžiną gyvenimą. Alchemijos traktatuose buvo piešiamas kaip hermafroditas, susijungus vyriškam ir moteriškajam pradui. Arba kaip Pasaulio Medis, Visatos Ašis, aplink kuriuos sukasi Išminties Gyvatė. Jį simbolizavo ir Drakonas, kuris pats ryja savo uodegą, neretai palydimas priedašo, kad pasaulis yra vienas, vieningas ir vientisas. Daugelyje alchemijos veikalu F. A. tapatinamas su GYVYBĖS ELIKSYRU.

FRANKMASONAI (pranc. *franc-maçons* – laisvieji mūrininkai) – masonai.

GYVYBĖS ELIKSYRAS (arab. *al iksir* – filosofinis akmuo) – sakoma, kad XIV–XV a. jį atrado Nikola Flamelis, tebegyvenantis iki šiol. Jo išradėju taip pat laikomas ir Baltosios Brolijos narys grafas Sen Žermenas.

GNOZĖ (gr. *gnôsis* – pažinimas) – teosofinis, aukštesniu laikomas pažinimas, išrinktiesiems leidžiantis patirti išganyką.

GURU (skr. *guru* – mokytojas) – dvasinis mokytojas.

IN ir JANG – du visatą sudarantys pradai, priešybių vienybė. IN – tamsa, pasyvumas, moteriškumas, daiktiškumas, žemė; JANG – šviesa, aktyvumas, vyriškumas, dvasingumas, dangus.

KABALA (hebr. *kabalah* – padavimas) – teosofinė judaizmo srovė. Tikrųjų Biblijos prasmų ieškojo potekstėje, tikėjo magiškąja raidžių galia, ypač – Dievo vardo raidžių (JHVH) ir jų kombinacijų poveikiu gamtos, demonų ir dvasių pasauliams.

KAMA (skr. *kama* – geismas, meilė) – senovės Indijos mitologijoje – meilės dievas. Vaizduojamas su lanku, laidančiu geismo strėles. Jo dovanų atmetimas buvo laikomas nuodėme. Jutiminio, emocinio gyvenimo simbolis. Šio dievo pamokymai ir prisakymai surinkti „Kamasutroje“.

KARMA (skr. *karma(n)* – veiksmas, poelgis) – žmogaus gyvenimo veiksmų suma, kokybė, nulemianti būsimąjį persikūnijimą. Priežasties ir pasekmės dėsnis, kuriuo žmonės patys save susaisto ir nulemia savo tolesnį likimą.

KRIŠNA (skr. *kṛṣṇa* – juodas, tamsiai mėlynas) – hinduizme – piemenų dievas, Višnu įsikūnijimas. Spalva lyginama su audros debesim, nešančiu išdžiūvusiai žemei išganingą lietų. Viduramžiais buvo ypač populiarius Krišnos-Meilužio pavidalas.

LAMA (tib. *la ma* – aukščiau ne) – aukšto rango vienuolis, dvasinis Mokytojas.

MAGIJA (lot. *magia* – kerai, burtai). HERMETINĖ M. atsirado I m. e. a., susimaišius Egipto, Graikijos mistinėms žinioms ir slapta-
jai žydų išminčiai. Svarbiausias veikalas – „Smaragdinės Her-
mio Trismegisto lentelės“. ABRAMELINO M. pavadinta pagal
1458 m. prancūzų manuskriptą „Slaptoji mago Abramelino magi-
ja“, kuriame dėstoma teorija, kad šį pasaulį sukūrė angelų vado-
vaujami demonai. Magas, padedamas angelo, gali demonus kon-
trolluoti, remdamasis žodžių ir raidžių magija, palindromais ir rai-
džių kvadratais. ENOCHIJAUS M. aprašoma knygoje „Tikri, išti-
kimi, daugelį metų užtrukę daktaro Džono Di ir kai kurių dvasių
ryšiai“ (1659). Jos autorius matematikas ir astrologas bendravo su
dvasia Enochu, kalbėjusia enochėjų kalba (21 raidės abėcėlė).
FAUSTIŠKOSIOS M. specializacija – gerųjų ir piktyųjų dvasių
iššaukimas, kurį perėmė iš „Saliamono testamentą“, dar vadinamo
„Saliamono raktais“. Čia aprašoma istorija, kaip Saliamonas statė
savo šventyklą su dvasių ir demonų pagalba. Kiti du svarbūs trak-
tatai, kuriais vadovaujasi šios M. adeptai: „Doctoris Iohannis Fausti
Magiae Naturalis et Innaturalis“ (1505), „Liber Spiritum“. Dar yra
ROŽĖS IR KRYŽIAUS M., MERLINO M. ir t. t.

MAHASIDHOS (skr. *mahāsiddha* – didysis pasiekusysis) – as-
menys, pasiekę tobulumo jogos praktikos dėka. Sakoma, kad M.
yra 84, tarp jų ir istoriniai asmenys: Tilopa, Naropa, Nagaradžu-
na ir kt.

MAHATMA (skr. *mahātma(n)* – didžioji siela) – dieviškieji žmo-
nijos mokytojai, ypač aukštą dvasinį lygį pasiekusios būtybės.

MAITHUNA – indiško tantrizmo arba šaktizmo ritualo, kuria-
me dalyvauja vyras ir moteris, dalis. Ritualą sudaro penki MA –

pančatatva: madja (vynas), mansa (mėsa), matsja (žuvis), mudra (kepinti kviečių grūdai) ir maithuna (lytiniai santykiai). Vienas iš seksualinio ritualo simbolių yra kinrožė (*Hibiscus*).

MANDALA (skr. *mandala* – ratas, diskas, apskritimas) – vienas svarbiausių sakralinių budizmo simbolių. Tai tarsi visatos modelis, kosmoso žemėlapis, kurį medituodamas žmogus gali patirti makrokosmo harmoniją savyje. Kai kuriuose ritualuose M. – tai maginė diagrama, kurios centre gyvena dievybė. M. tapomos, daromos iš akmens, metalo, medžio, o simbolizuojant šio pasaulio netvarumą – iš smėlio. M. kūrimas ar meditavimas yra dvasinio aukojimo visatai išraiška.

MANTRA – galios žodžiai ir skiemenys, maginės formulės, kartojamos meldžiantis ar medituojant. Kai kurie iš jų, pvz., OM, yra dievybės apraiška.

MITRA – indoiranėnų dievas, valdovų ir karių globėjas. Saulės dievas. Pats jo vardas reiškia sutartį, santarvę. Tarnavimas blogio jėgoms – sutarties sulaužymas. Mitros kulto apeigų metu buvo aukojamos kruvinos aukos, sietos su sakraliniu apsivalymu.

MOIROS (gr. *Moirai*) – likimo deivės, verpiančios gyvenimo siūlą, lemiančios jo ilgumą ir pagaliau nukerpančios, trys Dzeuso ir Temidės dukterys.

NIRVANA (skr. nykimas) – viena svarbiausių budizmo sąvokų, reiškianti aukščiausiąją realybę, žmogaus gyvenimo galutinį tikslą – nušvitimą. Žmogus, pasiekęs šią būseną, realizuoja absoliučią harmoniją, kuri gali būti nusakyta tik kaip tuštuma

(ne kasdiene šio žodžio prasme). Tai panašu į nebūtį, bet kaip tik ši būseną ir yra tikrasis nemirtingumas.

PITIJA (Pythia) – sen. Graikijos žynė, Apolono šventyklos, Delfų orakulo pranašė.

PREKOGNICIJA (lot. *praecognitio* – išankstinis žinojimas) – būsimų įvykių numatymas: aeromantija – pagal debesų formą; alektromantija – stebint paukštį, lesantį grūdus nuo abėcėlės raiščių; apantomantija – aiškinant atsitiktinius susitikimus su gyvūnais; chiromantija – pagal delno linijas; kapnomantija – tyrinėjant kylantį dūmą; kauzimomantija – žiūrint į ugnyje esančius daiktus; kriomomantija – pagal svogūno ūglius; hipomantija – pagal arklio kanopų pėdsaką; onihomantija – tiriant nago formą saulės šviesoje; filorgodomantija – pagal garsą, atsirandantį plakant rožės žiedu per ranką; tiromantija – su sūrio pagalba.

PUDŽA – ritualinis maisto, gėrimo, smilkalų ir t. t. aukojimas dievams bei dvasioms.

REINKARNACIJA (lot. *re* – vėl, *incarnatio* – įsikūnijimas) – mirusio žmogaus sielos persikėlimas į kitą kūną naujam gyvenimui.

SIKHAI – monoteistinės religijos išpažinėjai Indijoje ir Pakistane. Sikhizmas – hinduizmo, islamo ir vietinių liaudies tikėjimų mišinys.

ŠAMBALA (skr. *Sambhala*) – mistinė šalis, kurios daugelis ieško ir šiandien. Pagal vienus padavimus, ji yra Tibete, pagal kitus – kažkur Transhimalajuose, pagal trečius – tarp Amudarjos ir Syr-

darjos upių. Vienos legendos skelbia, kad visi šios šalies gyventojai pasiekė nušvitimą ir išėjo į aukštesnius, dvasios sferų pasaulius, kitos teigia, kad šios šalies gyventojus gali matyti nušvitęs žmogus, o jie patys nuolat mus stebi ir lemiamaisiais momentais ateina į pagalbą.

ŠIVA (ŠYVA) (skr. *Civa* – nešantis laimę) – vienas svarbiausių indų mitologijos dievų, trejybėje su Brahma ir Višnu. Įkūnija kuriančias ir griauinančias visatos jėgas, kosminę harmoniją, pasaulio tvarką ir cikliškumą. Jis kuria ir naikina, šokdamas kosminį šokį tandavą.

TANTRA – aukščiausia Budos mokymų pakopa, vedanti į greitą nušvitimą. Kartais – ezoteriniai seksualiniai ritualai, kuriuose emocijos ir aistros naudojamos kaip įrankiai išsilaisvinimui pasiekti. Jogai ir jogės praktikuodavo simbolinius seksualinius ritualus su dievybėmis: vyrai – su dakinėmis, moterys – su Herukos grupės dievais. Tantrroje moteris yra aukščiausiosios išminties simbolis, o vyras – metodo, kuriuo ta išmintis pasiekama.

TULKU – Tibeto budizmo tradicijoje – reinkarnavęsis, naujai atgimęs aukšto rango lama ar Mokytojas, dažniausiai prisimenantis savo buvusį įsikūnijimą.

VUDU – ritualinės apeigos, į Haitį ir Karibų jūros salas patekusios XVI a. su juodaisiais vergais iš Afrikos. Čia jos susimaišė su indėniškais kultais ir ispanų krikščioniška tradicija. V. kosmogonija teigia, kad kiekvienas šiame pasaulyje pirmiausia gimsta tik kaip kūnas. Iš šio atsiranda kitas – Didysis Gerasis Angelas, suteikiantis žmogui individualybę. Yra dar ir Mažasis Gerasis An-

gelas, kuris veikia kaip sąmonė, bet yra beasmenis. Jis žmogui mirus po 9 dienų iškeliauja į dangų ir niekada nebegrįžta. Didysis Gerasis Angelas eina į mirusiųjų karalystę ir iš ten jį galima išsikviesti. Žmogus, kuriam V. apeigų metu atimtas Didysis Angelas, tampa zombiu. Iškviečiant pasiuntinius iš mirusiųjų karalystės, ypatingą vaidmenį atlieka būgnų ritmai. Būgnai laikomi šventais, vadinami kaip ir dvasios – papjautų viščiukų krauju ar romu su paraku. Nuo XVIII a. V. tapo juodosios magijos atmaina.

Belieka tik spėlioti, kodėl Agnija vudu apeigoms skiria tris puslapius, iš kurių aš palikau tik pusę, o gnozei – kelias nerišlias eilutes. Tokių nesusipratimų žodynėlyje apstu, o daugelis terminų aiškinama tik siaura, konteksto, kuriame juos vartoja Agnija, prasme. Tačiau nedrįsau nieko iš esmės keisti, nes – kas žino, tas žino, o kas – ne, gali atsiversti enciklopediją (*J. I. past.*).